

ROMÂNIA

**CURTEA DE APEL IAȘI
SECȚIA PENALĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI**

D E C I Z I A P E N A L Ă N R . 8 7 2

Ședința publică din data de 29.09.2023

Instanța constituită din:

**PREȘEDINTE – Alina ENE
JUDECĂTOR – Alexandra-Cristina COJOCARU-ROȘU**

GREFIER - Andreea ROMILA

Pe rol se află **soluționarea apelurilor** formulate de inculpații **DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE**, de părțile responsabile civilmente **GRUP FERVIAR ROMÂN SA, RAPID COM RAIL SRL și GRAMPET SA** și de societatea **TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA** împotriva sentinței penale nr. 282 din data de 10.04.2020, pronunțate de Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015.

Dezbaterile asupra prezentelor apeluri au avut loc în ședința publică din data de 27.04.2023, fiind consemnate în încheierea de ședință din acea dată, parte integrantă din prezenta decizie, *la ședința de judecată participând domnul procuror Horațiu Stângaciu, din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – D.I.I.C.O.T. – Serviciul Teritorial Iași*, când, în temeiul art. 391 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, instanța a stabilit pronunțarea pentru data de **22.06.2023**, când a amânat pronunțarea pentru **31.08.2023** și apoi pentru **29.09.2023**.

CURTEA DE APEL

Deliberând asupra apelurilor formulate de inculpații **DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE**, de părțile responsabile civilmente **GRUP FERVIAR ROMÂN SA, RAPID COM RAIL SRL și GRAMPET SA** și de societatea **TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA**, constată următoarele:

Prin Sentința penală nr. 282 din data de 10.04.2020 a Tribunalul Iași, pronunțată în dosarul nr. 8056/99/2015, s-au dispus, în esență, următoarele:

În temeiul art. 5 alin. 1 N.C.p. au fost recalificate, din perspectiva legii penale mai favorabile, faptele pentru care fiecare dintre cei trei inculpați au fost trimiși în judecată, respectiv din infracțiunile de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 367 alin. 1, 3 N.C.p., de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 52 alin. 3 N.C.p. rap. la art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 N.C.p. și de spălarea banilor, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 modificată, totul cu aplic. art. 38 alin. 1 N.C.p. în infracțiunile de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la

data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969 și de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), totul cu aplic. art. 33 lit. a C.p. 1969.

Au fost respinse ca neîntemeiate cererile de recalificare a faptelor din perspectiva legii penale mai favorabile formulate de inculpații Didilă Vasile, Gruia Stoica, Răducan Vasile, respectiv din art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 N.C.p. în art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, modificată și de PICCJ- DIICOT- Serviciul Teritorial Iași, respectiv din art. 367 alin. 1 N.C.p. în art. 7 din Legea nr. 39/2003 și din art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 în art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare până la data de 01.02.2014).

În temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod proc. pen. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f Cod proc. pen., a încetat procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul DIDILĂ VASILE a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale).

Instanța a dispus condamnarea inculpatului DIDILĂ VASILE la o pedeapsă de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a teza a II-a și b C.p. 1969 pe o durată de 5 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a teza a II-a și b C.p. 1969, pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplicarea art. 74 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p., și la o pedeapsă de 2 (doi) ani închisoare și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit. a teza a II-a și b C.p. 1969, pentru săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplicarea art. 74 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p., apreciind că un asemenea quantum pentru fiecare pedeapsă este adecvat pentru o justă sancționare a inculpatului, proporțională și eficientă pentru atingerea scopului preventiv și educativ al sancțiunii.

În temeiul art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. b C.p. 1969, a contopit pedepsele de 3 ani și 6 luni închisoare și 2 ani închisoare stabilite în prezenta cauză în pedeapsa cea mai grea, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare.

Instanța a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electiv publice și a dreptului de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat, prev. de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a-II-a și lit. b) C.p. 1969 pe durata și în condițiile prevăzute de art. 66 C.p. 1969 cu referire la art. 12 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a N.C.p. pe o durată de 5 ani, reținând că aplicarea pedepsei complementare este expres prevăzută în textul legal care sancționează infracțiunea de grup infracțional organizat.

Instanța a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 64 teza a II a lit. a, lit. b Cod penal de la 1969 respectiv, dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electiv publice și dreptul de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat, pe durata executării pedepsei, cu titlu de pedeapsă accesorie.

În temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod proc. pen. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f Cod proc. pen., a încetat procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul STOICA GRUIA a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p. ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Instanța a dispus condamnarea inculpatului STOICA GRUIA la o pedeapsă de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor

prevăzute de art. 64 alin. 1 lit.a teza a II-a și b C.p. 1969 pe o durată de 5 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit.a teza a II-a și b C.p. 1969, pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplicarea art. 74 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p. și la o pedeapsă de 2 (doi) ani închisoare și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit.a teza a II-a și b C.p. 1969, pentru săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplicarea art. 74 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p., apreciind că un asemenea quantum pentru fiecare pedeapsă este adecvat pentru o justă sancționare a inculpatului, proporțională și eficientă pentru atingerea scopului preventiv și educativ al sancțiunii.

Instanța a constatat că infracțiunile din prezenta cauză sunt concurente cu infracțiunea de cumpărare de influență, prev. și ped. de art. 292 alin. 1 N.C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 modificată, cu aplic. art. 5 N.C.p. cu privire la care a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare prin sentința penală nr. 17/ 05.03.2015 pronunțată de către Curtea de Apel Ploiești în dosarul nr. 856/2/2014, astfel cum a fost modificată și rămasă definitivă prin decizia nr. 67/A pronunțată de ÎCCJ la data de 23.02.2016.

În temeiul art. 86 ind. 5 C.p. 1969, a anulat suspendarea condiționată a executării pedepsei sub supraveghere de 2 ani și 6 luni închisoare pronunțată prin sentința penală nr. 17/ 05.03.2015 pronunțată de către Curtea de Apel Ploiești în dosarul nr. 856/2/2014, astfel cum a fost modificată și rămasă definitivă prin decizia nr. 67/A pronunțată de ÎCCJ la data de 23.02.2016.

În temeiul art. 36 alin. 1 C.p. 1969 cu referire la art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. b C.p. 1969 a contopit pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare aplicată pentru săvârșirea infracțiunii de infracțiunea de cumpărare de influență, prev. și ped. de art. 292 alin. 1 N.C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 modificată, cu aplic. art. 5 N.C.p., cu pedepsele stabilite în prezenta cauză de 3 ani și 6 luni închisoare și 2 ani închisoare, în pedeapsa cea mai grea, respectiv pedeapsa rezultantă de 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, pe care o sporește cu un spor de 6 (șase) luni închisoare, având în vedere numărul faptelor săvârșite și perseverența în implicarea în acțiuni contrare legii, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa finală de 4 (patru) ani închisoare.

Instanța a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electiv publice și a dreptului de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat, prev. de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a-II-a și lit. b) C.p. 1969 pe durata și în condițiile prevăzute de art. 66 C.p. 1969 cu referire la art. 12 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a N.C.p. pe o durată de 5 ani, reținând că aplicarea pedepsei complementare este expres prevăzută în textul legal care sancționează infracțiunea de grup infracțional organizat.

Instanța a constatat executată pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prev. de art. 66 alin. 1 lit. a, b, g, k pe o durată de 3 ani aplicată în baza N.C.p. prin sentința penală nr. 17/ 05.03.2015 pronunțată de către Curtea de Apel Ploiești în dosarul nr. 856/2/2014, astfel cum a fost modificată și rămasă definitivă prin decizia nr. 67/A pronunțată de ÎCCJ la data de 23.02.2016, dat fiind că potrivit art. 68 din Codul penal nou, sub imperiul căreia s-a dispus această pedeapsă complementară, executarea acesteia începe de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare prin care s-a dispus executarea pedepsei sub supraveghere, în acest caz, 23.02.2016.

Instanța a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 64 teza a II a lit. a, lit. b Cod penal de la 1969 respectiv, dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electiv publice și dreptul de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat, pe durata executării pedepsei, cu titlu de pedeapsă accesorie.

În temeiul art. 36 alin. 3 C.p. 1969 a dedus din durata pedepsei finale durata reținerii, arestului preventiv și arestului la domiciliu, respectiv reținerea de 24 ore din 29.01.2014, arestul preventiv de la data de 30.01.2014 la data de 09.05.2014 și arestul la domiciliu de la data de 10.05.2014 la data de 16.06.2015 (aferele dosarului nr. 856/2/2014).

În temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod proc. pen. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f Cod proc. pen., a încetat procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul RĂDUCAN VASILE a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p. ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Instanța a dispus condamnarea inculpatului RĂDUCAN VASILE la o pedeapsă de 3 (trei) ani închisoare, pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit.a teza a II-a și b C.p. 1969 pe o durată de 5 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit.a teza a II-a și b C.p. 1969, pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplicarea art. 74 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p. și la o pedeapsă de 2 (doi) ani închisoare și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. 1 lit.a teza a II-a și b C.p. 1969, pentru săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplicarea art. 74 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p., apreciind că un asemenea quantum pentru fiecare pedeapsă este adecvat pentru o justă sancționare a inculpatului, proporțională și eficientă pentru atingerea scopului preventiv și educativ al sancțiunii.

În temeiul art. 33 lit. a, art. 34 alin. 1 lit. b C.p.1969 a contopit pedepsele de 3 ani închisoare și 2 ani închisoare stabilite în prezenta cauză în pedeapsa cea mai grea, urmând ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 3 (trei) ani închisoare.

Instanța a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electivе publice și a dreptului de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat, prev. de art. 64 alin. 1 lit. a) teza a-II-a și lit. b) C.p. 1969 pe durata și în condițiile prevăzute de art. 66 C.p. 1969 cu referire la art. 12 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a N.C.p. pe o durată de 5 ani, reținând că aplicarea pedepsei complementare este expres prevăzută în textul legal care sancționează infracțiunea de grup infracțional organizat.

Instanța a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 64 teza a II a lit. a, lit. b Cod penal de la 1969 respectiv, dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electivе publice și dreptul de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat, pe durata executării pedepsei, cu titlu de pedeapsă accesorie.

În ceea ce privește individualizarea judiciară a modalității de executare a pedepsei rezultante de 3 ani închisoare dispusă față de inculpatul Răducan Vasile, instanța a apreciat că pronunțarea condamnării constituie un avertisment suficient pentru inculpatul Răducan Vasile, și chiar fără executarea pedepsei, condamnatul nu va mai săvârși infracțiuni (fiind îndeplinită astfel condiția prev. de art. 86 ind.1 alin. 1 lit. c Cod penal).

De asemenea, instanța a constatat că în cauză, sunt îndeplinite și celelalte condiții pentru suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei, prev. de art. 86 ind.1 alin. 1 lit. a și b Cod penal, respectiv pedeapsa rezultantă pentru concurs este închisoarea sub limita de 3 ani, iar inculpatul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an.

Instanța a apreciat că, în cauză, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, în baza art. 86 ind.1 Cod penal, este aptă să atingă scopul de prevenție al pedepsei, tocmai prin controlul asupra inculpatului realizat prin măsurile de supraveghere la care acesta trebuie să se supună.

În temeiul art. 86 ind.1 C.p. 1969 a dispus suspendarea executării pedepsei rezultante, de 3 (trei) ani închisoare, sub supraveghere.

În temeiul art. 86 ind.2 C.p. 1969 a stabilit un termen de încercare de 7 ani, termen compus din durata pedepsei rezultante, 3 (trei) ani închisoare, la care se adaugă un interval de timp de 4 ani.

În temeiul art. 86 ind.3 alin. 1 C.p. 1969, a dispus ca pe durata termenului de încercare inculpatul RĂDUCAN VASILE să se supună următoarelor măsuri de supraveghere: a) să se prezinte, la datele fixate, la Serviciul de Probațiune Galați; b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea; c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă; d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

A atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 864 C.p. 1969 raportat la art. 83 și 84 C.p. 1969 referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere și executarea pedepsei aplicate în regim de detenție în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni în cursul termenului de încercare, precum și în cazul neîndeplinirii obligațiilor civile stabilite prin prezenta hotărâre până la expirarea termenului de încercare.

A atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 864 C.p. 1969 referitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul în care nu îndeplinește, cu rea credință, măsurile de supraveghere stabilite, urmând a executa pedeapsa aplicată în regim de detenție.

În temeiul art. 71 alin. 5 C.p. 1969 a suspendat executarea pedepsei accesorii pe durata suspendării executării pedepsei închisorii sub supraveghere.

În temeiul art. 19 și art. 25 alin. 1, art. 397 alin. 1 Cod proc. pen., art. 998, 999, art. 1003, art. 1000 alin. 3 Cod Civil 1864 a admis acțiunea civilă formulată și ulterior precizată de partea civilă AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ și a obligat inculpații DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA, RĂDUCAN VASILE în solidar între ei și fiecare dintre aceștia în solidar cu părțile responsabile civilmente după cum urmează:

-inculpatul DIDILĂ VASILE în solidar cu partea responsabilă civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114,

-inculpatul STOICA GRUIA în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114 și SC GRAMPET SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114,

-inculpatul RĂDUCAN VASILE în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114 și SC RAPID COM RAIL SRL, cu sediul în sat Toflea, com. Brăhășești, nr. 650, jud. Galați

-la plata către partea civilă a sumei de 8.871.394,9 lei reprezentând debit principal, la care se adaugă dobânda legală și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003, până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedura fiscală, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal.

În temeiul art. 404 alin. 4 lit. c Cod proc. pen. a menținut măsura asigurătorie așa cum a fost stabilită prin încheierea pronunțată la data de 14.12.2016 de către instanță în dosarul nr. 8056/99/2015/a2 constând în sechestrul asigurător cu privire la un număr de 144 vagoane aparținând SC GRAMPET SA, identificate după tip și serie astfel cum reiese din minuta și conținutul încheierii respective, în vederea garantării recuperării prejudiciului cauzat părții civile și executării cheltuielilor judiciare.

În temeiul art. 397 alin. 3 Cod proc. pen. și art. 25 alin. 3 Cod proc. pen. a dispus desființarea: contract de subînchiriere nr. 2/20.12.2003 încheiat între SC RAPID COM SRL și SC GFR SA; facturi fiscale emise de către SC RAPID COM SRL către SC GFR SA: factura fiscală nr. 1978304/ 31.03.2004 – 61.234.894.341 ROL, factura fiscală nr. 1978306/ 01.05.2004 – 11.943.729.525 ROL, factura fiscală nr. 1978309/ 31.05.2004 – 11.389.690.947 ROL (penalități), factura fiscală nr. 1978308/ 31.05.2004 – 12.456.633.388 ROL, factura

fiscală nr. 1978317/ 30.06.2004 – 11.998.381.763 ROL, factura fiscală nr. 1978320/ 30.07.2004 – 14.756.357.848 ROL (penalități), factura fiscală nr. 1978319/ 30.07.2004 – 12.542.718.048 ROL, factura fiscală nr. 1978325/ 31.08.2004 – 7.723.112.708 ROL (penalități), factura fiscală nr. 1978324/ 31.08.2004 – 3.719.498.358 ROL (penalități), factura fiscală nr. 1978322/ 31.08.2004 – 12.508.833.661 ROL, factura fiscală nr. 1978327/ 30.09.2004 – 28.642.907.119 ROL (penalități), factura fiscală nr. 1978326/ 30.09.2004 – 12.149.635.523 ROL, factura fiscală nr. 1978340/ 29.10.2004 – 20.286.286.478 ROL (penalități), factura fiscală nr. 1978329/ 29.10.2004 – 12.476.170.332 ROL, factura fiscală nr. 1978332/ 30.11.2004 – 11.371.801.245 ROL, factura fiscală nr. 1978332/ 31.12.2004 – 5.769.943.356 ROL; ordine de plată privind plățile efectuate de SC GFR SA către S.C. RAPID COM SRL: ordin de plată nr. 850/ 04.06.2004 – 800.000.000 ROL, ordin de plată nr. 889/ 11.06.2004 – 1.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 981/ 02.06.2004 – 1.500.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1051/ 02.07.2004 – 3.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1540/ 09.09.2004 – 1.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1546/ 10.09.2004 – 1.500.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1566/ 18.09.2004 – 1.900.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1683/ 28.09.2004 – 4.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 173/ 11.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1781/ 18.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1845/ 21.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1880/ 26.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1905/ 29.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1934/ 02.11.2004 – 2.500.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1994/ 09.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2018/ 12.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2107/ 23.11.2004 – 3.500.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2140/ 25.11.2004 – 2.200.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2204/ 03.12.2004 – 40.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2226/ 06.12.2004 – 37.600.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2270/ 09.12.2004 – 20.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 2273/ 10.12.2004 – 10.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 200/ 21.01.2005 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 264/ 01.02.2005 – 2.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 542/ 01.03.2005 – 20.000.000.000 ROL, ordin de plată nr. 1216/ 28.04.2005 – 1.100.000.000 ROL (vol. 35 d.up.); mențiunilor din registrul jurnal global al societății SC RAPID COM SRL din lunile iunie 2004, iulie 2004, septembrie 2004, octombrie 2004, noiembrie 2004, decembrie 2004, ianuarie 2005, februarie 2005, martie 2005, aprilie 2005 privitor la sumele încasate de la SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA mențiuni care fac referire la plăți și sume încasate prin bancă; contract de consultanță nr. 2 din 10.02.2004 încheiat între SC RAPID COM SRL și SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM S.A.; facturi fiscale emise de către SC RAPID COM SRL către SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A: factura fiscală nr. 1978336/ 09.12.2004 (suma de 3.443.984.000 ROL), factura fiscală nr. 1978315/ 30.06.2004 (suma de 3.418.632.000 ROL), factura fiscală nr. 1978303/ 29.03.2004 (suma de 7.497.000.000 ROL, dintre care 6.300.000.000 ROL valoarea serviciilor și 1.197.000.000 ROL T.V.A.-ul aferent), factura fiscală nr. 1978328/ 30.09.2004 (suma de 3.320.000.000 ROL), factura fiscală nr. 1978321/ 30.09.2004 (suma de 3.843.100.000 ROL); ordine de plată privind plățile efectuate de SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A către SC RAPID COM SRL: Ordin de plată nr. 136 privind suma de 5.000.000.000 ROL din data de 09.12.2004, Ordin de plată nr. 143 privind suma de 3.182.928.600 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 142 privind suma de 5.581.732.000 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 144 privind suma de 335.000.000 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 61 privind suma de 4.103.055.400 ROL din data de 25.02.2005, Ordin de plată nr. 11 privind suma de 1.770.000.000 ROL din data de 24.03.2005, Ordin de plată nr. 12 privind suma de 700.000.000 ROL din data de 25.03.2005, Ordin de plată nr. 75 privind suma de 850.000.000 ROL din data de 24.03.2005 (vol. 29 d.up.); mențiunilor din registrul jurnal global al societății SC RAPID COM SRL din lunile martie 2004, iunie 2004, septembrie 2004, decembrie 2004, februarie 2005, martie 2005 privitor la sumele încasate de la SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM SA, din jurnalul de vânzări aferente

lunilor respective precum și din balanța de verificare lunară aferente lunilor menționate; mențiunilor din balanța de verificare 31.12.2004 a societății SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM SA ce fac referire la sumele plătite către SC RAPID COM SRL.

S-a dispus ca după rămânerea definitivă, copia dispozitivului sentinței să se comunice Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

În temeiul art. 398 Cod proc.pen. rap. la art. 272 și art. 274 alin. 1 și 3 Cod proc.pen., a obligat pe inculpatul DIDILĂ VASILE, în solidar cu partea responsabilă civilmente, SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, la plata către stat a sumei de 160.871,52 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat, din care suma de 135.871,52 lei din cursul urmăririi penale și suma de 25.000 lei din cursul judecății.

În temeiul art. 398 Cod proc.pen. rap. la art. 272 și art. 274 alin. 1 și 3 Cod proc.pen., a obligat pe inculpatul STOICA GRUIA, în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA și SC GRAMPET SA, la plata către stat a sumei de 160.871,52 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat, din care suma de 135.871,52 lei din cursul urmăririi penale și suma de 25.000 lei din cursul judecății.

În temeiul art. 398 Cod proc.pen. rap. la art. 272 și art. 274 alin. 1 și 3 Cod proc.pen., a obligat pe inculpatul RĂDUCAN VASILE, în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA și SC RAPID COM RAIL SRL, la plata către stat a sumei de 107.247,69 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat, din care suma de 90.581,02 lei din cursul urmăririi penale și suma de 16.666,67 lei din cursul judecății.

Cheltuielile judiciare în cuantum de 53.623, 83 lei (45.290,50 lei din cursul urmăririi penale și 8.333,33 lei din cursul judecății) cu privire la infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală cu privire la care s-a pronunțat soluția de încetare proces penal față de inculpatul Răducan Vasile au rămas în sarcina statului.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a constatat, în esență, că prin rechizitoriul emis la data de 13.11.2015 în dosarul nr. 20D/P/2006 al PICCJ- DIICOT - Serviciul Teritorial Iași, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților:

-Didilă Vasile, pentru săvârșirea infracțiunilor de: constituire a unui grup infracțional organizat, faptă prev. de art. 367 alin. 1 și 3 din Noul Cod Penal, participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată (21 acte materiale), prev. de art. 52 alin. 3 C.p. rap. la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 modificată (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.p. și spălarea banilor în formă continuată (38 de acte materiale) prev. de art. 29 lit. a și b din Legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.p., toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 și art. 5 din Noul Cod Penal;

-Stoica Gruia, pentru săvârșirea infracțiunilor de: constituire a unui grup infracțional organizat, faptă prev. de art. 367 alin 1 și 3 din Noul Cod Penal, participație improprie la evaziune fiscală în formă continuată (16 acte materiale), prev. de art. 52 alin. 3 C.p. rap. la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 modificată (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.p. și spălarea banilor în formă continuată (3 acte materiale) prev. de art. 29 lit. a și b din legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.p., toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 și art. 5 din Noul Cod Penal;

-Răducan Vasile, pentru săvârșirea infracțiunilor de: constituire a unui grup infracțional organizat, faptă prev. de art. 367 alin 1 și 3 din Noul Cod Penal, participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată (21 acte materiale), prev. de art. 52 alin. 3 C.p. rap. la art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 modificată (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.p. și spălarea banilor în formă continuată (7 acte materiale) prev. de art. 29, lit. a și b din legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.p., toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 și art. 5 din Noul Cod Penal.

Prin încheierea din camera de consiliu pronunțată în dosar nr. 8056/99/2015/a1 din data de 15.03.2016, judecătorul de cameră preliminară a constatat legalitatea sesizării

instanței, administrării probelor și efectuării actelor de urmărire penală, dispunând începerea judecătii. Prin aceeași încheiere a judecătorului de cameră preliminară din data de 15.03.2016 pronunțată în dosarul nr. 8056/99/2015/a1 s-a ridicat sechestrul asigurător instituit prin ordonanța procurorului din data de 21.05.2013 asupra imobilului „Hotel Ciucaș”, din loc. Poiana Brașov, jud. Brașov, și a terenului aferent în suprafață de 11.235 m.p.

Prin încheierea din camera de consiliu nr. 44/ 22.07.2016 pronunțată în dosar nr. 8056/99/2015/a1, Curtea de Apel Iași a respins ca nefondate contestațiile formulate de inculpații Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile și de părțile responsabile civilmente S.C. Grampet S.A., S.C. Rapid Com Rail S.R.L. și Grup Feroviar Român S.A. împotriva încheierii din data de 15.03.2016 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară în dosarul nr. 8056/99/2015 al Tribunalului Iași.

Prin încheierea pronunțată la data de 14.12.2016 de către instanță în dosarul nr. 8056/99/2015/a2 s-a ridicat sechestrul asigurător instituit prin ordonanța procurorului din data de 21.05.2013 asupra a 66 de vagoane și s-a aplicat sechestrul asigurător cu privire la un număr de 144 vagoane aparținând SC GRAMPET SA, în valoare de 11.606.091 lei (2.589.952 euro), identificate după tip și serie astfel cum reiese din minuta și conținutul încheierii respective.

La data de 27.04.2018 la f. 43 dosar instanță- vol. V s-a depus de către Ministerul Finanțelor Publice- Agenția Națională de Administrare Fiscală- Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași răspunsul la adresa emisă de către instanță în conținutul căruia s-a precizat că AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, în baza mandatului acordat, își menține constituirea de parte civilă indicând suma de 8.871.394,9 lei cu titlu de prejudiciu.

La termenul din data de 20.11.2019 s-a admis cererea de schimbare a încadrării juridice formulată de către inculpat Gruia Stoica și s-a schimbat încadrarea juridică din infracțiunea de spălare a banilor în formă continuată, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal în infracțiunea de spălare a banilor, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 modificată.

La termenul din data de 13.12.2019 s-a admis cererea de schimbare a încadrării juridice formulată de către inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile și s-a schimbat încadrarea juridică din infracțiunea de spălare a banilor în formă continuată, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal în infracțiunea de spălare a banilor, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 modificată. S-a respins cererea de schimbare a încadrării juridice formulată de către inculpații Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile din infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 Cod penal în infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată. S-a respins cererea formulată de către inculpații Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile și intitulată cerere de schimbare a încadrării juridice vizând eliminarea din conținutul infracțiunii de evaziune fiscală pentru care au fost trimiși în judecată a pretinsului prejudiciu constând în TVA ca inadmisibilă și s-a calificat această solicitare ca fiind o apărare de fond. S-a respins cererea formulată de către inculpații Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile și intitulată cerere de schimbare a încadrării juridice vizând eliminarea infracțiunii de evaziune fiscală din scopul infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat pentru care au fost trimiși în judecată ca inadmisibilă și s-a calificat această solicitare ca fiind o apărare de fond. S-a respins cererea cu privire la sesizarea șefului DIICOT - ST Iași pentru atitudinea ireverențioasă a procurorului de ședință asupra apărării la termenul de judecată din data de 03.12.2019, cerere astfel formulată de avocat Striblea Marius.

La termenul din data de 08.01.2020, s-a admis cererea formulată de către inculpat Răducan Vasile prin apărător și s-a constatat nulitatea absolută a măsurilor de supraveghere tehnică realizate în cursul urmăririi penale în baza autorizațiilor de interceptare și înregistrare

a convorbirilor și mesajelor (SMS) și a proceselor verbale de transcriere a înregistrărilor interceptărilor efectuate în cauză (aflate la vol. 41 dosar urmărire penală și intitulate procese-verbale de redare a notelor de interceptare). S-a calificat solicitarea formulată de către DIICOT - Serviciul Teritorial Iași la termenul din data de 23.09.2019 și depusă în scris la filele 138-142 d.i. vol X vizând schimbarea încadrărilor juridice din art. 367 alin. 1 C.p. în art. 7 din Legea nr. 39/2003, din art. 52 alin. 3 C.p. rap. la art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.p. în art. 31 alin. 2 C.p. anterior rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. anterior, din art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/ 2002 în art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/ 2002- forma în vigoare până la data de 01.02.2014-, toate cu aplic. art. 33 lit. a C.p. anterior ca fiind cerere de recalificare a faptelor din perspectiva legii penale mai favorabile cu privire la care instanța se va pronunța odată cu fondul cauzei. S-a calificat solicitarea formulată de inculpați vizând schimbarea încadrării juridice din art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005, modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.p. în art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, modificată, ca fiind cerere de recalificare a faptei din perspectiva legii penale mai favorabile cu privire la care instanța se va pronunța odată cu fondul cauzei. S-a respins cererea formulată de către inculpat Gruia Stoica prin apărător vizând schimbarea încadrării juridice din art. 9 alin. 1 lit. c și alin. 3 din Legea nr. 241/2005, modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.p. în art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, modificată.

Analizând actele și lucrările dosarului, Tribunalul Iași, referitor la situația de fapt, a reținut că în cursul anului 2003, Societatea Națională de Transport Marfă CFR Marfă SA București, deținătoarea pachetului de acțiuni în proporție de 100 % la SC Transbordare Vagoane Marfă CFR TVM SA Iași a pregătit pentru vânzare societatea efectuând în acest sens mai multe studii referitoare la situația economică a firmei, precum și măsurile necesar a fi întreprinse pentru a o rentabiliza, deoarece în acel moment societatea se afla într-o situație economică dificilă. Studiile respective erau necesare pentru a se putea întocmi caietul de sarcini în vederea privatizării și au fost realizate de specialiștii din cadrul societății comerciale scoase la vânzare, însă au fost solicitate și opiniile unor experți din cadrul Societății Generale a Experților Tehnici SA- SGET- care au întocmit un raport de evaluare.

Societatea Națională de Transport Marfă CFR Marfă SA București a scos la vânzare întreg pachetul de acțiuni ale SC Transbordare Vagoane Marfă CFR TVM SA Iași, iar licitația a fost câștigată de SC Grup Feroviar Român SA București, prin reprezentant Didilă Vasile. În anul 2003, inculpatul Didilă Vasile era președinte al Consiliului de Administrație al SC Grup Feroviar Român SA.

La data de 18.09.2003, între Societatea Națională de Transport Marfă CFR Marfă SA București - prin reprezentant legal director general Tulbure Vasile și SC Grup Feroviar Român SA București prin reprezentant legal președinte Consiliu de Administrație Didilă Vasile s-a încheiat contractul de vânzare cumpărare de acțiuni nr. A/589/18.09.2003 (în copie la f. 238- 248 vol. 37 d.up.) având ca obiect vânzarea procentului de 100% din acțiuni, respectiv un număr de 987.471 acțiuni, aparținând SC Transbordare Vagoane Marfă CFR TVM SA Iași (cu sediul în Iași, str. Moara de Foc, nr. 35) la prețul de 21.724.362.000 ROL. Prețul pachetului majoritar de acțiuni a fost achitat la momentul tranzacției de reprezentantul și acționarul majoritar al cumpărătorului (deținea 38% din acțiuni), inculpatul Didilă Vasile, respectiv SC Grup Feroviar Român SA București, firmă la care erau asociați și inculpații Stoica Gruia și Răducan Vasile.

Conform extrasului emis de ORC, fondatorii societății SC Grup Feroviar Român SA sunt inculpații Didilă Vasile, Răducan Vasile și Stoica Gruia, în structura acționariatului la data cererii de înmatriculare fiind, pe lângă cei trei, și societățile SC GRAMPET SA București și SC TURNOMET SA Galați, administrator și președinte al Consiliului de Administrație fiind inculpatul Didilă Vasile. Ulterior, la data de 18.03.2003 s-a retras SC TURNOMET SA și a intrat în acționariat Negruț Viorel.

La data de 26.03.2003, s-au modificat cotele de participație la capitalul social ale acționarilor existenți, structura devenind următoarea: SC GRAMPET SA București- 20% din capitalul social, Didilă Vasile- 38% din capitalul social, Răducan Vasile- 22% din capitalul social, Stoica Gruia- 19% din capitalul social, Negruț Viorel- 1% din capitalul social.

La data de 02.06.2004, în acționariatul SC GFR SA intră SC TURNOPREST SRL, cu un procent de 10,71 % din acțiuni, procentele deținute de ceilalți acționari redistribuindu-se corespunzător. Această modificare nu schimbă cu nimic, însă, gradul de influență al inculpaților în conducerea SC GFR SA, întrucât SC TURNOPREST SRL era deținută integral tot de către aceștia, prin intermediul inculpatului Didilă Vasile care era unic acționar și administrator. Prin urmare, inculpatul Stoica Gruia deținea 100% din acțiunile SC TURNOPREST S.R.L., în mod indirect, prin intermediul inculpatului Didilă Vasile, deci peste 33% din valoarea sau numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot deținute la persoana juridică.

În data de 15.07.2004 s-a înregistrat prelungirea mandatului de președinte cu încă 4 ani pentru inculpatul Didilă Vasile.

În baza hotărârii Adunării Generale Extraordinare nr. 14/18.10.2004 a fost încheiat Actul Adițional de modificare a actului constitutiv al SC GFR SA prin care s-a majorat capitalul social prin emiterea unui număr de 1850 de acțiuni și a fost cooptat un nou acționar- SC RAPID COM SRL. Astfel, la această firmă SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București noua structură a acționariatului era: inculpatul Didilă Vasile- 29, 18 % din capitalul social, inculpatul Stoica Gruia- 14, 59% din capitalul social, inculpatul Răducan Vasile- 17, 16% din capitalul social, dar și SC GRAMPET SA București- 15,44 % din capitalul social; SC RAPID COM SRL Galați- 14,17% din capitalul social, SC TURNOPREST SRL Galați- 9,19% din capitalul social și Negruț Viorel- 0, 24% din capitalul social.

SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ CFR TVM SA IAȘI a fost înființată pe baza hotărârii Guvernului României nr. 8/ 14.01.1999 ca filială a Societății Naționale de Transport Marfă CFR Marfă SA, preluând de la fostele secții TCM ale Regionalelor CFR Iași, Galați și Cluj activitatea de transbordare de la stațiile de frontieră cu calea ferată lungă. La înființare, acționarul unic era Societatea Națională de Transport Marfă CFR Marfă SA București - cotă de participație 100%, președintele Consiliului de Administrație fiind Tacea Adrian.

După achiziționarea pachetului majoritar de acțiuni de către SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București, la data de 28.01.2004, SC Transbordare Vagoane Marfă CFR TVM SA Iași și-a schimbat denumirea în SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM SA, iar ulterior sediul, în București, str. Economu Cezar, nr. 1- 9, parter, ap. 4, sector 6.

S-a retras din societate acționarul unic, Societatea Națională de Transport Marfă CFR Marfă SA, iar noul acționar cu o cotă de participație de 100%, în urma contractului mai sus indicat nr. A/589/18.09.2003 a devenit SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București.

La data de 20.02.2004, au intrat 4 noi acționari, iar structura acționariatului era următoarea: SC GFR SA- 99,9992%, inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia, precum și numiții Soare Lucian și Iagher Gheorghe câte un procent de 0,0002%.

Astfel, inculpatul Stoica Gruia deținea 0,0002% din acțiunile SC GFR-TVM SA în mod direct, 0,0002% din acțiuni prin intermediul inculpatului Didilă Vasile, și 92,9992% din acțiuni prin intermediul S.C. G.F.R. S.A. (societate care deține 99,9992% din acțiunile S.C. CFR-TVM S.A. și în cadrul căreia Stoica Gruia deține direct și indirect aproximativ 93% din acțiuni). Prin urmare, inculpatul Stoica Gruia deținea în mod direct și indirect un total de 92,9996% din acțiunile S.C. GFR S.A., deci peste 33% din valoarea sau numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot deținute la persoana juridică.

Inculpații Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile au schimbat conducerea societății și au impus reguli noi, reguli proprii. Inculpații au constituit noul consiliu de administrație al S.C. Transbordare Vagoane Marfă G.F.R.-T.V.M. S.A. Iași, organ decizional

pe care îl controlau în totalitate, având în vedere pachetul majoritar de acțiuni deținut de aceștia prin intermediul SC GFR SA.

La data de 04.04.2006, structura acționariatului acestei societăți SC Transbordare Vagoane Marfă GFR- TVM SA era : Didilă Vasile- 0,00015% din nr. total de acțiuni, Stoica Gruia- 0,00015% din nr. total de acțiuni, Soare Lucian Luigi- 0,00015% din nr. total de acțiuni, Iagher Gheorghe- 0,00015% din nr. total de acțiuni, SC GRUP FERVIAR ROMÂN- 99,994% din totalul acțiunilor.

În ceea ce privește situația acțiunilor la SC GRAMPET SA, în această societate inculpatul Gruia Stoica deținea 30% din acțiuni, inculpatul Răducan Vasile deținea 40% din acțiuni, iar numita Didilă Adriana, soția inculpatului Didilă Vasile deținea 29,99% din acțiuni. Astfel, în cadrul acestei societăți, în fapt inculpatul Stoica Gruia deținea în mod direct și indirect un total de 70% din acțiunile S.C. GRAMPET S.A., deci peste 33% din valoarea sau numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot deținute la persoana juridică.

În ceea ce privește situația acțiunilor la SC RAPID COM SRL, această societate a fost înființată prin hotărâre judecătorească nr. 549/ 23.07.1993, asociat unic și administrator- 100% din capitalul social- fiind inculpatul Răducan Vasile (tatăl inculpaților Stoica Gruia și Didilă Vasile). La înființare, activitatea principală- turnarea fontei, iar activități secundare fabricarea băuturilor, întreținere și reparare autovehicule, comerț cu ridicată al altor produse, cafenele și baruri fără spectacol. Abia după data de 01.07.2005 s-a extins domeniul activităților secundare. Până la data de 28.01.2008 asociatul unic și administratorul a fost inculpatul Răducan Vasile, acesta retrăgându- se, iar din 28.01.2008 structura acționariatului a devenit: inculpatul Didilă Vasile- 95% și SC TURNOPREST SRL- 5%, administrator fiind Didilă Vasile.

Astfel, în cadrul acestei societăți, în fapt, inculpatul Stoica Gruia deținea 100% din părțile sociale ale S.C. RAPID COM S.R.L., în mod indirect, prin intermediul inculpatului Răducan Vasile (tată), deci peste 33% din valoarea sau numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot deținute la persoana juridică.

Prin urmare, s-au concluzionat pentru început următoarele:

Având în vedere ponderea pe care fiecare dintre cei trei inculpați o avea în acționariatele societăților implicate, precum și gradul de rudenie și încrederea pe care o manifestau cei trei inculpați unul față de celălalt (astfel cum reiese chiar din declarațiile acestora) există concluzia certă asupra faptului că inculpații stabileau împreună acțiunile ce trebuiau întreprinse de către societățile controlate, după care transmiteau ordinele necesare directorilor, contabililor sau altor persoane responsabile cu întreprinderea demersurilor aferente în cadrul fiecăreia dintre societățile comerciale. Aceste din urmă persoane erau obligate prin fișa postului să aducă la îndeplinire directivele primite de la cei trei inculpați, mai ales atunci când ele îmbrăcau forma unei hotărâri AGA sau a consiliului de administrație (cele două organe decizionale din cadrul societăților fiind controlate exclusiv de către cei trei inculpați), după cum se va arăta de altfel în rândurile de mai jos.

Inculpatul Stoica Gruia deținea 19% din acțiunile SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București în mod direct, 38% din acțiuni prin intermediul inculpatului Didilă Vasile (frate), 22% din acțiuni prin intermediul inculpatului Răducan Vasile (tată) și 14% din acțiuni prin intermediul S.C. GRAMPET S.A. (societate în care deținea 30% din acțiuni în mod direct și 40% prin intermediul inculpatului Răducan Vasile), această din urmă societate deținând în total 20% din acțiunile SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București. Prin urmare, inculpatul Stoica Gruia deținea în mod direct și indirect un total de 93% din acțiunile SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București, deci peste 33% din valoarea sau numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot deținute la persoana juridică.

La data semnării contractului de subînchiriere vagoane nr. 2/20.12.2003 dintre SC RAPID COM SRL și SC GFR SA, inculpatul Răducan Vasile (tatăl inculpaților Stoica Gruia și Didilă Vasile) era asociat unic și administrator al SC RAPID COM SRL, deținând 100% din capitalul social, iar SC GFR SA era o societate la care inculpații Didilă Vasile, Răducan

Vasile și Stoica Gruia dețineau 79% din capitalul social (Didilă Vasile - 38% din capitalul social, Răducan Vasile - 22% din capitalul social, Stoica Gruia - 19% din capitalul social). Nu trebuie uitat faptul că tot la aceasta societate, la SC GFR SA adică, SC GRAMPET SA București (societatea care a încheiat contractul de închiriere vagoane nr. 1/ 19.12.2003 cu SC RAPID COM SRL) deținea 20% din capitalul social.

La începutul anului 2004, la data semnării contractului de consultanță nr. 2/ 10.02.2004, așa cum reiese din actele dosarului, unicul acționar al SC Transbordare Vagoane Marfa G.F.R.-T.V.M. S.A. Iași era SC GFR SA, societate în care inculpații Didilă Vasile, Răducan Vasile și Stoica Gruia dețineau 79% din capitalul social și încă 20% prin intermediul SC GRAMPET SA. Inculpatul Răducan Vasile, tatăl celor doi anterior enumerați inculpați, era unicul asociat și administrator al SC RAPID COM SRL și unul din fondatorii SC GFR SA, alături de fii săi.

Contrar susținerilor inculpaților din declarațiile date în cauză, spre sfârșitul anului 2003, inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile, bazându-se pe relația de rudenie și încredere reciprocă, au constituit grupul infrațional organizat, în scopul spălării banilor proveniți din evaziune fiscală și au elaborat un plan prin care să diminueze baza impozabilă a S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., în scopul prejudicierii bugetului de stat, după care să ruleze mai multe sume de bani prin conturile bancare, astfel încât să creeze o aparență de legalitate a circuitelor comerciale fictive concepute și apoi să readucă sumele de bani folosite înapoi în conturile S.C. G.F.R. S.A. În cadrul grupului infrațional, fiecare dintre cei trei inculpați a îndeplinit un anumit rol în circuitul spălării banilor.

a. CONTRACTUL DE CONSULTANȚĂ nr. 2/ 10.02.2004

Inculpații au constituit împreună noul consiliu de administrație al SC Transbordare Vagoane Marfa GFR-TVM SA Iași, organ decizional pe care îl controlau în totalitate, având în vedere pachetul majoritar de acțiuni deținut de aceștia prin intermediul SC GFR.SA. Din noul Consiliu de Administrație al SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA făceau parte martorii Dediu Horia Dumitru- președinte, Ionescu Laurențiu- membru, Iagher Gheorghe- membru.

În aceste condiții, deciziile privind administrarea SC GFR -TVM SA erau luate exclusiv de către inculpații Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile, după care erau supuse formal votului AGA a SC GFR- TVM SA, prin intermediul inculpatului Didilă Vasile (reprezentantul SC GFR SA în Adunarea Generală a Acționarilor SC GFR- TVM SA), pentru a dilua astfel răspunderea asupra hotărârilor. Deciziile acționarului majoritar, reprezentat de inculpatul Didilă Vasile, erau incontestabile, aspecte ce reies în mod evident din declarațiile martorilor Ilie Vasile și Ionescu Laurențiu, ambii arătând faptul că nu se puteau pune la îndoială cele hotărâte, decizia de a contracta consultanță fiind luată de acționarul majoritar, rezultatul unui vot fiind previzibil. În același sens a precizat și martorul Tacea, în sensul că inculpatul Didilă a fost cel care a venit cu ideea încheierii unui contract de consultanță și că membrii CA au fost de acord în principiu cu încheierea unui contract de consultanță însă valoarea, părțile, durata au fost hotărâte de acționarul majoritar și nu au avut cunoștință cu cine se va încheia contractul deoarece calitatea de membru în CA al SC GFR TVM SA era una formală.

Propunerea încheierii unui contract de consultanță a venit la mai puțin de două săptămâni după înregistrarea structurii acționariatului SC Transbordare Vagoane Marfa GFR-TVM SA Iași la Registrul Comerțului (încheierea nr. 660/30.01.2004).

Astfel, la data de 10.02.2004 SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA prin reprezentant legal director general Ionescu Laurențiu, în calitate de client, a încheiat un contract de consultanță cu SC RAPID COM SRL prin reprezentant legal Răducan Vasile, în calitate de consultant-vol. II d.up., f. 12-15- cu o durată de 2 ani începând cu 10.02.2004 și până la data de 10.02.2006-și cu obiect prevăzut la art. 1 și art. 5.

Valoarea totală a contractului a fost 16.250.000.000 ROL fără TVA și s-a precizat că urma a fi achitată în felul următor: art. 9 contract: 40% la începutul derulării contractului

(respectiv suma 6,5 miliarde, fără TVA- 7.735.000.000 ROL inclusiv TVA); 60% la sfârșitul perioadei de derulare a contractului prin ordin de plată. În caz de neîndeplinire a obligațiilor asumate, s-a stabilit că fiecare parte va plăti penalități de întârziere de 1% pe zi din valoarea convenită până la stingerea completă a obligațiilor ce îi revin, iar cuantumul sumei astfel datorate poate depăși suma pentru care s-a calculat penalitatea.

Contractul a fost semnat și de către directorul economic al SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA, respectiv numitul Ilie Vasile. S.C. RAPID COM S.R.L. Galați, societatea co-contractantă, avea ca unic asociat și administrator pe inculpatul Răducan Vasile, tatăl inculpaților Didilă Vasile și Stoica Gruia.

Anterior încheierii acestui contract, ca dovadă că această consultanță a fost creată doar pentru a conferi tranzacțiilor aparența de legalitate, fusese încheiată convenția din data de 12.01.2004 încheiată între S.C. RAPID COM SRL în calitate de beneficiar și Garoseanu Ion în calitate de prestator (f. 180- 182 vol. I d.up.), în care se prevedea că acesta din urmă se obligă să efectueze studierea și evaluarea documentelor puse la dispoziție de beneficiar, efectuând apoi o serie de analize enumerate generic în cuprinsul convenției. Prețul convenției este stabilit în sumă de 30.000 euro, sub condiția ca “propunerile menționate în raportul final al beneficiarului vor duce la eficientizarea activității societății GFR TVM SA Iași, iar societatea va înregistra un profit de minim 12 miliarde lei în cursul anului 2005 la data depunerii bilanțului”. În cuprinsul convenției se mai menționează faptul că “consultantul îl va îndruma pe beneficiar în redactarea raportului final” (deci consultantul nu întocmește un raport pe care să și-l însușească oficial, prin semnătură), precum și faptul că “prezența convenției este valabilă numai dacă beneficiarul va încheia contractul de consultanță cu societatea comercială GFR-TVM SA Iași”. De asemenea, se prevede faptul că analiza se va efectua numai pe baza datelor puse la dispoziție de beneficiar.

Practic, prin această convenție, inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile au angajat o persoană care să realizeze un set de documente ce ar putea crea impresia că S.C. RAPID COM S.R.L. a prestat consultanță în beneficiul SC GFR-TVM S.A.

Fictivitatea acestui contract de consultanță reiese cu puterea evidenței având în vedere următoarele:

În primul rând, în cadrul acestui proces penal, în faza urmăririi penale, organele judiciare au încercat identificarea acestui contract de consultanță. La dosarul de urmărire penală, se află un contract de consultanță despre care inculpații au pretins că ar fi cel original și care poartă nr. 2/10.02.2004, ce este format din 7 pagini. În legătură cu numărul și data contractului, s-a observat cu ochiul liber (vol. 1 d.up. f. 158- 164), că acestea au fost modificate, prin ștergerea și suprascrierea numărului și a primelor trei cifre ale datei semnării contractului. Prin urmare, s-a considerat că nu se poate aprecia cu certitudine care a fost numărul inițial și data semnării contractului, doar din lecturarea acestuia. La dosarul cauzei se mai află și mai multe copii ale aceluiași contract, puse la dispoziție de către inculpați (vol. 29 d.up. f. 19-22, 47-50), copii ce nu arată la fel ca așa-zisul original. Pe prima pagină a copiilor nu se mai observă ștersăturile sus-menționate, iar semnăturile de la finalul contractului sunt altfel dispuse în raport de ștampile și de scrisul din contract.

În al doilea rând, SC RAPID COM SRL nu avea angajați și nici nu prestase vreodată consultanță economico/financiară și niciun alt tip de consultanță. De altfel, așa cum a rezultat din extrasul la Oficiul Registrului Comerțului de la f. 90- 92 vol. II d.up., societatea nu avea nici ca obiect de activitate principal sau secundar înregistrat oferirea de consultanță și nici activitatea de intermediere ori reprezentare în acest domeniu. În plus, acest aspect a reieșit și din statutul societății, de la f. 183- 184 vol. I d.up., respectiv faptul că obiectul activității societății este cu totul altul.

În al treilea rând, SC RAPID COM SRL nu era autorizată de Autoritatea Feroviară Română, aceasta fiind singura instituție din România abilitată în domeniu.

În al patrulea rând, așa cum a rezultat din verificările efectuate la Inspectoratul Teritorial de Muncă Galați, la data încheierii contractului de consultanță din luna februarie

2004, SC RAPID COM SRL nu avea angajați, primul contract individual de muncă fiind datat 21.07.2004 (încheiat cu un muncitor necalificat).

În al cincilea rând, la data la care inculpatul Didilă Vasile a impus Consiliului de administrație SC GFR-TVM SA faptul că este necesar și inerent a fi încheiat un contract de consultanță, ”pentru redresarea firmei”, era deja încheiată convenția din 12.04.2004 dintre SC RAPID COM SRL și Garoseanu Ion.

În al șaselea rând, numărul, data, precum și însăși existența hotărârii nr. 6/2/04.02.2004 a Consiliului de Administrație al S.C. Transbordare Vagoane Marfă G.F.R. - T.V.M. S.A. Iași sunt mai mult decât incerte, având în vedere că toate documentele care aparent justifică încheierea contractului de consultanță au fost întocmite la data de 23.04.2004, adică la peste două luni de la semnarea contractului în cauză, după cum a rezultat:

- documente care, la numărul de înregistrare, nu au precizat ziua și luna emiterii lor, ci numai numărul și anul (11/59/2004, 11/60/2004 și 11/61/2004), și care sunt denumite: Notă privind necesitatea încheierii unor contracte de consultanță, nr. înregistrare 59/2004 (vol. 1 f. 303 d.up.); Notă privind tratarea unor probleme de interes comun între GFR – TVM și GFR, nr. înregistrare 60/2004 (vol. 1 f. 302 d.up.); Proces-verbal al ședinței CA din 04.02.2004, nr. înregistrare 61/2004 (vol. 1 f. 300 d.up.);

- fila 45 din cadrul Registrului de Birou Director- trei poziții în care sunt înscrise trei numere de înregistrare - 11/59, 11/60 și 11/61 - toate din data de 23.04.2004, care au următoarele mențiuni la rubrica ”Conținutul pe scurt al documentului”: pentru documentul cu nr. 59 din 23.04.2004 „Notă încheiere contracte consultanță”; pentru documentul cu nr. 60 din 23.04.2004 „Notă tratare probleme int. comun între GFR și TVM”; pentru documentul cu nr. 61 din 23.04.2004 ”PV – ședință AGA – 04.02.” (vol. XIV d.up.)

Analizând aceste documente enumerate, instanța a reținut că Nota de fundamentare a necesității încheierii unor contracte de consultanță (document înregistrat cu nr. 11/59, dar fără precizarea zilei și lunii de emiterie, ci numai a anului 2004), pare a fi emisă la data de 23.04.2004 (conform Registrului de Birou Director din vol. XIV d.up.), deci ulterior datei la care este precizat că ar fi fost supusă spre aprobare în cadrul Consiliului de Administrație al S.C. TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM SA și aprobată prin Hotărârea nr. 6/2 din 04.02.2004, precizată în Procesul-verbal al ședinței C.A. din 04.02.2004, nr. de înregistrare 61/2004 (vol. I fila 300), document care, de asemenea, pare a fi emis la data de 23.04.2004.

Analizând celelalte documente care poartă numere de înregistrare din același registru (al directorului general), a reieșit faptul că la data de 20.02.2004 se ajunsese abia la nr. 11/16 (vol. XII f. 231 d.up.), iar la data de 19.04.2004 se ajunsese la nr. 11/54 (vol. XIII f. 409 d.up.).

Prin urmare, instanța a concluzionat că cele trei documente (vol. 1 filele 300, 302 și 303) exprimă situații nerezale, referitor la datele emiterii acestora.

Adresa de convocare a Consiliului de Administrație al SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM S.A. nr. 14/ 03.02.2004 (data, deci, cu indicarea lunii și a zilei) - f. 301 vol. 1 d.up. - are numărul de înregistrare mai mare decât al adreselor de convocare a Consiliului de Administrației al SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM SA pentru datele de 24.02.2004 și 25.03.2004, care poartă numerele de înregistrare 7/19.02.2004 și 8/19.03.2004, fapt care dovedește în întregime bănuiala de document suspect.

Mai mult decât atât, analizând Registrul de procese-verbale ședințe Consiliu de Administrație al G.F.R.-T.V.M. S.A. (vol. XIV d.up.), instanța a constatat că acesta conține în original procesele-verbale ale tuturor ședințelor, cu excepția celei aferente hotărârii 6/2/04.02.2004. Astfel, la filele 31- 32 din registru se regăsește procesul-verbal al ședinței Consiliului de Administrație din 26.01.2004, iar la filele 32- 34 se regăsește procesul-verbal al ședinței Consiliului de Administrație din 25.02.2004. De altfel, în toată documentația S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. nu mai există o altă hotărâre a Consiliului de Administrație cu număr

repetat, cum este cazul hotărârii 6/2/.04.02.2004, ce a fost interpusă (evident ulterior) între hotărârea 6/26.01.2004 și hotărârea 7/25.02.2004.

În al șaptelea rând, nu a existat niciodată o necesitate a încheierii contractului de consultanță în interesul real al SC GFR- TVM SA, ci doar o necesitate a întocmirii documentelor care să fi justificat aparent acest lucru, cu unicul scop de a crea o aparență de legalitate și realitate a contractului de consultanță încheiat cu S.C. RAPID COM S.R.L. În același timp, și prin această convenție din 12.01.2004 încheiată cu Garoseanu Ion, inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile și-au urmărit același scop, respectiv crearea impresiei că SC RAPID COM SRL a prestat consultanță în beneficiul SC GFR-TVM SA.

În această convenție nici măcar nu sunt indicate documentele cărei societăți vor fi puse la dispoziție de beneficiar în vederea studierii și evaluării de către prestator. S-a constatat totodată că prestatorul nu avea obligația de întocmi rapoartele de evaluare, ci doar să studieze și să evalueze documentele, să urmărească permanent stadiul întocmirii raportului și să insereze propunerile pe care le considera necesare, dar numai în urma acordului din partea beneficiarului, iar raportul final urma a fi întocmit de către beneficiar. La dosarul cauzei nu există documente de plată din care să rezulte achitarea de către beneficiar a sumei de 30.000 de euro, precum și data la care a fost achitată. Această convenție a fost încheiată anterior semnării contractului de consultanță 2/ 10.02.2004 și anterior hotărârii CA 6/2/04.02.2004 privind aprobarea Notei privind necesitatea încheierii unor contracte de consultanță.

Raportul de evaluare a fost întocmit de SC RAPID COM SRL care în perioada 31.03.2004- 01.07.2004 când a transmis către GFR TVM SA primele 5 din cele 6 obiective ale raportului nu avea angajați. La data transmiterii celui de-al 6 lea obiectiv, 20.08.2004 exista unicul angajat în meseria de muncitor necalificat-Răducan Valeria.

În al optulea rând, obiectivele nu au fost realizate în întregime așa cum rezultă din raportul de constatare dispus a se efectua prin ordonanța din 10.05.2010 (f. 86- 87, 266- 267 vol. 39 d.up) și raportul de expertiză contabilă judiciară dispus a se efectua prin ordonanța din 30.07.2013.

La art. 1 sunt stipulate obligațiile SC RAPID COM SRL cu privire la asigurarea consultanței pentru un număr de 10 obiective, respectiv 9 servicii de consultanță și un serviciu de reprezentare.

Așa cum a reieșit din actele și lucrările dosarului de urmărire penală, dar și din raportul de constatare tehnico-științifică întocmit în cauză, SC RAPID COM SRL a întocmit și predat către SC TRANBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA documentația întocmită în 6 rapoarte, transmise în perioada 31.03.2004- 20.08.2004 și primite în baza a 6 procese-verbale de predare: intitulate: raport de evaluare a SC GFR TVM SA Iași-31.03.2004; evaluarea financiară a SC GFR TVM SA Iași-31.03.2004, raport de analiză financiară trimestrială-planuri simplificate de afaceri-30.04.2004; raport de analiză comparativă a perioadelor pre și post privatizare la SC GFR TVM SA Iași-31.05.2004; relații cu căi ferate vecine-reglementări OCCF și UIC- 01.07.2004; raport analiză financiară trimestrială a activității SC GFR TVM SA Iași-trimestrul II- 20.08.2004. (vol. III, IV, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XXXIII, XXXIV d.up. în original și în copie).

De asemenea, la dosarele de urmărire penală se află și următoarele documente: Raport de evaluare întocmit de Societatea Generală a Experților Tehnici (SGET) pentru societatea CFR TVM SA- vol. II d.up.; Raport de evaluare întocmit de specialiștii societății SC TRANBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA privind activitatea SC CFR TVM SA și rapoarte de activitate întocmite de specialiștii SC TRANBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA, precum și note interne emise de SC CFR TVM SA (vol. IV, V, XV,XX d.up.)

Așa cum a reieșit din concluziile la obiectivele stabilite în cadrul raportului de constatare tehnico științifică (f. 84, 273- 274 vol. 39 d.up.), precum și cele din cadrul expertizei financiar contabile întocmite în cauză (f. 152- 154, 202, 214- 219, 224- 228 vol. 46 d.up.; f. 191- 192 vol. 48 ds.up.), pasajele din Raportul de analiză comparativă a perioadelor

pre și post-privatizare la SC Transbordare Vagoane Marfă GFR TVM SA Iași sunt identice cu pasajele din Raportul de expertiza tehnică-evaluare Societatea Generală a Experților Tehnici SA București, existând doar mici diferențe ce constau doar în date calendaristice diferite ale capetelor superioare ale intervalelor temporale de comparare a indicatorilor înscrși în tabele, grafice sau în pasaje ale raportului. În rest, rapoartele conțin aceleași valori ale indicatorilor, inclusiv a indicatorilor aferenți capetelor de interval cu date calendaristice diferite.

În raportul de expertiza tehnică-evaluare a Societatea Generală a Experților Tehnici SA București, limita finală a intervalului analizat este mai / iunie 2003, în timp ce în Raportul de analiză comparativă a perioadelor pre și post-privatizare la SC Transbordare Vagoane Marfă GFR TVM SA Iași tabelele și graficele au ca limită finală a intervalului analizat septembrie 2003.

În plus, indicatorii precizați sunt identici ca valori în tabelele și graficele celor două rapoarte rezultând că acest raport, conține tabele, grafice și pasaje care au înscrise aceleași valori ale anumitor indicatori ca și cele din Raportul de expertiza tehnică-evaluare SGET SA București, dar aferente unor date calendaristice diferite de cele înscrise în tabelele și graficele similare ale Raportul SGET SA București.

Au fost identificate similitudini între Raportul întocmit de Societatea Generală a Experților Tehnici S.A. București și Raport de analiză comparativă a perioadelor pre și post privatizare la SC GFR – TVM SA Iași, așa cum sunt exemplificate în răspunsul detaliat la obiectivul 4 și 8 din raportul de expertiză (f. 152- 154, 202, 214- 219, 224- 228 vol. 46 d.up.; f. 191- 192 vol. 47 ds.up). Așa cum rezultă din studierea materialelor, unele din pasajele din rapoartele beneficiarului sunt identice cu unele din pasajele Raportului de expertiză tehnică-evaluare Societatea Generală a Experților Tehnici SA București cu diferențe ce constau în date calendaristice diferite ale capetelor superioare ale intervalelor temporale de comparare a indicatorilor înscrși în tabele, grafice sau în pasaje ale raportului, dar care în rest conțin aceleași valori ale indicatorilor aferenți capetelor de interval cu date calendaristice diferite.

Prin urmare, din analiza conținutului actelor predate de SC RAPID COM SRL Tecuci, referitoare la cele 6 obiective din contractul de consultanță, a rezultat în mod evident că acestea sunt copiate din documentațiile întocmite de specialiștii SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM SA Iași, precum și din raportul experților din cadrul Societății Generale a Experților Tehnici SA (SGET), cu ocazia pregătirii societății pentru privatizare, în sensul că ele conțin doar modificări de formă, modificări ale datelor calendaristice și modificări de așezare în pagină.

Raportul de evaluare a fost întocmit de SC RAPID COM SRL care în perioada 31.03.2004- 01.07.2004 când a transmis către SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM SA primele 5 din cele 6 obiective ale raportului nu avea angajați, iar la data de 20.08.2004, data transmiterii celui de – al șaselea obiectiv exista unicul angajat având meseria de muncitor necalificat.

Procese-verbale de predare a documentației de consultanță de către SC RAPID COM SRL către SC GFR- TVM SA sunt datate 31.03.2004, 31.03.2004, 30.04.2004, 31.05.2004, 01.07.2004, 20.08.2004 (vol. 1 d.up. f. 165- 170), în timp ce numitul Garoseanu Ion a declarat în ultima sa declarație de la dosarul cauzei în faza de urmărire penală că a lucrat efectiv în baza convenției din luna iulie 2004 până în luna septembrie sau octombrie (vol. 51 d.up. f. 160- 161).

Prin urmare, este evident că din moment ce SC RAPID COM SRL nu avea niciun angajat în perioada 31.03.2004- 01.07.2004, iar numitul Garoseanu nu a putut arăta cu certitudine perioada în care ar fi prestat acest serviciu, declarațiile lui cu privire la acest aspect trădând în mod evident lipsa efectuării acestei activități (fiind avansate mai multe perioade de martor, care în nicio declarație nu a arătat aceeași perioadă în care ar fi lucrat, lucru pe care orice persoană ce a lucrat în baza unui contract l-ar fi știut să-l indice-martorul a avansat diferite repere temporale-că ar fi început de la sfârșitul lunii ianuarie 2004 până în august 2004, apoi că a început din luna iulie 2004 până în septembrie-octombrie 2004, ulterior că a

încheiat colaborarea în luna iunie-iulie-august 2004), primele 5 procese-verbale enumerate nu aveau cum să însoțească vreun document de consultanță elaborat de numitul Garoseanu Ion, așa cum inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile au pretins în susținerea legalității contractului de consultanță.

A apărut ca evident că această convenție a fost încheiată de SC Rapid Com SRL pentru a crea aparența realizării serviciului de consultanță prestat către GFR TVM SA. Cu alte cuvinte, inculpații au angajat o persoană, Garoseanu Ion, care nu avea calitate de expert contabil sau auditor financiar, și care aparent să realizeze un set de documente pentru a părea că s-a acordat consultanță societății GFR TVM SA de către SC RAPID COM SRL.

În realitate, așa cum s-a expus de către instanță în mod amănunțit, raportul nu este datat, nu are preambul în care să fie specificat numele expertului ce l-a întocmit, nu poartă semnătura celui ce l-a întocmit, dat fiind că Garoseanu Ion, potrivit convenției nu avea obligația să și întocmească raportul de evaluare și reprezintă o compilație a unor rapoarte deja existente anterior privatizării în cadrul societății SC GFR TVM SA (anterior privatizării denumită SC CFR TVM SA).

Pentru primirea celor șase rapoarte de consultanță înaintate de către SC RAPID COM SRL pentru 6 obiective din așa zisul contract, martorii Ilie Vasile (director economic al SC GFR-TVM SA) și Ionescu Laurențiu (director general al SC GFR-TVM SA) au semnat de cele 6 procese-verbale de predare primire parțială a documentației, martorii Mihalcea Vasile, Chirițoi Simona Loredana și Ilie Vasile au avizat din punct de vedere al realității, regularității și legalității, respectiv controlului financiar propriu facturile fiscale ce au fost emise pentru contractul de consultanță nr. 1 (valoare contract și penalități), iar martorii Pamfil Romeo și Chirițoi Simona Loredana au semnat ordinele de plată aferente celor 5 facturi fiscale emise de SC RAPID COM SRL, confirmând în acest fel prestarea așa zisului serviciu de consultanță și faptul că se puteau face plățile.

În al nouălea rând, așa cum a reieșit din declarațiile martorilor, parte dintre aceștia foști angajați în cadrul societăților inculpaților, parte dintre aceștia fiind și în momentul de față angajați în cadrul altor societăți ale inculpaților, niciun membru din conducerea SC GFR TVM SA nu a urmărit îndeplinirea contractului de consultanță sau utilitatea contractului de consultanță, nici diferența dintre valoarea contractului nr. 1 față de contractul nr. 2, deși făceau parte din conducerea societății, neobservând nici faptul că banii cu care au fost plătite facturile emise de SC Rapid Com Srl proveneau din majorarea de capital social făcută de GFR SA pentru a diminua participația statului la acționariatul firmei.

Totodată, s-a observat faptul că decizia de a încheia contractul de consultanță, firma aleasă cu care s-a încheiat contractul de consultanță, condițiile și termenii contractului de consultanță, clauzele, prețul au aparținut inculpaților Didilă Vasile și Răducan Vasile și nicidecum celor aflați la conducerea societății, ideea acestei consultanțe fiind a lui Didilă Vasile. Acestea reies în mod evident din declarațiile martorilor Ilie Vasile și Ionescu Laurențiu, ambii arătând faptul că nu se puteau pune la îndoială cele hotărâte, decizia de a contracta consultanță fiind luată de acționarul majoritar, rezultatul unui vot fiind previzibil. Totodată, așa cum reiese din declarațiile martorilor Ilie, Ionescu, Chirițoi, plățile se efectuau după consultarea cu conducerea de la București.

Analizând conținutul declarațiilor de martori, precum și cele ale inculpatului Didilă Vasile, s-a reținut că:

Aprecierile martorului Ilie Vasile potrivit cărora societatea a înregistrat foarte multe îmbunătățiri acestea fiind prevăzute expres în contractul de consultanță este evident una lipsită de fundament în condițiile în care martorul a precizat expres că nu a citit contractul, singura lui atribuție fiind cea de a-l semna, fiind convins că termenii și clauzele contractului fuseseră negociate la cel mai înalt nivel, martorul semnând la fel, fără să citească de primire pentru documentația înaintată de SC Rapid Com Srl, relația acestuia cu inculpații fiind una de subordonare, îndeplinind un rol de execuție după cum însuși arată. În plus, aceste afirmații privitor la evoluția societății înspre redresare economică nu au fost observate de martor în

perioada cât a stat ca și director economic în firmă, adică până în august 2004, ci doar prin intermediul internetului, prin studierea site ului ANAF.

Nici aprecierile avansate de alți martori asupra evoluției societății datorită eficienței serviciului de consultanță nu au putut fi reținute întrucât așa cum au susținut aceștia ori nu au văzut contractul și nu cunosc aspecte legate de acest act (martorul Iagher) ori au aflat ulterior de încheierea acestui contract și nu cunosc detalii (martorul Tacea).

Afirmațiile martorei Chirițoi precum că din studierea documentației SC Rapid Com Srl își îndeplinea atribuțiile nu au putut fi reținute din moment ce martora era calificată pentru înregistrarea documentelor financiar contabile, neavând competență pe verificarea îndeplinirii sau nu a obligațiilor contractuale.

Afirmațiile martorului Pamfil Romeo din declarația dată în instanță vis a vis de efectele, recomandările și utilitatea contractului de consultanță nu au fost avute în vedere de instanță în condițiile în care evident martorul nu cunoaște despre ce consultanță este vorba, din moment ce referirile sale vizează prestația efectuată de cocontractantul GFR, or, în cauză cocontractantul care se presupune că a dat consultanță este SC Rapid Com Srl.

Martorii Ionescu, Gheorghiu, Mihalcea, Marinov și Trofin au arătat faptul că printre lucrările înaintate în cadrul contractului de consultanță au recunoscut aceleași lucrări pe care le făcuseră anterior angajații GFR TVM SA.

S-a reținut totodată că inițial a existat un contract de consultanță numerotat cu nr. 1 din data de 08.02.2004 (a cărui existență evident este negată de către inculpați), cu o valoare mai mică decât cea a celui de al doilea (întocmit ulterior de inculpați) și anume 7.497.000.000 lei (inclusiv TVA) ceea ce justifică și factura de plată emisă de SC RAPID COM SRL către S.C. TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ CFR-TVM S.A. (celelalte facturi reprezentând penalități). Acest contract apare înscris pe facturile emise ulterior, facturi ce au fost achitate de către S.C. TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ CFR-TVM S.A.

Acest contract a fost modificat, prin ștergerea și rescrierea numărului și datei de pe prima pagină și apoi înlocuirea celorlalte pagini. În acest sens, fără a fi efectuată o expertiză în cauză, se poate observa că prima pagină din așa-zisul original este tipărită pe o hârtie mai subțire decât celelalte șase pagini (contractul nefiind imprimat față-verso), precum și faptul că prima pagină are o spațiere mai mare față de marginile laterale, decât celelalte șase pagini/foi.

Martorii Dolea Didina, Chirițoi Simona Loredana și Ionescu Laurențiu (în declarația sa acesta chiar face vorbire de două contracte de consultanță) au declarat că apariția în facturi a contractului nr. 1/08.02.2004 este o eroare materială, în realitate fiind vorba despre contractul nr. 2/10.02.2004. În realitate, primul contract de consultanță a fost cel mai probabil distrus, motiv pentru care nu a putut fi pus la dispoziția organelor judiciare și nici nu a fost găsit la niciuna dintre firme. Cu toate acestea, plățile făcute în baza sa sunt evidențiate în ordine de plată aflate la dosarul cauzei.

Prin urmare, s-au reținut următoarele de către instanță:

A apărut ca evident neverosimilă realizarea acestei operațiuni de consultanță, în condițiile în care SC RAPID COM SRL, o societate cu răspundere limitată, având ca obiect de activitate comerțul en gros, fără angajați, fără expertiză în domeniul financiar contabil și fără autorizație de furnizor feroviar pentru serviciul de consultanță la lucrările cu specific feroviar, ar fi acordat consultanță în domeniul feroviar, transbordare și transvazare și reprezentare la nivel internațional liderului activității de transbordare din România la acea vreme, SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR TVM și mai mult, i-ar fi vândut echipamentul și tehnologia necesară pentru două instalații pentru transvazarea cerealelor.

Totodată, această fictivitate a contractului este cu atât mai reală cu cât societatea GFR TVM SA a preferat să nu încheie un contract direct cu numitul Garoseanu Ion cel care, conform declarațiilor sale, dar și susținerilor avansate pe acest aspect de către inculpați, era o persoană cu o vastă experiență- de 16 ani- în trafic de marfă intern și internațional, și despre care se susține (de către acesta și de inculpați) că a furnizat un material care a dus la

redresarea societății GFR TVM a acceptat să nu fie plătit de SC RAPID COM SRL, societate care a încasat însă pentru efectuarea acestui serviciu suma de 21.522.716.000 RON.

În plus, această societate tip SRL a devenit o societate de succes, profitul net înregistrat în 2004 nefiind egalat de SC GFR TVM SA în toată perioada, nici măcar după măsurile de redresare economică stabilite în raportul întocmit de SC RAPID COM SRL pentru care a plătit mai mult de 21 de mld lei vechi. Cu alte cuvinte, paradoxal, această redresare economică a fost evidentă în cazul societății SC RAPID COM SRL ce a realizat un profit net de peste 33 de ori mai mare în 2004 față de profitul net al societății SC GFR TVM căreia se susține de inculpați că i-ar fi acordat consultanță.

Mai mult decât atât, materialul primit de SC GFR TVM SA de la acest SRL în schimbul sumei extrem de mari fixată ca și contraprestație a reprezentat o documentație copiată din cea întocmită anterior în vederea privatizării de specialiștii propriei societăți și de experții din cadrul SGET, cu modificări doar de formă privitor la date calendaristice și așezare în pagină.

Aspectele consemnate în raportul de constatare tehnico științifică și în raportul de expertiză contabilă expuse anterior privitor la lucrarea tip compilație înaintată de SC Rapid Com SRL s-au coroborat cu aspectele relevate de martorii Ionescu, Gheorghiu, Mihalcea, Marinov și Trofin care au arătat faptul că printre lucrările înaintate în cadrul contractului de consultanță au recunoscut aceleași lucrări pe care le făcuseră anterior angajații GFR TVM SA, inclusiv soția directorului general GFR TVM SA Ionescu Laurențiu în cadrul masterului urmat.

A apărut ca evident nereală existența acestui contract de consultanță, din probele administrate la dosarul cauzei și la care s-a făcut referire, reieșind concluzia inexistenței acestui serviciu inutil pe care inculpații l-au imaginat și cu privire la care au manifestat o grijă intensă pentru a-l face să pară real prin crearea de justificări aparente sub forma documentelor, dar și a influențării prin oferirea de frânturi de informații persoanelor implicate în exercitarea sarcinilor de serviciu.

Așa zisa realitate imaginată de inculpați: o societate lider de activitate a activității de transbordare din România care ar fi încheiat, în scopul redresării economice, un contract de consultanță cu un SRL care nu avea nicio legătură cu activitatea de consultanță, care nu avea expertiza necesară efectuării unui astfel de serviciu în materie feroviară, transbordare și transvazare, respectiv financiară, și nu cu o societate sau o persoană fizică specializată în domeniu, dar și la un preț exorbitant pentru sumele practice la acea vreme de companiile de audit sau consultanță financiară (cu toate că era într-o stare economică proastă), a fost contrazisă de realitatea ce reiese din probele administrate în dosarul cauzei și din care reiese în mod neechivoc inutilitatea serviciului de consultanță imaginat și fictivitatea contractului de consultanță nr. 2/ 10.02.2004.

Apărarea inculpaților precum că s-a priorizat plata salariilor și datoriilor de stat este de nereținut, aspectul invocat face cu atât mai mult prioritară rațiunea necontractării de noi datorii, mai ales la asemenea valoare ca cea a contractului de consultanță, ce a generat noi costuri, noi debite pentru societate și penalități de plătit într-o valoare însemnată pentru societate. Totodată, fără fundament apărarea acestora cu privire la acest aspect din moment ce societatea a plătit pentru un serviciu de consultanță care nu a realizat răspunsul la toate obiectivele stabilite în contract o plată integrală.

Susținerea inculpatului Stoica Gruia precum că nu avea cunoștință de contracte și că nu este sigur dacă este semnătura sa, dar acceptă în același timp ideea că a semnat contractul de închiriere vagoane, și că se ocupa de partea externă a societăților, a fost contrazisă de probele din dosar, în realitate inculpatul având cunoștință de tot ce se desfășura în societățile la care era acționar împreună cu fratele și tatăl său.

Martorul Ilie Vasile precizând că patronii SC GFR SA erau inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile, deci implicit și ai SC GFR TVM SA, că l-a văzut pe inculpatul Stoica Gruia în luna iulie 2004 la sediul SG GFR TVM SA; martorul Ionescu Laurențiu a precizat totodată că

decizia de a contracta consultanță a fost luată de acționarul majoritar al SC GFR TVM SA, în speță SC GFR SA, rezultatul unui vot fiind previzibil; martorul Gheorghiu Adrian a precizat că s-a întâlnit cu inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia la negocierea contractului colectiv pentru salariații GFR TVM SA, context în care a solicitat măriți salariale, dar i s-a reproșat de inculpatul Stoica că nu avea dreptul să consulte actele contabile ale societății; martorul Marinov Radu a arătat faptul că inculpatul Stoica Gruia i-a comunicat că va fi detașat la SC Remar SA Pașcani pentru că făcuse lucruri bune la SC GFR SA și trebui să i asigure succesul și acestei societăți proaspăt achiziționate.

De asemenea, ideea avansată de ambii inculpați privind modalitatea de desfășurare a urmăririi penale, faptul că s-ar fi săvârșit niște abuzuri din partea organelor de urmărire penală care nu au luat în calcul înscrisurile depuse de către aceștia, că au fost cercetați pe nedrept și că s-au folosit anumite cuvinte inclusiv vis a vis de apartenența lor la etnia rromă, sunt chestiuni care nu au suport probator, fiind doar la stadiul de simple afirmații, în etapa camerii preliminară, etapă în care se pot invoca inclusiv aspecte de loialitatea administrării probelor, chestiuni care nu au fost invocate de către inculpați în această etapă.

Așa cum s-a arătat de instanță și la momentul încuviințării în parte a readministrării probatoriului, reaudierea nu s-a impus pentru toți martorii, mai cu seamă că martorul Stârparu Săndel a precizat că nu își amintește în ce condiții a semnat factura fiscală, martorul Stancu Costică a precizat că nu își amintește nimic în legătură cu ședința consiliului de administrație din 04.02.2004, martorul Avram Dan Ion nu își aduce aminte, nu cunoaște aspecte privitor la actele societății SC RAPID COM SRL, martorii Cosma Neculai și Crosman Doina au susținut aspecte vis a vis de ridicarea documentelor din societatea GFR TVM SA de către organele de poliție.

În baza acestui contract de consultanță fictiv, SC RAPID COM SRL a emis facturi fiscale către SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A: factura fiscală nr. 1978336/ 09.12.2004 (suma de 3.443.984.000 ROL), factura fiscală nr. 1978315/ 30.06.2004 (suma de 3.418.632.000 ROL), factura fiscală nr. 1978303/ 29.03.2004 (suma de 7.497.000.000 ROL, dintre care 6.300.000.000 ROL valoarea serviciilor și 1.197.000.000 ROL T.V.A.-ul aferent), factura fiscală nr. 1978328/ 30.09.2004 (suma de 3.320.000.000 ROL), factura fiscală nr. 1978321/ 30.09.2004 (suma de 3.843.100.000 ROL).

S-au efectuat plăți prin ordine de plată de SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A către SC RAPID COM SRL: Ordin de plată nr. 136 privind suma de 5.000.000.000 ROL din data de 09.12.2004, Ordin de plată nr. 143 privind suma de 3.182.928.600 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 142 privind suma de 5.581.732.000 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 144 privind suma de 335.000.000 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 61 privind suma de 4.103.055.400 ROL din data de 25.02.2005, Ordin de plată nr. 11 privind suma de 1.770.000.000 ROL din data de 24.03.2005, Ordin de plată nr. 12 privind suma de 700.000.000 ROL din data de 25.03.2005, Ordin de plată nr. 75 privind suma de 850.000.000 ROL din data de 24.03.2005 (vol. 29 ds.up. și vol. 39 ds.up. f. 51- 53).

A reieșit din actele dosarului că S.C. RAPID COM S.R.L. a facturat către S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. suma de 7.497.000.000 ROL, dintre care 6.300.000.000 ROL valoarea serviciilor și 1.197.000.000 ROL T.V.A.-ul aferent. La rândul său, S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. a înregistrat această factură în contabilitate, însă fără a o achita imediat, lăsând astfel să se acumuleze penalități ce au fost calculate în final la valoarea totală de 14.025.716.000 ROL. Aceste penalități au fost și ele facturate și înregistrate ca și cheltuieli deductibile în contabilitatea S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. Prin urmare, întreaga sumă de 21.522.716.000 ROL, facturată în baza contractului de consultanță a contribuit la diminuarea bazei impozabile a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.

Caracteristica fiscală principală a penalităților este aceea că nu sunt purtătoare de T.V.A. Prin urmare, S.C. RAPID COM S.R.L. nu a înregistrat în contabilitate TVA colectat

ca urmare a emiterii facturilor fictive de penalități, astfel cum s-ar fi întâmplat dacă factura servicii de aceeași valoare.

b. CONTRACTUL DE SUBÎNCHIRIERE VAGOANE nr. 2/20.12.2003

Prin contractul nr. 1/19.12.2003, S.C. GRAMPET S.A., reprezentată de director general Stoica Gruia a închiriat un număr de 331 vagoane cisternă ZAS pentru transportul produselor petroliere către S.C. RAPID COM S.R.L., reprezentată de director general Răducan Vasile, contra sumei de 3 euro/zi/vagon. Durata contractului era stipulată la art. 2 din contract ca fiind de 12 luni de zile de la data semnării, cu posibilitatea reînnoirii, iar taxa zilnică de închiriere nu includea TVA. De asemenea, contractul prevedea ca în caz de întârziere a achitării obligațiilor să se aplice penalități în cuantum de 0,06% pe zi de întârziere pentru toată perioada scursă de la termenul scadent până la achitarea integrală a sumei restante, scadența facturilor fiind la 30 de zile de la emitere.

Urmare a contractului de închiriere s-au emis de către S.C. GRAMPET S.A. către S.C. RAPID COM S.R.L. facturi fiscale pentru următoarele sume: 31.03.2004 – 4.371.819.772,32 ROL, 30.04.2004 – 1.433.247.543 ROL, 31.05.2004 – 1.494.796.006,62 ROL, 31.07.2004 – 2.961.699.874,56 ROL, 31.08.2004 – 1.500.766.985,13 ROL, 30.09.2004 – 1.455.971.057,10 ROL, 31.10.2004 – 1.497.140.439,90 ROL, 30.11.2004 – 1.346.607.498,60 ROL, 31.12.2004 – 1.442.485.839,06 ROL, însumând un total de 17.504.535.016,29 ROL, iar toate sumele facturate reprezintă contravaloare contract, fără a fi percepute penalități.

În baza facturilor emise s-au efectuat de către SC RAPID COM SRL următoarele plăți: 23.07.2004 - 1.000.000.000 ROL, 10.09.2004 – 1.500.000.000 ROL, 14.09.2004 – 1.850.000.000 ROL, 11.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, 26.10.2004 – 600.000.000 ROL, 02.11.2004 – 500.000.000 ROL, 12.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, 23.11.2004 – 3.000.000.000 ROL, 25.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, însumând un total de 13.450.000.000 ROL.

Astfel, s-a putut observa cu ușurință că, deși plata facturilor s-a făcut cu întârzieri mult mai mari de 30 de zile de la datele emiterii acestora (prima factură fiind emisă la 31.03.2004 iar prima plată fiind efectuată la 23.07.2004), S.C. GRAMPET S.A. nu a perceput niciun fel de penalități S.C. RAPID COM S.R.L.

Prin contractul nr. 2/20.12.2003, S.C. RAPID COM S.R.L., reprezentată de director general Răducan Vasile a subînchiriat aceleași 331 de vagoane cisternă ZAS pentru transportul produselor petroliere (conform datelor de identificare a vagoanelor din anexele celor două contracte) către S.C. G.F.R. S.A., reprezentată prin director general Dediu Dumitru Horia, contra sumei de 41,5 euro/vagon/zi în trimestrul I al anului 2004, 25 euro/vagon/zi în trimestrul II, 15 euro/vagon/zi în trimestrul III și 7 euro/vagon/zi în trimestrul IV. Durata contractului era stipulată la art. 2 din contract ca fiind de 12 luni de zile de la data de 01.01.2004, cu posibilitatea reînnoirii, iar taxa zilnică de închiriere nu includea TVA. De asemenea, contractul prevede ca în caz de întârziere a achitării obligațiilor, să se aplice penalități în cuantum de 0,6% pe zi, scadența facturilor fiind la 30 de zile de la emitere.

Urmare a contractului de subînchiriere s-au emis de către S.C. RAPID COM S.R.L. către S.C. G.F.R. S.A. facturi fiscale pentru următoarele sume: 31.03.2004 – 61.234.894.341 ROL, 01.05.2004 – 11.943.729.525 ROL, 31.05.2004 – 11.389.690.947 ROL (penalități), 31.05.2004 – 12.456.633.388 ROL, 30.06.2004 – 11.998.381.763 ROL, 30.07.2004 – 14.756.357.848 ROL (penalități), 30.07.2004 – 12.542.718.048 ROL, 31.08.2004 – 7.723.112.708 ROL (penalități), 31.08.2004 – 3.719.498.358 ROL (penalități), 31.08.2004 – 12.508.833.661 ROL, 30.09.2004 – 28.642.907.119 ROL (penalități), 30.09.2004 – 12.149.635.523 ROL, 29.10.2004 – 20.286.286.478 ROL (penalități), 29.10.2004 – 12.476.170.332 ROL, 30.11.2004 – 11.371.801.245 ROL, 31.12.2004 – 5.769.943.356 ROL.

Astfel, sumele facturate ca și contravaloare chirie au însumat 164.452.741.182 ROL, iar sumele facturate ca și contravaloare penalități au însumat 86.517.853.458 ROL. Totalul acestor facturi este de 250.970.594.640 ROL. Din acest total-224.713.434.283 ROL reprezintă valoare facturi fără TVA și 26.257.160.356 ROL valoare TVA (- exact cum s-a reținut și în

raportul de constatare tehnico științifică - la f. 144, dar și în raportul de expertiză contabilă întocmit la cauză-f. 120 vol. 48 ds.up.)

Din actele aflate la dosarul cauzei-vol. 35 ds.up-a rezultat că, în baza facturilor emise, din partea SC GFR SA s-au efectuat următoarele plăți: 04.06.2004 – 800.000.000 ROL, 11.06.2004 – 1.000.000.000 ROL, 02.06.2004 – 1.500.000.000 ROL, 02.07.2004 – 3.000.000.000 ROL, 09.09.2004 – 1.000.000.000 ROL, 10.09.2004 – 1.500.000.000 ROL, 18.09.2004 – 1.900.000.000 ROL, 28.09.2004 – 4.000.000.000 ROL, 11.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, 18.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, 21.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, 26.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, 29.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, 02.11.2004 – 2.500.000.000 ROL, 09.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, 12.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, 23.11.2004 – 3.500.000.000 ROL, 25.11.2004 – 2.200.000.000 ROL, 03.12.2004 – 40.000.000.000 ROL, 06.12.2004 – 37.600.000.000 ROL, 09.12.2004 – 20.000.000.000 ROL, 10.12.2004 – 10.000.000.000 ROL, 21.01.2005 – 2.000.000.000 ROL, 01.02.2005 – 2.000.000.000 ROL, 01.03.2005 – 20.000.000.000 ROL, 28.04.2005 – 1.100.000.000 ROL, însumând un total de 167.600.000.000 ROL

Toate aceste plăți s-au efectuat prin bancă, în baza a 26 ordine de plată semnate de inculpatul Didilă Vasile, administrator și președinte al Consiliului de Administrație SC GFR SA.

Din probele administrate nu a rezultat certitudinea că s-ar fi achitat și restul sumelor prin conturile bancare ale societăților implicate.

Fictivitatea integrală a acestui contract de subînchiriere vagoane reiese cu puterea evidenței având în vedere următoarele:

În primul rând, S.C. RAPID COM S.R.L. nu avea în obiectul de activitate înregistrat la ONRC prestarea unor servicii de închirieri bunuri mobile sau imobile și nici activități de intermediere a unor astfel de servicii, așa cum rezultă din extrasul la Oficiul Registrului Comerțului de la f. 90- 92 vol. II d.up. În plus, acest aspect reiese și din statutul societății, de la f. 183- 184 vol. I d.up., respectiv faptul că obiectul activității societății este cu totul altul. În luna noiembrie 2013, la ONRC au fost operate modificări ale obiectelor de activitate principal și secundare, conform solicitării inculpatului Răducan Vasile, astfel încât S.C. RAPID COM S.R.L. avea obiect principal de activitate 5190 – Comerț cu ridicata al altor produse și obiecte secundare de activitate: 1598 – Producția de ape minerale și băuturi răcoritoare nealcoolice; 5020 – Întreținerea și repararea autovehiculelor; 5540 – Baruri.

În al doilea rând, S.C. RAPID COM S.R.L. nu deținea autorizație sau licență de transport feroviar. Potrivit buletinului AFER (Autoritatea Feroviară Română) anul VI nr. 1/2004, dintre societățile implicate în circuitele din prezentul dosar, singura care deținea licență de transport feroviar până la data de 31.03.2004, era S.C. G.F.R. S.A.

În al treilea rând, se poate afirma, raportat la cele două aspecte expuse anterior, că încheierea contractului de închiriere din 19.12.2003 nu avea nicio justificare comercială pentru S.C. RAPID COM S.R.L., care nu avea la ce să folosească vagoanele închiriate.

În al patrulea rând, încheierea contractului de subînchiriere din data de 20.12.2003 nu avea nicio justificare comercială pentru S.C. G.F.R. S.A. Dacă interesul acestei societăți ar fi fost obținerea vagoanelor în vederea desfășurării activității curente, atunci ar fi procedat la încheierea contractului de închiriere cu S.C. GRAMPET S.A., exact în condițiile în care l-a încheiat S.C. RAPID COM S.R.L., respectiv la prețul de 3 euro/vagon/zi și cu prevederea unor penalități de 0,06% pe zi de întârziere a plății.

În al cincilea rând, rolul interpunerii S.C. RAPID COM S.R.L. între S.C. GRAMPET S.A. și S.C. G.F.R. S.A. nu poate fi interpretat nici măcar ca intermediere între cele două societăți comerciale, activitatea de intermediere presupunând realizarea unor demersuri pentru a pune în acord cererea cu oferta.

La data de 19.12.2003 structura acționariatului SC GRAMPET SA era următoarea: inculpatul Gruia Stoica deținea 30% din acțiuni, inculpatul Răducan Vasile deținea 40% din acțiuni, iar numita Didilă Adriana, soția inculpatului Didilă Vasile deținea 29,99% din acțiuni.

La data de 20.12.2003, structura acționariatului SC GFR SA era următoarea: SC GRAMPET SA București-20% din capitalul social, Didilă Vasile-38% din capitalul social, Răducan Vasile-22% din capitalul social, Stoica Gruia-19% din capitalul social, Negruț Viorel-1% din capitalul social.

Deci, la data de 20.12.2003, oferta era făcută de inculpații Stoica Gruia, Răducan Vasile și Didilă Vasile (acesta deținând acțiuni prin intermediul soției sale-29,99%) - prin intermediul S.C. GRAMPET S.A., iar cererea aparținea inculpaților Stoica Gruia, Răducan Vasile și Didilă Vasile - prin intermediul S.C. G.F.R. S.A., la care de altfel S.C. GRAMPET S.A. însăși era acționară.

Mai mult decât atât, se observă că la data de 18.10.2004, deci pe perioada desfășurării așa zisului contract de subînchiriere, locatorul (SC RAPID COM SRL) devine acționar la locatar (S CGFR SA): În baza hotărârii Adunării Generale Extraordinare nr. 14/ 18.10.2004 a fost încheiat Actul Adițional de modificare a actului constitutiv al SC GFR SA prin care s-a majorat capitalul social prin emiterea unui număr de 1850 de acțiuni și a fost cooptat un nou acționar-SC RAPID COM SRL. Astfel, la această firmă SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA București noua structură a acționariatului era: inculpatul Didilă Vasile-29, 18 % din capitalul social, inculpatul Stoica Gruia-14, 59% din capitalul social, inculpatul Răducan Vasile-17, 16% din capitalul social, dar și SC GRAMPET SA București-15,44 % din capitalul social; SC RAPID COM SRL Galați-14,17% din capitalul social, SC TURNOPREST SRL Galați-9,19% din capitalul social și Negruț Viorel-0,24% din capitalul social.

În al șaselea rând, valoarea contractului de închiriere dintre SC GRAMPET S.A. și SC RAPID COM SRL, era de aproximativ 10 ori mai mic decât valoarea contractului de subînchiriere, încheiat între SC RAPID COM SRL și SC G.F.R. S.A. De asemenea, procentul penalităților aplicabile conform contractului de subînchiriere este de 10 ori mai mare decât cel prevăzut în contractul de închiriere.

Astfel, în timp ce S.C. GRAMPET S.A. și S.C. G.F.R. S.A. erau supuse unei cote de impozitare de 25% din profit, S.C. RAPID COM S.R.L. avea statut de microîntreprindere și era supusă cotei de impozitare de 1,5% din totalul veniturilor. Prin urmare, pentru cei trei inculpați care dețineau aproape integral cele trei societăți comerciale, era mai convenabil să transfere baza impozabilă de pe societățile pe acțiuni pe societatea tip srl S.C. RAPID COM S.R.L., achitând astfel mai puțin impozit statului.

În al șaptelea rând, în perioada 2003-2005 S.C. RAPID COM S.R.L. nu a avut în proprietate mijloace de transport feroviar (vagoane transport marfă).

Așa cum reiese din raportul de expertiză financiar contabilă întocmit în faza de urmărire penală, f. 48 -62 vol. 47 d.up., din compararea seriilor celor 506 vagoane achiziționate de SC GRAMPET SA cu seriile vagoanelor ce se regăsesc în anexa de la contractul de închiriere nr. 1/ 19.12.2003, anexă ce enumeră seriile a 331 de vagoane, rezultă că numai un număr de 190 de serii de vagoane se regăsesc în această anexă. Situația acestor vagoane a fost prezentată de expertul contabil desemnat în Anexa nr. 5.5, a raportului de expertiză contabilă (f. 54- 60 vol. 47 d.up).

A mai precizat expertul că în comparația efectuată privitor la seriile vagoanelor a avut în vedere și faptul că din cele 506 vagoane, unui număr de 145 de vagoane li s-au atribuit serii noi conform art. 5 din contractul de înscriere a vagoanelor de marfă private din 04.07.2001 (f. 25-26 vol. 21 ds.up).

Prin urmare, doar pentru aceste 190 de vagoane (din 331 vagoane fiecare cu seria sa enumerate în anexă) seriile acestora sunt înscrise în actele de proveniență ale S.C. GRAMPET S.A. și se regăsesc și în anexele la Contractul de închiriere nr. 1/19.12.2003 și Contractul de subînchiriere nr. 2/20.12.2003.

Astfel, este evident că, astfel cum a rezultat în urma verificării acestora, seriile și numerele vagoanelor avute în proprietate, nu corespund cu cele ce au fost menționate în anexele contractelor că ar fi făcut obiectul contractelor, decât parțial, pentru 190 de vagoane.

Însă, este de asemenea de precizat faptul că și din acest total de 190 de vagoane, 144 de vagoane sunt înregistrate la Compania Națională „Căile Ferate Bulgare”, în parcul de vagoane al Căilor Ferate Bulgare, la cererea S.C. GRAMPET S.A., conform Contractul de înscriere a vagoanelor de marfă private în parcul de vagoane, încheiat în data de 04.07.2001 între Compania Națională „Căile Ferate Bulgare” și S.C. GRAMPET S.A. (Traducere legalizată sub nr. 10652/30.07.2003, vol. 21, filele 51-56).

Anexele întocmite pentru cele două contracte, nr. 1/19.12.2003 și nr. 2/20.12.2003 au fost prezentate în faza de urmărire penală de două ori de inculpatul Didilă Vasile sub formă de copii ce se regăsesc în vol. 19 f. 187-204, respectiv vol. 21 f. 7-24. Anexa contractului nr. 1/19.12.2003 depusă la vol. 19 și vol. 21 sunt depuse în forme diferite-prima în copie simplă, a doua cu o șampilă SC GRAMPET SA, o mențiune pentru conformitate și o semnătură. Anexa contractului nr. 2/20.12.2003 depusă la vol. 19 și vol. 21 sunt depuse în forme diferite-prima în copie simplă, a doua cu o șampilă SC GFR SA, o mențiune pentru conformitate și o semnătură. De asemenea, multe din seriile vagoanelor de la pozițiile corespondente din cele două anexe (1 și 2) sunt diferite: de ex: la nr. crt. 47 din anexa 1 regăsim seria ZAS 335278580907, iar la nr. crt. 47 din anexa 2 regăsim seria ZAS 335278580444, la nr. crt. 177 din anexa 1 regăsim seria ZAS 335278583109, iar la nr. crt. 177 din anexa 2 regăsim seria ZAS 335278583158.

Însă, așa cum s-a stabilit pe calea expertizei, f. 62- vol. 47 ds.up. toate seriile vagoanelor enumerate în anexa nr. 2 a contractului nr. 2/ 20.12.2003 se regăsesc în seriile enumerate în anexa nr. 1 a contractului nr. 1/ 19.12.2003.

La data de 21.08.2014, în timpul efectuării expertizei judiciare, inculpatul Didilă Vasile a prezentat organelor de urmărire penală, în copie, un proces-verbal din 15.01.2004 de predare-primire al vagoanelor de către S.C. RAPID COM S.R.L. către S.C. G.F.R. S.A., în baza contractului de subînchiriere (vol. 49 ds. up. f. 30-33).

Acest înscris nu poate fi avut în vedere pentru stabilirea adevărului în cauză, el fiind întocmit ulterior și antedat, doar cu scopul de a induce în eroare organele judiciare, motivat de următoarele aspecte:

- Documentul este datat 15.01.2004 și se menționează că a fost întocmit “în baza contractului de închiriere nr. 2 din 20.12.2003” (contractul de închiriere având de fapt nr. 1 din 19.12.2003).

- La finalul actului se menționează “prezentul PV devine anexă la contractul de subînchiriere 2 din 20.12.2004 și înlocuiește anexa inițială” (contractul de subînchiriere fiind de fapt încheiat la 20.12.2003).

- Deși la data de 25.08.2014 s-a solicitat originalul acestui document, împreună cu alte documente originale, inculpații nu au prezentat înscrisul original nici până în prezent.

- Dacă acest document ar fi fost real și întocmit la data de 15.01.2004, așa cum se pretinde, atunci el ar fi fost avut în vedere la facturarea chiriei aferente primului trimestru al anului 2004, de către S.C. RAPID COM S.R.L. către S.C. G.F.R. S.A. Acest lucru nu s-a întâmplat, întrucât în anul 2004 nu exista acest proces-verbal, el fiind întocmit și antedat doar pentru inducerea în eroare a organelor judiciare.

Astfel, prima factură emisă de S.C. RAPID COM S.R.L. din 31.03.2004 (aferentă primului trimestru din anul 2004) este în valoare totală de 61.234.894.341 ROL, respectiv 51.457.894.404 ROL fără TVA. Având în vedere datele din contract, rezultă că această sumă corespunde unui nr. de 331 vagoane, la un preț de 41,5 euro pe zi/vagon, fără TVA. Raportându-ne la cursul de schimb al BNR din 31.03.2004, în valoare de 40.891 ROL (conform datelor istorice de pe site-ul BNR), a observat că împărțind suma de 51.457.894.404 ROL facturată la 331 vagoane, apoi la 41,5 euro și la 40.891 ROL/Euro, rezultatul este de 91,6 zile pentru care s-a facturat chiria. Dat fiind posibilitatea ca facturarea să fi fost făcută la un curs valutar ușor diferit, în funcție de reperatele contabilului, s-a putut concluziona că s-a facturat chiria pentru cele 331 de vagoane, pentru perioada de 90 de zile, de la 01.01.2004 la 31.03.2004 – conform contractului de subînchiriere. În cazul în care ar fi existat procesul-

verbal susmenționat, din data de 15.01.2004, atunci facturarea trebuia efectuată doar pentru cele 75 de zile, de la 15.01.2004 la 31.03.2004.

Așa cum se arată în raportul de expertiză- f. 63- 66 vol. 47 ds.up. contractul de vânzare cumpărare încheiat la data 14.02.2003 cu SC VOX COM SRL depus în copie la dosar, cu semnătură indescifrabilă, fără a avea nume și prenume a celui ce și-a asumat conformitatea, fără ștampila vreuneia dintre societățile cocontractante, procesul-verbal de primire predare din 08.12.2003 depus în copie cu semnătură indescifrabilă, fără a avea nume și prenume a celui ce și-a asumat conformitatea, fără ștampilă, procesul-verbal din 15.01.2004 în care primele 3 file poartă mențiunea copie având înscrise olograf numerele 19,20,21 cu semnătură indescifrabilă, fără a avea nume și prenume a celui ce și-a asumat conformitatea, fără ștampilă, cu înscris olograf 22 pe fila a 4 a nu pot fi calificate ca documente justificative. La dosarul cauzei nu a fost identificată anexa la factura depusă în original nr. 8809834/ 31.12.2003 pentru a putea fi identificate, în lipsa altor documente cu caracter justificativ, seriile vagoanelor în număr de 164 care au făcut obiectul tranzacției.

Niciun document din cele enumerate nu s-a depus în original la dosarul cauzei, iar factura depusă în original care vizează doar transferul de proprietate a 164 vagoane, însă fără a avea niciun instrument la îndemână pentru a putea fi identificate măcar ca și serie, nu poate fi luată în considerare, așa cum a concluzionat de altfel și expertul, în stabilirea răspunsului la obiectivul stabilit.

Prin urmare, a arătat instanța că vagoanele la care se face referire în raportul de expertiză de către expertul parte desemnat de inculpați în răspunsul său- f. 74 vol. 47 d.up. cele 164 din totalul celor 331 vagoane care sunt proprietatea SC GRAMPET SA dobândite prin factura nr. 8809834/ 31.12.2003 de la furnizorul VOX COM SRL, atât timp cât nu există niciun element pentru a putea fi identificate, nu aveau cum să facă obiectul contractului de închiriere, respectiv a celui de subînchiriere, nici măcar nu se pot considera ca fiind achiziționate la data încheierii celor două contracte-respectiv 19.12.2003 și 20.12.2003.

Totodată, nici apărarea inculpaților nu poate fi reținută precum că nu s-au avut în vedere în cadrul raportului de expertiză scrisorile de trăsură puse la dispoziție de GFR SA – vol. XLVI f. 34-248 (vol. 49 actualmente) și cele două cutii conținând scrisori de trăsură ce au fost înaintate și la dosarul instanței (1 cutie cu 9 mape și 1 cutie cu 11 mape). Chiar expertul parte desemnat la efectuarea expertizei de către inculpați, care îndeplinea toate condițiile apreciate de către aceștia ca necesare pentru a se putea pronunța, face referire la aceste înscrisuri – f. 75 vol. 47 d.up. în calcul acestuia privind numărul de vagoane obiect al celor două contracte în cadrul răspunsului său la obiectivul nr. 5 al expertizei -f .70-88 vol. 47 ds.up.

În al optulea rând, situația numărului de vagoane ridicată de inculpați și împrejurarea dacă există sau nu o parte dintre aceste vagoane în mod fizic este o apărare ce a apărut ca evidentă în sensul că nu poate fi reținută de instanță, fiind o falsă problemă ridicată doar în scopul de a denatura sensul chestiunilor ce trebuie tranșate, respectiv operațiunea a existat sau nu. Fictivitatea operațiunii nu exclude posibilitatea inexistenței materiale a vagoanelor, dimpotrivă.

Ceea ce trebuie stabilit nu vizează existența sau nu a bunurilor ce au făcut obiectul contractelor de închiriere, respectiv subînchiriere, nu se impută inexistența bunurilor-vagoanelor - ca și acțiune contrară legii, ci actul de sesizare vizează o acuzație penală de înregistrare de operațiuni sau cheltuieli nereale, în scopul de a nu plăti ori a diminua impozitul, taxa sau contribuția.

Operațiunile sau cheltuielile sunt nereale, nu au existat, sunt fictive. Existența acestei fapte incriminate cu titlu de evaziune fiscală nu vizează necesitatea dovedirii existenței sau nu bunurilor ce au făcut obiectul operațiunii fictive sau a cheltuielilor nereale. Operațiunea trebuie să fie nereală, astfel încât cheltuielile înregistrate să nu aibă suport faptic. Înregistrarea de operațiuni sau cheltuieli nereale există indiferent dacă se face referire la niște bunuri care există în totalitate, există parțial sau nu există deloc. Încheierea unui contract fictiv în baza

căroră se emit facturi pentru servicii inexistente în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale nu devine faptă penală sau nu după cum există sau nu în mod fizic acele bunuri cu privire la care se face referire că ar opera respectivul serviciu.

În al noulea rând, în realitate, S.C. RAPID COM S.R.L. nu a efectuat absolut nicio activitate, nu a prestat niciun serviciu și nu a contribuit cu nimic la accesarea de către S.C. G.F.R. S.A. a vagoanelor aflate în proprietatea S.C. GRAMPET S.A., astfel încât facturile emise în baza contractului de subînchiriere și înregistrate în contabilitatea S.C. G.F.R. S.A., nu reprezintă altceva decât cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale.

Prin urmare, singurul rol al S.C. RAPID COM S.R.L. era cel de a ajuta, prin emiterea facturilor, la diminuarea bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., fiind apoi folosită și la activitățile de spălare a banilor.

Cu alte cuvinte, singurul scop al încheierii acestui contract de subînchiriere fictiv nr. 2/2012.2003 a fost acela de a se diminua plata impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat.

Martorul Vișan Constantin (declarație vol. IX f. 152- 153 d.i.) propus de apărare pentru prima dată în faza cercetării judecătorești, la mai bine de 13 ani de la începerea urmăririi penale în cauză, a arătat că este angajat la SC GFR SA din aprilie 2003 și că a avut o perioadă de întrerupere undeva în 2011,2012,2013 în mai sau iunie. Aceasta a susținut că atunci când s-a angajat la SC GFR SA era tehnician vagoane și că răspundea de tot parcul de vagoane al societății și că din 2008 a devenit șef serviciu tot pe vagoane, iar din 2015- 2016 a devenit director de vagoane. Martorul a indicat că prin prisma funcției sale în 2003 verifica vagoanele și confirma starea lor tehnică. A precizat martorul că își aduce aminte că în 2003 sau 2004 a preluat de la SC Rapi Com Srl mai multe vagoane și a făcut verificarea pe teren împreună cu inculpatul Răducan Vasile. A menționat martorul că numărul acesta de vagoane au intrat în parcul GFR ulterior și că se află la momentul la care a dat declarația tot în parcul GFR, dar cu alte numere pentru că vagoanele își schimbă numerele în baza unei legislații, iar acum sunt înregistrate cu număr românesc. Martorul a învederat că directorul general Dediu i-a spus că trebuie să închirieze niște vagoane și că trebuie să le verifice după listă în zona Ploieștiului. Martorul a menționat că nu își aduce aminte în ce perioadă a anului a identificat vagoanele, însă știe cu siguranță că aceste vagoane sunt și la momentul la care a dat declarația în parcul GFR.

Instanța a reținut că este mai mult decât evident că declarația martorului e o declarație pro causa, fiind greu de crezut că deși nu a fost întrebat nici de apărare, nici de acuzare, martorul cunoștea că a existat și un contract cu privire la aceste vagoane. Și deși a avut o perioadă de întrerupere în timp în activitatea sa la GFR SA pe care nu a putut-o indica nici măcar la nivel de an, neștiind să spună dacă în 2011, 2012, 2013 este absolut sigur că aceleași vagoane sunt în parcul GFR însă sub altă numerotare. Cu alte cuvinte, deși nu știe în ce perioadă a absentat 2011, 2012, 2013, aspect de dată mai recentă, își amintește cu certitudine numărul de vagoane verificat împreună cu inculpatul Răducan Vasile, situație ce ar fi avut loc tocmai în anul 2003.

În ceea ce privește expertiza tehnică pentru identificarea fizică a vagoanelor ce au făcut obiectul contractului de subînchiriere solicitată de inculpați pe motiv că în cuprinsul expertizei s-a afirmat că doar o parte din cele 331 de vagoane ar fi putut face obiectul contractului de subînchiriere, iar în rechizitoriul înaintat instanței s-a afirmat că întregul contract de subînchiriere este fictiv: Evident că o astfel de probă solicitată de apărare nu prezenta utilitate în soluționarea cauzei, din moment ce în anexele la contractele de închiriere și subînchiriere s-au indicat datele de identificare ale fiecărui vagon, respectiv seriile și numerele acestora, o parte dintre acestea nefiind în proprietatea SC GRAMPET SA încă de la momentul încheierii celor două contracte. În plus, așa cum s-a arătat de către instanță, acuzația din rechizitoriu vizează caracterul fictiv al operațiunilor de subînchiriere cu referire la acele vagoane, nu caracterul fictiv al bunurilor, incriminarea acestei fapte nu reclamă ca și condiție existența sau nu în mod fizic a bunurilor cu privire la care se derulează o operațiune

fictivă/ cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale. Acuzația din rechizitoriul nu vizează caracterul fictiv al bunurilor, ci al operațiunii asupra acestora.

Ceea ce a rezultat din actele și probele dosarului, așa cum a expus instanța mai sus, este încheierea unui contract fictiv pentru a se crea aparența unor cheltuieli și pentru a se crea cadrul transferului unor sume de bani cu titlu de plăți pentru niște servicii inexistente.

Ceea ce au avut în vedere inculpații prin încheierea celor două contracte a fost diminuarea bazei impozabile a societății prin crearea de cheltuieli nereale, societatea GFR SA datora statului impozit în cuantum de 25%, precum și crearea totodată a cadrului aparent legal de a transfera banii din societatea SC GFR SA în SC RAPID COM SRL- respectiv cu titlu de plată a facturilor emise de Rapid Com SRL pentru așa zisele servicii de subînchiriere. S.C. RAPID COM S.R.L. avea statut de microîntreprindere și era supusă cotei de impozitare de 1,5% din totalul veniturilor. Astfel, din punctul de vedere al inculpaților, care dețineau aproape integral cele trei societăți comerciale, era mai convenabil să transfere baza impozabilă de pe societățile pe acțiuni pe S.C. RAPID COM S.R.L.

În vederea înlăturării oricărei suspiciuni a organelor statului cu privire la circuitele financiare create, S.C. RAPID COM S.R.L. trebuia să declare veniturile încasate și să achite taxele și impozitele la bugetul statului. Aceste sume achitate la bugetul statului de S.C. RAPID COM S.R.L. au reprezentat pentru inculpați costuri asumate ale procesului de spălare a banilor, astfel că nu au putut fi reținute susținerile inculpaților precum că la controalele ANAF nu s-a găsit nimic în neregulă și nu există prejudiciu, din moment ce inculpații au inventat un serviciu fictiv tocmai pentru ca să eludeze plata taxelor și impozitelor la valoarea lor reală. Banii erau transferați în SC Rapid Com SRL care plătea impozit la 1,5% și apoi se întorceau la SC GFR SA fiind virăți de SC RAPID COM SRL cu titlu de plată pachet acțiuni.

Raționamentul măririi de capital social al SC GFR SA a vizat crearea căii pentru rulajul banilor de la SC RAPID COM SRL înapoi la SC GFR SA.

Evident că apărările inculpaților precum că societățile au făcut obiectul controalelor fiscale și că nu au datorii la buget de stat și că nu s-a găsit nicio neregulă nu pot fi primite, din moment ce banii erau mutați dintr-o societate într-alta cu justificarea unor servicii inutile și plăți în baza unor facturi pentru servicii inexistente, fictive. Inculpații au utilizat aceste manevre pentru evitarea achitării la bugetul de stat a unor sume foarte mari reprezentând TVA-ul colectat în baza facturilor fictive emise.

Caracterul fictiv al operațiunii nu este verificat de ANAF. Circuitul financiar a fost construit de inculpați, în mod evident, pentru a scăpa de răspundere penală îmbrăca aparența de legalitate. Aparența de legalitate nu exclude împrejurarea că de fapt operațiunile erau fictive. Inculpații au creat un circuit financiar fictiv prin simularea unor raporturi comerciale care au avut ca scop transferul nejustificat al sumelor de bani.

Apărarea inculpaților precum că plățile s-au efectuat prin bancă și erau cunoscute autorităților nu înseamnă că operațiunile în baza cărora se făcea circuitul banilor erau reale. Plățile erau doar modalitatea de a justifica aparent circuitul banilor dintr-o societate în alta. În plus, așa cum se arată și în raportul de constatare f. 129- 131 nu se regăsesc de ex. contractele sau facturile pentru care banii intrați în SC Rapid Com SRL ieșeau cu alt titlu către alte societăți, în afara de cei întorși tot la SC GFR SA.

În ceea ce privește susținerea inculpaților referitor la scrisorile de trăsură aflate în cele două cutii ce au fost înaintate și la dosarul instanței (1 cutie cu 9 mape și 1 cutie cu 11 mape), instanța a reținut că acestea nu pot fi avute în vedere ca probă certă a prestării unei activități de transport folosind vagoanele în discuție. Scrisorile de trăsură nu conțin suficiente elemente care să permită identificarea vagoanelor folosite la efectuarea acestor servicii de transport, respectiv nu este consemnată seria vagoanelor folosite. Instanța a verificat aleatoriu numerele vagoanelor consemnate în scrisorile de trăsură și a constatat că vagoanele de ex. cu numerele 3351XXXXXXXX, 3353XXXXXXXX, 3387XXXXXXXX nici măcar nu au făcut obiectul contractelor de închiriere/ subînchiriere, nefiind menționate în anexele celor două contracte, însă figurează în aceste scrisori (vol. II inventar 16, vol. II, inventar 17, vol. III inventar 17,

vol. I inventar 15). A fost deci evident că, în lipsa tuturor mențiunilor care să permită identificarea certă a vagoanelor folosite (serie și număr), înscrisurile intitulate scrisori de trăsură nu pot face dovada apărării avansate de inculpați. Tot în scopul verificării valorii probatorii pe care o pot aduce aceste înscrisuri, instanța a verificat aleatoriu, corespondentul dintre cantitățile trecute în scrisorile de trăsură și cele ce reies din însumarea maselor vagoanelor menționate în lista de predare primire, de ex. f. 67 din vol. II inventar 17 unde se consemnează o masă stabilită de expeditor de 1.435.850 de la data de 17.09.2004 și sosite la 04.09.2018, iar însumarea masei vagoanelor din lista de primire este de 1.904.650, f. 55 are menționată data de plecare 14.09.2004, data sosirii 04.09.2014.

c. GRUPUL INFRAȚIONAL ORGANIZAT

Cei trei inculpați sunt cei care au avut inițiativa constituirii grupului infrațional și cei care au acționat organizat pentru atingerea obiectivelor sale. Grupul infrațional presupune o întovărășire de oarecare durată, în vederea realizării unui scop infrațional comun, iar nu o simplă înțelegere întâmplătoare și spontană, aspect care este incident în speță, grupul format din cei trei inculpați acționând în timp într-o manieră concertată în vederea spălării banilor proveniți din evaziunea fiscală.

Așa cum a reieșit din declarațiile martorilor, asocierea celor trei inculpați se preleva de forța impunerii deciziilor și controlului tuturor societăților al căror acționari erau. Întregul circuit al banilor, spălarea banilor proveniți din evaziune fiscală, nu puteau fi realizate fără cooperarea celor trei inculpați, Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile, fiecare dintre ei jucând un rol esențial în materializarea rezoluției infraționale comune, atât prin semnarea diferitelor documente, cât și prin manipularea angajaților celor trei societăți comerciale implicate.

Singurii care au cunoscut întregul mecanism al circuitului sumelor de bani și al spălării banilor au fost inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile, aceștia devoalând doar frânturi de informații către celelalte persoane implicate, respectiv strictul necesar pentru ca aceștia din urmă să își îndeplinească sarcinile de serviciu și, în același timp, să ducă la îndeplinire rezoluția infrațională a celor trei inculpați, fără a o cunoaște.

Grupul astfel structurat de inculpați a fost constituit pentru o perioadă de timp 2003-2005 pentru a acționa în mod coordonat în scopul spălării banilor proveniți din evaziune fiscală, prin intermediul societăților controlate de cei trei membri ai grupului așa cum s-a arătat mai sus și utilizate pentru realizarea circuitului banilor și asigurarea profitului activității infraționale.

Pentru a păstra clandestinitatea grupului și a activității infraționale, inculpații au adoptat o manieră de lucru diferită de cea a unui grup pe verticală, fiecare dintre aceștia controla una dintre societățile implicate în circuitul financiar, și împreună, în baza relațiilor de încredere bazate pe relațiile de familie – frați - tată - fii - exercitau o activitate efectivă de conducere, coordonare și supraveghere a activității societăților, pe parcursul întregii perioade infraționale.

Materialul probator a susținut faptul că între membrii grupului există relații de încredere, fără ca aceștia să își exercite atribuțiile de lideri autoritari, situație care ar fi fost specifică unui grup infrațional structurat în mod tradițional pe verticală. Relațiile de familie foarte apropiate, fundament al raporturilor de încredere între inculpați au permis realizarea tripartită a grupului cu asumarea în mod egal a autorității și rolului execuțional. Din această perspectivă, grupul infrațional cercetat în prezenta cauză a manifestat o particularitate și anume cea a organizării orizontale, egalitariste, fără un lider evident și asumat.

Organizarea grupului infrațional pe baza relațiilor de încredere totală între membrii săi dat fiind că aceștia erau în relații de rudenie directă, este dovedită și de împrejurarea că doar membrii cunoșteau întregul mecanism, toate detaliile circuitului financiar menit a asigura spălarea banilor cu proveniență ilicită, celelalte persoane implicate având acces doar la informațiile necesare îndeplinirii activității proprii specifice fișei postului. Cu alte cuvinte,

funcționarea grupului s-a bazat și pe acțiunile angajaților societăților comerciale care se aflau în subordinea membrilor și executau dispozițiile acestora, necunoscând scopul urmărit.

Asigurarea beneficiului material s-a realizat prin încheierea de contracte între firmele pe care le controlau în totalitate, respectiv cel fictiv de subînchiriere vagoane prin care acestea își plăteau de iure reciproc servicii care nu fuseseră prestate în realitate și cel fictiv pentru preținse servicii de consultanță care nu fuseseră prestate în realitate, contracte care permiteau transferul unor importante sume de bani între societăți.

Mai pe larg, circuitul financiar premeditat de inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile prin intermediul S.C. G.F.R. S.A. a vizat înregistrarea unui contract fictiv de subînchiriere vagoane de la S.C. RAPID COM S.R.L., respectiv cel prin intermediul S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., a vizat înregistrarea unui contract fictiv de consultanță, al cărei prestator era tot S.C. RAPID COM S.R.L., în ambele cazuri sumele de bani rulate urmând să se întoarcă și întorcându-se după cum s-a arătat mai sus în conturile S.C. G.F.R. S.A.

Sumele de bani reprezentând prejudiciul în conturile celor două societăți (8.243.552 RON în conturile S.C. G.F.R. S.A. și 627.842,9 RON în conturile S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.)- așa cum se va arăta pe larg în cuprinsul hotărârii în cadrul laturii civile-nu mai figurau ca și obligații fiscale ce trebuie achitate la bugetul de stat (așa cum ar fi trebuit în realitate), ci ca sume ce trebuie achitate către așa-zisul furnizor al societăților comerciale – S.C. RAPID COM S.R.L.

Pentru a nu trezi suspiciuni ale organelor de control ale statului, după o perioadă de timp, sumele sus-menționate trebuiau să figureze în contabilitățile S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. ca fiind achitate, iar în evidențele contabile ale S.C. RAPID COM S.R.L. ca fiind încasate. Această stingere a creanțelor putea fi realizată prin diferite metode (virament bancar, plată în numerar, compensare sau cesiune creanță, etc). Inculpații au ales varianta viramentului bancar, aceasta fiind și cea mai plauzibilă raportat la activitatea generală a S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. cât și la întinderea creanțelor.

Încheierea celor două contracte fictive a indicat coerența grupului cu scopul urmărit, comunicarea doar în modurile cunoscute de inculpați, controlul acțiunilor angajaților prin impunerea deciziilor „șefilor” societăților, inculpații deținând după cum s-a arătat și la situația de fapt acțiunile la toate societățile implicate, și obținerea astfel a beneficiului material realizat prin cale ilegală.

Astfel, acțiunile inculpaților au vizat transferul sumelor de bani în scopul disimulării caracterului ilicit al sumelor de bani, precum și ascunderea adevăratei naturi a provenienței, circulației și proprietății banilor. Aceștia au achitat prin virament bancar facturile fictive, pentru a da aparența de legalitate actelor privind circuitul banilor dintr-o societate într-alta, iar sumele de bani folosite pentru achitarea facturilor emise de Rapid Com SRL se aflau inițial în conturile S.C. G.F.R. S.A., aceasta fiind societatea cu cea mai bună situație financiară dintre cele implicate. Prin urmare, inculpații au achitat datoriile (fictive, special create) ale S.C. G.F.R. S.A. către S.C. RAPID COM S.R.L.

Totodată, inculpații au transferat necesarul de fonduri (22.000.000.000 RON) din contul S.C. G.F.R. S.A. în contul S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. (sub pretextul majorării capitalului), pentru a putea stinge apoi prin plată și datoriile fictive ale acestei societăți către S.C. RAPID COM S.R.L.

După realizarea acestor plăți, inculpații erau în situația în care evitaseră plata către bugetul statului a sumei de 8.871.394,9 RON (proveniți din evaziunea fiscală) și creaseră deja și aparența de legalitate a circuitelor fictive prin efectuarea plăților.

Sumele de bani folosite de inculpați în acest proces ar fi figurat în evidențele contabile ale S.C. RAPID COM S.R.L. ca venituri încasate și ar fi rămas efectiv în contul bancar al acestei societăți dacă inculpații nu continuau circuitul de spălare a banilor.

Așa cum s-a descris în situația de fapt, inculpații au achitat efectiv 167.600.000.000 RON în contul contractului fictiv de subînchiriere vagoane, aceasta fiind suma folosită inițial pentru spălarea banilor rezultați proveniți din evaziune fiscală a S.C. G.F.R. S.A. (8.243.552

RON). De asemenea, inculpații au achitat efectiv 21.522.716.000 ROL în contul contractului de consultanță, aceasta fiind suma folosită inițial pentru spălarea banilor proveniți din evaziunea fiscală a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. (627.842,9 RON). Astfel, în total inculpații au virat în conturile bancare ale S.C. RAPID COM S.R.L. suma de 18.912.271,6 RON (189.122.716.000 ROL), pentru a spăla suma totală de 8.871.394,9 RON provenită din evaziune fiscală, în vederea creării aparenței de legalitate fiind necesară achitarea întregi valori a facturilor și nu doar cuantumul impozitului aferent și al taxei pe valoare adăugată.

Prin urmare, inculpații au transferat în conturile acestei societăți banii proveniți din evaziune fiscală, precum și suma suplimentară de 10.040.876,7 RON, necesară procesului de spălare.

În vederea înlăturării oricărei suspiciuni a organelor statului cu privire la circuitele financiare create, S.C. RAPID COM S.R.L. trebuia să declare veniturile încasate și să achite taxele și impozitele la bugetul statului. Aceste sume achitate la bugetul statului de S.C. RAPID COM S.R.L. au reprezentat pentru inculpați costuri asumate ale procesului de spălare a banilor.

Din acest moment, grupul infracțional își atinsese scopul, respectiv de creare a unei aparențe deplin de legalitate a circuitului comercial inventat pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală.

Cu toate acestea, inculpații trebuiau să transfere suma de bani provenită din evaziune fiscală, precum și sumele suplimentare folosite pentru spălarea banilor, mai puțin sumele ce au reprezentat costuri ale procesului de spălare a banilor, înapoi în conturile bancare ale S.C. G.F.R. S.A., pentru a fi reinvestiți în activități comerciale.

Având nevoie de o justificare legală pentru acest transfer, inculpații au urmat pașii descriși în situația de fapt mai sus, ce au condus la transferarea sumei totale de 120.250.000.000 ROL înapoi în conturile S.C. G.F.R. S.A.

Inculpații au reușit astfel să pună în funcțiune planul infracțional într-un mod extrem de abil printr-un circuit financiar prin care au disimulat realitatea faptică.

d. CIRCUITUL SUMELOR DE BANI. SPĂLAREA BANILOR proveniți din evaziune fiscală

Ulterior semnării contractului de consultanță și a facturării sumelor de bani reprezentând contravaloare contract, respectiv penalități, după ce acestea din urmă au ajuns la cuantumul dorit de inculpați, s-a pus problema rulării banilor prin conturile societăților implicate, pentru a crea aparența de legalitate a tranzacțiilor înregistrate.

Astfel, după înregistrarea în contabilitățile S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. a facturilor emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în baza contractelor fictive descrise mai sus, inculpații au acționat concertat în vederea spălării sumelor de bani proveniți din evaziune fiscală.

După crearea justificării plăților între firmele implicate, inculpații au dat dispozițiile necesare efectuării plăților, reușind într-un interval de timp foarte scurt să ruleze cea mai mare parte a sumelor de bani prevăzute în toate facturile și actele enumerate mai sus.

Pentru a întări aparența de legalitate, inculpații trebuiau să achite efectiv sumele facturate, după care să găsească o modalitate de a readuce capitalurile cheltuite înapoi în conturile S.C. G.F.R. S.A., pentru a le refolosi.

Prin urmare:

În perioada 04.06- 25.11.2004 S.C. G.F.R. S.A. a virat în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. suma totală de 34.900.000.000 ROL, în baza contractului de subînchiriere. În interiorul aceleiași perioade, S.C. RAPID COM S.R.L., din banii încasați a achitat suma de 13.450.000.000 ROL S.C. GRAMPET S.A., în baza contractului de închiriere vagoane.

Ulterior, raportându-se la un pretins raport de reevaluare a valorii de piață a acțiunilor S.C. G.F.R. S.A., raport ce nu a fost prezentat organelor judiciare și care nu a putut fi identificat, inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile au stabilit că valoarea de piață a acțiunilor S.C. G.F.R. S.A. în cursul anului 2004 era cuprinsă între 63.400.000 și 67.000.000 ROL.

Prin Hotărârea nr. 14/18.10.2004 a Adunării Generale a Acționarilor SC GFR SA cei trei inculpați au decis majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A. prin emiterea unui nr. de 1.850 acțiuni cu valoarea de piață a unei acțiuni de 65.000.000 ROL și valoarea nominală a unei acțiuni de 3.270.870 ROL. Astfel, capitalul social se majora cu 6.051.109.500 ROL, urmând ca acționarii să achite o primă de emisiune (reprezentând diferența între valoarea de piață și valoarea nominală a acțiunilor) în cuantum de 114.198.890.500 ROL.

Prin actul adițional autentificat la data de 07.12.2004, s-a stabilit cooptarea unui nou acționar, respectiv S.C. RAPID COM S.R.L., persoană juridică ce a cumpărat pachetul de 1850 acțiuni nou emise, urmare a neexercitării dreptului de preferință de către acționarii existenți.

SC RAPID COM SRL a achitat prin ordin de plată nr. 180/ 06.12.2004 către SC GFR SA suma de 6.051.109.500 ROL contravaloare majorare capital social.

În realitate, prin aceste modificări ale structurii acționariatului s-a creat o cale de a returna în conturile S.C. G.F.R. S.A. o parte din sumele de bani virate în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. în procesul de spălare a banilor proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală, ca urmare a înregistrării în contabilitatea S.C. G.F.R. S.A. a facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L. Practic, majorarea capitalului social a fost plătită de noul acționar SC RAPID COM SRL cu banii societății GFR SA ce fuseseră transferați anterior la SC RAPID COM SRL cu titlu plată facturi serviciu subînchiriere.

În baza contractului de subînchiriere, la data de 03.12.2004 S.C. G.F.R. S.A. a virat în contul S.C. RAPID COM S.R.L. suma de 40.000.000.000 ROL, iar la data de 06.12.2004, încă 37.600.000.000 ROL.

În cursul aceleiași zile (06.12.2004), S.C. RAPID COM S.R.L. a virat înapoi în contul S.C. G.F.R. S.A. sumele de 6.051.109.500 ROL, sub pretextul achiziției pachetului de 1.850 de acțiuni, precum și suma de 25.000.000.000 ROL, cu titlu de primă de emisiune (parte din prima totală de 114.198.890.500 ROL). În urma acestor plăți, S.C. RAPID COM S.R.L. a rămas cu diferența de 46.548.890.500 ROL încasată de la S.C. GFR S.A.

În paralel, S.C. G.F.R. S.A. a continuat să vireze bani în contul S.C. RAPID COM S.R.L., astfel: la 09.12.2004 suma de 20.000.000.000 ROL și la 10.12.2004 suma de 10.000.000.000 ROL, ambele plăți în baza așa zisului contract de subînchiriere.

În același timp, inculpații au pregătit un context similar și în cadrul S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., ulterior semnării contractului de consultanță și a facturării sumelor de bani reprezentând contravaloare contract, respectiv penalități, după ce acestea din urmă au ajuns la cuantumul dorit de inculpați, s-a pus problema rulării banilor prin conturile societăților implicate, pentru a crea aparența de legalitate a tranzacțiilor înregistrate.

Întrucât S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. nu dispunea de sumele necesare acestor operațiuni, prin Hotărârea nr. 19/ 26.11.2004 a Adunării Generale a Acționarilor SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM SA, s-a hotărât majorarea capitalului social, prin aport de numerar al acționarului majoritar SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, prin emiterea unui număr de 880.000 acțiuni la valoarea nominală de 25.000 lei pentru o acțiune, respectiv 22.000.000.000 lei vechi. Ca urmare a majorării capitalului social, capitalul social devine 46.686.775.000 lei și este împărțit în 1.867.471 acțiuni nominative.

În realitate, prin această majorare de capital social s-a creat o cale aparent legală pentru circuitul banilor, respectiv pentru a se vira sumele de bani ale SC GFR SA în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. prin intermediul GFR TVM SA, etapă în procesul de spălare a banilor proveniți din evaziune fiscală, ca urmare a înregistrării în contabilitatea SC GFR TVM SA a facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L.

Suma de 22.000.000.000 ROL nu a fost achitată la acea dată, ci în două tranșe ulterioare, prin ordin de plată nr. 2227/ 06.12.2004 în valoare de 17.000.000.000 ROL și ordin de plată nr. 489/ 24.02.2005 în valoare de 5.000.000.000 ROL, plăți efectuate de SC GFR SA către SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A.

A doua zi, la data de 07.12.2004, S.C. G.F.R. S.A., printr-un ordin de plată semnat de inculpatul Didilă Vasile, a virat în contul S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. suma de 17.000.000.000 ROL, cu titlul de aport capital social conform hotărârii de majorare a capitalului social.

Din suma de 17.000.000.000 ROL încasată de la S.C. G.F.R. S.A., cu titlu de aport de capital, SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A., din dispoziția inculpatului Didilă Vasile, a efectuat următoarele plăți către S.C. RAPID COM S.R.L.: 5.000.000.000 ROL la 09.12.2004, 3.182.928.600 ROL la 10.12.2004, 5.581.732.000 ROL la 10.12.2004, 335.000.000 ROL la 10.12.2004, acestea însumând 14.099.660.600 ROL, cu titlu de contravaloare contract consultanță și penalități aferente.

Din suma de 5.000.000.000 ROL, încasată de la S.C. G.F.R. S.A., cu titlu de aport de capital, SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A., din dispoziția inculpatului Didilă Vasile, a efectuat ulterior următoarele plăți reprezentând diferențe de penalități din așa zisul contract de consultanță către S.C. RAPID COM S.R.L., aceste din urmă plăți fiind făcute la datele de 25.02.2005 – 4.103.055.400 ROL, 24.03.2005 – 850.000.000 ROL, 25.03.2005 -700.000.000 ROL, 24.03.2005 – 1.770.000.000 ROL, acestea însumând 7.423.055.400 ROL, cu titlu de penalități aferente.

Cu privire la această sincronizare a plăților, respectiv cele aferente majorării capitalului social și cele aferente contractului de consultanță, inculpatul Didilă Vasile a declarat că suma plătită în cadrul contractului de consultanță nu are nicio legătură cu majorarea de capital a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. (vol. 51 ds .up. f. 112 verso). Cu toate acestea, în discuții anterioare cu reprezentanții sindicatului salariaților inculpatul Didilă Vasile a afirmat că acest contract de consultanță nu este împovărător pentru S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., motivat de faptul că banii achitați s-au întors în contul societății ca și majorare de capital, sens în care a arătat și cele două ordine de plată aferente aportului de capital adus de S.C. G.F.R. S.A. (declarația martorului Gheorghiu Adrian – vicelider de sindicat al salariaților S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. – vol. 1 ds. up. f. 100-106).

După ce a încasat cele 30.000.000.000 ROL de la S.C. G.F.R. S.A. și 14.099.660.600 ROL de la S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. în cele două zile, la data de 10.12.2004, S.C. RAPID COM S.R.L. a virat înapoi la SC GFR SA suma de 44.196.690.500 ROL, cu titlul de primă de emisiune.

În aceeași zi S.C. RAPID COM S.R.L. a restituit S.C. G.F.R. S.A. și diferența rămasă anterior, efectuând încă o plată de 45.000.000.000 ROL, tot cu titlul de primă de emisiune.

Astfel, în condițiile descrise mai sus, până la finele lunii decembrie 2004, S.C. RAPID COM S.R.L. achitase deja suma de 6.051.109.500 ROL reprezentând valoarea nominală a acțiunilor achiziționate la S.C. G.F.R. S.A. și suma de 114.196.690.500 ROL reprezentând primă de emisiune, cu bani proveniți din plata celor două contracte fictive - contractul de subînchiriere vagoane și contractul de consultanță (schema de la f. 226 din volumul 47 ds.up. al raportului de expertiză contabilă judiciară, schemele din vol. 47 ds. up. aferente obiectivelor nr. 6 și nr. 9, dar și f. 287, 288, 289 din raportul de expertiză tehnico științifică vol. 39 ds. up).

Un aspect important ce conturează rezoluția infracțională și colaborarea strânsă dintre inculpați este faptul că toate tranzacțiile descrise în schemele de mai sus au fost realizate într-un interval de doar 8 zile (03.12.2004 - 10.12.2004).

De asemenea, prin manoperele descrise mai sus, inculpații au realizat elementul material al infracțiunii de spălarea banilor, transferând suma de 8.871.394,9 RON provenită din evaziune fiscală (prejudiciul total produs) înapoi în conturile S.C. G.F.R. S.A., însă cu titlul de majorare capital social, respectiv primă de emisiune, disimulând astfel caracterul ilicit al acestei sume de bani.

Pentru a crea până la capăt aparența de realitate și legalitate a contractelor ce fac obiectul dosarului, la începutul anului 2005, inculpații au continuat rularea sumelor de bani prin intermediul celor trei societăți:

S.C. G.F.R. a virat în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. sumele de 2.000.000.000 ROL la 21.01.2005, 2.000.000.000 ROL la 01.02.2005, 20.000.000.000 ROL la 01.03.2005 și 1.100.000.000 ROL la data de 28.04.2005.

De asemenea, la data de 24.02.2005, S.C. G.F.R. S.A. a achitat a doua parte din aportul de capital în contul S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., prin ordin de plată semnat de inculpatul Didilă Vasile, în cuantum de 5.000.000.000 ROL, astfel încât această din urmă societate să poată achita diferențe de penalități din contractul de consultanță către S.C. RAPID COM S.R.L., aceste din urmă plăți fiind făcute la datele de 25.02.2005 – 4.103.055.400 ROL, 24.03.2005 – 850.000.000 ROL, 28.03.2005 -700.000.000 ROL, 28.03.2005 – 1.770.000.000 ROL, din dispoziția inculpatului Didilă Vasile.

Prin Hotărârea AGA a S.C. G.F.R. S.A. nr. 7/27.06.2005 (vol. 21 filele 141-142), inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile au decis majorarea capitalului social al societății cu suma de 18.650.146.500 ROL, prin creșterea valorii nominale a unei acțiuni de la 3.270.870 ROL la 4.700.000 ROL, numărul total al acțiunilor fiind de 13.050. Această majorare de capital s-a realizat, conform hotărârii AGA, prin încorporarea unei părți din primele anterioare de emisiune, reflectate în contabilitatea societății în contul 104 – prime de capital.

Prin această majorare a capitalului social, cu păstrarea neschimbată a structurii acționariatului și a numărului de acțiuni deținut de fiecare, cei trei inculpați au încorporat o parte din banii proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală în patrimoniul lor propriu, mărindu-și aportul fiecăruia la capitalul social al S.C. G.F.R. S.A.

II. LEGEA PENALĂ MAI FAVORABILĂ APLICABILĂ INCULPAȚILOR

Instanța a realizat o analiză globală a vechiului Cod penal și a Noului Cod penal, pentru determinarea legii penale mai favorabile, atât prin raportare la conținutul infracțiunii, existența unor impedimente la punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale sau a unor cauze de nepedepsire, pedeapsa, în speță natura și limitele acesteia, cât și prin raportare la conținutul și efectele circumstanțelor atenuante și agravante.

Pedeapsa decurge din norma care incriminează fapta. Unitatea dintre incriminare și pedeapsă exclude posibilitatea, în cazul legilor succesive, de a combina incriminarea dintr-o lege cu pedeapsa dintr-o altă lege.

Înainte de a porni în analiza incriminărilor succesive, instanța a notat un aspect deosebit de important și contrar apărărilor formulate de inculpați, și anume: s-au avut în vedere în comparația spre identificarea legii penale mai favorabile variantele incriminărilor infracțiunilor din legile speciale în formele acestora înainte de 01.02.2014, alăturat evident de Codul penal 1969, și apoi variantele incriminărilor infracțiunilor din legile speciale în formele acestora de după 01.02.2014, alăturat evident de Codul penal nou. O abordare de maniera avansată de apărare, în sensul identificării celei mai favorabile variante de incriminare a infracțiunilor pentru fiecare lege în parte de la data săvârșirii faptelor și până la data pronunțării, fără a se ține cont de momentul 01.02.2014, în sensul de a se lege o formă de incriminare a infracțiunii de spălare de bani din legea aferentă după 01.02.2014 și o formă de incriminare a evaziunii fiscale din legea aferentă anterior 01.02.2014 ar însemna o lex tertia.

Apărările inculpaților cu privire la faptul că fiecare lege trebuie avută în vedere în mod individual în ceea ce privește evoluția variantelor de incriminare - conținut, pedeapsă - nu sunt admisibile, conducând la aplicarea incorectă a principiilor de determinare, cu atât mai mult cu cât instituțiile din cele două coduri penale - concursul de infracțiuni, infracțiunea continuată, circumstanțele atenuante, etc. trebuie avute în vedere și acestea în mod global, respectiv înainte și după 01.02.2014.

În concluzie, efectuând o analiză globală, instanța a reținut că:

Având în vedere principiul unității dintre incriminare și pedeapsă, instanța a constatat că se impune recalificarea, din perspectiva legii penale mai favorabile, a faptelor pentru care inculpatul DIDILĂ VASILE a fost trimis în judecată, respectiv: din infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 367 alin. 1, 3 N.C.p., infracțiunea de

participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 52 alin. 3 N.C.p. rap. la art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 N.C.p., infracțiunea de spălarea banilor, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/ 2002 modificată, totul cu aplic. art. 38 alin. 1 N.C.p., în infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, infracțiunea de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), totul cu aplic. art. 33 lit. a C.p. 1969.

Având în vedere principiul unității dintre incriminare și pedeapsă, instanța a constatat că se impune recalificarea, din perspectiva legii penale mai favorabile, a faptelor pentru care inculpatul STOICA GRUIA a fost trimis în judecată, respectiv: din infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 367 alin. 1, 3 N.C.p., infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 52 alin. 3 N.C.p. rap. la art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 N.C.p., infracțiunea de spălarea banilor, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/ 2002 modificată, totul cu aplic. art. 38 alin. 1 N.C.p., în infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, infracțiunea de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), totul cu aplic. art. 33 lit. a C.p. 1969.

Având în vedere principiul unității dintre incriminare și pedeapsă, instanța a constatat că se impune recalificarea, din perspectiva legii penale mai favorabile, a faptelor pentru care inculpatul RĂDUCAN VASILE a fost trimis în judecată, respectiv: din infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 367 alin. 1, 3 N.C.p., infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 52 alin. 3 N.C.p. rap. la art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 N.C.p., infracțiunea de spălarea banilor, prev. de art. 29 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/ 2002 modificată, totul cu aplic. art. 38 alin. 1 N.C.p., în infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, infracțiunea de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), totul cu aplic. art. 33 lit. a C.p. 1969.

În ceea ce privește cererile de recalificare a faptelor din perspectiva legii penale mai favorabile formulate de inculpații Didilă Vasile, Gruia Stoica, Răducan Vasile, respectiv din art. 9 alin. 1 lit. c din Legea nr. 241/2005 modificată, cu aplic. art. 35 alin. 1 N.C.p. în art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, modificată, instanța a respins-o dat fiind că acuzația imputată a fost cea de evaziune fiscală în forma continuată, nu în formă simplă, iar solicitarea apărării nu face trimitere și la art. 41 alin. 2 din C.p. 1969 ci doar la art. 11 lit. c în formă simplă, care nu este incidentă în speță.

Analizând în drept, instanța de fond a reținut următoarele:

1. GRUPUL INFRAȚIONAL ORGANIZAT.

Fapta inculpatului Stoica Gruia constând în aceea că în cursul anului 2003, împreună cu inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile, a stabilit și pus în aplicare un plan de acțiune elaborat pe termen lung, în scopul săvârșirii infracțiunii de spălarea banilor proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală, prin utilizarea mai multor societăți comerciale controlate de cei trei inculpați, grup ce a acționat în perioada 2003- 2005, întrunește elementele constitutive

ale infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei).

Fapta inculpatului Didilă Vasile, constând în aceea că în cursul anului 2003, împreună cu inculpații Stoica Gruia și Răducan Vasile, a stabilit și pus în aplicare un plan de acțiune elaborat pe termen lung, în scopul săvârșirii infracțiunii de spălare a banilor proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală, prin utilizarea mai multor societăți comerciale controlate de cei trei inculpați, grup ce a acționat în perioada 2003- 2005, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei).

Fapta inculpatului Răducan Vasile constând în aceea că în cursul anului 2003, împreună cu inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia, a stabilit și pus în aplicare un plan de acțiune elaborat pe termen lung, în scopul săvârșirii infracțiunii de spălare a banilor proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală, prin utilizarea mai multor societăți comerciale controlate de cei trei inculpați, grup ce a acționat în perioada 2003- 2005, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prev. de art. 7 alin. 1,3 din Legea nr. 39/2003 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei).

În art. 1 din Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate - forma în vigoare la data săvârșirii faptei - data epuizării - 27.06.2005- se circumstanțiază grupul infracțional organizat ca fiind grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, care există pentru o perioadă și acționează în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, pentru a obține direct sau indirect un beneficiu financiar sau alt beneficiu material; nu constituie grup infracțional organizat grupul format ocazional în scopul comiterii imediate a uneia sau mai multor infracțiuni și care nu are continuitate sau o structură determinată ori roluri prestabilite pentru membrii săi în cadrul grupului.

În prezentul dosar, în ceea ce privește structura grupului, materialul probator, așa cum s-a arătat și în cadrul situației de fapt, s-a conturat o structură pe orizontală, și nu una clasică pe verticală, așa cum s-a menționat de instanță la situația faptică anterior expusă.

Structurarea pe orizontală a grupului este permisă de prevederile legale mai sus arătate și de jurisprudența Î.C.C.J. (decizia nr.12/2014) și se referă la faptul că mai multe persoane acționează în mod coordonat, potrivit rolului acestora, pentru o anumită durată de timp, în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni, fără a exista în mod necesar o ierarhie pe verticală și un lider autoritar al grupului.

Grupul format din cei trei inculpați este un grup de criminalitate organizată, cu structură flexibilă, cu membrii ce au legături familiale și în care se remarcă faptul că încrederea între membrii este mai importantă decât ierarhia. De altfel, existența relațiilor de încredere absolută era indispensabilă în cadrul circuitului financiar conceput de inculpați ce a presupus viramentul unor sume importante de bani de la o societate la alta. Or, doar încrederea absolută dintre cei trei inculpați - frați și tată - a permis transferul efectiv al banilor prin virament bancar, riscul „întreruperii” accidentale a acestui circuit fiind practic inexistent.

Referitor la cererile de achitare ale inculpaților vis a vis de infracțiunea de grup infracțional organizat formulate de inculpați, instanța le-a respins, întrucât grupul infracțional organizat constituit s-a circumscris în tipologia perfectă a grupului infracțional reglementat și sancționat de legea penală română, beneficiind de toate atributele cerute de lege, așa cum s-a arătat anterior.

Inculpații au acționat pentru o perioadă de timp și în mod coordonat, fiecare dintre aceștia îndeplinind roluri determinate în executarea planului infracțional, în scopul comiterii infracțiunii de spălarea banilor pentru a obține beneficii financiare, iar inițierea și constituirea unui astfel de grup se încadrează în art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003.

Apărarea a afirmat că grupul infracțional organizat nu poate fi format din persoane ce aparțin aceleiași familii. Contrar susținerilor apărării, s-a constatat că legea are în vedere doar condiția referitoare la numărul membrilor grupării, trei sau mai multe persoane, precum și

condiția referitoare la existența unei structuri, împărțirea sarcinilor cu privire la fapta comisă sau care urmează a fi comisă.

Legea nu face nicio distincție referitoare la legăturile de familie. Acestea nu exclud, în mod evident, grupul infracțional organizat. Cu alte cuvinte, existența legăturilor de familie este un element de fapt care nu afectează condițiile prevăzute de lege. Infracțiunea există atunci când sunt îndeplinite condițiile referitoare la conținutul constitutiv, latura subiectivă și cea obiectivă, fără ca subiecții activi să fie circumstanțiați, aspect îndeplinit în cauza de față. Legătura de sânge, așa cum s-a arătat și la expunerea situației faptice, poate constitui element favorizant pentru crearea unor grupări infracționale cu organizare pe orizontală de tipul celei de față.

Chiar dacă inculpatul Gruia Stoica a încercat să se exonereze de răspundere penală, relativ la apartenența la grupul infracțional, acreditând ideea că s-a ocupat doar de activitatea externă a societăților deținute, apărările nu au putut fi reținute dat fiind că sunt contrazise de probele din dosar, mai cu seamă declarațiile angajaților la societățile controlate de inculpați, nici o decizie nu se lua fără acordul prealabil al acestuia, în egală măsură cu al inculpatului Didilă Vasile.

În calitatea acestora de acționari majoritari ai societăților și beneficiari reali al beneficiului material obținut prin schema financiară desfășurată prin intermediul acestor societăți inculpații erau în mod evident interesați de situația financiară a acestor societăți. Așa cum a reieșit din materialul probator, inculpații au fost artizanii întregului sistem de afaceri derulat pe teritoriul României, nimic nu se desfășura fără o decizie a acestora, fiind factorii principali în organizarea activităților infracționale, pentru punerea în practică a planului fiind antrenate și alte persoane, angajați, care nu cunoșteau scopul real al inculpaților.

Chiar dacă s-a avansat și teza potrivit căreia inculpatul Gruia Stoica nu a respectat tradiția română de a nu se despărți de soție, generând prin aceasta o lipsă de comunicare cu familia sa pentru mai mulți ani, cutuma invocată nu a fost dovedită, iar instanța nu a avut niciun motiv să creadă că, în lipsa unor alte dovezi, aceasta cutumă a și fost respectată de inculpat. Mai mult decât atât, acesta a rămas alături de fratele și fiul său acționar la toate societățile pe care aceștia le dețin, angajații observându-l în cadrul societăților. De fapt, chiar inculpatul a precizat acest aspect că era implicat în activitatea societăților, în declarația sa din faza judecătii, precum că numai atunci când nu era în firmă inculpatul, Soare Lucian și asistenta sa puteau folosi o ștampilă cu semnătură sa în relațiile cu mai multe societăți. Pe de altă parte, un eventual dezacord al inculpaților vis vis de viața de familie a unora dintre membrii grupului nu reprezintă o condiție suficientă pentru ca și relațiile de pe alte paliere - cu referire la cel al afacerilor - să fie afectate.

Sușinerile apărării conform cărora în situația în care lipsește infracțiunea de evaziune fiscală din scopul grupului infracțional organizat, nefiind enumerată la acea dată în art. 2 din lege, nu mai există infracțiunea de grup infracțional organizat nu pot fi reținute. Sunt aplicabile prevederile art. 7 alin. 1 din Legea nr. 39/2003 atât timp cât în scopul grupului a intrat infracțiunea de spălare a banilor, expres enumerată.

Grupul infracțional este incriminat și sancționat distinct, fiind suficient ca în scopul acestuia să intre una dintre infracțiunile enumerate în textul legal, apărarea avansată în acest caz de inculpați în sensul că ar trebui eliminată din descrierea faptică efectuată în rechizitoriu la în drept vis a vis de infracțiunea de grup infracțional aspectul referitor la infracțiunea de evaziune fiscală fiind una neîntemeiată, dat fiind mențiunile arătate mai sus.

Infracțiunea de grup infracțional îndeplinește condițiile cerute de legea incriminatoare atât timp cât în scopul acesteia a intrat infracțiunea de spălare a banilor.

Așa cum s-a arătat și la situația faptică, activitatea infracțională a grupului organizat a continuat în cadrul asocierii, prelungindu-se în timp până la momentul încetării acesteia, respectiv momentul epuizării.

Din situația de fapt reținută în cauză a rezultat că inculpații au constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de infracțiuni și au continuat în baza aceleiași

rezoluții să pună în aplicare planul stabilit, să acționeze și să îndeplinească actele expuse la situația de fapt în vederea realizării scopului asocierii. Ca atare, activitatea infracțională s-a prelungit, în mod natural, dincolo de momentul consumării, a dobândit forma infracțională a faptei continue, care s-a epuizat în anul 2005- 27.06.2005 când și-au obținut beneficiul material/ financiar (data semnării hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorare a capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., acțiune care a făcut posibilă încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 ROL, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,9 RON (prejudiciul total al evaziunii fiscale), prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe).

Fapta se încadrează potrivit legii în vigoare la data când activitatea infracțională s-a încheiat, iar nu potrivit legii sub imperiul căreia a început și a durat o perioadă de timp (în acest sens, a se vedea decizia nr. 2570 din 18 aprilie 2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală).

În concluzie, pentru întreaga activitate infracțională a fost aplicată legea penală specială, în forma în vigoare la momentul epuizării- 27.06.2005- Legea nr. 39/2003-, așa cum s-a arătat și la secțiunea legii penale mai favorabile din prezenta hotărâre.

2. SPĂLAREA BANILOR.

Fapta inculpatului Didilă Vasile constând în aceea că:

- a semnat 26 ordine de plată în perioada 04.06.2004- 28.04.2005 pentru achitarea de către S.C. G.F.R. S.A. a sumei de 167.600.000.000 ROL facturate fictiv de către S.C. RAPID COM S.R.L. în baza contractului de subînchiriere, transferând astfel banii proveniți din evaziune fiscală, în cuantum de 8.243.552 RON, în conturile acestei din urmă societăți;

- a semnat alături de inculpații Stoica Gruia și Răducan Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 ROL, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,9 RON (prejudiciul total al evaziunii fiscale), prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe;

- a semnat alături de inculpatul Stoica Gruia, hotărârea AGA nr. 19/26.11.2004 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., pentru a justifica obținerea de către această societate a sumei de 22.000.000.000 ROL de la S.C. G.F.R. S.A., în scopul achitării facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L. și a semnat cele două ordine de plată la datele de 07.12.2004 (17.000.000.000 ROL) și 24.02.2005 (5.000.000.000 ROL), aferente aportului de capital efectuat de S.C. G.F.R. S.A. pentru majorarea capitalului social al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., re folosind astfel o parte din banii proveniți din evaziune fiscală aferentă contractului de subînchiriere;

- în perioada 19.12.2004 – 25.03.2005, a dispus efectuarea de către S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. a 8 plăți aferente facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în baza contractului de consultanță, transferând astfel banii proveniți din evaziune fiscală în conturile acestei din urmă societăți,

Toate aceste acțiuni având ca scop disimularea adevăratei naturi a provenienței banilor (respectiv evaziunea fiscală), transferul acestor bani succesiv prin conturile societăților implicate, până la întoarcerea lor în conturile S.C. G.F.R. S.A., cât și sustragerea membrilor grupului infracțional organizat de la urmărirea penală, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,9 RON.

Fapta inculpatului Stoica Gruia constând în aceea că:

- a semnat la data de 19.12.2003 în calitate de reprezentant al S.C. GRAMPET S.A., contractul de închiriere vagoane către S.C. RAPID COM S.R.L., în scopul de a crea aparența de legalitate a contractului subsecvent, de subînchiriere vagoane către S.C. G.F.R. S.A., ajutând astfel la disimularea originii ilicite a sumelor de bani transferate din contul S.C.

G.F.R. S.A. în contul S.C. RAPID COM S.R.L. (inclusiv suma de 8.243.552 RON provenită din evaziune fiscală aferentă contractului de subînchiriere);

- a semnat alături de inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 RON, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,9 RON (prejudiciul total al evaziunii fiscale), prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe;

- a semnat alături de inculpatul Didilă Vasile, hotărârea AGA nr. 19/26.11.2004 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., pentru a justifica obținerea de către această societate a sumei de 22.000.000.000 RON de la S.C. G.F.R. S.A., în scopul achitării facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L., refolosind astfel o parte din banii proveniți din evaziune fiscală aferentă contractului de subînchiriere;

Toate aceste acțiuni având ca scop disimularea adevăratei naturi a provenienței banilor (respectiv evaziunea fiscală), transferul acestor bani succesiv prin conturile societăților implicate, până la întoarcerea lor în conturile S.C. G.F.R. S.A., cât și sustragerea membrilor grupului infracțional organizat de la urmărirea penală, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,9 RON.

Facta inculpatului Răducan Vasile constând în aceea că:

- a semnat la data de 19.12.2003 în calitate de reprezentant al S.C. RAPID COM S.R.L., contractul de închiriere vagoane de la S.C. GRAMPET S.A., în scopul de a crea aparența de legalitate a contractului subsecvent, de subînchiriere vagoane către S.C. G.F.R. S.A., ajutând astfel la disimularea originii ilicite a sumelor de bani transferate din contul S.C. G.F.R. S.A. în contul S.C. RAPID COM S.R.L. (inclusiv sumele provenite din evaziune fiscală);

- a semnat la data de 20.12.2003 în calitate de reprezentant al S.C. RAPID COM S.R.L., contractul de subînchiriere vagoane către S.C. GFR S.A., în scopul de a disimula originea ilicită a sumelor de bani transferate din contul S.C. G.F.R. S.A. în contul S.C. RAPID COM S.R.L. (inclusiv sumele provenite din evaziune fiscală);

- a semnat alături de inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 RON, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,9 RON (prejudiciul total al evaziunii fiscale), prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe;

- a semnat ordinele de plată pentru virarea sumei totale de 120.250.000.000 RON în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. în conturile S.C. G.F.R. S.A., cu titlul de majorare capital social și prime de emisiune, transferând astfel înapoi în conturile acestei din urmă societăți și suma de 8.871.394,9 RON despre care știa că provine din evaziune fiscală urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A. și a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.

Toate aceste acțiuni având ca scop disimularea adevăratei naturi a provenienței banilor (respectiv evaziunea fiscală), transferul acestor bani succesiv prin conturile societăților implicate, până la întoarcerea lor în conturile S.C. G.F.R. S.A., cât și sustragerea membrilor grupului infracțional organizat de la urmărirea penală, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor, prev. de art. 23 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656/2002 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,9 RON.

Instanța a reținut că spălarea de bani a avut ca obiect disimularea originii ilicite a banilor proveniți din evaziune fiscală și transferul banilor tot în conturile societăților deținute de inculpați, inculpații beneficiind în acest mod de impozitul pe profit și TVA ul care trebuiau

plătite bugetului de stat, sumă totală pe care au rulat-o prin intermediul societăților deținute și care s-a întors în conturile S.C. G.F.R. S.A.

În ceea ce privește trimiterile apărării la deciziile Curții Constituționale și ÎCCJ în materia spălării banilor, la faptul că data săvârșirii infracțiunii spălării banilor trebuie considerată data primului act material, la faptul că ar fi incident art. 23 lit. c Legea nr. 656/2002 (solicitare de schimbare de încadrare juridică respinsă în cursul judecării) acestea sunt neîntemeiate.

Prin Decizia nr. 16/2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că, acțiunile enumerate în cuprinsul art. 29 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările ulterioare, respectiv schimbarea sau transferul, ascunderea ori disimularea, dobândirea, deținerea sau folosirea, sunt modalități alternative ale elementului material al infracțiunii unice de spălare a banilor; subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor poate fi și subiect activ al infracțiunii din care provin bunurile; infracțiunea de spălare a banilor este o infracțiune autonomă, nefiind condiționată de existența unei soluții de condamnare pentru infracțiunea din care provin bunurile."

În considerentele deciziei invocate, Curtea Constituțională a reținut că primele două modalități normative, reglementate la art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002 pot fi săvârșite de același subiect activ sau de un subiect activ diferit de cel al infracțiunii predicat (paragraful 26).

Referitor la invocarea Deciziei nr. 418/2018 a Curții Constituționale (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 625 din 19 iulie 2018), instanța constată că, prin decizia indicată, instanța de contencios constituțional a statuat că dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 16 din 8 iunie 2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, în ceea ce privește subiectul activ al infracțiunii (pct. 2 din dispozitiv), sunt neconstituționale. Această decizie vizează neconstituționalitatea exclusiv a dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002.

Prin urmare, doar în ceea ce privește infracțiunea de spălare a banilor prev. de art. 23 lit. c) din Legea nr. 656/2002 (renumerotat art. 29 lit. c) subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor nu poate fi și subiect activ al infracțiunii din care provin bunurile, însă în ceea ce privește art. 23 lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002 subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor poate fi și subiect activ al infracțiunii predicat.

De altfel, jurisprudența a statuat și anterior acestei decizii în acest sens că - legea nu condiționează existența infracțiunii de spălare a banilor - art. 23 lit. a) și b) - de împrejurarea ca infracțiunea predicat să fie comisă de o persoană diferită de cea care participă la săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor - decizia nr. 1562 din 28 aprilie 2009 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, decizia nr. 836 din 13 februarie 2013 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală și decizia nr. 2984 din 25 septembrie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală.

Privitor la susținerea apărării precum că data săvârșirii infracțiunii de spălare a banilor e data primului act material se reține mai întâi că potrivit deciziei 16/2016 a ICCJ realizarea oricărei modalități a elementului material va conduce la consumarea infracțiunii. Faptul că actele ulterioare ale unui inculpat ce îmbracă realizarea și a unei altei modalități a elementului material în baza aceleiași rezoluții infracționale va fi lipsită de consecințe juridice, așa cum se arată în decizie, în sensul că infracțiunea nu va fi una continuată, asta nu înseamnă că data săvârșirii faptei devine data consumării infracțiunii. La data săvârșirii primului act, așa cum se arată în decizie, infracțiunea se consumă, însă aceasta nu se epuizează tot la data săvârșirii primului act, dat fiind că este o infracțiune cu durată în timp, care se epuizează la data ultimului act prin care se reintroduc banii în circuitul civil. Așa cum s-a arătat și în doctrină și

în jurisprudență, data săvârșirii unei infracțiuni poate fi considerată data consumării acesteia sau data epuizării acesteia.

Infracțiunea de spălare de bani nu este o infracțiune simplă, instantanee, ci este o formă nouă de unitate de infracțiune - așa cum s-a arătat și în doctrină - (denumită în literatura de specialitate infracțiunea fapt epuizat) asemănătoare cu infracțiunea continuă sau infracțiunea continuată, dar diferită de acestea, care se consumă la primul act de realizare al elementului material (schimbare, transfer, ascundere, disimulare) și se epuizează în momentul realizării ultimului act prin care se reintroduc bunurile în circuitul civil (în acest caz, data semnării hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorare a capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., acțiune care a făcut posibilă încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 ROL, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,9 RON- prejudiciul total al evaziunii fiscale).

Consumarea infracțiunii s-a produs la primul act material, însă ulterior, inculpații au acționat concertat în a-și asigura obținerea sumelor de bani proveniți din evaziune fiscal, prin adoptarea și semnarea hotărârilor AGA care sub pretextul majorărilor de capital social au creat cadrul necesar circulației sumelor de bani între societăți, disimulării originii ilicite a banilor și întoarcerea acestora în conturile SC GFR SA. Întreg comportamentul inculpaților traduce intenția acestora de a menține și de a-și asigura în mod evident banii proveniți din activitatea ilicită.

Transferurile succesive de bani în conturile societăților comerciale, crearea de documente justificative pentru transferuri constituie elementul material al infracțiunii de spălarea banilor.

Epuizarea infracțiunii are loc în momentul în care a încetat activitatea infracțională a spălării banilor care a presupus mai multe etape (plasarea banilor, stratificarea, integrarea și încheierea procesului de spălare a banilor prin revenirea sumelor spălate în posesia inculpaților, în conturile SC GFR SA, în urma adoptării hotărârii AGA nr. 7/27.06.2005 de majorare a capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 ROL, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,9 RON.

Procedând la individualizarea pedepselor în pronunțarea soluțiilor de condamnare, instanța de fond a reținut următoarele:

Privitor la incidența termenului prescripției speciale cu privire la infracțiunea de constituire grup infracțional organizat, nu s-a admis apărarea inculpaților potrivit căreia ar fi prescrisă răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 7 alin. (1) și (3) din Legea nr. 39/2003.

S-a invocat faptul că, potrivit art. 7 alin. (2) din legea sus-menționată, pedeapsa aplicată nu poate fi mai mare decât pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea scop, și că limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunile de evaziune fiscală și spălarea banilor trebuie luate în considerare la calcularea termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea de grup infracțional organizat.

S-a constatat că limitele de pedeapsă stabilite de legiuitor pentru infracțiunea prevăzută în art. 7 din Legea nr. 39/2003 sunt cuprinse între 5 și 20 de ani închisoare.

Aplicarea prevederilor statuate în alin. (1) al art. 7 este în corelație cu cele prevăzute în alin. (2), care limitează pedeapsa aplicată în concret pentru infracțiunea prevăzută în art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003 prin raportare la quantumul maxim al pedepsei închisorii prevăzute ca și sancțiune, pentru infracțiunea cea mai gravă care intră în scopul grupului infracțional organizat.

Or, nu trebuie confundată noțiunea de pedeapsă ce poate fi aplicată cu pedeapsa prevăzută de lege pentru o infracțiune. Termenul de prescripție al răspunderii penale se calculează prin raportare la pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de grup - de la 5 la 20 de ani închisoare, și nu în funcție de pedeapsa care poate fi aplicată în concret de instanță într-o cauză penală, în acest caz - în concret instanța nu poate aplica o pedeapsă mai mare de

12 ani închisoare pentru infracțiunea de grup infracțional organizat în al cărui scop intră infracțiunea de spălare a banilor, cu limita maximă de pedeapsă de 12 ani închisoare.

Atât art. 122 C.pen. din 1969, cât și art. 154 C.pen. nou, care reglementează termenele de prescripție a răspunderii penale, fac referire la „pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită”, iar dispoziția din art. 7 alin. (2) din Legea nr. 39/2003 este una cu caracter special față de aceea din art. 7 alin. (1) din aceeași lege, aceasta din urmă privind doar pedeapsa „aplicată”, care nu poate fi mai mare decât sancțiunea prevăzută de lege pentru infracțiunea cea mai gravă care intră în scopul grupului infracțional organizat, și nu pedeapsa „prevăzută de lege” în sensul art. 122 C.pen. din 1969. Întrucât, potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003, limitele închisorii erau de la 5 la 20 ani, acestea au fost avute în vedere la calcularea termenului de prescripție a răspunderii penale.

Instanța a avut în vedere faptul că limitele de pedeapsă pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat sunt cuprinse între 5 - 20 de ani închisoare, iar termenul de prescripție prevăzut de dispozițiile art. 122 lit. a) C. pen. 1969 având în vedere că instanța a reținut ca lege penală mai favorabilă C. pen. 1969 este de 15 ani.

Având în vedere data comiterii infracțiunii, care e data epuizării, respectiv 27.06.2005, precum și dispozițiile conform cărora prescripția înlătură răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut la art. 122 C. pen. (1969), respectiv cel de 15 ani, este depășit cu încă jumătate, termenul de prescripție specială al infracțiunii de grup infracțional organizat este de 22 ani și 6 luni.

Prin urmare, termenul de prescripție nu este împlinit, de la data de 27.06.2005 se împlinește abia la data de 27.12.2027.

Nici apărările privitoare la incidența termenului prescripției generale față de infracțiunile din cauză nu au fost considerate întemeiate:

Analizând actele și lucrările dosarului de urmărire penală, față de aspectul invocat, instanța nu a putut accepta solicitarea apărării, în cauză fiind îndeplinite acte întreruptive de prescripție în termenele generale de 8 ani, 10 ani, 15 ani corespondente fiecărei infracțiuni cu privire la care s-a dispus trimiterea în judecată, inculpaților comunicându-li-se acte: citații pentru audiere, li s-au înmănat copii după raportul de constatare tehnico științifică, după ordonanța prin care s-a dispus efectuarea expertizei.

Termenul de prescripție specială a răspunderii penale nu este împlinit cu privire la infracțiunile de grup infracțional organizat și spălarea banilor în condițiile în care infracțiunile s-au epuizat la 27.06.2005, iar potrivit prevederilor art. 122 alin. (1) lit. a) și b) raportat la art. 123 și 124 C. pen. 1969, termenul de prescripție specială, respectiv cel de 22 ani și 6 luni și cel de 15 ani nu sunt împlinite.

Potrivit art. 72 Cod penal 1969 Criteriile generale de individualizare: (1) La stabilirea și aplicarea pedepselor se ține seama de dispozițiile părții generale a acestui cod, de limitele de pedeapsă fixate în partea specială, de gradul de pericol social al faptei săvârșite, de persoana infractorului și de împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală.

Gravitatea faptelor este potențată de împrejurările și modalitatea de comitere a acestora (organizarea unei activități infracționale specializate în săvârșirea unei infracțiuni de spălare a banilor, prin angrenarea unui număr mare de persoane fizice și juridice pe care le controlau, caracterul sistematic al activității infracționale și complexitatea ingineriilor și schemelor economice fictive derulate prin intermediul societăților comerciale pe care le dețineau direct sau indirect), de consecințele produse (prejudiciul extrem de mare adus bugetului de stat, în cuantum de 8.871.394,9 lei (aproximativ 2.000.000 euro).

Instanța a constatat că faptele la săvârșirea cărora inculpații și-au adus contribuția în mod egal au un pericol social ridicat, fiind de o complexitate ridicată, dat fiind că acestea au fost comise prin acțiunile concertate în acest scop ale inculpaților, prin angrenarea în derularea tranzacțiilor comerciale și financiare nelegale a societăților comerciale sau de tip pe acțiuni controlate tot de către aceștia, manoperele realizate de către aceștia pentru eludarea legislației fiind unele elaborate. Mai mult, activitatea infracțională s-a desfășurat pe o

perioadă de timp însemnată, de asemenea, cuantumul prejudiciului este unul important, reflectându-se în gradul de pericol social al faptelor comise de către inculpați.

Aspectele menționate evidențiază gravitatea specială a infracțiunilor săvârșite de inculpați, având în vedere importanța valorilor sociale lezate în mod major (relațiile sociale referitoare privind derularea legală a fluxurilor de bani prin intermediul entităților raportoare împotriva acțiunilor ilicite de deturnare și subminare a acestora, ca urmare a folosirii de bani proveniți din fapte penale; relațiile sociale privind conviețuirea socială).

Conduita procesuală a inculpaților, mai ales în faza judecării, caracterizată și concentrată doar în scopul tergiversării judecării cauzei, în scopul obținerii prescripției răspunderii penale, trădează încă o dată neasumarea faptelor săvârșite.

Cu ocazia declarațiilor date în fața instanței, inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile nu au recunoscut faptele săvârșite și au negat că au organizat, coordonat și beneficiat, în mod direct, de activitatea grupului infracțional organizat, constituit în vederea săvârșirii infracțiunii de spălarea banilor. Inculpatul Răducan Vasile nu a dat declarație în fața instanței, însă s-a prezentat la proces la câteva termene de judecată la începutul fazei cercetării judecătorești.

Faptul că în declarațiile pe care inculpații le-au dat în fazele procesului nu au recunoscut comiterea faptelor nu poate constitui un element care să conducă la exonerarea de răspundere penală a acestora, ansamblul probator confirmând activitatea infracțională a acestora.

Inculpații au avut un comportament procesual nesincer și în pofida evidenței probelor de vinovăție existente în cauză au negat orice implicare în activitatea infracțională, ceea ce dovedește că aceștia nu au conștientizat gravitatea faptelor comise.

În stabilirea cuantumului pedepselor, instanța a avut în vedere în același timp și consecințele deosebit de grave ale faptelor inculpaților prin prisma prejudiciului extrem de mare creat și va ține cont că aceștia nu au făcut nici cel mai mic efort pentru a arăta că sunt conștienți de gravitatea faptelor și nu au făcut dovada că își asumă responsabilitatea faptelor proprii. În același timp, celelalte referințe personale ale inculpaților, constând în aceea că sunt bine integrați din punct de vedere socio-profesional și familial vor fi avute în vedere în dozarea cuantumului pedepsei.

Inculpatul Didilă Vasile este cetățean român, are studii superioare, este căsătorit, are 3 copii, nu are antecedente penale. Inculpatul Gruia Stoica este cetățean român, are studii superioare, este necăsătorit, are 4 copii, are antecedente penale. Inculpatul Răducan Vasile este cetățean român, are studii 8 clase, căsătorit, cu nume purtat anterior Stoica Dumitru, nu are antecedente penale.

În privința inculpatului Gruia Stoica, instanța mai constată că de la săvârșirea faptelor deduse judecării în prezenta cauză și până în prezent, acesta a mai fost implicat în activități infracționale, fiind condamnat definitiv pentru săvârșirea infracțiunii de cumpărare de influență, prev. și ped. de art. 292 alin. 1 N.C.p. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 modificată, cu aplic. art. 5 N.C.p. la o pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare prin sentința penală nr. 17/ 05.03.2015 pronunțată de către Curtea de Apel Ploiești în dosarul nr. 856/2/2014, astfel cum a fost modificată și rămasă definitivă prin decizia nr. 67/A pronunțată de ÎCCJ la data de 23.02.2016.

În privința inculpatului Răducan Vasile, în vârstă de 70 de ani, instanța mai constată în urma analizei înscrisurilor medicale depuse de către acesta la dosarul cauzei, ce se regăsesc în volumul cu acte confidențiale că acesta are mai multe probleme și afecțiuni medicale. Reținând cele expuse în actele medicale din datele 16.07.2015; 17.08.2015; 18.01.2016-19.01.2016; 06.10.2016; 26.04.2018; 08.06.2018; 05.02.2019 rezultă că acest inculpat are multiple diagnostice: diabet zaharat tip II, poliartrită reumatoidă seropozitivă, hipertensiune arterială esențială stadiul II, antecedente de gastrectomie longitudinală laparoscopică, 2 rezecții laringiene (20.12.2015)- carcinom glotic- operat; scleroemfizem pulmonar bilateral difuz, iar la ultima evaluare din 26.11.2018 acesta prezenta și obezitate de gr. II, fanere distrofice, panicul adipos abdominal în exces reprezentat.

Instanța a arătat că în aplicarea cuantumului pedepselor față de acest inculpat, a avut în vedere și vârsta acestuia și patologiiile medicale de care suferă și a dat eficiență principiului umanismului dreptului penal în stabilirea cuantumului pedepsei pentru fiecare infracțiune în parte, considerând totodată că aplicarea unui regim sancționator cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere constituie per total, prin raportare bineînțeles și la implicarea foarte activă a acestuia în săvârșirea faptelor care s-a întins pe o durată apreciabilă de timp, constituie o sancționare proporțională cu gravitatea faptelor, dar asigură și realizarea scopului pedepsei, din perspectiva prevenției speciale și generale.

Instanța a avut posibilitatea de a reține în favoarea inculpaților una dintre circumstanțele atenuante judiciare prevăzută de art. 74 alin. 1 Cod penal de la 1969, dar numai în măsura în care consideră că împrejurarea ce ar putea constitui circumstanță atenuată rezultă din dosarul cauzei și relevă pericolul social mai redus al faptei sau făptuitorului. Instanța nu a identificat, în speță, împrejurări care să justifice acordarea de circumstanțe atenuante judiciare, potrivit art. 74 alin. (1) din C. pen. 1969.

Buna conduită a inculpaților anterioară săvârșirii faptelor nu este suficientă pentru a diminua gravitatea faptelor comise și consecințele păgubitoare ale acestora, iar pe de altă parte, niciunul dintre inculpați nu a întreprins până în prezent vreun demers voluntar pentru a repara prejudiciul cauzat bugetului de stat și nu a manifestat o atitudine de asumare responsabilă a faptelor comise.

În plus, lipsa antecedentelor penale constituie starea normală a unei persoane, o conformare firească la valorile sociale ocrotite de legea penală și nu este un merit al persoanei, astfel că nu se justifică reținerea circumstanței atenuante prevăzută de art. 74 alin. 1 lit. a Cod penal de la 1969.

Circumstanța atenuantă judiciară prevăzută de art. 74 alin. 1 lit. b Cod penal de la 1969, nu se poate reține în favoarea inculpaților, nefiind nicidecum vorba în vreun moment în procesul penal de o stăruință depusă de către aceștia pentru a repara paguba pricinuită.

Circumstanța atenuantă judiciară prevăzută de art. 74 alin. 1 lit. c Cod penal de la 1969, nu s-a putut reține în favoarea inculpaților, atâta timp cât inculpații nu au avut o comportare sinceră pe parcursul procesului penal, atitudinea acestora după săvârșirea faptelor nefiind nicidecum una îndreptată spre asumare, ci una îndreptată exclusiv și canalizată în mod evident în faza judecării înspre tergiversarea soluționării cauzei și înspre înlăturarea tragerii la răspundere penală.

În ceea ce privește dispoziția privind împrejurările enumerate cu titlu exemplificativ în art. 74 alin. 1 Cod penal de la 1969, instanța va avea în vedere durata procedurilor din prezenta cauză doar în ceea ce privește faza de urmărire penală, care, în raport cu momentul săvârșirii faptelor (2005) și până la momentul trimerii în judecată - finalul anului 2015-, depășește o durată rezonabilă.

Instanța a reflectat încălcarea duratei rezonabile în procedura de fază de urmărire penală în cuantumul pedepselor ce au fost aplicate prin reținerea duratei procedurilor exclusiv în faza urmăririi penale, ca o circumstanță atenuantă prevăzută în art. 74 alin. (2) C. pen. anterior, în compensarea prejudiciului suferit prin durata procedurilor în faza de urmărire penală și ca remediu efectiv conform art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, aspect care va avea incidență și în dozarea cuantumului de pedeapsă ce va fi aplicat fiecărui inculpat pentru fiecare faptă în parte.

S-a reținut însă conduita din faza judecării a inculpaților, care a fost una axată pe tergiversarea soluționării cauzei, cu scopul obținerii prescripției răspunderii penale, prin modul în care aceștia au determinat tergiversarea soluționării cauzei, uzând, în multe rânduri, de numeroase cereri de amânare, recuzare a completului de judecată, strămutare a judecării cauzei, reiterarea unor solicitări asupra cărora instanța se pronunțase anterior, amânarea momentului procesual al dării declarațiilor. Prin urmare, durata procedurilor în faza judecării nu poate fi imputată organelor judiciare.

Unele dintre aserțiunile inculpaților, printre care și cea a lipsei de imparțialitate a organelor judiciare care au instrumentat cauza, deși se constituie în dreptul la apărare a inculpatului, conțin susțineri neîntemeiate, nereale atât din perspectiva stabilirii adevărului judiciar, pe care inculpații l-au dorit în altă configurație decât cea obiectivă, dar și din perspectiva corectitudinii organelor judiciare care au instrumentat cauza. În ceea ce privește critica adusă de apărare cu privire la cuantumul prejudiciului, în rechizitoriul s-a motivat de către organul de urmărire penală cu trimiteri la raportul de expertiză și raportul de constatare tehnico științifică, prejudiciul incident în speță.

Inculpații au putut valorifica plenar prerogativele dreptului la apărare, fiind asistați sau reprezentați de apărători care au putut solicita și obține administrarea probelor pe care le-au considerat necesare în vederea demontării acuzațiilor aduse. Este evident că au înțeles acuzațiile, respectiv baza factuală și caracterizarea în drept, aspect care reiese inclusiv din raportările la acuzații în cuprinsul declarațiilor date în fața instanței, dar și din cuprinsul concluziilor avansate pe solicitările formulate în fața instanței (în cadrul probelor, cererilor și excepțiilor ridicate), dar și referirile din cadrul concluziilor avansate inclusiv la fondul cauzei.

Inculpații au cunoscut probatoriul suspus evaluării judecătorului, au beneficiat de oportunități reale, eficiente de apărare în cursul judecății, au combătut acuzarea prin concluzii orale și în scris, au depus ample concluzii scrise atât în susținerea solicitărilor de probe sau de cereri de sesizare a CJUE sau CCR, dar și ample concluzii cu privire la fondul cauzei, făcând referiri inclusiv la legea penală mai favorabilă pe care o apreciază incidentă.

Apărătorii inculpaților s-au bucurat de timpul și de facilitățile de care au avut nevoie pentru studierea amplului material probator și față de cele anterior expuse, instanța a arătat încă o dată că dreptul la apărare al inculpaților a fost respectat în faza judecății.

În ceea ce privește susținerile apărării privind readministrarea probei cu martori, instanța a reținut:

În viziunea Curții EDO – readministrarea tuturor probelor anterior administrate în cauză nu este impusă de art. 6 al Convenției, completul de judecată în noua sa compunere urmând să determine dacă există o contestare argumentată a credibilității declarațiilor administrate anterior și aflate la dosarul cauzei, caz în care, pentru a asigura posibilitatea completului de a cunoaște și înțelege probele și argumentele părților, se poate proceda fie la repunerea în discuție a respectivelor argumente, fie la reaudierea inculpatului și a martorilor importanți. În stabilirea modului optim de a se proceda se va avea în vedere atât dacă, la administrarea anterioară a probei, acuzatul a fost asistat de avocat, dacă a avut posibilitatea exercitării depline a dreptului la apărare, prin adresarea de întrebări martorului, confruntarea cu acesta, contestarea credibilității sale, etc., cât și dacă acuzatul poate justifica motivat cererea sa de readministrare a probei, de exemplu prin posibile elemente de noutate, pertinente, pe care această reaudiere le-ar putea produce.

Standardul impus de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în interpretarea art. 6 al Convenției, atunci când se ridică problema modificării compunerii completului de judecată, nu este acela al reaudierii tuturor martorilor dintr-o cauză penală, ci, așa cum s-a expus mai sus, pe cei ale căror declarații pot avea consecințe importante pentru inculpat și, de asemenea, să audieze inculpatul a cărui vinovăție este chemată să o stabilească, aspecte respectate de către instanță în acest dosar.

În plus, în condițiile în care aceeași avocați ai inculpaților au participat și la prima audiere a tuturor martorilor, adresând întrebări, dar și la a doua, în acest ultim caz fiind martori reaudiați cărora nu li s-a adresat nicio întrebare din partea apărării, inculpaților nu le-a fost încălcat în niciun caz dreptul la apărare. În plus, în fața prezentului complet au dat declarații pentru prima dată în faza judecății inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia, toți trei având posibilitatea de a se prezenta la orice termen în proces pentru a da declarații. Totodată, reaudierea unor martori care au precizat deja anterior că nu cunosc aspecte, nu știu, nu își amintesc aspecte privitor la presupusele fapte ce fac obiectul dosarului de față conduce la

tergiversarea inutilă a soluționării cauzei, cu consecințe și în ceea ce privește garanția termenului rezonabil de soluționare a cauzei.

Revenind la criteriile prev. de art. 72 C.p. 1969, chiar dacă au trecut mai mulți ani de la data săvârșirii faptelor, acest criteriu a primit eficiență prin reținerea duratei lungi a procedurilor în faza de urmărire penală și reținerea circumstanței atenuante anterior menționate. Nu se poate susține trecerea timpului ca și criteriu exclusiv pentru aplicarea unui mijloc de individualizare judiciară a executării pedepsei mai blând, durata de timp de la data săvârșirii faptelor va fi avută în vedere, așa cum s-a indicat mai sus, la cuantumul pedepsei ce va fi stabilit, pedeapsă pe care inculpații va trebuie să o execute. În această manieră, instanța a considerat că se impune aplicarea unor pedepse înspre noul minim la care se va raporta după eficientizarea circumstanței atenuante reținute, pentru incidența unei sancționări proporționale și cu gravitatea faptelor, dar și în realizarea scopului pedepsei, din perspectiva prevenției speciale.

În condițiile în care pedepsele aplicate urmează a fi executate în regim privativ de libertate pentru doi din cei trei inculpați, pentru al treilea urmând a se stabili un termen de supraveghere înspre maxim, chiar și într-un cuantum sub minimul special prevăzut de infracțiunile de grup infracțional organizat și spălare de bani, instanța consideră că inculpații se vor convinge de necesitatea respectării legii penale și de evitare în viitor de săvârșirea de fapte cu caracter penal.

Instanța a apreciat că pedepsele ce au fost aplicate inculpaților nu reprezintă o represiune excesivă, ci se justifică atât pentru reeducarea acestora, cât și pentru menținerea ordinii de drept, având rolul de a le atrage inculpaților atenția asupra caracterului antisocial al faptelor acestora și de a-i determina pe viitor să se abțină de la astfel de acțiuni din sfera ilicitului penal.

Față de cele reținute, având în vedere principiul unității dintre incriminare și pedeapsă, instanța a apreciat că o pedeapsă cu închisoarea este o măsură de constrângere, dar și un mijloc de reeducare eficient, răspunzând astfel dezideratelor înscrise în legea penală.

În ceea ce privește soluția de încetare a procesului penal, instanța de fond a reținut următoarele:

Recalificarea din perspectiva legii penale mai favorabile a faptei este obligatoriu a fi efectuată și atunci când în cauză se dispune soluție de încetare proces penal, dat fiind că legea penală mai favorabilă inculpaților trebuie stabilită în mod global, cu privire la întreg ansamblul faptelor cu privire la care aceștia au fost trimiși în judecată, dar și pentru că rezolvarea situației juridice a fiecărui inculpat trebuie să vizeze o soluționare unitară sub aspectul regimului mai favorabil al legii penale identificat în mod global. În caz contrar, ar fi incidentă situația de *lex tertia*, nefiind posibil ca prin aceeași hotărâre penală să se pronunțe soluții de încetare proces penal prin raportare la noul Cod penal și soluții de condamnare prin raportare la vechiul Cod penal. Cu alte cuvinte, așa cum s-a arătat și în cadrul analizei legii penale mai favorabile, instanța trebuie mai întâi să stabilească legea penală favorabilă ansamblului faptelor penale cu care este sesizată și apoi să se pronunțe cu privire la faptele recalificate din perspectiva legii penale mai favorabile.

Acuzația penală imputată inculpaților prin rechizitoriu vizează forma continuată a evaziunii fiscale.

Așa cum s-a arătat în doctrină și jurisprudență, înregistrarea de operațiuni nereale sau fictive succesive, în baza aceleiași rezoluții infracționale asigură faptei un caracter continuat. Epuizarea are loc în această ipoteză la data ultimei înregistrări.

La data înregistrării în contabilitate, cheltuiala nereală sau fictivă generează doar pericolul de a produce efectul dorit, și anume diminuarea indirectă a sarcinii fiscale prin reducerea sau înlăturarea profitului/ veniturii impozabil.

Instanța a reținut că la data de 25.03.2005 s-a efectuat ultima plată de SC GFR TVM SA către SC RAPID COM SRL și practic la acel moment s-a finalizat înregistrarea

cheltuielilor fictive ale societății SC GFR TVM SA, s-a finalizat diminuarea bazei impozabile a societății, la care se raportează obligațiile datorate statului la data scadenței.

Instanța a reținut că la data de 28.04.2005 s-a efectuat ultima plată de SC GFR SA către SC RAPID COM SRL și practic la acel moment s-a finalizat înregistrarea cheltuielilor fictive ale societății SC GFR SA a avut loc diminuarea bazei impozabile a societății, la care se raportează obligațiile datorate statului la data scadenței.

Prin urmare, instanța a reținut data de 28.04.2005 ca data epuizării fiecărei infracțiuni de evaziune fiscală în formă continuată cu privire la care s-a dispus trimiterea în judecată a fiecărui inculpat în parte.

Instanța a reținut că acuzația penală în modalitatea descrisă în rechizitoriu că ar fi făcut parte din conținutul art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 era prevăzută atât la momentul începutului activității presupus infracțional, cât și la momentul epuizării activității presupus infracțional în art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/1994.

Așa cum s-a arătat și în cadrul analizei legii penale mai favorabile efectuate în prezenta cauză, momentul epuizării acestei fapte de evaziune fiscală a fost anterior intrării în vigoare a Legii nr. 241/2005, acesta fiind, așa cum se stipulează și în lege, data de 26.08.2005.

Sanțiunea prevăzută de art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/1994 era închisoare de la 2 la 8 ani.

Instanța a reținut că potrivit art. 122 alin. 1 Cod pen. 1969 termenele de prescripție a răspunderii penale pentru persoana fizică sunt: (...) c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

În cazul infracțiunilor continuate termenul curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

Conform art. 124 Cod pen. 1969 prescripția înlătură răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut în art. 122 este depășit cu încă o dată.

Prin Legea nr. 63 din 17 aprilie 2012 pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal s-a stipulat: 3. Articolul 124 se modifică și va avea următorul cuprins: "Art. 124 - Prescripția special: Prescripția înlătură răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut la art. 122 este depășit cu încă o dată." *) Prevederile art. 124 au fost declarate constituționale prin D.C.C. nr. 1.092/2012 în măsura în care nu împiedică aplicarea legii penale mai favorabile faptelor săvârșite sub imperiul legii vechi.

Înainte de această modificare, forma articolului era în sensul prescripția înlătură răspunderea penală oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul de prescripție prevăzut în art. 122 este depășit cu încă jumătate- astfel că dat fiind data săvârșirii presupuselor fapte de evaziune fiscală din prezentul dosar, termenele de prescripție vor fi calculate astfel cum s-a arătat anterior în această frază.

Coroborând dispozițiile art. 122 Cod pen. 1969 cu cele ale art. 124 Cod pen. 1969 rezultă că termenul special de prescripție a răspunderii penale sub imperiul codului penal anterior pentru infracțiunea prevăzută de art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/ 1994 este de 12 ani (8+4).

Astfel, având în vedere că presupusele fapte datează din data de 28.04.2005 și având în vedere că potrivit art. 122 alin. 2 Cod pen. 1969 termenele de prescripție se socotesc de la data ultimei acțiuni sau inacțiuni, instanța reține că termenul de prescripție s-a împlinit, având în vedere dispozițiile art. 124 Cod pen. 1969 la data de 28.04.2017.

Instanța a reținut că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică.

Având în vedere aceste prevederi la textele de lege care incriminează infracțiunea de evaziune fiscală, prevăzută de art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/ 1994 și care prevăd limite ale

pedepselor cuprinse între 2 și 8 ani închisoare, instanța a apreciat că în cauză se impune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpaților în baza art. 396 alin. (1) și (6) N.C.p.p. raportat la art.16 alin. 1 lit. f N.C.p.p., pentru această infracțiune, fiind întrunite cumulativ condițiile impuse de textul de lege menționat anterior, termenul special de prescripție fiind îndeplinit.

Dat fiind că inculpatul Răducan Vasile nu a solicitat continuarea procesului penal, în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 11 lit. c din Legea nr. 87/ 1994 instanța a reținut că potrivit art. 16 alin.1 N.C.p.p. acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă: (...) f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică.

În temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod proc. pen. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f Cod proc. pen., a încetat procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul RĂDUCAN VASILE a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p. ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Dat fiind că inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia au solicitat continuarea procesului penal, în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 11 lit. c din Legea nr. 87/ 1994, însă așa cum s-a expus și se va arăta și în continuare de instanță, nefiind incident vreun caz de achitare, în temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod proc. pen. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f Cod proc. pen., a încetat procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul DIDILĂ VASILE a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale).

În temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod proc. pen. raportat la art. 16 alin. 1 lit. f Cod proc. pen., a încetat procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul STOICA GRUIA a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 31 alin. 2 C.p. 1969 rap. la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 C.p. 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N.C.p. ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Împlinirea termenului de prescripție în privința infracțiunii de evaziune fiscală obiect al rechizitoriului, obligă instanța să se conformeze principiilor trasate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa prin care s-a statuat faptul că: în cazul pronunțării unei soluții de încetare proces penal nu este permisă o examinare și o constatare a vinovăției penale atât timp cât s-a împlinit termenului de prescripție.

Astfel, instanța nu a analizat și nici nu s-a pronunțat pe constatarea sau nu a vinovăției inculpaților în cauză vis-à-vis de acuzația formulată de către procuror sub aspectul infracțiunii de evaziune fiscală ce a făcut obiectul rechizitoriului cu care a fost investită.

Însă, în ceea ce privește latura civilă a cauzei, pentru a soluționa acțiunea civilă, instanța trebuie să stabilească întrunirea elementelor constitutive ale răspunderii civile delictuale.

În soluționarea laturii civile, instanța de fond a avut în vedere următoarele:

Așa cum s-a arătat și la expunerea situației de fapt, valoarea totală a contractului de consultanță nr. 2 din 10.02.2004, a fost de 16.250.000.000 ROL fără TVA, stabilindu-se și penalități de întârziere de 1 % pe zi din valoarea convenită în sarcina părții care nu respecta obligațiile asumate. La art. 9 din acest contract se prevedea că 40% din valoarea totală a contractului, respectiv suma 6,5 miliarde, fără TVA (7.735.000.000 ROL inclusiv TVA), va fi achitată la începutul derulării contractului.

În perioada 29.03.2004-09.12.2004, S.C. RAPID COM S.R.L. a emis 5 facturi fiscale către S.C. TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ CFR-TVM S.A. Iasi, prima

reprezentând „contravaloare contract nr. 1 din 08.02.2004”, iar celelalte patru reprezentau „contravaloare penalități contract nr. 1 din 08.02.2004”, (penalitățile nefiind purtătoare de TVA), valoarea totală a celor cinci facturi fiind în sumă de 21.522.716.000 ROL.

Facturile emise de Rapid Com au fost achitate în integralitate, precum și cu penalități-1% pe zi din valoarea convenită, prin ordine de plată, plata efectuându-se astfel înainte de termen.

Se poate observa că valoarea totală a așa zisului contract de consultanță (conform facturilor emise: 7.497.000.000 ROL contravaloarea serviciului prestat în baza contractului nr. 1/ 08.02.2004 și 14.025.716.000 ROL contravaloarea penalităților aferente contractului nr. 1/ 08.02.2004) este aproape suma cu care a fost achiziționată SC CFR TVM SA, respectiv suma de 21.724.362.000 ROL.

SC RAPID COM SRL a emis facturi fiscale către SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A: factura fiscală nr. 1978336/ 09.12.2004 (suma de 3.443.984.000 ROL), factura fiscală nr. 1978315/ 30.06.2004 (suma de 3.418.632.000 ROL), factura fiscală nr. 1978303/ 29.03.2004 (suma de 7.497.000.000 ROL, dintre care 6.300.000.000 ROL valoarea serviciilor și 1.197.000.000 ROL T.V.A.-ul aferent), factura fiscală nr. 1978328/ 30.09.2004 (suma de 3.320.000.000 ROL), factura fiscală nr. 1978321/ 30.09.2004 (suma de 3.843.100.000 ROL).

S-au efectuat plăți prin ordine de plată de SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A către SC RAPID COM SRL: ordin de plată nr. 136 privind suma de 5.000.000.000 ROL din data de 09.12.2004, Ordin de plată nr. 143 privind suma de 3.182.928.600 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 142 privind suma de 5.581.732.000 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 144 privind suma de 335.000.000 ROL din data de 10.12.2004, Ordin de plată nr. 61 privind suma de 4.103.055.400 ROL din data de 25.02.2005, Ordin de plată nr. 11 privind suma de 1.770.000.000 ROL din data de 24.03.2005, Ordin de plată nr. 12 privind suma de 700.000.000 ROL din data de 25.03.2005, Ordin de plată nr. 75 privind suma de 850.000.000 ROL din data de 24.03.2005 (vol. 29 ds.up. și vol. 39 ds.up. f. 51- 53).

Conform mențiunilor înscrise pe facturile fiscale emise de SC Rapid Com SRL acestea au fost emise pentru achitarea contravalorii contractului nr. 1 din 08.02.2004 și a penalităților aferente contractului nr. 1 din 08.02.2004 care nu s-a identificat la dosarul cauzei, nefiind depus nici în faza urmăririi penale, susținându-se că nu a existat.

Așa cum s-a arătat și în cadrul expunerii aferente situației de fapt, încheierea contractului de consultanță nr. 2/ 10.02.2004 între cele două societăți a avut drept consecință virarea nejustificată în conturile societății RAPID COM SRL a sumei totale de 21.522.716.000 ROL și creșterea artificială a cheltuielilor societății SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A, operațiunea având drept scop diminuarea creanței fiscale a statului asupra societății.

Așa cum a reieșit din raportul de expertiză contabilă aflat la dosarul cauzei, efectuat în baza ordonanței din data de 30.07.2013 urmare a înregistrării celor 5 facturi în evidențele contabile ale S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., s-a produs bugetului de stat un prejudiciu în cuantum de 508.142,90 RON, reprezentând impozit pe profit suplimentar de plată și 119.700 RON, reprezentând TVA de plată, în total – 627.842,9 RON. (vol. 48 ds. up.)

Același prejudiciu a fost stabilit și prin raportul de constatare tehnico-științifică întocmit de specialiștii din cadrul D.I.I.C.O.T. – Structura Centrală, efectuat în baza ordonanței din data de 10.05.2010 (vol. 39 ds. up.)

În tabelul de la f. 107 ds. up. vol. 39 sunt indicate veniturile și încasările înregistrate în evidențele contabile ale SC Rapid Com SRL de la SC GFR TVM SA în privința acestui contract de consultanță și a penalităților aferente, în total fiind suma de 21.522.716.000 ROL. Situația sumelor facturate și încasate aferente contractului de consultanță încheiat cu SC GFR TVM SA este expusă și în tabelul de la f. 114 vol. 39 ds. up. Facturile au fost emise în

perioada martie 2004- decembrie 2004, iar încasarea contravalorii acestora s-a realizat în perioada decembrie 2004- martie 2005.

În tabelul de la f. 107- 108 ds. up. vol. 48 sunt indicate și de către expert sumele aferente fiecărei facturi emise de SC RAPID COM SRL, fiind enumerate aceleași aspecte ca și în raportul de constatare întocmit în cauză.

SC GFR TVM SA (fosta SC CFR TVM SA) a achitat astfel în perioada 09.12.2004-25.03.2005 conform ordinelor de plată o sumă totală de 21.522.716.000 ROL, penalitățile fiind achitate anterior achitării contravalorii așa zisului contract nr. 2/ 10.02.2004: în ziua de 09.12.2004 și cea de 10.12.2004 s-au achitat penalități- în sumă totală de 10.581.732.000 ROL; în ziua de 10.12.2004 și cea de 25.02.2005 s-a achitat contravaloare contract- în sumă totală de 7.620.984.000 ROL; în ziua de 24.03.2005 și 25.03.2005 s-au achitat penalități în sumă totală de 3.320.000.000 ROL. Concluzionând, suma de 7.620.984.000 ROL a fost achitată cu titlu de contravaloare contract, iar suma de 13.901.732.000 ROL a fost achitată cu titlu de penalități, penalitățile fiind achitate în proporție de 76,12 % anterior achitării contravalorii contractului.

Dacă s-ar considera că aceste plăți ar privi acest contract nr. 2/10.02.2004 se observă evident neconcordanțe: suma facturată ca și valoare contract- 7.497.000.000 ROL este diferită de suma achitată- 7.620.984.000 ROL, suma facturată ca și valoare penalități: 14.025.716.000 ROL diferită de suma achitată- 13.901.732.000 ROL. GFR TVM SA a achitat în plus suma de 123.984.000 ROL față de suma facturată privind valoarea contractului, și în minus suma de 123.984.000 ROL față de suma facturată privind penalitățile.

În plus, neconcordanțe există, astfel cum s-a arătat și în raportul de expertiză contabilă întocmit în cauză, suma de 6.3000.000.000 ROL trecută în factura emisă de SC RAPID COM SRL pe factura fiscală nr. 1978303/ 29.03.2004 (cu explicații contravaloare contract nr. 1/ 08.02.2004) nu coincide cu suma de 6.500.000.000 ROL prevăzută în contract nr. 2/ 10.02.2004, iar penalitățile calculate și facturate la factura fiscală nr. 1978303/ 29.03.2004 nu au la bază aplicabilitatea prevederilor contractului nr. 2/ 10.02.2004 privind procentul de 1% pe zi de penalitate de întârziere la plată. Se arată tot de către expert că suma facturată drept debit nu coincide cu suma prevăzută în contract, iar cuantumul penalităților facturate nu coincid cu cuantumul penalităților ce ar fi trebuit facturate, dacă ar fi fost calculate conform modului de calcul al penalităților prevăzut în contract.

Din suma de 21.522.716.000 ROL, SC RAPID COM SRL a încasat venituri necuvenite în sumă totală de 20.325.716.000 ROL, suma de 1.197.000.000 ROL fiind T.V.A.-ul precizat în factura fiscală nr. 1978303/ 29.03.2004.

Astfel, ca urmare a achitării contravalorii facturilor emise de SC RAPID COM SRL, SC GFR TVM SA și-a mărit artificial cheltuielile deductibile fiscal și taxa pe valoare adăugată cu suma totală de 21.522.716.000 ROL.

Pentru a deduce cheltuielile cu serviciile de consultanță serviciile trebuie efectiv prestate, iar contribuabilul trebuie să dovedească necesitatea efectuării cheltuielilor prin specificul activităților desfășurate, aspecte care în mod clar nu sunt îndeplinite în speță din moment ce acest serviciu de consultanță a fost unul fictiv.

Suma la care s-a calculat impozitul pe profit suplimentar ce trebuia plătit statului a fost atât în raportul de constatare (f. 140 vol. 39 ds. up.), cât și în raportul de expertiză financiar contabilă (f. 131 vol. 48 ds. up.), suma de 20.325.716.000 ROL, rezultând un impozit pe profit suplimentar de plată în sumă de 5.081.429.000 ROL (508.142,90 RON)

Suma de 1.197.000.000 ROL (119.700,00 RON) reprezentând T.V.A.-ul. evidențiat pe factura nr. 1978303/ 29.03.2004 este o sumă pe care societatea a dedus- o în mod nejustificat, fiind aferentă unor cheltuieli nedeductibile, dat fiind că serviciul de consultanță a fost unul fictiv.

Prin urmare, obligația de plată către stat (prejudiciul creat) constă în suma de 508.142,90 RON, reprezentând impozit pe profit suplimentar de plată și suma de 119.700 RON, reprezentând TVA de plată, în total suma de 627.842,9 RON (6.278.429.000 ROL),

prejudiciu stabilit atât prin raportul de constatare, dar și prin raportul de expertiză financiar contabilă din faza de urmărire penală.

În ceea ce privește contractul de subînchiriere nr. 2/ 20.12.2003, instanța a reținut că s-au emis de către S.C. RAPID COM S.R.L. către S.C. G.F.R. S.A. facturi fiscale pentru următoarele sume: 31.03.2004 – 61.234.894.341 ROL, 01.05.2004 – 11.943.729.525 ROL, 31.05.2004 – 11.389.690.947 ROL (penalități), 31.05.2004 – 12.456.633.388 ROL, 30.06.2004 – 11.998.381.763 ROL, 30.07.2004 – 14.756.357.848 ROL (penalități), 30.07.2004 – 12.542.718.048 ROL, 31.08.2004 – 7.723.112.708 ROL (penalități), 31.08.2004 – 3.719.498.358 ROL (penalități), 31.08.2004 – 12.508.833.661 ROL, 30.09.2004 – 28.642.907.119 ROL (penalități), 30.09.2004 – 12.149.635.523 ROL, 29.10.2004 – 20.286.286.478 ROL (penalități), 29.10.2004 – 12.476.170.332 ROL, 30.11.2004 – 11.371.801.245 ROL, 31.12.2004 – 5.769.943.356 ROL.

S-au efectuat următoarele plăți prin ordine de plată de către S.C. G.F.R. S.A către S.C. RAPID COM S.R.L.: 04.06.2004 – 800.000.000 ROL, 11.06.2004 – 1.000.000.000 ROL, 02.06.2004 – 1.500.000.000 ROL, 02.07.2004 – 3.000.000.000 ROL, 09.09.2004 – 1.000.000.000 ROL, 10.09.2004 – 1.500.000.000 ROL, 18.09.2004 – 1.900.000.000 ROL, 28.09.2004 – 4.000.000.000 ROL, 11.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, 18.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, 21.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, 26.10.2004 – 1.000.000.000 ROL, 29.10.2004 – 2.000.000.000 ROL, 02.11.2004 – 2.500.000.000 ROL, 09.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, 12.11.2004 – 2.000.000.000 ROL, 23.11.2004 – 3.500.000.000 ROL, 25.11.2004 – 2.200.000.000 ROL, 03.12.2004 – 40.000.000.000 ROL, 06.12.2004 – 37.600.000.000 ROL, 09.12.2004 – 20.000.000.000 ROL, 10.12.2004 – 10.000.000.000 ROL, 21.01.2005 – 2.000.000.000 ROL, 01.02.2005 – 2.000.000.000 ROL, 01.03.2005 – 20.000.000.000 ROL, 28.04.2005 – 1.100.000.000 ROL.

În tabelul de la f. 108- 109 ds.up.vol. 39- ultima coloană din tabel- sunt indicate veniturile și încasările înregistrate în evidențele contabile ale SC Rapid Com SRL de la SC GFR SA în privința acestui contract de subînchiriere vagoane și a penalităților aferente, în total fiind suma de 167.600.000.000 ROL. (142.500.000.000 ROL total plăți începând cu 04.06.2004 și până la 10.12.2014 + 25.100.000.000 ROL total plăți din 21.01.2005 la 28.04.2005).

În tabelul de la f. 116 ds.up.vol. 39 sunt indicate facturile de vânzare emise de SC Rapid Com SRL către SC GFR SA în privința acestui contract de subînchiriere vagoane, suma totală fiind de 250.970.594.640 ROL, așa cum reiese din adunarea sumelor (indicate la coloana 5) aferente fiecărui facturi ce vizează chirie vagoane sau penalități și nu alte produse vândute (cum sunt de ex. facturile din 04.04.2004 sau 05.04.2004 sau 25.12.2004 care nu au legătură cu serviciul de subînchiriere vagoane) începând cu 31.03.2004 și până la ultima din 31.12.2004 (data facturilor fiind indicată în coloana 1). Aceleași sume sunt indicate și la f. 159 din aceleași raport de constatare tehnico științifică vol. 39 ds .up.

Aceeași sumă și aceleași referințe la facturile fiscale sunt indicate și în expertiza contabilă la f. 104 din vol. 48 ds. up.

Totalul facturilor emise de SC RAPID COM SRL spre a fi plătite de GRUP FERVIAR SA este de 250.970.594.640 ROL. Suma de 250.970.594.640 ROL este formată din suma de 164.452.741.182 ROL- contravaloare chirie și suma de 86.517.853.458 ROL- contravaloare penalități.

Din suma aceasta totală cu titlu contravaloare chirie vagoane- 164.452.741.182 ROL- suma de 138.195.580.825 ROL este valoarea facturilor fără TVA, iar suma de 26.257.160.357 ROL este TVA ul total al facturilor (așa cum se indică în tabelul nr. 18- f. 146 vol. 39 raportul de constatare tehnico științifică).

Deci, suma de 224.713.434.283 ROL este valoarea facturilor fără TVA (chirie+penalități), iar suma de 26.257.160.355 ROL reprezintă TVA ul, așa cum se indică la f. 144, 148- tabel 21- vol. 39 ds. up. raport de constatare și tabel 6 – f. 116- 117 vol. 39 ds. up.

Aceste sume indicate în raportul de constatare sunt identice cu cele indicate și în raportul de expertiză contabilă – f. 120 vol. 48 ds. up.

SC GFR SA și-a mărit astfel artificial cheltuielile deductibile fiscale și taxa pe valoare adăugată deductibilă, cu suma totală de 250.970.594.640 ROL. Rezultă cheltuieli nedeductibile fiscal pe care societatea le-a dedus incorect, reprezentate de plata chiriei și a penalităților aferente pentru închiriere de vagoane, în sumă de 224.713.434.283 ROL (138.195.580.825 ROL reprezentând plată chirie vagoane+ 86.517.853.458 ROL plată penalități) + 26.257.160.357 ROL este TVA ul total al facturilor ce au fost emise pentru obținerea plății unui serviciu de chirie vagoane fictiv.

Pentru a deduce cheltuielile cu serviciile de închiriere vagoane serviciile trebuie efectiv prestate, iar contribuabilul trebuie să dovedească necesitatea efectuării cheltuielilor prin specificul activităților desfășurate, aspecte care în mod clar nu sunt îndeplinite în speță din moment ce acest serviciu de subînchiriere vagoane a fost unul fictiv.

Facturile emise în baza contractului de subînchiriere și înregistrate în contabilitatea S.C. G.F.R. S.A., nu reprezintă altceva decât cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, scopul încheierii acestui contract fiind cel de diminuare a bazei impozabile SC GFR SA și evitarea astfel a plății datorate către stat cu titlu de impozit pe profit și TVA.

Așa cum s-a arătat și în cadrul expunerii aferente situației de fapt, încheierea contractului de subînchiriere nr. 2/ 20.01.2003 între cele două societăți a avut drept consecință virarea nejustificată a sumelor de bani în conturile societății RAPID COM SRL și creșterea artificială a cheltuielilor societății SC GFR SA, operațiunea având drept scop diminuarea creanței fiscale a statului asupra societății.

Deci, nu sunt deductibile fiscal suma de 224.713.434.283 ROL și suma de 26.257.160.357 ROL.

Suma la care s-a calculat impozitul pe profit suplimentar ce trebuia plătit statului a fost în raportul de constatare tehnico științifică (f. 160- 163 vol. 39 ds. up) suma de 224.713.434.283 ROL, rezultând un impozit pe profit suplimentar de plată în sumă de 56.178.358.574 ROL (5.617.836 RON)

Suma de 26.257.160.357 ROL (2.625.716 RON) reprezentând T.V.A.-ul. este o sumă pe care societatea a dedus-o în mod nejustificat fiind aferentă unor cheltuieli nedeductibile fiscal, dat fiind că serviciul de subînchiriere vagoane a fost unul fictiv.

Prin urmare, obligația de plată către stat (prejudiciul creat) constă în suma de 5.617.836 RON, reprezentând impozit pe profit suplimentar de plată și suma de 2.625.716 RON, reprezentând TVA de plată, în total suma de 8.243.552 RON (82.435.520.000 ROL)

În raportul de expertiză contabilă, expertul a raportat calculele sale la un număr de 141 de vagoane, motivându-și opțiunea acestui calcul prin faptul că cele 190 de vagoane care se regăsesc în evidența SC GRAMPET SA ar fi putut face obiectul închirierii/ subînchirierii.

Or, instanța nu a avut în vedere acest calcul efectuat de expert doar prin raportare la 141 de vagoane, întrucât așa cum s-a arătat și în cadrul expunerii situației de fapt, contractul de subînchiriere a fost unul fictiv integral, neavând importanță existența sau nu a celor 190 de vagoane sau existența sau nu a celor 141 de vagoane din acel total de 331 vagoane raportat la obiectul aceluși contract de subînchiriere- serviciul de închiriere. Așa cum s-a arătat de către instanță și s-a motivat în cadrul expunerii situației faptice, serviciul de subînchiriere vagoane a fost un serviciu fictiv, rațiunea încheierii lui fiind aceea a diminuării bazei impozabile a societății GFR SA. Fictivitatea operațiunii consta într- un serviciu de subînchiriere, așa cum reiese din contract, a unui număr de 331 vagoane. Operațiunea în realitate nu a existat, nu s-a prestat niciun serviciu, fiind doar o modalitate de a se diminua baza impozabilă a SC GFR SA prin transferul unor bani către SC RAPID COM SRL cu titlu de plată facturi neavând importanță dacă bunurile vizate de contract existau sau nu, din moment ce operațiunea de subînchiriere a lor nu era una reală. Facturile emise în baza contractului de subînchiriere și înregistrate în contabilitatea S.C. G.F.R. S.A., nu reprezintă altceva decât cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale.

Expertul pleacă de la o premisă eronată, și anume fictivitatea operațiunii este dată de lipsa în realitatea materială a vagoanelor. În realitate, caracterul fictiv al operațiunii este dat de inexistența operațiunii de subînchiriere a vagoanelor, fiind lipsit de relevanță numărul de material rulant cu privire la care se face referire prin acel contract fictiv de subînchiriere.

De aceea, instanța a avut în vedere prejudiciul produs prin înregistrarea în evidențele contabile a celor 16 facturi fiscale emise în baza contractului de subînchiriere, așa cum acesta a fost calculat în raportul de constatare tehnico științifică, f. 160- 163 vol. 39 ds. up. format din: impozit pe profit suplimentar de plată în sumă de 56.178.358.574 ROL (5.617.836 RON) și suma de 26.257.160.357 ROL (2.625.716 RON) reprezentând T.V.A.-ul. în total suma de 8.243.552 RON (82.435.520.000 ROL)

Prin urmare, nici apărarea inculpaților precum că ar trebui eliminat TVA ul din conținutul prejudiciului nu a putut fi reținută.

În ceea ce privește susținerea apărării privind optimizarea fiscală, s-a reținut că optimizarea fiscală exclude de plano crearea unui circuit financiar artificial bazat pe raporturi comerciale fictive, al căror scop real nu era prestarea unor servicii compensate financiar corespunzător, ci doar transferul unor sume de bani din patrimoniul unei societăți în patrimoniul alteia, în scopul fraudării bugetului de stat.

Este evident și de necontestat că nu se poate vorbi de optimizare fiscală în contextul prezentei cauze având în vedere cele două elemente de ilicit expuse deja în cele ce preced, respectiv plata unor servicii în realitate inexistente. Optimizarea exclude comportamentul financiar ilicit, optimizarea exclude fraudă.

Inculpații au solicitat în faza cercetării judecătorești înlăturarea raportului de expertiză financiar contabilă întocmit în cursul urmăririi penale de către expertul contabil Marcu Marlena avansând ipoteza că aceasta nu avea calificarea legală pentru a întocmi raportul de expertiză, că și-a depășit competențele sale de expert contabil, că pentru a efectua expertiza era necesară și calitatea de consultant fiscal.

Cu privire la acest aspect, instanța a constatat în primul rând că aceste critici aduse raportului de expertiză financiar contabilă nu pot fi primite în condițiile în care potrivit prevederilor art. 342 și următoarele din C. proc. pen. verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală face parte din obiectul procedurii în camera preliminară. Soluția judecătorului de cameră preliminară prin care se dispune începerea judecării presupune și că a fost constatată legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală, astfel cum prevede în mod expres art. 346 C. proc. pen. Împotriva soluției adoptate de către acesta se poate exercita contestație de către persoanele nemulțumite, iar ulterior pronunțării soluției în această cale de atac, aspectele soluționate intră în puterea lucrului judecat nemaiputând fi reanalizate de către instanță.

Cererile și excepțiile invocate cu privire la proba cu expertiza financiar contabilă din faza de urmărire penală de către inculpați (f. 111- 132, f. 182- 195 ds. cameră preliminară- vol. I, f. 7- 16, f. 32, f. 69- 70 ds. cameră preliminară- vol. III, f. 46- 59 ds. cameră preliminară- vol. IV) au fost analizate și soluționate de către judecătorul investit cu soluționarea cauzei, obiectul procedurii de cameră preliminară fiind constituit tocmai de această analiză a legalității modului de administrare a probelor în cursul urmăririi penale.

Prin încheierea din data de 15.03.2016 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015/a1, rămasă definitivă prin încheierea nr. 44 pronunțată la data de 22.07.2016 prin respingerea contestațiilor inculpaților, judecătorul de cameră preliminară a respins cererile și excepțiile inculpaților referitoare la legalitatea sesizării instanței de judecată și a actelor de urmărire penală.

Pe cale de consecință, toate probele administrate în cursul urmăririi penale, inclusiv expertiza financiar contabilă, au fost apreciate ca fiind legal administrate, iar această statuare a judecătorului de cameră preliminară a intrat în puterea de lucru judecat și nu mai poate fi cenzurată pe nicio cale.

În al doilea rând, chiar dacă s-ar trece peste acest aspect, apărarea avansează o confuzie, referirile apărării la art. 3 lit. g și art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 71/2001 privind organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 1 septembrie 2001 vizează activitatea de consultanță fiscală a consultantilor fiscali și expertizele fiscale și nu activitatea expertului contabil. De altfel, toată practica judiciară depusă de către apărare (f. 199- 206 vol. VII d.i.) face referire la decizii ale ICCJ în materie de contencios administrativ în cauze care aveau ca obiect calcule în materie exclusiv fiscală.

În ceea ce privește diferența dintre expertizele financiar-contabile și cele pur fiscale, instanța a subliniat faptul că se vorbește despre expertiză fiscală atunci când obiectivele lucrării nu implică aplicarea reglementărilor contabile. Or, în prezenta cauză nu poate fi incident acest aspect atât timp cât erau vizate verificările privind realitatea unor operațiuni de natură economică și/sau financiară, pe baza cercetării documentelor, datelor și informațiilor de contabilitate, situația economică a unor societăți, a concordanței dintre documentele primare de evidență contabilă și realitate, examinarea documentelor și evidențelor tehnic-operative și contabile, în scopul de a stabili și lămurii problemele cu caracter economic și financiar indicate de procuror.

Așa cum a reieșit din actele dosarului, la data de 22.07.2013 inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia prin avocat ales au solicitat efectuarea unei expertize de specialitate, respectiv o expertiză financiar contabilă cu privire la care au și indicat obiectivele - f. 49- 54 d.up. vol. 19. În cadrul acestui înscris s-au formulat și criticile privitor la raportul de constatare tehnico științifică și argumentele pentru care au solicitat efectuarea unei expertize financiar contabile și la data de 24.07.2013 au indicat expertul parte.

La data de 30.07.2013 a fost predat un exemplar de pe ordonanța din data de 30.07.2013 avocatului ales al celor trei inculpați- Didilă Vasile, Stoica Gruia, Răducan Vasile- prin care s-a dispus efectuarea unei expertize financiar contabile- vol. 19 d.up. În cadrul ordonanței s-a indicat faptul că expertul din partea inculpaților este Stoica Filip și că obiectivele propuse de inculpați au fost incluse între cele prezentate în ordonanță, câte un exemplar de pe această ordonanță fiind trimis și reprezentanților legali ai SC Transbordare Vagoane GFR TVM SA, SC RAPID COM SRL și SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA.

S-a reținut astfel că toate obiecțiunile inculpaților cu privire la raportul de constatare tehnico – științifică au fost acceptate și avute în vedere la efectuarea expertizei financiar contabile, obiectivele constatării tehnico – științifice fiind reluate și în această expertiză.

Mai mult decât atât, tot așa cum reiese din actele dosarului, la data de 30.07.2013, când s-a dispus de procuror efectuarea în cauză a unei expertize financiar contabile, depusă ulterior la vol. 46-48 ds.up., niciunul dintre inculpați nu s-a opus la desemnarea expertului oficial, fila 1- vol. 19 ds.u.p., inculpații beneficiind așa cum s-a reținut și mai sus de activitatea calificată a unui expert parte, fila 6 – vol. 19 ds.up.

Totodată, instanța a constatat că raportul de expertiză financiar contabilă este semnat de expertul contabil Marcu Marlina și contrasemnat de expertul contabil desemnat de inculpați, fără ca aceștia să invoce vreo lipsă a calității expertului desemnat de procuror. De asemenea, instanța a constatat că cei doi experți care au semnat expertiza, fie ca reprezentau inculpații din dosar sau că reprezentau Ministerul Public, au avut aceeași calitate (consemnată în parafa aplicată pe fiecare dintre paginile expertizei, dar și la final, pe dosar urmărire penală), și anume aceea de expert contabil.

În consecință, față de cele ce preced, instanța a constatat că aspectele invocate privind proba cu expertiza financiar contabilă din punctul de vedere al competențelor expertului nu sunt întemeiate.

În faza cercetării judecătorești, inculpații/ părțile responsabile civilmente au solicitat efectuarea unei expertize în specialitatea contabilitate fiscalitate, a unei expertize în specialitatea fiscalitate, a unei expertize financiar contabile și a unei expertize fiscale, probe

pe care instanța le-a respins ca nefiind utile soluționării cauzei având în vedere obiectivele propuse și tezele probatorii.

Prin încheierea pronunțată la data de 10.12.2018 instanța a respins cererea de efectuare în cauză a unei expertize în specialitatea contabilitate fiscalitate, probă solicitată de către inculpați, cu obiectivele astfel cum au fost propuse și depuse la f. 165- 169 d.i. vol. IV.

Prin încheierea pronunțată la data de 12.08.2019 instanța a respins cererea de efectuare în cauză a unei expertize în specialitatea fiscalitate, probă solicitată de inculpatul Gruia Stoica -cu obiectivele și argumentele astfel cum au fost propuse și depuse la f. 157- 161 d.i. vol. IX. Instanța a constatat că obiectivele 2,3 și 4 indicate la f. 160 vol. IX se regăsesc printre obiectivele 1,6,7,8 indicate la f. 167- 168 d.i. vol. IV (unele fiind reiterate în aceeași formă, iar altele reformulate însă vizând în esență aceleași aspecte), solicitându-se practic o nouă analiză din partea instanței asupra unor chestiuni deja analizate.

Prin încheierea pronunțată la data de 11.11.2019 instanța a respins cererea de efectuare în cauză a unei expertize financiar contabile, probă solicitată de către partea responsabilă civilmente SC Rapid Com Rail SRL cu obiectivele și argumentele astfel cum au fost propuse și susținute la termenul din data de 15.10.2019- f. 153- 154 vol. X d.i.. Instanța a arătat că având în vedere obiectivele expertizei financiar contabile, astfel cum au fost propuse, se constată că chestiunile solicitate pe calea obiectivelor avansate în cadrul acestei expertize au fost solicitate și formulate și pe calea obiectivelor fixate de părți și în cadrul celorlalte două expertize anterior solicitate. Obiectivele astfel avansate vizează în esență aceleași aspecte, solicitându-se practic o nouă analiză din partea instanței asupra unor chestiuni deja analizate.

Prin încheierea pronunțată la data de 05.12.2019 instanța a respins cererea de efectuare în cauză a unei expertize fiscale, probă solicitată de către inculpatul Răducan Vasile și partea responsabilă civilmente SC GRAMPET SA cu obiectivele și argumentele astfel cum au fost propuse la f. 23- 26 d.i. vol. XI, dar și la termenul din 03.12.2019. Față de susținerile părților și obiectivele avansate în cadrul acestei expertize fiscale ce viza în esență stabilirea dacă contractele indicate de către apărare au avut conținut și scop economic sau evitarea plăților obligațiilor fiscale, se reține că acestea sunt aspecte pe care doar instanța le poate stabili în urma cercetării judecătorești, nicidecum un expert. Un expert nu poate stabili situația de fapt sau scopul acțiunilor inculpaților.

În plus față de cele mai sus arătate în cuprinsul motivării hotărârii referitoare la apărările inculpaților vis a vis de scrisorile de trăsură, optimizarea fiscală, controalele ANAF, fictivitatea operațiunilor, care au primit motivarea instanței și care au fost filtrate la momentul pronunțării cu privire la aceste solicitări de probă cu expertiză, instanța a mai învederat și alte aspecte:

Instanța a arătat mai întâi faptul că toate obiectivele propuse de inculpați la f. 52- 54 vol. 19 ds. up. au fost incluse în obiectivele expertizei financiar contabile dispuse a se efectua în faza de urmărire penală. La toate obiectivele acestei expertize a formulat răspuns și expertul parte desemnat de inculpați. De altfel, obiecțiunile depuse de inculpați la raportul de expertiză financiar contabilă- f. 20- 41 vol. 50 ds.up. și f. 43- 73 vol. 50 ds. up. vizează în mare parte reluarea răspunsurilor expertului parte la obiectivele din cadrul expertizei și reluarea tuturor documentelor indicate și de expert parte în analiza efectuată de către acesta pentru a răspunde la fiecare obiectiv (de ex. f. 22- 26, 45- 51 vol. 50 ds. up. aceleași aspecte ca și la f. 107 -113 vol. 46 ds. up.; f. 22- 26, 64- 67 aceleași aspecte ca la f. 247- 251, 254 vol. 47 ds .up.; f. 68- 69 vol. 50 ds .up. aceleași aspecte ca la f. 49- 52 vol. 48 ds. up.) sau avansarea aceluiași critici vis a vis de depășirea competențelor expertului prin prisma Standardului profesional nr. 35 sau existența remarcilor și concluziilor tendențioase.

Nu au putut fi reținute nici susținerile apărării precum că expertul a ignorat documente în efectuarea expertizei financiar contabile, ci din contră expertul a făcut referire de fiecare dată motivat de ce anume nu ia în calcul actele în copie depuse de inculpați la dosarul cauzei sau dimpotriva forma acestora poate conduce la anumite concluzii- de ex. documentele vizând: contractul de vânzare cumpărare încheiat la data 14.02.2003 cu SC VOX COM SRL

depus în copie la dosar, cu semnătură indescifrabilă, fără a avea nume și prenume a celui ce și-a asumat conformitatea, fără ștampila vreuneia dintre societățile cocontractante, procesul-verbal de primire predare din 08.12.2003 depus în copie cu semnătură indescifrabilă, fără a avea nume și prenume a celui ce și-a asumat conformitatea, fără ștampilă, procesul-verbal din 15.01.2004 în care primele 3 file poartă mențiunea copie având înscrise olograf numerele 19,20,21 cu semnătură indescifrabilă, fără a avea nume și prenume a celui ce și-a asumat conformitatea, fără ștampilă, cu înscris olograf 22 pe fila a 4 a nu pot fi calificate ca documente justificative- f. 63- 66 vol. 47 ds.up.; de ex. documente care, la numărul de înregistrare, nu au precizată ziua și luna emiterii lor, ci numai numărul și anul (11/59/2004, 11/60/2004 și 11/61/2004), și care sunt denumite: Notă privind necesitatea încheierii unor contracte de consultanță, nr. înregistrare 59/2004, Hotărârea nr. 6/2 din 04.02.2004, precizată în Procesul-verbal al ședinței C.A. din 04.02.2004, nr. de înregistrare 61/2004 - f. 146 – 148 vol. 46 ds. up.;

De altfel, și în raportul de constatare tehnico științifică, dar și în raportul de expertiză financiar contabilă s-a făcut referire, de fiecare dată când a fost cazul, la faptul că există printre documentația ce a făcut obiectul analizei facturi eliptice, care nu conțin toate elementele necesare pentru stabilirea bunurilor comercializate, fie prin neînregistrarea în evidențele contabile a tuturor activităților desfășurate, fie prin utilizarea unor documente discutabile din punct de vedere al documentului contabil care trebuie să îndeplinească anumite condiții pentru a atesta anumite relații comerciale.

Criticile și obiecțiunile formulate de către inculpați în cadrul acestor înscrisuri depuse la dosarul de urmărire penală sunt reiterări, reluări sau reformulări ale alegațiilor și susținerilor expertului parte Stoica Filip din cadrul raportului de expertiză financiar contabilă-depus la vol. 46-48 ds.up.

Aceleași critici au fost reluate de apărare și la momentul solicitărilor de expertiză în faza cercetării judecătorești.

De asemenea, obiectivele propuse la expertiza solicitată de inculpați în faza judecătii sub diferite titluri nu reprezintă decât reluări ale obiectivelor depuse de către aceștia și în faza urmăririi penale când au solicitat aceeași probă, care a fost administrată. Cu alte cuvinte, obiectivele propuse în cererile de probe se regăsesc în acele obiective ce au fost analizate prin raportul de expertiză contabilă întocmit în faza de urmărire penală sau au primit răspuns inclusiv în raportul de expertiză din faza urmăririi penale. Printre obiectivele propuse în cadrul acestor solicitări de probă se regăsesc și obiective lipsite de utilitate, vizând chestiuni care au primit răspuns în raportul de expertiză financiar contabilă din faza de urmărire penală.

De ex: obiectivul nr. 9 de la f. 164 vol. IV d.i. a fost propus de inculpați în faza de urmărire penală la obiectivul nr. 14,15,16- f. 53 vol. 19 ds. up; obiectivul nr. 3 de la f. 164 vol. IV d.i. a fost propus de inculpați în faza de urmărire penală la obiectivul nr. 3- f. 53 vol. 19 ds. up; obiectivul nr. 2 de la f. 164 vol. IV d.i. a fost propus de inculpați în faza de urmărire penală la obiectivul nr. 5 și 12- f. 53 vol. 19 ds. up; obiectivele nr. 4, 5 de la f. 164 vol. IV d.i. au primit răspuns în expertiza din faza de urmărire penală, fiind fix răspunsul detaliat oferit la obiectivul nr. 5; obiectivul nr. 6 prin care se cerea să se stabilească de un expert dacă se modifică condițiile unui contract comercial înseamnă implicit și modificarea TVA –ului, este de asemenea lipsit de utilitate; este evident că se va modifica TVA- ul ca și quantum, nu ca și modalitate de calcul; obiectivul nr. 10 de la f. 164 vol. IV d.i. a fost propus de inculpați în faza de urmărire penală la obiectivul nr. 4,7- f. 53 vol. 19 ds. up.

Prin urmare, instanța a respins ca lipsită de utilitate proba cu expertiza în specialitate contabilitate fiscalitate dat fiind că obiectivele au făcut obiectul constatării tehnico științifice, cât și a expertizei financiar-contabile întocmite în faza urmăririi penale unde inculpații au avut și expert parte și au propus obiective ce le-au fost încuviințate.

În ceea ce privește proba cu expertiza în specialitate fiscalitate- f. 157 vol. IX d.i., instanța a arătat deja că unele obiective au fost reiterate în aceeași formă, iar altele

reformulate însă vizând în esență aceleași aspecte ca și cele solicitate prin prima cerere de efectuare a unei expertize în specialitate contabilitate fiscalitate- f. 163- 165 vol. IV d.i.

În ceea ce privește proba cu expertiza financiar contabilă solicitată de partea responsabilă civilmente SC RAPID COM RAIL SRL la f. 153- 154 vol. X d.i. obiectivele propuse erau identice cu cele anterior deja avansate și cu privire la care instanța s-a pronunțat prin încheierile din 10.12.2018 și 12.08.2019.

În ceea ce privește proba cu efectuarea unei expertize fiscale, probă solicitată de către inculpatul Răducan Vasile și partea responsabilă civilmente SC GRAMPET SA f. 23- 26 vol. XI d.i. obiectivele propuse nu vizau decât stabilirea situației faptice din dosar, analiza și stabilirea dacă contractele erau reale sau fictive și dacă au avut sau nu scop economic fiind atributul instanței de judecată.

Instrumentarea unui dosar ori pronunțarea unei soluții cu privire la administrarea sau nu a unei probe pe care inculpații o apreciază ca favorabilă/ nefavorabilă nu poate echivala, prin ele însele aceste împrejurări, cu un abuz al organelor judiciare care au analizat susținerile și apărările inculpaților prin prisma actelor și probelor administrate în cauză, activitatea acestora fiind circumscrisă soluționării cauzei cu care au fost investite, respectiv interpretării și aplicării dispozițiilor legale pe baza principiilor guvernate de dreptul procesual.

Partea civilă, Agenția Națională de Administrare Fiscală, a formulat precizări cu privire la suma cu care s-a constituit parte civilă la data de 27.04.2018: la f. 43 dosar instanță-vol. V s-a depus de către Ministerul Finanțelor Publice- Agenția Națională de Administrare Fiscală- Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași răspunsul la adresa emisă de către instanță în conținutul căruia s-a precizat că AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, în baza mandatului acordat, își menține constituirea de parte civilă indicând suma de 8.871.394,9 lei cu titlu de prejudiciu.

Instanța a reținut că pentru a pune în evidență lipsa de temeinicie a susținerilor apărării privind nelegala constituire a ANAF ca și parte civilă prin raportare la prejudiciul indicat, este relevant de subliniat faptul că nicio dispoziție din legea procesual penală în vigoare nu condiționează exercitarea acțiunii civile în cadrul procesului penal de necesitatea parcurgerii unei proceduri prealabile cu caracter administrativ constând în constatarea existenței prejudiciului, dispozițiile art. 20 alin. (1) și (2) din C. proc. pen. care reglementează condițiile constituirii de parte civilă și care se referă la termenul limită până la care în desfășurarea procesului penal poate surveni manifestarea acestui act de voință, precum și la forma în care acesta trebuie făcut (în scris sau oral, cu indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază), fiind aplicabile fără excepție oricărei persoane vătămate prin săvârșirea unei infracțiuni de prejudiciu, fie aceasta chiar și Agenția Națională de Administrare Fiscală, or în cazul de față aceste cerințe au fost întru-totul respectate.

Din punctul de vedere al răspunderii civile delictuale, față de natura civilă a acțiunii, persoana responsabilă pentru prejudiciu va răspunde pentru culpa cea mai simplă (culpa levissima) în producerea prejudiciului față de partea civilă.

Instanța a reținut că pentru a se angaja răspunderea civilă a fiecărui inculpat, este necesar a îndeplinirea cumulativă a condițiilor privind: existența unei fapte ilicite; existența unui prejudiciu; existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu; existența vinovăției celui care a cauzat prejudiciul (în sensul că este necesar ca fapta să fie imputabilă autorului ei), condiții îndeplinite în cauză.

În condițiile existenței faptei ilicite, comise de către inculpați cu vinovăție, prejudiciul provocat bugetului de stat, care are un caracter cert, lichid și exigibil, așa cum s-a arătat de instanță mai sus, se impune a fi acoperit de cei vinovați de producerea lui, care vor fi obligați în mod solidar la plata acestuia, dar și fiecare inculpat în solidar cu partea responsabilă civilmente aferentă.

Pentru repararea integrală a prejudiciului se impune adăugarea, la cuantumul acestui debit principal dobânda legală și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003, până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedura fiscală, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal.

Prin urmare, în temeiul art. 19 și art. 25 alin. 1, art. 397 alin. 1 Cod proc. pen., art. 998, 999, art. 1003, art. 1000 alin. 3 Cod Civil 1864 a admis acțiunea civilă formulată și ulterior precizată de partea civilă AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ și a obligat inculpații DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA, RĂDUCAN VASILE în solidar între ei și fiecare dintre aceștia în solidar cu părțile responsabile civilmente după cum urmează:

-inculpatul DIDILĂ VASILE în solidar cu partea responsabilă civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114,

-inculpatul STOICA GRUIA în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114 și SC GRAMPET SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114,

-inculpatul RĂDUCAN VASILE în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114 și SC RAPID COM RAIL SRL, cu sediul în sat Toflea, com. Brăhășești, nr. 650, jud. Galați

-la plata către partea civilă a sumei de 8.871.394,9 lei reprezentând debit principal, la care se adaugă dobânda legală și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003, până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedura fiscală, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal.

Prin ordonanța emisă la data de 14.05.2013 a Parchetului de pe lângă ICCJ- DIICOT-Serviciul Teritorial Iași s-a dispus măsura asigurătorie constând în măsura popririi asigurătorii asupra sumelor de bani prezente și viitoare din toate conturile bancare aparținând persoanelor fizice și juridice: Didilă Vasile, Gruia Stoica, Răducan Vasile, respectiv S.C. G.F.R. S.A., S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. și S.C. RAPID COM S.R.L. (vol. 42 d.up. filele 6-8).

Această măsură a fost înlocuită prin ordonanța din data de 21.05.2013 cu măsura sechestrului pe următoarele bunuri: imobil constând în Hotel Ciucaș din localitatea Poiana Brașov, jud. Brașov și a terenului aferent în suprafață de 11.235 mp, valoarea evaluată a imobilului fiind de 78.703.000 lei, la acea dată, imobilul fiind girat în favoarea OTP Bank cu rest de plată de cca. 14.115.109 lei, precum și asupra unui număr de 66 de vagoane, evaluate la acea dată la 10.641.738 lei (vol. 42 d.up. filele 24-26).

Prin încheierea judecătorului de cameră preliminară din data de 15.03.2016 pronunțată în dosarul nr. 8056/99/2015/a1 s-a ridicat sechestrul asigurător instituit prin ordonanța procurorului din data de 21.05.2013 asupra imobilului „Hotel Ciucaș”, din loc. Poiana Brașov, jud. Brașov și a terenului aferent în suprafață de 11.235 m.p.

Prin încheierea pronunțată la data de 14.12.2016 de către instanță în dosarul nr. 8056/99/2015/a2 s-a ridicat sechestrul asigurător instituit prin ordonanța procurorului din data de 21.05.2013 asupra a 66 de vagoane și s-a aplicat sechestrul asigurător cu privire la un număr de 144 vagoane aparținând SC GRAMPET SA, în valoare de 11.606.091 lei (2.589.952 euro), identificate după tip și serie astfel cum reiese din minuta și conținutul încheierii respective.

În temeiul art. 404 alin. 4 lit. c Cod proc. pen. instanța a menținut măsura asigurătorie așa cum a fost stabilită prin încheierea pronunțată la data de 14.12.2016 de către instanță în dosarul nr. 8056/99/2015/a2 constând în sechestrul asigurător cu privire la un număr de 144 vagoane aparținând SC GRAMPET SA, identificate după tip și serie astfel cum reiese din

minuta și conținutul încheierii respective, în vederea garantării recuperării prejudiciului cauzat părții civile și executării cheltuielilor judiciare.

În temeiul art. 397 alin. 3 Cod proc. pen. și art. 25 alin. 3 Cod proc. pen. a dispus desființarea înscrisurilor folosite la comiterea infracțiunilor, după rămânerea definitivă.

În temeiul art. 398 Cod proc. pen. rap. la art. 272 și art. 274 alin. 1 și 3 Cod proc. pen., a obligat pe inculpați, în solidar cu părțile responsabile civilmente, la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat, în cursul urmăririi penale și în cursul judecății.

***

Împotriva sentinței penale prezentate mai sus, au exercitat calea ordinară de atac a apelului inculpații DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE, părțile responsabile civilmente GRUP FERVIAR ROMÂN SA, RAPID COM RAIL SRL și GRAMPET SA și societatea TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA, pentru motivele invocate oral în fața instanței de apel și cele prezentate în scris:

*

Inculpatul Didilă Vasile, prin apărător ales, a solicitat desființarea sentinței apelate pentru motive de nelegalitate și netemeinicie care vizează atât latura penală, cât și latura civilă a cauzei.

Motivele de nelegalitate a sentinței penale pronunțată de către Tribunalul Iași care conduc la desființarea acesteia și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond, cu aplicarea dispozițiilor art. 421 pct. 2 lit. b partea a II-a din Codul de procedură penală, sunt următoarele:

Tribunalul nu a analizat și nu s-a pronunțat asupra acuzației de evaziune fiscală adusă prin rechizitoriu inculpatului, nu a administrat nicio probă în legătură cu aceasta, mulțumindu-se să constate intervenția prescripției speciale a răspunderii penale, deși a cerut continuarea procesului penal în baza art. 18 din Codul de procedură penală.

Tribunalul Iași nu a respectat dispozițiile Deciziei Curții Constituționale a României nr. 250 din 2019 cu privire la prevederile art. 386 alin. 1 din Codul de procedură penală și nu s-a pronunțat printr-o încheiere prealabilă începerii dezbaterilor pe fond cu privire la toate cazurile de schimbare de încadrare juridică.

Hotărârea instanței de fond nu a fost dată de către un judecător imparțial, fiind incidente motive de incompatibilitate.

Tribunalul a încălcat principiul nemijlocirii și cel al contradictorialității prevăzute de art. 351 din Codul de procedură penală, instanța de fond preferând să dea întâietate declarațiilor de la urmărire penală.

Hotărârea atacată nu a fost pronunțată în ședință publică, conform art. 405 alin. 1 din Codul de procedură penală.

Tribunalul Iași a desființat acte referitoare la persoane ce nu au avut calitatea de parte în cauză, deci nu au putut face apărări la fond.

Motivele de nelegalitate a sentinței penale pronunțată de către Tribunalul Iași care conduc la desființarea acesteia și reținerea cauzei spre rejudecare de către instanța de apel, cu aplicarea dispozițiilor art. 421 pct. 2 lit. a din Codul de procedură penală, sunt următoarele: legea penală mai favorabilă aplicabilă în cauză nu a fost legal determinată; prevederile legale vizând incidența prescripția răspunderii penale nu au fost aplicate corect.

Motivele de netemeinicie a hotărârii atacate, motive care, odată reținute, conduc la admiterea apelului, desființarea hotărârii și la pronunțarea unei hotărâri de achitare în baza art. 421 pct. 2 lit. a din Codul de procedură penală, raportat la art. 396 alin. 5 referitor la art. 16 alin. 1 litera a) (fapta nu există) se referă la netemeinicia acuzației.

Sub aspectul laturii civile a cauzei, solicită admiterea apelului și respingerea acțiunii civile pentru următoarele motive: instanța de fond nu a soluționat acțiunea civilă; nelegalitatea constituirii de parte civilă în cauză; soluția pronunțată cu privire la latura civilă nu este motivată; nu au fost analizate și nici probate condițiile antrenării răspunderii civile delictuale; acțiunea civilă promovată în speță nu este întemeiată.

La termenul de judecată din data de 27.04.2023, apărătorul ales al inculpatului Didilă Vasile a depus în scris faptul că își însușește motivele de apel formulate de celelalte părți din dosar, pe care a înțeles să le folosească și în favoarea sa.

*

Inculpatul Stoica Gruia, prin apărător ales, a solicitat, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. b) raportat la art. 6 alin. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la dispozițiile art. 2 ale Protocolului 7 la Convenție, admiterea apelului, desființarea sentinței Tribunalului Iași și trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunalul Iași.

În subsidiar, a solicitat, în baza art. 421 pct. 2 lit. a) CPP admiterea apelului, desființarea în tot a sentinței pronunțate de Tribunalul Iași și, în rejudecare să se dispună achitarea cu privire la săvârșirea tuturor infracțiunilor reținute în sarcina sa, respingerea acțiunii civile ca neîntemeiată sau, în subsidiar, ca fiind prescrisă, ridicarea măsurilor asigurătorii dispuse în cauză.

În cazul nepronunțării unor soluții de achitare, a solicitat, în latură penală, în temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art. 16 lit.f) CPP și art. 39/ alin. (1) raportat la art. 25 alin. (1) și (5) CPP, încetarea procesului penal în ceea ce privește infracțiunile de constituire a unui grup infracțional organizat, evaziune fiscală și spălare a banilor pentru care este judecat ca urmare a prescripției răspunderii penale.

Cu privire la motivele de casare cu trimitere a arătat următoarele:

I. Sentința a fost dată cu încălcarea dreptului persoanei acuzate la un tribunal imparțial și independent, în susținerea acestui motiv de apel, inculpatul fiind invocată jurisprudența CEDO (cauza Micallef c. Malta cererea nr. 17056/06, decizia din 15.10.2009, para. 93, 95, 96, cauza Fey c. Austria, 24 Februarie 1993, para. 27, 28 și 30, Serie A nr. 255-A, și cauza Wettstein c. Elveția, decizia nr. 33958/96, para. 42, ECHR 2000-XII, cauza De Cubber v. Belgia, 26 octombrie 1984, § 26, seria A nr. 86 și Ramos Nunes de Carvalho e Sa, pre-citată supra, § 147, Hotărârea delî v. Republica Moldova, para. 12, 14, 16, Craxi III c. Italiei, decizie din 14 iunie 2001, nr. 63226/00).

În opinia inculpatului, lipsa de imparțialitate a judecătorului fondului rezultă din următoarele împrejurări: (i) încălcarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor; (ii) cererile inculpaților și părților responsabile civilmente fie nu au fost analizate, fie au fost respinse nemotivat, în timp ce cererile și considerațiile Ministerului Public, respectiv ale ANAF au primit un răspuns diametral opus (*respingerea excepției nulității răspunsului formulat privitor la precizările la constituirea de parte civilă, refuzul de a analiza cererea cu privire la proba cu expertiză - încheierea de ședință din 10.12.2018*); (iii) selectarea probatoriului relevant pentru a fi readministrat înainte de a pune în discuția părților acest aspect (*încheierea de ședință din 07.06.2018*); (iv) consemnarea incompletă a susținerilor apărării în cuprinsul încheierilor de ședință; (v) încălcarea dreptului la apărare al inculpaților și obligarea apărătorului din oficiu, a cărui delegație încetase de drept, să pună concluzii în cauză, deși apărătorul ales era prezent și a pus concluzii pe cererile puse în discuție; (vi) respingerea probelor solicitate de inculpați sau părțile responsabile civilmente; (vii) trunchierea și neanalizarea argumentelor prezentate cu privire la conținutul constitutiv al infracțiunii de evaziune fiscală și modalitatea de calcul a termenului de prescripție a răspunderii penale cu referire la Decizia nr. 7 din 9 februarie 2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite; (viii) încălcarea art. 67 CPP privitoare la recuzare potrivit căreia judecătorul recuzat nu mai poate pune în discuția părților chestiuni ce țin de judecata cauzei înainte de soluționarea cererii; (ix) frecventarea de către procurorul de caz a

cabinetului președintelui completului; (x) demersurile efectuate de către completul de judecată împotriva apărătorilor aleși, cu scopul de a-i intimida pe aceștia, în condițiile în care aceștia au procedat conform legii, după cum de altfel au constatat și organele competente ale Barourilor București și Iași, în sensul că au refuzat să supună soluționării unui complet recuzat cereri noi astfel cum solicită completul investit cu soluționarea cauzei deși fusese deja recuzat; (xi) situația de fapt este o preluare a celei din Rechizitoriu; (xii) neanalizarea argumentelor și nesoluționarea cererilor apărării (*nulitatea absolute a actelor de începere a urmăririi penale, considerentele deciziei nr. 7/2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiunile Unite, refuzul de a aplica decizia general obligatorie a ICCJ, HP nr. 16/2016; ignorarea raportului de dușmănie dintre martorul Marinov Radu și persoanele acuzate; refuzul de a analiza scrisorile de trăsură; neanalizare incidenței principiului neutralității TVA și imposibilitatea ca TVA să fie reținută în cauză ca parte a prejudiciului; neanalizarea aspectelor privind inadmisibilitatea acțiunii civile prin raportare la dispozițiile art. 20 CPP, respectiv prescripția pretențiilor părții civile*); (xiii) dublu standard de apreciere a declarațiilor date în cauză.

II. Sentința a fost pronunțată cu încălcarea principiilor nemijlocirii și contradictorialității, în cauză instanța selectând probatoriul ce se impunea a fi readministrat în mod nemijlocit.

Invocând jurisprudența CEDO (cauza Cutean c. România, hotărârea din 2 decembrie 2014, cauza Dumitru Popescu c. României, hotărârea din 26 aprilie 2007, cauza Mellors vs. Marea Britanic, 30 ianuarie 2003, cauza Beraru vs. România, 18 martie 2014, cauza P.K. vs. Finlanda), inculpatul apelant a precizat că în cauză judecătorul fondului nu a analizat în mod direct probatoriul administrat, ci a preluat susținerile nefondate din Rechizitoriu.

III. Instanța de fond nu a analizat și nu s-a pronunțat cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală cu care a fost sesizată, în cuprinsul sentinței atacate (f. 91), însăși menționându-se că „nu va analiza și nici nu se va pronunța pe constatarea sau nu a vinovăției inculpaților vis-a-vis de acuzația formulată de procuror sub aspectul infracțiunii de evaziune fiscală ce a făcut obiectul rechizitoriului cu care a fost investită”.

Fără a preciza în concret care a fost conduita fiecăreia dintre persoanele acuzate ce s-ar circumscrie laturii obiective a infracțiunii de evaziune fiscală prin indicarea în concret a acțiunilor întreprinse de către fiecare dintre persoane acuzate, respectiv fără a analiza poziția subiectivă a persoanelor acuzate raportat la conduita presupus ilicită nu se poate conchide că a existat o judecată cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală cu care fusese sesizată instanța.

Raportat la descrierea faptelor din Rechizitoriul din 13.11.2015, în lipsa unei analize și a unei pronunțări a instanței de fond cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală nu se poate conchide că a existat o judecată nici măcar cu privire la celelalte două infracțiuni cu privire la care a fost sesizată instanța.

IV. Sentința a fost pronunțată cu încălcarea Deciziei Curții Constituționale nr. 250/2019 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 386 alin. 1 CPP. Instanța de fond a refuzat expres să se pronunțe pe cererea de schimbare a încadrării juridice dată faptelor susținând că cererea nu ar fi o veritabilă cerere de schimbare a încadrării juridice ci o „cerere de recalificare a faptei din perspectiva legii penale mai favorabile”.

V. Inculpatul a invocat nelegalitatea considerentelor cu privire la legea penală mai favorabilă din perspectiva tratamentului sancționator al concursului, apreciind că raportat la art. 10 din Legea nr. 187/2012, în acord cu decizia HP nr. 7/2016, indiferent de legea stabilită ca lege mai favorabilă (legea veche sau legea nouă) sunt aplicabile prevederile art. 34 din Codul penal (1968).

De asemenea, în mod greșit instanța de fond nu a dat eficiență deciziei ÎCCJ - DCD nr. 2/14.04.2014. În raport de jurisprudență CEDO și de prevederile art. 5 alin. (2) CP dispozițiile art. 5 alin. (1) din CP în interpretarea dată prin HP nr. 2/2014, aflate în vigoare în

perioada 30.04.2014 (data publicării în M. Of.) - 20.05.2014 (data publicării în M. Of. a deciziei CCR nr. 265/2014) constituie lege penală mai favorabilă.

S-a invocat și greșita stabilire a termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea de grup infracțional organizat prin raportare la un maxim al pedepsei de 20 de ani, fără a lua în considerare Decizia 7/2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiunile Unite.

De asemenea, apreciază că termenul de prescripție generală a răspunderii penale s-a împlinit mai înainte de realizarea oricărui act legal de întrerupere. Deși a fost invocată nulitatea absolută a actului de începere a urmăririi penale, instanța de fond nu a analizat și nu s-a pronunțat cu privire la nulitatea invocată, dar nici cu privire la nulitatea absolută izvorând din neaducerea la cunoștință a actului de începere a urmăririi penale.

În ceea ce îl privește pe Gruia Stoica, s-a împlinit prescripția generală a răspunderii penale, în sensul că nu a intervenit nicio cauză de întrerupere a cursului prescripției generale a răspunderii penale întrucât: (i) nu există act de începere a urmăririi penale în cauză (urmărirea penală nu poate fi dispusă printr-un proces-verbal fie el întocmit și de procuror); (ii) nu i-a fost niciodată adus la cunoștință actul prin care s-a dispus începerea urmăririi penale, fapte ce rezultă și din Rezoluția de scoatere de sub urmărire penală din 23.06.2006 în care cu privire la GRUIA STOICA s-a dispus „neînceperea urmăririi penale”; (iii) calitatea menționată în procesul-verbal din 15.07.2013 prin care îi este înmănat un exemplar al raportului de constatare este „numitul” (f. 19, VOL. 19 DUP).

Astfel, fără un act de începere a urmăririi penale legal nu se poate realiza în mod legal nici extinderea de urmărire penală, schimbarea încadrării juridice, punerea în mișcare a acțiunii penale sau extinderea acțiunii penale.

Mai mult, chiar și dacă ar fi existat acte legale de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale, inclusiv termenul de prescripție specială a răspunderii penale s-a împlinit pentru toate cele trei infracțiuni raportat la dispozițiile art. 122 CP (1968) coroborate cu cele ale art. 124 CP (1968), în forma în vigoare la data faptelor.

A fost invocată și nelegalitatea pedepsei stabilite pentru infracțiunea de grup infracțional organizat raportat la dispozițiile art. 7 alin. (1) și (2) coroborate cu cele ale art. 23 din Legea nr. 656/2002 și art. 74 alin. 2 și art. 76 din CP 1968. Inculpatului Gruia Stoica i-a fost aplicată o pedeapsă de 3 ani și 6 luni pentru infracțiunea de grup infracțional organizat, deși pedeapsa aplicată pentru infracțiunea cea mai gravă din scopul grupului, anume spălare de bani, era de doar 2 ani. Mai mult, în cauză maximul special al pedepsei pentru infracțiunea de grup este 3 ani (în raport de dispozițiile art. 76 CP 1968).

De asemenea, inculpatul a susținut că raportat la dispozițiile art. 86 CP 1968 în mod nelegal instanța de fond a dispus anularea pedepsei cu suspendare a executării pedepsei sub supraveghere dispusă prin sentința penală nr. 17/05.03.2015, astfel cum a fost modificată prin decizia penală nr. 67/A/23.02.2016 în condițiile în care: (i) faptele nu au fost săvârșite/descoperite ulterior sentinței penale nr. 17/05.03.2015; (ii) termenul de supraveghere s-a împlinit la data de 23.02.2019; (iii) măsura este contrară scopului urmărit.

Din perspectiva netemeinicii soluției, prin raportare la fiecare din capitolele din considerentele sentinței, în opinia apelantului concluzia instanței de fond cu privire la pretinsa modalitate în care acuzații ar fi acționat se întemeiază pe înscrisuri ce nu se află la dosarul cauzei, și pe care prin urmare instanța de fond nu le-a putut analiza, cum este situația fișelor de post. De asemenea, este nefundamentată concluzia instanței potrivit căreia conducerea societăților implicate în tranzacții nu ar fi avut instrumente la dispoziție pentru a sancționa o decizie a acționariatului pe care ar fi apreciat-o ca nefiind legală și/sau contrară interesului societății.

Cu privire la contractul de consultanță nr. 2/10.02.2004, a susținut că este o practică de afaceri legitimă și obișnuită ca odată cu schimbarea acționariatului să se producă și schimbarea managementului cu atât mai mult cu cât societatea a fost preluată prin privatizare într-o situație economică dezastruoasă. În aceeași măsură caracterul previzibil al unui vot în

AGA motivat de existența unui acționar unic sau majoritar nu face ca o hotărâre adoptată în acest fel să fie nelegală.

Similar, în mod greșit instanța de fond atribuie o conotație infrațională încheierii contractului dintre RAPID, în calitate de beneficiar, și Garoseanu Ion, în calitate de prestator la 12.01.2004, respectiv mai înainte de a fi încheiat contractul dintre TVM și RAPID. Încheierea unui contract cum este cel în cauză presupune un proces de discuții prealabil perfectării înscrisurilor în care se consemnează acordul părților; este evident ca RAPID a făcut pregătirile necesare pentru a fi măsură să se angajeze la prestarea consultației către TVM.

Valoarea contractului de consultanță per se nu este de natură să releve vreo conotație infrațională în condițiile în care în cauză nu a fost administrată nicio probă din care să rezulte că prețul consultanței ar fi fost supraevaluat, cu atât mai mult cu cât parte din consultanță este una deosebit de specializată, și numărul de specialiști ce ar fi putut să o realizeze era unul limitat; martorul Garoseanu fiind conform declarațiilor celorlalți martori unul dintre acești puțini specialiști, care a declarat în mod expres că a prestat consultanță pentru TVM în calitatea sa de prestator/subcontractor al RAPID.

În mod netemeinic instanța de fond nu a dat eficiență declarațiilor martorului Garoseanu și niciuna din considerațiile instanței de fond cu privire la pretinsa activitate a contractului de consultanță nu are suport în probatoriul administrat

Nu poate constitui un argument în sensul activității faptul că RAPID nu avea angajați și nici nu mai prestase vreodată consultanță economico-financiară sau alt tip de consultanță, în condițiile în care din probatoriul administrat în cauză rezultă că această consultanță a fost prestată prin intermediul unui subcontractor, anume martorul Garoseanu Ion, respectiv direct de către Răducan Vasile.

Similar, nu poate constitui un argument faptul că RAPID nu ar fi deținut o autorizație AFR, în condițiile în care raportat la obiectul contractului o astfel de autorizație nu era necesară și instanța de fond nici nu indică vreun temei legal pentru susținerile sale.

Instanța de fond face o confuzie între noțiunea de contract ca negotium și cea de contract ca instrumentum, respectiv data unui act juridic (contract, decizie CA sau hotărâre AGA) și data înscrierii acestor documente în registrele de evidență internă, a căror ținere este opțională, neexistând nicio sancțiune nici pentru neținerea unui astfel de registru, nici pentru omisiunea înregistrării sau înregistrarea altfel decât în ordine cronologică.

În ceea ce privește necesitatea serviciilor, aceasta este o chestiune subiectivă ce ține evident de beneficiarul consultanței, ce trebuie analizată în raport de situația concretă a beneficiarului. Or, o astfel de analiză lipsește cu desăvârșire în sentința atacată. Mai mult, acest pretins caracter nenecesar al serviciilor de consultanță este un aspect ce nu intră în sfera ilicitului penal fiind exclusiv o chestiune de fiscalitate, cu privire la care prin verificările realizate organele fiscale s-au pronunțat deja, în sensul că este îndeplinită această condiție a necesității serviciilor. Instanța de fond nu a analizat și nu a avut absolut deloc în vedere concluziile verificărilor fiscale efectuate la societățile implicate în tranzacțiile comerciale analizate.

În mod evident existența unor indicatori financiari identici pentru anul 2003 atât în Raportul de evaluare întocmit de Societatea Generală a Experților Tehnici, respectiv raportul întocmit de specialiștii din cadrul TVM (ambele întocmite pentru privatizare), cât și în rapoartele întocmite de RAPID este absolut normal și nu are nicio relevanță sub aspectul realității serviciilor; acești indicatori sunt cifre ce rezultă din documentele de evidență financiar-contabilă care în mod evident erau aceleași și în consecință nu puteau conduce către indicatori cu alte valori.

În susținerea unei pretinse activități instanța de fond aduce argumente străine de natura cauzei în sensul că sumele de bani utilizate de către TVM pentru a achita facturile emise de RAPID ar fi provenit dintr-o majorare de capital făcută de GFR „pentru a diminua participația statului la acționariatul firmei”. În fapt, la momentul încheierii contractului de consultanță,

TVM era deținută 100% de către GFR ca urmare a procesului de privatizare și nu exista nicio participare a statului a cărei diminuare să fi fost urmărită.

Instanța de fond prezintă într-o manieră tendențioasă declarațiile martorilor audiați în cauză, respectiv declarațiile martorilor Ilie Vasile, Laurențiu Ionescu, Chirițoi Loredana, Pamfil Romeo, Gheorghiu Adrian, Marinov Radu, Trofin Eugen și Mihalcea Vasile.

De asemenea, în aprecierea declarațiilor martorilor Marinov Radu și Gheorghiu Adrian, instanța de fond nu a avut în vedere starea de dușmănie în care aceste persoane se găseau cu persoanele acuzate în cauză.

Astfel, instanța de fond a ignorat faptul că odată cu derularea contractului de consultanță, în baza căruia au fost dispuse măsuri de reorganizare a activității atât din perspectivă economică, comercială și tehnică, situația economică a TVM s-a îmbunătățit semnificativ fiind în situația de a acoperi pierderea din anii anteriori și a trece pe profit la sfârșitul anului 2004. Atunci când analizează profitabilitatea TVM la nivelul anului 2004, în mod greșit instanța de fond nu are în vedere nivelul pierderii cumulate din anii anteriori, pierdere acoperită integral în anul 2004.

Cu privire la contractul de subînchiriere vagoane nr. 2/20.12.2003, în ceea ce privește susținerea potrivit căreia RAPID nu ar fi avut în obiectul de activitate declarat activități de prestări servicii de închirieri bunuri mobile sau imobile și nici activități de intermediere de astfel de prestări de servicii, solicită Curții să constate că statutul RAPID (f. 183-184, VOL. I DUP) prevedea expres în rândul obiectelor de activitate declarate de către RAPID la momentul 2003-2004 următoarele: transport de mărfuri și persoane în trafic intern și internațional; reprezentanță comercială; intermediari.

Este irelevant din perspectiva realității cheltuielilor înregistrate și plătite de GFR pentru vagoanele pe care le utiliza că RAPID nu deținea autorizație sau licență de transport feroviar, în condițiile în care RAPID nu a susținut niciodată că ar fi avut o astfel de licență, respectiv în condițiile în care o astfel de licență nu era necesară pentru subînchirierea de vagoane, după cum nici GRAMPET nu avea nevoie pentru închirierea vagoanelor.

Este nerelevant prețul la care GRAMPET a închiriat vagoanele către RAPID în condițiile în care instanța nu a fost investită nici cu o pretinsă supraevaluare a prețului plătit de GFR pentru folosința vagoanelor, după cum nu a fost investită cu o pretinsă subevaluare a prețului la care GRAMPET a închiriat vagoanele către RAPID.

Considerațiile privitoare la „transferarea bazei impozabile de pe societățile pe acțiuni pe societatea de tip srl RAPID, achitând astfel mai puțin impozit pe profit statului” nu au suport în legislația în materie fiscală, ce prevedea expres că nu pot fi reconsiderate tranzacțiile dintre persoane juridice române, fie ele și afiliate.

Autenticitatea documentelor de proveniență a vagoanelor (despre care instanța afirmă că ar conține informații incerte, neputându-se identifica semnatarii) au fost confirmate prin comisia rogatorie cu Bulgaria.

Nu există niciun dubiu cu privire la existența vagoanelor și la folosirea efectivă a acestora de către GFR în activitatea sa.

În privința considerațiilor făcute de instanța de fond referitor la scrisorile de trăsură, probatoriul relevă că: (i) scrisoarea de trăsură nr. 10975/19.06.2004 (f. 233-235), având ca expeditor SNP PETROM, menționează că transportul produselor petroliere de la Arpechim la Constanța (Terminal Oii) pentru export menționează vagoanele cu care se face transportul, între aceste vagoane se regăsesc și vagoane listate în anexa la contractul de subînchiriere alături de alte vagoane ce nu fac obiectul contractului de subînchiriere; (ii) scrisoarea de trăsură nr. 10713/30.05.2004 (f. 236-237) menționează că transportul produselor petroliere de la Arpechim la Constanța (Terminal Oii) pentru export menționează vagoanele cu care se face transportul, între aceste vagoane se regăsesc și vagoane listate în anexa la contractul de subînchiriere alături de alte vagoane ce nu fac obiectul contractului de subînchiriere.

Așadar, nu este relevant faptul că GFR utiliza în activitatea sa și alte vagoane decât cele închiriate de la RAPID, singurul aspect relevant este faptul că acesta folosea în activitatea sa și vagoanele închiriate de la RAPID.

În privința acuzației de grup infracțional organizat, instanța de fond nu a analizat elementele ce țin de tipicitate, dar și lipsa scopului pentru care s-ar fi constituit pretinsul grup infracțional.

Cu privire la infracțiunea de spălare a banilor, considerentele instanței de fond nu reprezintă altceva decât o simplă reluare a susținerilor din rechizitoriul, niciunul din argumentele apărării privitor la caracterul nefundamentat al acuzațiilor nu a fost analizat.

În conformitate cu HP nr. 16/2016 singura acțiune cu relevanță juridică dintre cele despre care Ministerul Public afirmă că ar întruni cerințele de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor este prima în ordine cronologică și anume semnarea contractului de închiriere vagoane nr. 1/19.12.2003 de către GRUIA STOICA, în calitate de reprezentant al GRAMPET.

Solicită instanței să constate că: a) această pretinsă acțiune este anterioară chiar pretinsei infracțiuni de evaziune fiscală, ce potrivit rechizitoriul s-ar fi produs în intervalul 31.03.2004-31.12.2004 (f. 35 din rechizitoriul); b) nu poate exista o acțiune de spălare a banilor, „de disimulare a originii ilicite a sumelor de bani transferate din contul SC GFR SA în contul SC RAPID SOM SRL”, mai înainte de a se produce infracțiunea predicat, în speță evaziunea fiscală; c) fapta de semnare la data de 19.12.2003 a contractului de închiriere vagoane, în măsura în care celelalte condiții prevăzute de lege ar fi îndeplinite (ceea ce nu se întâmplă în cauza de față) ar putea constitui cel mult un act preparator al infracțiunii de evaziune fiscală de care este acuzat GRUIA STOICA; cu mențiunea că potrivit dispozițiilor art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/1994 actele preparatorii nu se pedepsesc.

Mai mult, în condițiile în care infracțiunea de evaziune fiscală de care este acuzat GRUIA STOICA, infracțiune predicat, nu există, nu poate exista nici infracțiunea spălare a banilor proveniți din această pretinsă infracțiune de evaziune fiscală.

De asemenea, operațiunile prezentate în Rechizitoriul nu întrunesc cerințele de tipicitate ale infracțiunii de spălare a banilor. Astfel cum sunt descrise în rechizitoriul, pretinsele acte materiale de spălare a banilor ar putea constitui cel mult acte ale pretinselor infracțiuni de evaziune fiscală (cum sunt spre exemplu plățile efectuate pentru facturile emise în baza contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004, respectiv contractul de subînchiriere vagoane nr. 2/20.12.2003), doctrina și practica judiciară în materie fiind constantă în a aprecia că acțiunile întreprinse de autorul infracțiunii predicat, evaziune fiscală, pentru a-și asigura beneficiul infracțional nu constituie spălare de bani, chiar și ipoteza avansată de Ministerul Public și implicit de instanța de fond în sensul că plățile au urmărit crearea aparenței de realitate a operațiunilor despre care se pretinde că nu ar fi reale.

Din probatoriul administrat rezultă caracterul real al cheltuielilor realizate, în condițiile în care GFR a utilizat toate cele 331 vagoane în activitatea sa pentru transportul mărfurilor pe calea ferată:

a) Contractul de înscriere a vagoanelor de marfă private în parcul de vagoane al companiei naționale „Căile Ferate Bulgare” (f. 223-232, VOL. 19 DUP) relevă că GRAMPET avea înscrise în Bulgaria un număr de 285 vagoane și nu 190 vagoane cum în mod greșit reține expertul desemnat la f. 194-195 din Raportul de expertiză, respectiv procurorul de caz la f. 14 a rechizitoriului, în condițiile în care același expert reține în planșa figurativă de la Obiectivul nr. 5 că GRAMPET a achiziționat din Bulgaria un număr de 285 vagoane (f. 33, VOL. 47 DUP), și că deține ca urmare a achizițiilor efectuate 506 vagoane (f.21, VOL. 47DUP);

b) Documentele de achiziție vagoane, facturi și documente de livrare de la diverși furnizori ce relevă achiziția de către GRAMPET de vagoane pentru transport marfa pe calea ferată (f. 57-92, VOL. 21 DUP), chiar opisul volumului 21 consemnează „Acte de proveniență a 549 vagoane aparținând SC GRAMPET SA”;

c) Raportul de expertiză judiciară contabilă în care se reține „Conform răspunsului formulat de autoritățile judiciare competente din Republica Bulgaria la cererea de Comisie rogatorie formulată, rezultă că în data de 04.07.2001 a fost încheiat Contractul nr. 1 între Compania Națională "BDZ" în calitate de vânzător și S.C. GRAMPET SA în calitate de cumpărător care avea ca obiect vânzarea, respectiv cumpărarea unor vagoane de tip Zas, seria 785 cu boghiu Y25 Cs. Atașat la acest contract au fost prezentate 8 anexe ce aveau înscrise serii pentru un număr total de 221 de vagoane (voi. 41) Din documentele existente la dosarul cauzei la momentul efectuării expertizei contabile rezultă că în perioada 2001-2002, S.C. GRAMPET SA a achiziționat un număr de 506 vagoane (Anexa nr. 5.3) - ale căror serii sunt specificate și care pot face obiectul contractelor de închiriere între S.C. GRAMPET S.A. și S.C. RAPID COM S.R.L., respectiv de subînchiriere între S.C. RAPID COM S.R.L. și S.C. GRUP FERVIAR ROMÂN S.A. (250 +35+221=506 vagoane cu serii specificate în actele de proveniență)”(raport de expertiză contabilă judiciară, obiectiv nr. 9);

d) Scrisorile de trăsură existente la dosarul cauzei (contractele de transport) semnate de beneficiarii serviciilor de transport, cum ar fi: SNP PETROM (f. 233~237, VOL. 19 DUP; f. 32-248, VOL. 49 DUP), în care sunt identificate cu număr aceste vagoane cisternă relevă faptul că aceste vagoane au existat și au fost utilizate de către GFR pentru activitatea de transport mărfuri pe calea ferată;

e) Documentele de achiziție de către GFR de vehicule feroviare și autorizațiile emise pentru acestea și pentru activitatea de transport pe calea ferată (f. 240-296, VOL. 19 DUP) relevă faptul că GFR deținea vehiculele necesare pentru a utiliza în activitatea de transport vagoanele închiriate de la RAPID, respectiv că GFR era autorizat pentru aceste activități;

Așadar, pe de-o parte probatoriul administrat în cauză, respectiv cu preponderență înscrisuri emanând de la terțe părți, autoritățile bulgare și beneficiarii serviciilor de transport relevă că GRAMPET a dispus de cele 331 vagoane cisternă, respectiv că aceste vagoane cisternă au fost utilizate de către GFR în cadrul activității sale pentru realizarea de servicii de transport pentru terțe părți.

În plus, nu există nicio probă că GFR își putea asigura folosința vagoanelor în cauză pe altă cale (prin încheierea de contracte cu alți furnizori) și nici Ministerul Public și nici expertul desemnat nu contestă prețul stabilit și plătit de GFR pentru utilizarea vagoanelor.

Nu în ultimul rând, aceste cheltuieli înregistrate de către GFR au făcut obiectul verificărilor organelor fiscale care nu au reținut deficiențe de natură fiscală, trimite în acest sens la: raportul de inspecție fiscală nr. 7783/01.08.2005 la RAPID pentru perioada 2000 - 2005 întocmit de către DGFR Galați (f. 110-187, VOL. 2 DUP; f. 15-34, VOL. 35 DUP), raportul de inspecție fiscală nr. 73327/i3-o6.2005 întocmit de DGFP București GFR pentru perioada 26.10.2001; 31.03.2005 (f. 154-195, VOL. 21 DUP); Raport din 07.09.2004 întocmit de ANAF; Direcția de Control Prahova urmare a adresei ANAF - DGFMB nr. C65871/05.08.2004 la GFR; Raportul de inspecție fiscală nr. 4370/01.07.2005 cu privire la GFR.

În fapt, pretinsa activitate a serviciilor este justificată pe o pretinsă lipsă de utilitate sau necesitate a serviciilor; or, utilitatea sau necesitatea prestațiilor sunt elemente ce interesează exclusiv din punct de vedere fiscal sub aspectul caracterului deductibil al cheltuielii; în concret, prin Rechizitoriu ce se reproșează este „plata unui serviciu inutil” (considerent preluat ca atare și de instanța de fond). Necesitatea și utilitatea sunt chestiuni de natura pur subiectivă.

GFR era îndreptățită să înregistreze și să deducă cheltuielile efectuate cu asigurarea folosinței vagoanelor de transport marfă, în conformitate cu prevederile art. 21 din Codul Fiscal, în condițiile în care aceste cheltuieli au fost efectiv realizate pe de-o parte și pe de altă parte fără a realiza aceste cheltuieli GFR nu putea obține veniturile din activitatea de transport pe calea ferată, venituri recunoscute și impozitate ca atare.

Pretinsul prejudiciu constând în TVA nu există, TVA în sumă de 2.625.716 RON a fost achitată bugetului de stat de către RAPID chiar la momentul operațiunilor. Dubla

solicitare a TVA atât de la vânzător (RAPID care a și plătit-o), cât și de la cumpărător (GFR) constituie o încălcarea a principiului neutralității, ce presupune că TVA se achită o singură dată pe lanțul de tranzacționare; în speță TVA fiind deja achitată de către RAPID.

Considerațiile referitoare imposibilitatea reținerii unui prejudiciu cu titlu de TVA sunt aplicabile mutandis mutandis și TVA din facturile emise de RAPID către TVM, TVA ce a fost achitată către bugetul de stat, așa cum se reține și în Raportul de expertiză.

De altfel, menționează și că tranzacțiile dintre TVM și RAPID au făcut de asemenea obiectul a numeroase verificări efectuate de organele fiscale, care și de această dată au conchis că nu există deficiențe și că serviciile sunt reale, trimite în acest sens la: proces-verbal nr. 8487/18.05.2005 emis de DGFP Iași cu privire la TVM (f. 20-39, VOL. 2 DUP); proces-verbal nr. 4379/03.05.2005 emis de DGFP Galați cu privire la RAPID (f. 42-74, VOL. 2 DUP); Nota de constatare nr. 201450/19.04.2005 emisă de Garda Financiară Galați (f. 77-89, VOL. 2 DUP); 4. Adresa Gărzii Financiare Galați, nr. 20i339/Gr/2i.04.2005 cu privire la verificare realizată la RAPID (f. 76, VOL. 2 DUP); Adresa DGFP Galați nr. 15571/2568/01.08.2005 cu privire la rezultatele controlului efectuat la solicitarea organelor de poliție la RAPID (f. 110-114, VOL. 2 DUP); procesul-verbal nr. 4379/03-05.2005/28.04-2005 emis de DGFP Galați (f. 35-115, VOL. 35DUP).

Pretinsa infrațiune de evaziune fiscală și pretinsul prejudiciu au la bază o recalculare a impozitului pe profit la nivelul GFR prin trimitere la dispozițiile art. 11 Cod Fiscal, în vigoare la data faptelor (f. 174 din Raportul de expertiză).

Legea în vigoare, respectiv dispozițiile pct. 22 din Normele metodologice de aplicare a dispozițiilor art. 11 alin. 2 din Codul fiscal, prevede că reconsiderarea unei tranzacții la una dintre părți trebuie să fie obligatoriu urmată de reconsiderarea tranzacției și la cealaltă parte, ceea ce în cauză nu s-a realizat; în concret, dacă operațiunea este considerată ca fiind fictivă la nivelul GFR pentru a nu recunoaște cheltuiala, atunci aceasta ar trebuie să fie fictivă și la nivelul RAPID ceea ce s-ar traduce în aceea că aceasta a achitat bugetului de stat taxe și impozite pe care nu le-ar fi datorat, însă organele fiscale prin numeroasele acțiuni de control au stabilit că aceste venituri există și că RAPID a achitat în mod corect către bugetul de stat taxele și impozitele datorate.

Sub aspectul laturii civile, instanța de fond nu a soluționat-o, în condițiile în care aceasta nu a realizat o analiză proprie a mijloacelor de probă și a dispozițiilor legale incidente în cauză, ci s-a limitat la a prelua din cuprinsul rechizitoriului mențiunile cu privire la pretinsul prejudiciu rezultat din infrațiunea de evaziune fiscală. De asemenea, nu au fost analizate condițiile răspunderii civile delictuale.

Inculpatul a invocat și nelegalitatea constituirii de parte civilă, nefiind îndeplinite cerințele de la art. 20 CPP, cererea formulată inițial fiind una informă.

Precizările făcute ulterior de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, în nume propriu sau în calitate de mandatar al Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București (așa cum se arată în cuprinsul precizărilor menționate) nu pot acoperi lipsurile adresei din 05.02.2015 întrucât nici Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași și nici Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București nu au calitatea cerută de lege pentru a formula astfel de precizări.

Mai mult, aceste precizări au fost depuse cu mult după momentul limită stabilit de dispozițiile art. 20 alin. (1) CPP. ANAF - Direcția Generală Juridică fiind decăzută din dreptul de a modifica și/sau completa „cererea de constituire parte civilă”.

În aceeași măsură, precizările făcute la 28.03.2019, prin care se arată că ANAF s-a constituit parte civilă cu suma de 9.160.878,97 lei, reprezentând TVA și impozit pe profit, la solicitarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DJICOT - Structura Centrală, având la bază Raportul de Expertiză Contabilă Judiciară dispusă în cauză prin ordonanță și întocmit de expertul contabil judiciar Marcu Marlina și expertul contabil parte Stoica Filip, în cuprinsul căruia se menționează faptul că, facturile fiscale aferente tranzacțiilor comerciale nu au fost înregistrate nu pot fi primite pentru a complini lipsurile

„constituirii de parte civilă”, în condițiile în care acestea au fost făcute cu depășirea termenului imperativ prevăzut de art. 20 alin. (1) CPP intervenind astfel decăderea.

*

Persoana responsabilă civilmente Societatea Grup Feroviar Român S.A., prin apărător ales, a solicitat, în principal, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. b) raportat la art. 6 alin. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la dispozițiile art. 2 ale Protocolului 7 la Convenție, desființarea sentinței penale nr. 282/10.04.2020 a Tribunalului Iași - Secția Penală și trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunalul Iași.

În subsidiar, rejudecarea cauzei de către instanța de apel și să se dispună, în temeiul art. 396 alin. (5), raportat la art. 16 alin. 1 lit. a) CPP și art. 397 alin. (1), raportat la art. 25 alin. (1) CPP, achitarea inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală și în consecință respingerea acțiunii civile în principal ca neîntemeiată și în subsidiar ca fiind prescrisă, respectiv ridicarea măsurilor asigurătorii dispuse în cauză.

În susținerea solicitării de trimitere a cauzei spre rejudecare apelanta a invocat că sentința a fost dată de un complet ce nu îndeplinește cerințele de imparțialitate și independență. Astfel, aplicând criteriile care se desprind din jurisprudența CEDO (cererea nr. 17056/06, decizia din 15.10.2009, para. 93, 95, 96, cauza Deii contra Moldovei, cauza De Cubber v. Belgia, 26 octombrie 1984, § 26, seria A nr. 86 și Ramos Nunes de Carvalho e Sa, cauza Dumitru Popescu c. României, Hotărârea din 26 aprilie 2007, cauza Cutean c. României), lipsa de imparțialitate a judecătorului fondului rezultă din următoarele împrejurări: (i) încălcarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor; (ii) toate cererile inculpaților și ale societăților părți responsabile civilmente nu au fost analizate sau au fost respinse fără a fi motivate în fapt sau în drept, în timp ce cererile și considerațiile Ministerului Public, respectiv ale ANAF au fost primite fără niciun fel de motivare de drept sau fapt, prin simple afirmații cu caracter axiomatic; (iii) selectarea probatoriului pretins „relevant” pentru a fi readministrat la preluarea cauzei; (iv) consemnarea incompletă a susținerilor apărării în cuprinsul încheierilor de ședință; (v) respingerea probelor solicitate; (vi) trunchierea și neanalizarea argumentelor prezentate; (vii) încălcarea prevederilor legale privitoare la recuzare; (viii) frecventarea de către procurorul de caz a cabinetului președintelui completului; (ix) demersurile efectuate de către completul de judecată împotriva apărătorilor aleși; (x) sentința reprezintă o copie a Rechizitoriului, inclusiv erorile materiale sunt preluate, fără o analiză directă a probatoriului; (xi) cererile de recuzare formulate în cauză au fost respinse fără a se analiza în mod efectiv susținerile părților și în general fără a fi motivate.

Un alt motiv invocat în solicitarea de trimitere a cauzei la rejudecare vizează faptul că iv. instanța de fond nu a analizat și nu s-a pronunțat cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală pentru care au fost trimiși în judecată inculpații. În plus, raportat la descrierea faptelor din rechizitoriu, în lipsa unei analize și a unei pronunțări a instanței de fond cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală nu se poate conchide că a existat o judecată nici măcar cu privire la celelalte două infracțiuni cu privire la care a fost sesizată.

Sub aspectul laturii civile a cauzei, apelanta apreciază că instanța de fond nu a soluționat în fapt acțiunea civilă atașată acțiunii penale, nu a făcut o analiză proprie a mijloacelor de probă și a dispozițiilor legale incidente în cauză, nu a analizat și nu s-a pronunțat cu privire la nelegala constituirea de parte civilă din cauză în raport de dispozițiile art. 20 Cod procedură penală și de prescripția acțiunii civile, nu a analizat condițiile răspunderii civile delictuale nici pentru fapta proprie, nici pentru fapta altei persoane.

De asemenea, apelanta a invocat și nelegalitatea introducerii salr în cauză în calitate de parte responsabilă civilmente.

*

Persoana responsabilă civilmente SC Rapid Com SRL, prin apărător ales, a indicat motive de netemeinicie și nelegalitate, solicitând în latura penală a cauzei, în principal,

trimiterea cauzei spre rejudecare la primă instanță, pentru încălcarea dreptului la dublu grad de jurisdicție, iar în subsidiar, rejudecarea cauzei și achitarea conform 421 pct. 2 lit. a) rap. la art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. în ceea ce privește acuzațiile de comitere a infracțiunilor de evaziune fiscală și spălarea banilor, precum și implicit achitarea în ceea ce privește infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat.

Referitor la solicitarea de trimitere spre rejudecare, s-a invocat că instanța de fond nu a analizat existența infracțiunii de evaziune fiscală, cu toate că inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile au solicitat expres continuarea procesului penal. Mai mult, obligația de a analiza dacă faptele expuse în rechizitoriu întrunesc conținutul constitutiv al infracțiunii de evaziune fiscală incumbă instanței chiar în condițiile intervenirii prescripției întrucât aceasta este infracțiunea predicat pentru spălarea de bani, iar soarta infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, depinde de primele două infracțiuni. De asemenea, instanța a respins cererile privind încuviințarea probei cu expertiza fiscală și a desființat acte cu privire la persoane care nu au avut calitatea de părți în cauză (contractul de consultanță nr. 2, încheiat de SC RAPID COM SRL cu SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM SA).

Privitor la solicitarea de achitare a inculpaților, a susținut că în ceea ce privește infracțiunea de evaziune fiscală arătăm că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni deoarece fiind vorba despre decizii economice (încheierea contractelor de consultanță, închiriere și subînchiriere), care nu pot fi cenzurate de organele judiciare ci, doar în mod excepțional de către organele fiscale competente, situație în care se pot ajusta, eventual, sumele tranzacțiilor sau recalifica operațiunile, nu poate fi pusă în discuție de către organele judiciare decizia managerială.

În esență, în speță, nu poate fi reținută infracțiunea de evaziune fiscală, deoarece nu rezultă caracterul fictiv al operațiunilor incriminate, acestea fiind reale și lipsește scopul - sustragerea de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Rezultatele financiare probează faptul că cele două contracte au avut substanță economică. Mai mult, chiar în dacă ar fi lipsit scopul economic, în speță nu poate exista infracțiunea de evaziune fiscală, ci eventual o abatere fiscală care să implice o recalificare a operațiunilor în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 11 din Codul fiscal.

Pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală în această situație, organul judiciar ar fi trebuit să stabilească faptul că vagoanele respective (fie ele 331 sau 141) nu au fost închiriate efectiv de SC GRAMPET SA și nu au fost folosite efectiv de SC GFR SA.

În ceea ce privește încheierea contractului de închiriere vagoane între SC RAPID COM SRL și SC GRAMPET SA, precum și referitor la încheierea contractului de subînchiriere, având ca obiect aceleași vagoane, între SC RAPID COM SRL și SC GFR SA (independent dacă aceste societăți intră sau nu în categoria persoanelor afiliate), se poate considera că este vorba despre decizii pur economice și se poate demonstra ca toate vagoanele din contracte existau, erau în stare buna de funcționare și există și astăzi.

Cu privire la acordarea consultanței de specialitate de către SC RAPID COM SRL împreună cu subcontractantul Garoseanu Ion pe subiecte care au legătura cu eficientizarea activității, s-a invocat că la dosarul cauzei există declarații ale unor persoane cu funcții de conducere (Chirițoi Simona Loredana și Mihalcea Vasile) din care rezultă că aceste rapoarte de consultanță erau necesare în activitatea societății. De asemenea, aceasta rezultă și din efectele pe care serviciile de consultanță le-au avut.

La baza acuzațiilor formulate de Ministerul Public se află, în opinia reprezentanților acestuia, relațiile de familie existente între cei trei inculpați trimiși în judecată. Rudenia dintre cei trei inculpați este un fapt de necontestat, confirmat de la început chiar de către aceștia, astfel încât nici afilierea acestora nu poate fi pusă evident în discuție. Într-adevăr, actele juridice încheiate între societățile controlate de cei trei inculpați aflați în relații de rudenie sunt sub aspect fiscal acte încheiate între entități afiliate și ele sunt examinate în rechizitoriu din această perspectivă (filele 4-10), însă încheierea acestora, valabilitatea lor, consecințele

juridice pe care le-au produs, nu pot fi contestate atât timp cât ele există din punct de vedere juridic, nulitatea lor nefiind constatată ori decisă de către o autoritate competentă.

Parchetul nu face parte dintre autoritățile care ar putea să decidă în privința neluării în considerare ori a recalificării actelor juridice încheiate de societăți, o astfel de posibilitate având-o exclusiv partea civilă. În speța dedusă judecătii, partea civilă ANAF, în exercitarea atribuțiilor conferite de lege în acest sens, nu a solicitat nici ajustarea (recalificarea, reîncadrarea) operațiunilor și nici nu a invocat nulitatea actelor în discuție.

În privința infracțiunii de spălare a banilor, de asemenea, nu sunt realizate elementele constitutive ale acestei infracțiuni, deoarece lipsește infracțiunea predicat, iar operațiunile au avut justificare economică și nu poate fi vorba despre ascunderea sau disimularea originii infracționale a bunurilor și nici despre urmărirea unui atare scop.

În ce privește latura civilă, a invocat nelegalitatea constituirii ca parte civilă de către ANAF, în cadrul procesului penal, întrucât aceasta trebuia făcută în baza unui act care să stabilească în mod cert existența prejudiciului și a întinderii acestuia, iar singurele acte prin care se stabilește în mod cert existența acestui prejudiciu fiscal sunt decizia de impunere și raportul de inspecție fiscală, iar procedura de emitere sau de modificare a acestora este cea prevăzută în Codul de procedură fiscală. De asemenea, singura autoritate competentă, potrivit legii fiscale, să emită titlu de creanță fiscală este ANAF.

Pretinsul prejudiciu reprezentat de TVA nu există, dat fiind faptul că suma de 2.625.716 RON TVA a fost achitată bugetului de stat de către SC RAPID COM SRL, însă în hotărârea atacată nu se regăsește raționamentul pentru care a fost înlăturat acest argument. Totodată, cuantumul pretinsului prejudiciu nu are la bază concluziile unei expertize în specialitatea fiscală.

Prin raportare la aceste elemente, apreciază că se impune respingerea cererii de constituire ca parte civilă, ca neîntemeiată.

În subsidiar, solicită respingerea cererii de constituire ca parte civilă ca prescrisă, având în vedere Decizia nr. 17/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care s-a soluționat recursul în interesul legii cu privire la soluționarea acțiunii civile în cauzele penale având ca obiect evaziune fiscală și prevederile art. 91 din Codul de procedură fiscală, potrivit cărora termenul de prescripție pentru obligații fiscale ce ar rezulta din săvârșirea unei fapte de natură penală se prescrie în termen de 10 ani (în speță, 31.12.2004).

*

Persoana responsabilă civilmente SC Grampet SA, prin apărătorul ales, în considerarea motivelor de apel formulate și completate ulterior (filele 226-229, vol. VI), a solicitat, în principal, trimiterea cauzei spre rejudecare la primă instanță, pentru încălcarea dreptului la dublu grad de jurisdicție, iar în subsidiar, achitarea conform art. 421 pct. 2 lit. a) rap. la art. 16 alin. (1) lit. a) C. proc. pen. în ceea ce privește acuzațiile de comitere a infracțiunilor de evaziune fiscală și spălarea banilor.

Referitor la solicitarea de trimitere spre rejudecare la primă instanță, pentru încălcarea dreptului la dublu grad de jurisdicție a arătat că: prima instanță nu a analizat existența infracțiunii de evaziune fiscală; a respins cererile privind încuviințarea unei probe esențiale în prezenta cauză - expertiza fiscală; a desființat acte cu privire la persoane care nu au avut calitatea de părți în cauză.

Privitor la solicitarea de achitare, în ceea ce privește infracțiunea de evaziune fiscală, fiind vorba despre decizii economice (încheierea contractelor de consultanță, închiriere și subînchiriere), care pot fi cenzurate de organele judiciare doar în mod excepțional, nu poate fi pusă în discuție decizia managerială, astfel că nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni. Nu poate fi reținută infracțiunea de evaziune fiscală, deoarece operațiunile au fost reale și lipsește scopul - sustragerea de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Rezultatele financiare probează că cele două contracte - contractul de închiriere și contractul de subînchiriere - au avut substanță economică, fapt ce exclude de plano orice

discuție despre existența vreunei obligații fiscale. Mai mult, chiar în lipsa unui scop economic, în speță nu poate exista infracțiunea de evaziune fiscală, ci eventual o abatere fiscală care să implice o recalificare a operațiunilor în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 11 din Codul fiscal.

Sub aspectul infracțiunii de spălare a banilor, nu sunt realizate elementele constitutive ale acestei infracțiuni, deoarece lipsește infracțiunea, iar operațiunile considerate că au realizat elementul material al infracțiunii de spălare a banilor au avut justificare economică și nu poate fi vorba despre ascunderea sau disimularea originii infracționale a bunurilor și nici despre urmărirea unui atare scop.

Transferul sumelor de bani și justificarea acestora pe baza majorării capitalului social și al emisiunii de acțiuni poate întruni elementele constitutive ale infracțiunii de spălare a banilor sau poate fi o activitate licită, cum este cea din speță, determinată de o decizie economică.

Infracțiunea de spălare a banilor este o infracțiune ulterioară și autonomă față de infracțiunea de evaziune fiscală, astfel că soluția în cazul spălării banilor depinde în mod nemijlocit de soluționarea cauzei în cazul infracțiunii predicat (evaziunii fiscale).

În cazul în care instanța consideră că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală, soluția legală care se impune în cazul infracțiunii de spălare a banilor este achitarea, neexistând situația premisă a existenței unei infracțiuni din care să provină banii sau bunurile murdare, care să fie spălate.

În ipoteza inversă, pe care o consideră mai degrabă teoretică, consideră că nu este posibilă pronunțarea unei soluții de condamnare, deoarece lipsește condiția existenței acțiunii de ascundere sau disimulare sau finalitatea privind o atare acțiune.

Sub aspectul laturii civile, a solicitat trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță, iar în subsidiar respingerea acțiunii civile ca fiind prescrisă/neîntemeiată și ridicarea măsurilor asigurătorii instituite asupra bunurilor sale.

În susținere, s-a invocat că instanța de fond nu a analizat vinovăția și celelalte elemente constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală pentru care subiecții procesuali principali au fost trimiși în judecată; în mod greșit au fost introduse în cauză RAPID COM SRL și GRAMPET SA în calitate de părți responsabile civilmente și obligate în solidar la plata sumei de 8.871.394,9 lei reprezentând TVA și impozit pe profit, în raport de materialul probator și de conținutul cererii ANAF din data de 27 aprilie 2018; instanța de fond a soluționat acțiunea civilă fără să introducă în cauză și fără să citeze în calitate de parte responsabilă civilmente GFR - TVM SA; iar în raport de natura juridică a pretinsului prejudiciu (taxe și impozite) se impunea administrarea unei expertize fiscale cu respectarea principiului dublului grad de jurisdicție.

Un alt motiv pentru care se impune desființarea sentinței penale apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunalul Iași, constă în modalitatea în care instanța de fond a dat valențe principiului disponibilității la soluționarea acțiunii civile, cadrul procesual pasiv fiind stabilit arbitrar, cu nesocotirea dispozițiilor art. 21 din Codul de procedură penală și art. 9 din Codul de procedură civilă deplin aplicabil.

Astfel, ANAF s-a constituit parte civilă în cauză la data de 03 februarie 2015, cerere care nu întrunește cerințele art. 20 din Codul de procedură penală, întrucât nu este indicată natura prejudiciului, motivele și probele pe care își întemeiază acțiunea civilă. Prin aceeași cerere, în temeiul art. 21 din Codul de procedură penală, ANAF a solicitat introducerea în cauză ca părți responsabile civilmente, a societăților comerciale fără să le nominalizeze.

La data de 27 aprilie 2018, ANAF transmite dosarului cauzei o precizare a cererii de constituire parte civilă (precizare a acțiunii civile) prin care arată că prejudiciul cauzat este în cuantum de 8.871.394,9 lei, rezultat din:

- înregistrarea celor 16 facturi fiscale în evidențele contabile ale S.C. GFR S.A. a produs bugetului de stat un prejudiciu în cuantum de 5.617.836 lei, reprezentând impozit pe profit suplimentar de plată și 2.625.716 lei, reprezentând TVA de plată, în total 6.243.552 lei;

- înregistrarea celor 5 facturi fiscale în evidentele contabile ale S.C. GFR-TVM S.A. a produs bugetului de stat un prejudiciu în cuantum de 508.142,90 lei, reprezentând impozit pe profit suplimentar de plată și 119.700 lei, reprezentând TVA de plată, în total 627.842,90 lei.

Bunăoară, prin această precizare a cererii de constituire de parte civilă, ANAF indică natura și întinderea pretențiilor, precum și părțile responsabile civilmente care au calitate procesuală pasivă în acțiunea civilă, față de care a emis pretențiile de plată a prejudiciului.

În cauză, pretențiile ANAF au ca obiect un prejudiciu fiscal a cărui plată o pretinde, în cadrul acțiunii civile, de la societățile despre care susține că ar fi nesocotit dispozițiile legislației fiscale cu consecința producerii pagubei mai sus menționate.

Prin urmare, fiind în dezbatere un prejudiciu fiscal, acesta poate fi pretins exclusiv de la contribuabilii despre care presupune că au avut comportamentul fiscal ilicit fără a putea extinde răspunderea în cadrul acțiunii civile asupra altor entități juridice, motiv pentru care nu se poate justifica/explica menținerea în cauză în calitate de părți responsabile civilmente a societăților RAPID COM S.R.L și GRAMPET S.A.

Examinând cadrul procesual pasiv al acțiunii civile stabilit de instanța de fond, se observă că în cauză figurează în calitate de părți responsabile civilmente RAPID COM SRL, GFR SA și GRAMPET SA, fără ca GFR-TVM SA să fi fost introdusă în cauză și citată în această calitate deși, prin cererea precizatoare formulată, ANAF solicită obligarea acestei societăți la plata unui prejudiciu în cuantum de 627.842,90 lei, reprezentând TVA și impozit pe profit, rezultat din înregistrarea în contabilitate a unui număr de 5 facturi (evidențierea cu titlu de cheltuieli deductibile a facturilor emise în baza contractului de consultanță nr. 1/08.02.2004).

De asemenea, instanța de fond a introdus în cauză în calitate de părți responsabile civilmente societățile RAPID COM SRL și GRAMPET SA fără să expună vreun raționament, ba mai mult a și decis obligarea acestora în solidar la plata către ANAF a sumei de 8.871.394,90 lei, în dauna precizării formulate de partea civilă, cu nesocotirea principiului disponibilității care guvernează acțiunea civilă, chiar dacă este exercitată în cadrul procesului penal.

Așa fiind, de vreme ce ANAF a solicitat instanței acoperirea prejudiciului produs de GFR-TVM SA prin înregistrarea în contabilitatea proprie a celor 5 facturi fiscale și de GFR SA prin înregistrarea celor 16 facturi fiscale, iar instanța de fond a dispus obligarea în solidar la plata prejudiciului și a societăților RAPID COM SRL și GRAMPET SA fără ca acestea să fie parte a raportului juridic fiscal care a generat pretinsul prejudiciu, cu evidență că se impune desființarea sentinței apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond pentru a stabili cu claritate cadrul procesual pasiv al acțiunii civile și mai ales pentru a prezerva drepturile procesuale ale subiecților procesuali, cu respectarea principiului dublului grad de jurisdicție.

În aceeași ordine de idei, se impune a observa că acțiunea civilă față de GFR - TVM SA, exercitată la data de 27 aprilie 2018, cu mult peste termenul de decădere prevăzut de art. 20 și art. 21 din Codul de procedură penală, chiar dacă această societate nu a fost obligată la plata prejudiciului prin sentința apelată, s-a judecat fără ca GFR - TVM SA să fie introdusă în cauză și citată, acesta constituind un motiv în plus pentru instanța de control judiciar să dispună desființarea sentinței penale atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare.

Deși această încălcare a dispozițiilor procedural - penale poate fi invocată, de regulă, de către partea căreia i s-a încălcat dreptul, apreciază că societatea justifică un interes în susținerea acestei nelegalități, având în vedere modul de soluționare a laturii civile de către instanța fondului. În concret, se impune observația că au fost obligați în solidar cu inculpații și celelalte părți responsabile civilmente (RAPID COM SRL și GFR SA) la plata întregului prejudiciului, inclusiv a celui pretins a fi cauzat de către prepușii GFR - TVM SA, fără ca această din urmă societate să fie supusă acestei obligații solidare, deși a fost indicată expres în cererea precizatoare a părții civile ANAF.

Așadar, necitarea GFR - TVM SA a vătămat interesele procesuale întrucât, datorită acestei neregularități, apelanta a fost obligată la acoperirea acelei părți din prejudiciu care, admitând că ar fi real, ar fi trebuit suportat de către această entitate deoarece, așa cum pretinde partea civilă, prin înregistrarea celor 5 facturi fictive în evidențele sale contabile, a cauzat bugetului de stat un prejudiciu în cuantum de 508.142,90 lei.

Pe de altă parte, această nulitate putea și trebuia invocată din oficiu de către prima instanță, în acord cu cele statuate prin Decizia CCR nr. 554/2017, obligație pe care judecătorul fondului nu și-a îndeplinit-o.

În altă ordine de idei, temeiul juridic al acțiunii civile, reținut de instanță în considerentele sentinței apelate este răspunderea civilă delictuală, respectiv art. 998 -999 din Codul civil aplicabil. În precizarea acțiunii civile formulată de ANAF în cauză au fost indicate persoanele juridice care au calitatea de părți responsabile civilmente, în deplină rezonanță cu dispozițiile art. 9 din Codul de procedură civilă. Altfel spus, ANAF în calitate de parte civilă în cauză a stabilit cadrul procesual pasiv, pe care instanța nu îl putea ignora ori modifica pentru că nu are pârghiile legale.

Cu toate acestea, instanța a reținut culpa reprezentanților statuari ai RAPID COM SRL (Răducan Vasile) și GRAMPET SA (Stoica Gruia).

Cu referire la Stoica Gruia se reține că în calitate de factor de decizie în cadrul GFR SA a dispus încheierea contractului de subînchiriere vagoane din decembrie 2003, fără însă a identifica și descrie care ar fi comportamentul ilicit în ceea ce privește încheierea contractului de consultanță între RAPID COM SRL și GFR - TVM SA, deși i-a angajat răspunderea civilă și pentru sumele pretinse de ANAF de la această din urmă societate.

Observând acțiunea civilă a ANAF, astfel cum a fost precizată, din care rezultă că prejudiciul pretins este rezultat din raporturi de drept fiscal față de care RAPID COM și GRAMPET SA sunt terți, din aceleași rațiuni evocate supra - stabilirea corectă a cadrului procesual pasiv - pentru a permite și persoanelor fizice care au calitatea de subiecți procesuali principali să formuleze apărări pertinente și obiective, se impune desființarea sentinței apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță.

De asemenea, în raport de natura juridică a prejudiciului (taxe și impozite) se impunea administrarea unei expertize fiscale cu respectarea principiului dublului grad de jurisdicție.

Apelanta a solicitat respingerea acțiunii civile ca fiind prescrisă/neîntemeiată și ridicarea măsurilor asigurătorii instituite asupra bunurilor subscrisei.

Cu privire la prescripția dreptului material al ANAF de a exercita acțiunea civilă, s-a invocat că la emiterea ordonanței din data de 21.06.2013, procurorul de caz a procedat nelegal, recurgând la artificii schimbării încadrării juridice prin reținerea formei continuate a infracțiunii de evaziune fiscală, în scopul de a eluda existența unui caz de împiedicare a punerii în mișcare acțiunii penale, respectiv cel prevăzut de art. 10 lit. g) VCPP (prescripția răspunderii penale).

În concret, deoarece de la data comiterii presupusei noi fapte de evaziune fiscală - ce a debutat la 19/20.12.2003 (prin semnarea contractelor de închiriere/subînchiriere) și s-a epuizat la 31.12.2004 (când s-a emis ultima factură de către RAPID COM SRL și a fost înregistrată în contabilitatea GFR SA - factura fiscală 1978332/31.12.2004), trecuseră mai mult de 8 ani (cât era termenul de prescripție generală în cazul infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 11 lit. c din Legea 87/1994, calculat potrivit dispozițiilor art. 122 alin. 1 lit. c din vechiul Cod penal), procurorul nu mai putea proceda la extinderea cercetării penale, necesară în cazul constatării de fapte noi, în conformitate cu dispozițiile art. 238 din VCPP, deoarece cel mai târziu la 31.12.2012 intervenise prescripția răspunderii penale pentru acesta faptă.

Așa fiind, cât timp pentru evaziunea fiscală care vizează încheierea contractelor de închiriere și subînchiriere de material rulant din decembrie 2003 a intervenit prescripția răspunderii penale, iar acțiunea civilă a fost formulată de ANAF abia în data de 03 februarie 2015 (și precizată concret la data de 27 aprilie 2018), la peste 2 ani de la intervenția prescripției răspunderii penale și la peste 12 ani de la data săvârșirii pretinsului ilicit fiscal,

este lipsit de echivoc că a intervenit prescripția dreptului material la exercitarea acțiunii civile în ceea ce privește suma de 6.243.552 lei din care 5.617.836 lei reprezentând impozit pe profit suplimentar de plată și 2.625.716 lei reprezentând TVA de plată.

S-a invocat nelegalitatea constituirii de parte civilă de către ANAF, cât timp nu deține un titlu de creanță care să justifice dreptul de a exercita acțiunea civilă cu prejudiciul rezultat din TVA și impozit pe profit. Instanța de fond în mod greșit a dispus obligarea părților cauzei în solidar la plata sumei de 8.871.394,9 lei reprezentând TVA și impozit pe profit cât timp nu au fost desființate deciziile de impunere emise în baza unor rapoarte care au controlat activitatea incriminată și care stabilesc o altă realitate fiscală, bazându-se totodată pe probe lovite de nulitate absolută – raportul de constatare și raportul de expertiză.

Cererile formulate de ANAF, în calitatea sa de parte civilă, nu precizează motivele nici de fapt și nici de drept pe care își întemeiază pretențiile și nici nu indică probele care susțin pretențiile civile, ci se limitează la indicarea unor sume, diferite de cele stabilite prin actele administrativ fiscale reprezentate de Decizia de impunere nr. 7783/01.08.2005 în cazul RAPID COM SRL și de cele antemenționate în cazul GFR SA - acte definitive în sistemul căilor administrative de atac și care nu au fost modificate, anulate sau desființate. În ceea ce privește situația fiscală a GFR TVM SRL aceasta nu mai poate fi reevaluată printr-un act administrativ fiscal, întrucât a intervenit prescripția și rezerva verificării ulterioare a declarațiilor fiscale depuse de acest contribuabil s-a anulat.

Acțiunea civilă trebuie soluționată prin raportare exclusiv la actele administrative fiscale enumerate supra. Pentru a da valențe principiilor unicității inspecției fiscale și securității juridice care impune caracterul unic al unei asemenea inspecții.

Taxa pe Valoarea Adăugată nu poate constitui prejudiciu în condițiile în care părțile raportului fiscal au declarat corect TVA colectată și deductibilă la aceeași valoare, beneficiarul a achitat facturile primite iar furnizorul a achitat TVA de plată din perioada fiscală în care au avut loc tranzacțiile/prestările de servicii. S-au exclus din contextul mecanismului TVA principiul neutralității, efectele fiscale a reîncadrării ori anulării unei tranzacții purtătoare de TVA (subiect asupra căruia o să insiste la finele acestui act procedural) și impactul asupra bugetului statului.

Contextul factual al cauzei, relevat de probațiunea administrată, constată că TVA dedus de GFR - TVM SA în baza facturilor emise de către RAPID COM SRL aferente contractului de consultanță din februarie 2004, a fost colectată de către emitentul facturilor și plătită către bugetul statului. De o manieră similară a procedat RAPID COM SRL și în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată colectată în baza facturilor emise către GFR SA pentru contractul de subînchiriere vagoane din 2003, TVA care a fost dedusă legal de GFR SA, potrivit principiilor evocate în cele ce preced.

Partea de prejudiciu fiscal reprezentând TVA a fost nelegal reținută cât timp bugetul statului nu a fost afectat negativ. În plus, în situația în care s-ar recalifica tranzacțiile, autoritățile fiscale au obligația reanalizării bazelor de impunere la ambele părți ale contractelor, consecința fiind rambursarea de TVA către societatea care a colectat și achitat taxa către bugetul statului, operațiuni care conduc spre aceeași concluzie, respectiv bugetul statului nu este prejudiciat.

Partea de pretins prejudiciu reprezentând impozitul pe profit a fost stabilit cu nesocotirea dispozițiilor art. 19 din Codul fiscal în vigoare la epoca tranzacțiilor incriminate.

Efectele fiscale ale desființării actelor juridice și anulării facturilor nu prevede varianta neluării în calcul doar a unei laturi a tranzacției și dispune expres că se vor ajusta (toate) efectele fiscale ale tranzacției.

Simpla recalificare a unor operațiuni ca fiind nedeductibile fiscal doar la beneficiari (GFR-TVM SA și GFR SA), majorează baza de impunere la calculul profitului impozabil al acestor societăți (și nu o diminuează), concomitent cu menținerea veniturilor din aceleași tranzacții la furnizor (RAPID COM SRL) are ca rezultat fiscal dubla impunere (impozitarea

veniturilor la furnizor și a cheltuielilor corelative la beneficiari), ceea ce semnifică îmbogățirea bugetului de stat fără justă cauză.

*

Inculpatul Răducan Vasile, prin apărător ales, a arătat prin motivele de apel, completate ulterior (filele 130-134, vol. V), că se impune desființarea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la prima instanță, întrucât judecătorul de prim grad jurisdicțional a omis să se pronunțe asupra unor chestiuni esențiale ale cauzei, apelantul fiind practic lipsit de un grad de jurisdicție.

A solicitat să fie luate în considerare și următoarele motive adiționale: în ceea ce privește infracțiunea de grup infracțional organizat, prima instanță nu a răspuns solicitării de constatare a împrejurării că fapta nu era prevăzută de legea penală în vigoare la data presupusei comiteri a faptei (anul 2003); nu s-a pronunțat referitor la constatarea prescripției generale a răspunderii penale în ceea ce privește infracțiunea de evaziune comisă în legătură cu încheierea contractului de închiriere și subînchiriere, pentru care începerea urmăririi penale *in personam* a fost adusă la cunoștința inculpaților la data de 27.01.2015 (prin procesele-verbale aflate în volumul 51 DUP), apreciind că actele materiale care intră în conținutul constitutiv al infracțiunilor continuate sau complexe își păstrează individualitatea; nu a analizat condițiile privind constituirea ANAF ca parte civilă în cauză; nu s-a pronunțat cu privire la solicitarea de achitare bazată pe inexistența incriminării.

În susținerea nelegalității sentinței pronunțate sub aspectul laturii civile, a invocat că la momentul constituirii ca parte civilă, termenul legal de 10 ani fusese împlinit, prima instanță era limitată la conținutul actului de sesizare, în care Parchetul nu invocă vreo nulitate și nici nu cere desființarea actelor încheiate de cei trei inculpați. Atât timp cât ele nu au fost supuse cenzurii organului fiscal și nici examenului instanței de judecată cu referire la validitatea lor, actele trebuie considerate valabile. În plus, Parchetul nu face parte dintre autoritățile care ar putea să decidă în privința neluării în considerare ori a recalificării actelor juridice încheiate de societăți, o astfel de posibilitate având-o exclusiv partea civilă. Însă, partea civilă nu a solicitat nici ajustarea (recalificarea, reîncadrarea) operațiunilor și nici nu a invocat nulitatea actelor.

*

Apelanta S.C. TRANSBORDARE VAGOANE MARFA S.A. a formulat apel solicitând desființarea sentinței primei instanțe și rejudecând, să se dispună introducerea în cauză a societății comerciale TVM S.A., ca parte responsabilă civilmente, și pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivare, a invocat că deși instanța de judecată nu a considerat că TVM S.A. justifică un interes pentru a interveni în prezentul proces penal, atât în considerentele hotărârii pronunțate, cât și în dispozitivul acesteia reține faptul că cei trei inculpați, prin evidențierea unor cheltuieli ce nu au avut la baza operațiunii reale în actele contabile ale S.C. GFR - TVM S.A. au cauzat bugetului de stat un prejudiciu de 627.842,9 RON, și, pe cale de consecință, a dispus desființarea înscrisurilor considerate fictive, respectiv contractul de consultanță nr. 2 din 10.02.2004 încheiat între S.C. GFR - TVM S.A. și S.C. RAPID COM S.R.L., în care apelanta are calitatea de beneficiar, facturile, ordinele de plată și mențiunile din balanța de verificare din 31.12.2004 ce fac referire la sumele plătite către S.C. RAPID COM S.R.L.

Având în vedere dispoziția instanței de fond în ceea ce privește societatea TVM, este evident faptul că pentru TVM S.A. ar atrage o serie de consecințe vătămătoare, în special de natură fiscală, atât pentru societate, cât și pentru administratorul acesteia din perioada respectivă. TVM S.A. ar avea obligația, în conformitate cu dispozițiile legii contabilității 82/1991, de a întocmi declarații fiscale rectificative urmând a se înregistra cu TVA-ul și impozitul aferent tranzacțiilor, la care se vor adăuga și accesoriile, 0,2% pentru fiecare zi de întârziere.

***

PROCEDURA ÎN FAȚA CURȚII DE APEL IAȘI

Prin încheierea din data de **07.01.2021**, instanța a respins, ca nefondate, excepțiile formulate de inculpații apelanți Didilă Vasile, Stoica Gruia, Răducan Vasile, părțile responsabile civilmente apelante SC GRUP FERVIAR ROMÂN SA, SC RAPID COM RAIL SRL și de persoana interesată apelantă SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ S.A, privind trimiterea cauzei spre rejudecare la prima instanță, respectiv la Tribunalul Iași.

Pe parcursul cercetării judecătorești în apel au fost administrate următoarele probe: proba cu înscrisuri, proba cu expertiză tehnică judiciară în specialitatea contabilitate – fiscalitate (raportul de expertiză regăsindu-se la filele 20-133, vol. XIV), declarația martorei Schelean Valeria (filele 82-83, vol. XV), declarațiile inculpaților Didilă Vasile (filele 158-160, vol. VII, filele 84-88 vol. XV) și Stoica Gruia (filele 89-91 vol. XV).

Inculpatul-apelant Răducan Vasile nu a dorit să dea declarații în fața instanței de apel.

La termenul de judecată din data de **02.02.2023**, interpelați fiind, inculpații au precizat că solicită continuarea procesului penal, raportat la o eventuală intervenire a prescripției a răspunderii penale.

Prin încheierea din data de **03.04.2023**, Curtea a respins ca nefondate cererile formulate de inculpații VASILE DIDILĂ și GRUIA STOICA de schimbare a încadrării juridice din infracțiunea de spălare a banilor prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 656 din 2002 în infracțiunea de spălare a banilor prevăzută de art. 49 alin. 1 lit. c din Legea nr. 129 din 2019. De asemenea, a calificat cererile formulate de persoana responsabilă civilmente GRAMPET SA și inculpatul RĂDUCAN VASILE de schimbare a încadrării juridice din infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. 1 din Codul penal, în două infracțiuni distincte de evaziune fiscală, ca apărări de fond, acestea urmând a fi analizate odată cu apelurile formulate în cauză.

La termenul de judecată din data de **27.04.2023**, s-a acordat cuvântul în dezbateri asupra apelurilor formulate în cauză. Curtea a rămas în deliberare și pronunțare.

***

Examinând actele și lucrările cauzei prin prisma motivelor de apel invocate în cauză, dar și din oficiu sub toate aspectele de fapt și de drept, în limitele prevăzute de art. 417 alin. (2) Cod procedură penală, Curtea reține următoarele:

I. Cu privire la nelegalitatea sentinței penale apelate, Curtea constată că au fost invocate mai multe argumente atât în susținerea solicitării de trimitere a cauzei spre rejudecare la instanța de fond, cât și ca argumente în sensul desființării hotărârii cu judecarea cauzei de către instanța de apel.

Înainte de a proceda la analiza criticilor invocate se impune precizarea că, deși o parte dintre motivele de apel au fost puse în dezbatere la termenul din data de 03.12.2020, fiind analizate și soluționate prin încheierea din data de 07.01.2021 a Curții de Apel Iași, instanța de apel, în actuala compunere, apreciază că soluționarea căilor de atac exercitate în cauză nu se poate realiza în etape, iar criticile aduse hotărârii atacate se impun a fi analizate în cadrul deciziei prin care are loc dezinvestirea instanței de control judiciar.

În ceea ce privește solicitarea de trimitere a cauzei la rejudecare, Curtea apreciază că deși există unele vicii ale sentinței penale apelate din perspectiva motivării, acestea pot fi și se impun a fi remediate în calea ordinară de atac a apelului astfel încât să fie respectate drepturile inculpaților și ale celorlalte părți, fără reluarea judecării în primă instanță,

prelungirea duratei procedurilor producând vătămări suplimentare drepturilor părților, îndeosebi din perspectiva termenului rezonabil.

Art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului oferă oricărei persoane dreptul la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei sale, ceea ce înseamnă, în materie penală, că persoanele acuzate nu ar trebui să facă obiectul unui capăt de acuzare o perioadă prea mare de timp fără a se lua o decizie asupra temeiniciei acestuia (Wemhoff împotriva Germaniei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că perioada pentru care se aplică art. 6 acoperă ansamblul procedurii în cauză, inclusiv instanțele de apel și recurs atunci când acestea analizează fondul acuzației (Neumeister împotriva Austriei).

Se constată în cauză că durata urmăririi penale în raport cu momentul inițial în care au fost începute cercetările a fost una îndelungată. Curtea nu neagă că cercetările au vizat multiple aspecte și au fost complexe, însă, în contextul în care dosarul a fost înregistrat la Tribunalul Iași în 2015 și viza în esență o activitate infracțională nu foarte amplă raportat la numărul capetelor de acuzare, activitate epuizată în 2005 potrivit acuzației formulate de parchet, în condițiile în care urmărirea penală nu este guvernată de principiul publicității și contradictorialității, durata urmăririi penale a fost una nejustificat de lungă.

În ceea ce privește durata procedurilor în fața instanțelor de judecată, se constată că unele amânări au fost generate de comportamentul părților, inculpații fiind lipsiți de apărare la anumite termene de judecată. Art. 6 din Convenție nu impune o cooperare activă cu autoritățile judiciare astfel că nu i se poate reproșa unui inculpat că s-a folosit pe deplin de drepturile procesuale și de căile de atac oferite de dreptul intern. Cu toate acestea, comportamentul inculpaților din prezenta cauză (utilizarea sistematică a recuzărilor, lipsa apărătorilor aleși sau refuzul acestora de a pune concluzii, depunerea de cereri scrise ample sau de înscrisuri chiar în timpul ședințelor de judecată – situații care au determinat amânarea cauzei) constituie un fapt obiectiv, neimputabil autorităților, care trebuie luat în considerare pentru a clarifica aspectul dacă procedura a depășit sau nu termenul rezonabil (Eckle împotriva Germaniei). Prima instanță a indicat în debutul sentinței penale apelate aspectele pe care le-a considerat relevante din acest punct de vedere. În fața Curții de Apel Iași, prelungirea duratei procedurilor a fost cauzată de administrarea de probatorii, îndeosebi proba cu expertiză financiar contabilă, dar și de unele incidente procedurale generate de cereri formulate de apelanții din prezenta cauză. Rezultă fără dubiu că inculpații prin atitudinea lor procesuală au contribuit la prelungirea duratei procedurilor care s-au desfășurat împotriva lor.

Cu toate acestea, nu poate fi ignorat faptul că durata a fost una îndelungată și din cauza modificării componenței completului de judecată, efectele fiind vizibile îndeosebi în cazul judecării în primă instanță, judecătorul fiind nevoit să reia, cel puțin parțial, cercetarea judecătorească.

În acest context, o soluție de trimitere la rejudecare ar prelungi nejustificat durata procesului penal, fără a aduce vreun beneficiu real inculpaților sau celorlalte părți din prezenta cauză. Așa cum s-a menționat deja, deși motivarea primei instanțe este una deficitară cu privire la anumite aspecte, nesemnificative ca număr, opinia judecătorului asupra apărărilor formulate rezultă dintr-o analiză a hotărârii în ansamblul ei, iar eventualele deficiențe în argumentare pot fi complinite de instanța de apel, fiind astfel înlăturată orice vătămare ce le-a fost cauzată părților. Mai mult decât atât, urmare a unei eventuale trimiteri la rejudecare, readministrarea probatoriului testimonial la o durată atât de îndelungată de timp în raport de data săvârșirii presupuselor infracțiuni ar fi una pur formală și ar lipsi de conținut întregul demers judiciar, fiind evidente dificultățile oricărei persoane în a-și aminti ce s-a întâmplat în urmă cu aproximativ 20 ani. Or, instanța de apel trebuie să se asigure că exercitarea drepturilor procesuale de către părți se realizează în mod efectiv și nu în mod iluzoriu. Pentru toate aceste motive, Curtea nu va dispune trimiterea cauzei la rejudecare primei instanțe.

În privința criticilor aduse actelor de urmărire penală, susținerile Parchetului în sensul că odată cu finalizarea procedurii de cameră preliminară nu ar mai putea fi invocate sunt

parțial corecte. În acest sens, instanța de control judiciar apreciază că nu ar putea reveni asupra evaluărilor făcute cu caracter definitiv de către judecătorii de cameră preliminară, însă anumite apărări, cum ar fi cele legate de intervenirea prescripției la momentul emiterii unor acte de urmărire penală, se impun a fi analizate tocmai în raport cu cele statuate de judecătorul de cameră preliminară la momentul la care s-a pronunțat asupra cererilor și excepțiilor formulate, respectiv asupra contestațiilor formulate de inculpați împotriva încheierii prin care s-a dispus începerea judecării, când s-a apreciat că prescripția răspunderii penale reprezintă o chestiune de fond.

Plecând de la aceste considerații, Curtea urmează a analiza în concret criticile formulate de apelanți.

Omisiunea pronunțării asupra acuzației de evaziune fiscală, neadministrarea de probatorii, nemotivarea sentinței penale inclusiv.

Contrar susținerilor formulate, Curtea constată că sentința penală apelată este amplu motivată atât în latură penală, cât și în latură civilă, judecătorul de la instanța de fond argumentând cele dispuse și prezentând în mod extensiv punctul său de vedere în raport cu apărările formulate în ansamblul lor, cu unele mici excepții. Omisiunea de a da răspunsuri explicite unora dintre apărări sau însușirea punctului de vedere expus de acuzare nu echivalează cu o lipsă totală a motivării, iar eventualele deficiențe vor fi complinite de instanța de apel. Nici preluarea unor pasaje din rechizitoriu nu poate fi apreciată ca o încălcare a standardelor impuse de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, atât timp cât judecătorul a indicat motivele pentru care a apreciat că acuzația formulată are suport probatoriu.

Instanța de fond a prezentat situația de fapt, cu analiza mijloacelor de probă administrate în cursul urmăririi penale și cercetării judecătorești în fond, care au stat la baza reținerii acesteia. A făcut referiri la legea penală mai favorabilă aplicabilă în cauză, încadrarea în drept a faptelor și apărările inculpaților, soluțiile de condamnare, individualizarea judiciară a pedepselor și apărările inculpaților, soluțiile de încetare a procesului penal, latura civilă a cauzei și măsurile asigurătorii, desființarea unor înscrisuri, cheltuielile judiciare și onorariul apărătorilor desemnați din oficiu.

În ceea ce privește mențiunea din cuprinsul sentinței penale atacate (fila 109) în sensul că „*instanța nu va analiza și nici nu se va pronunța pe constatarea sau nu a vinovăției inculpaților vis-a-vis de acuzația formulată de procuror sub aspectul infracțiunii de evaziune fiscală ce a făcut obiectul rechizitoriului cu care a fost investită*”, Curtea constată că aceasta este singulară și în vădită contradicție cu integralitatea hotărârii, motiv pentru care critica invocată este nefondată.

Din perspectiva acuzației de evaziune fiscală, în legătură cu care s-a solicitat continuarea procesului penal de către inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile și achitarea în temeiul dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. a) și b) Cod procedură penală, instanța a indicat la pagina 8 din hotărârea judecătorească că „*o expunere a situației de fapt trebuie efectuată sub toate aspectele – din perspectiva faptului că inculpații au solicitat achitarea pe lit. a de la art. 16 Cod procedură penală sau pe lit. b de la art. 16 Cod procedură penală, din perspectiva faptului că instanța trebuie să soluționeze și latura civilă a cauzei – acțiunea civilă formulată de partea civilă A.N.A.F. – Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, chiar dacă în cauză se va dispune o soluție de încetare a procesului penal pe lit. f de la art. 16 Cod procedură penală, precum și din perspectiva dispozițiilor art. 18 Cod procedură penală, inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile solicitând continuarea procesului penal*”.

De asemenea, în paragrafele imediat anterioare celui indicat de apărători, instanța de fond a precizat „*Dat fiind că inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia au solicitat continuarea procesului penal, în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, însă așa cum s-a expus și se va arăta și în continuare de instanță, nefiind incident vreun caz de achitare, în temeiul art. 396 alin. 1 și 6 Cod procedură penală raportat la art.*

16 alin. 1 lit. f Cod procedură penală, va înceta procesul penal având ca obiect săvârșirea de către inculpatul DIDILĂ VASILE a infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, prevăzută de art. 31 alin. 2 Cod penal 1969 raportat la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 (în forma în vigoare de la data săvârșirii faptei), cu aplic. art. 41 alin. 2 Cod penal 1969, cu aplicarea art. 5 alin. 1 N. Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale)”.

Judecătorul fondului a făcut ample referiri la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a instanței de contencios constituțional cu privire la principiile aplicabile în latura penală și în latura civilă a unui proces penal, în ipoteza în care urmează a se pronunța o soluție de încetare a procesului penal, ca urmare a constatării prescripției speciale a răspunderii penale.

În egală măsură, împrăjura că instanța de fond a ajuns la concluzii diferite de cele ale apărării în privința acțiunilor penale și civile sau că nu a motivat pe cât de amplu s-ar fi așteptat părțile și nu a îmbrățișat punctele de vedere ale acestora nu echivalează cu nemotivarea hotărârii judecătorești.

În privința probatoriilor, contrar opiniilor exprimate, instanța de fond a efectuat o cercetare judecătorească propriu-zisă, fiind administrate probatoriile pe care judecătorul le-a considerat relevante în condițiile reglementate de art. 100 Cod procedură penală. Formularea de cereri de către părți sau procuror pentru administrarea de probe nu dă naștere unui drept absolut la administrarea acestora, revenind instanței sarcina de a aprecia asupra utilității și relevanței respectivelor probe.

Refuzul instanței de fond de a încuviința proba cu expertiză fiscală nu a produs părților vreo vătămare care să nu poată fi înlăturată altfel decât prin trimiterea cauzei la rejudecare în condițiile în care au avut posibilitatea să solicite această probă în apel, probă încuviințată și administrată, de altfel, în această etapă procesuală, context în care nu vor mai fi analizate celelalte critici privind expertiză contabilă dispusă și administrată la instanța de fond, respectiv în etapa urmăririi penale.

Cu privire la solicitarea de înlăturare din materialul probator administrat în cursul urmăririi penale a raportului de constatare tehnico – științifică, această solicitare a fost respinsă deja prin încheierea definitivă a judecătorului de cameră preliminară, reținându-se că nu există vreo încălcare substanțială și semnificativă a unei dispoziții legale privind administrarea probatoriului care să aducă atingere caracterului echitabil al procesului penal în ansamblul său, fiind respectate dispozițiile procesuale în vigoare la data dispunerii și efectuării constatării tehnico. În ceea ce privește valoarea probatorie a acestui raport, Curtea urmează a avea în vedere ansamblul probelor administrate și valoarea sa probatorie inclusiv în raport cu cele reținute de instanța de control judiciar la momentul la care a dispus administrarea probei cu expertiza financiar-contabilă.

Nerespectarea Deciziei Curții Constituționale a României nr. 250/2019.

În cuprinsul deciziei la care s-a făcut referire, instanța de contencios constituțional a constatat că, pentru asigurarea caracterului echitabil al procesului penal și în vederea exercitării în mod efectiv a dreptului la apărare de către inculpat, singura interpretare care asigură textului criticat - art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală - conformitatea cu dispozițiile din Constituție și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este aceea care impune ca schimbarea încadrării juridice date faptei prin actul de sesizare să se realizeze de către instanța de judecată prin hotărâre care nu soluționează fondul cauzei, ulterior punerii în discuția părților a noii încadrări juridice a faptei, însă anterior soluționării fondului cauzei.

Deși s-a invocat că Tribunalul Iași nu s-a pronunțat printr-o încheiere prealabilă începerii dezbaterilor pe fond cu privire la toate cazurile de schimbare de încadrare juridică, Curtea constată că soluția instanței de fond nu a constat într-o modificare a calificării juridice a faptelor deduse judecății, ci într-o aplicare a legii mai favorabile. Ca atare, instanța de apel apreciază că nu sunt incidente cele statuate în Decizia Curții Constituționale a României nr.

250/2019. De altfel, stabilirea legii penale mai favorabile nu ar putea avea loc într-un moment anterior soluționării cauzei întrucât implică evaluarea legilor succesive din perspectiva tuturor instituțiilor de drept penal, inclusiv cele privind individualizarea pedepselor. Cu titlu de exemplu, nu i s-ar putea aduce la cunoștință unui inculpat, înainte de soluționarea fondului, că o anumită lege este mai favorabilă în raport de suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii ce urmează a fi dispusă (instituție reglementată doar de Codul penal anterior) sau că pedeapsa ce urmează a-i fi aplicată prin reținerea unor atenuante (precum cele reglementate de art. 74 Cod penal anterior și care nu se regăsesc în legea nouă) permite (sau nu) o soluție de suspendare condiționată, astfel de exemple putând constitui argumente decisive în stabilirea unei legi penale mai favorabile. De aceea, stabilirea legii penale mai favorabile nu poate avea loc anterior soluționării cauzei pe fond.

Cu alte cuvinte, calificarea faptei din perspectiva legii penale mai favorabile nu reprezintă o veritabilă schimbare de încadrare juridică de natură a atrage incidența Deciziei Curții Constituționale a României nr. 250/2019, criticile formulate din această perspectivă fiind nefondate.

Incompatibilitatea judecătorului de la instanța de fond / nelegala compunere a completului de judecată.

Cu privire la încălcarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor, conform dispozițiilor art. 101 alin. 3 din Hotărârea nr. 1375/17.12.2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobarea regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, repartizarea aleatorie în sistem informatic se realizează o singură dată, urmând ca în situațiile în care pe parcursul desfășurării procesului apar incidente să se recurgă la regulile stabilite în regulament.

Pe cale de consecință, nu se putea realiza, la modificarea compunerii completului de judecată, o nouă repartizare aleatorie în sistem informatic a dosarului, modalitatea de modificare a compunerii completului de judecată fiind realizată prin Hotărârea nr. 14/03.05.2018 a Colegiului de conducere a Tribunalului Iași, în condițiile art. 111 alin. 13 din Regulament. Modificarea titularului completului D04 fiind adusă la cunoștința părților la termenul de judecată din 15.05.2018.

În ceea ce privește imparțialitatea, potrivit art. 64 alin. (1) lit. f) Cod procedură penală, judecătorul este incompatibil dacă există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea sa este afectată. Se află într-o astfel de situație judecătorul care și-a exprimat anterior părerea cu privire la soluția ce poate fi pronunțată în cauza pe care o judecă, adică în cazul în care exprimă o părere, o judecată de valoare, redă o situație de fapt din care ar putea rezulta că și-a format o opinie asupra soluției ce poate fi pronunțată în cauza pe care o judecă.

Instanța de contencios european a drepturilor omului (cauza *Ferantelli și Santangelo c. Italiei*) a statuat că simplul fapt de a se fi pronunțat anterior în legătură cu măsuri prealabile judecării cauzei pe fond nu reprezintă temei pentru a concluziona că judecătorul este incompatibil să soluționeze fondul cauzei și nu reprezintă temei pentru o prezumție de lipsă de imparțialitate obiectivă.

Sușinerile apelanților, din perspectiva unei lipse de imparțialitate a judecătorului fondului, nu pot fi primite. În cursul judecății, în urma unor dezbateri contradictorii, instanțele se pronunță prin hotărâri motivate (încheieri, sentințe sau decizii). Modul în care a procedat instanța de fond cu privire la cererile formulate de inculpați sau alți participanți vizând probele solicitate, nulitatea anumitor acte (inclusiv cel constând în răspunsul Direcției Regionale a Finanțelor Publice) ori argumentele ce au stat la baza soluționării acțiunii penale și acțiunii civile se circumscriu acestei conduite a pronunțării motivate. În cazul omisiunii pronunțării asupra anumitor cereri, acestea ar fi putut fi reiterate, nefiind o conduită aptă să creeze suspiciuni cu privire la lipsa de imparțialitate.

Întinderea argumentației, caracterul său exhaustiv sau succint, tehnica de redactare în general, în condițiile clarității argumentelor și soluțiilor, nu încalcă obligația de motivare și nu deschid calea unei soluții de trimitere spre rejudecare. Faptul că soluția pronunțată de

completul investit cu soluționarea cauzei în fond nu este conformă cu opinia apelanților ori nu este favorabilă acestora nu constituie un motiv pentru a califica ca nelegal actul de justiție înfăptuit ori de a considera că judecătorul a fost lipsit de imparțialitate.

Analiza încheierilor invocate nu a condus la identificarea vreunui aspect apt să susțină lipsa imparțialității instanței. Dreptul la apărare exercitat de un inculpat sau de o altă parte nu obligă instanța la admiterea oricărei cereri, administrarea ori readministrarea oricărei probe, aprecierea utilității unei probe în cursul cercetării judecătorești fiind atributul exclusiv al instanței.

Criticile referitoare la atitudinea ostilă, tonalitatea folosită de președintele completului de judecată ori modul de soluționare a unor cereri nu pot constitui temei al admiterii solicitării de trimitere a cauzei spre rejudecare în lipsa unor criterii obiective apte să dovedească lipsa imparțialității sale.

Cu privire la presupusa încălcare a dreptului la apărare prin menținerea delegației apărătorului desemnat din oficiu, Curtea constată că o astfel de practică există la nivelul instanțelor și nu este una izolată, fiind motivată de necesitatea preîntâmpinării tergiversării cauzei urmare a unor amânări succesive cauzate de lipsa de apărare. Procedând astfel, se asigură, pe de o parte, o apărare efectivă a inculpatului (al cărui apărător ales, din diferite motive, fie lipsește, fie refuză să acorde asistență sau să pună concluzii – cum a fost cazul în speță după cum rezultă din prezentarea făcută de instanța de fond în debutul sentinței penale apelate), cât și respectarea drepturilor celorlalte părți, în special dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil.

De altfel, însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauzele *Mefstah și alții împotriva Franței*, *Lagerblom împotriva Suediei* că dreptul oricărui acuzat de a fi apărat de avocatul ales de acesta nu este absolut și că deși, în principiu, alegerea unui avocat de către inculpat trebuie să fie respectată, instanțele naționale pot să nu țină seama de această alegere în cazul în care există motive pertinente și suficiente pentru a considera că interesele justiției o impun.

Contrar susținerilor apelanților, nu există o încălcare a prevederilor legale privitoare la recuzare prin aceea că judecătorul recuzat a continuat judecarea cauzei. Practica la nivelul Curții de Apel Iași este constantă în sensul că formularea unei cereri de recuzare nu produce niciun impediment în desfășurarea normală a procesului penal. Art. 67 alin. (6) Cod procedură penală nu poate fi interpretat în sensul limitării actelor și măsurilor pe care judecătorul recuzat le poate dispune/ lua, ci dimpotrivă, atât timp cât legiuitorul a permis judecătorului recuzat să se pronunțe asupra măsurilor preventive, cu atât mai mult acesta poate dispune orice alte măsuri în cauză, urmând ca judecătorul investit cu soluționarea cererii de recuzare să stabilească, în caz de admitere, în ce măsură actele îndeplinite ori măsurile dispuse se mențin, astfel cum prevede art. 68 alin. (6) din Codul procedură penală.

În aceste condiții, nici demersurile efectuate de completul de judecată în raport de atitudinea apărătorilor aleși de a refuza să acorde asistență la termenele la care judecătorul a fost recuzat nu pot fi considerate ca arbitrar și nu trădează vreo lipsă de imparțialitate.

Cu privire la raporturile dintre judecătorul de la instanța de fond și procurorul de ședință, Curtea constată că nu există probe care să ateste că acestea depășeau cadrul legal al desfășurării activității profesionale, instanța de apel neavând competență să efectueze cercetări suplimentare în acest sens.

Referitor la modalitatea de consemnare a susținerilor părților, Curtea arată că, în conformitate cu dispozițiile art. 369 alin. 4 Cod procedură penală, notele grefierului pot fi contestate cel mai târziu la termenul următor. În caz de contestare de către participanții la proces a notelor grefierului, acestea vor fi verificate și, eventual, completate ori rectificate pe baza înregistrărilor din ședința de judecată. Ședințele de judecată sunt înregistrate și orice omisiune poate fi înlăturată prin confruntarea cu înregistrările. Pe de altă parte, încheierea nu constituie o transcriere a înregistrării. Ca atare, criticile privind consemnarea incompletă a susținerilor apărării în cuprinsul încheierilor de ședință ar fi trebuit invocate în condițiile

stabilite de normele de procedură și nu sunt apte să creeze vreo suspiciune cu privire la imparțialitatea judecătorului.

Curtea constată totodată că apelanții au valorificat majoritatea criticilor menționate prin intermediul unor cereri de recuzare, nefiind identificate de instanța de control judiciar argumente de natură a infirma considerentele care au stat la baza respingerii acestora prin Încheierile din 21.06.2018, 05.02.2019, 17.09.2019 și 04.03.2020, încheieri ample, care, potrivit art. 68 alin. (7) Cod procedură penală, nu sunt supuse niciunei căi de atac. Modalitatea de soluționare a cererilor de recuzare în sensul respingerii nu poate face dovada incompatibilității judecătorului de la instanța de fond, ci dimpotrivă.

În ceea ce privește motivarea sentinței penale apelate, Curtea constată că instanța de fond a efectuat o examinare amplă și judicioasă a mijloacelor de probă administrate în cauză și o analiză de ansamblu a apărărilor formulate. Faptul că instanța a dat probelor o interpretare, cu care, de altfel, niciunul dintre apelanți nu a fost de acord, nu echivalează cu o încălcare a vreunei norme, fiind atributul judecătorului de fond să analizeze și să facă o interpretare proprie a probatoriului administrat pentru a verifica temeinicia acuzațiilor.

Cu privire la neluarea în considerare a unor probe esențiale în opinia inculpaților, Curtea constată că instanța de fond a expus motivele pentru care a evaluat probele într-un anumit sens.

Cu privire la eventuala interpretare și aplicare greșită a normelor legale (cu referire la infrațiunea de evaziune fiscală, modalitatea de calcul a termenului de prescripție a răspunderii penale, neaplicarea Deciziei nr. 7 din 9 februarie 2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiunile Unite, a HP nr. 16/2016), acestea sunt critici care vizează legalitatea și temeinicia sentinței, inapte să creeze suspiciuni cu privire la lipsa de imparțialitate a judecătorului de la instanța de fond, lipsă de imparțialitate ce trebuie să subziste doar până la momentul dezinvestirii, când instanța își face publică opinia pronunțând o soluție.

Ca atare, aspectele invocate nu sunt de natură să dovedească încălcarea dreptului la un proces echitabil din perspectiva existența unei incompatibilități sau a lipsei de independență a judecătorului de la instanța de fond.

Curtea apreciază necesar să puncteze că a valida susținerile apelanților în sensul că s-a creat o aparență de lipsă de imparțialitate prin generarea de incidente procedurale chiar de către inculpați (formularea unor cereri succesive de recuzare, respinse ca nefondate prin încheieri definitive, opoziția constantă a acestora la judecarea cu celeritate a cauzei și la măsurile dispuse de judecătorul fondului în acest sens) ar crea premisele ca o parte, printr-un astfel de comportament, să aleagă judecătorul care îi va soluționa dosarul, ceea ce ar fi contrar legii și principiilor statuate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Încălcarea principiului nemijlocirii și contradictorialității.

În ceea ce privește selectarea probatoriului relevant pentru a fi readministrat la preluarea cauzei de către completul ce a pronunțat sentința atacată (aspect invocat netemeinic și în susținerea lipsei de imparțialitate a judecătorului), Curtea constată că au fost indicate în cuprinsul Încheierii de ședință din 07.06.2018, termen la care a avut loc și punerea în discuția contradictorie a părților, motivele care au stat la baza admiterii doar în parte a cererii de readministrare a probatoriului, ca urmare a modificării compunerii completului de judecată – „față de cauzele din jurisprudența Cedo, respectiv Beraru și Cutean, și principiile avansate de aceste cauze care axează readministrarea probatoriului din perspectiva martorilor esențiali și a relevanței probelor din dosar, față de conținutul tuturor declarațiilor de martori date în prezentul dosar, unii dintre aceștia precizând, în fața instanței sau în cursul urmăririi penale, că nu cunosc aspecte, nu știu, nu își amintesc aspecte privitor la presupusele fapte ce fac obiectul dosarului de față, admite în parte solicitarea de readministrare a probatoriului”.

Este adevărat că, în materie de probațiune, dreptul procesual român prevede că probele nu au valoare prestabilită și nu sunt ierarhizate, așa cum s-a susținut în apărare, însă utilitatea administrării sau a readministrării de probatorii, respectiv relevanța probelor se apreciază de

către judecător doar prin aplicarea normelor legale în materie (art. 100 Cod procedură penală), cu mențiunea că nicio dispoziție legală și nici jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului nu impun în mod absolut ca la modificarea componenței completului de judecată să fie readministrate toate probele.

Nici existența unor probe la dosarul de urmărire penală nu dă naștere unei obligații absolute a readministrării în etapa judecătii. În schimb, raportat jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța nu își poate baza în mod determinant soluția de condamnare pe probe nereadministrate, pe care inculpații nu au avut posibilitatea să le conteste în fața judecătorului care a soluționat cauza în fond, ceea ce nu este cazul în speță.

În acest context, prin înlăturarea motivată a unor probe de către prima instanță, acordarea unei valori probatorii suplimentare altora și aplicarea în concret a dispozițiilor art. 100 Cod procedură penală în soluționarea cererilor de probatorii nu s-a depășit obiectul judecătii, ci s-a procedat în mod temeinic și legal, în limitele coordonatelor stabilite de Codul de procedură penală, fiind obligatorie o analiză a fiabilității probelor de către instanța investită cu soluționarea fondului cauzei.

Lipsa pronunțării hotărârii în ședință publică.

În cuprinsul minutei se precizează în mod expres că pronunțarea a avut loc la data de 10.04.2020 în ședință publică, fiind menționată inclusiv ora pronunțării – 13:10, aspecte ce pot fi verificate la nivelul instanței de fond.

Cu privire la posibilitățile efective ale altor persoane în afara părților din cauză de a participa la respectiva ședință, nu trebuie ignorată împrejurarea că la data de 10.04.2020 (data pronunțării sentinței penale criticate), în România era instituită stare de urgență, context în care au existat o serie de măsuri ce vizau libertatea de circulație a persoanelor, precum și măsuri care au determinat o reducere a activității judiciare și, implicit, o limitare a accesului publicului în incinta instanțelor judecătorești. Cu toate acestea, publicitatea a fost asigurată prin introducerea soluției în sistemul informatizat ECRIS și, ulterior, preluarea acesteia pe portalul instanțelor de judecată.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a adoptat o interpretare literală a noțiunii de pronunțată în ședință publică, ci a identificat și alte modalități de aducere la cunoștința publicului a hotărârii, care sunt comptabile cu art. 6 paragraf 1 din Convenție – depunerea la grefă a textului integral al hotărârii, obținerea de orice persoană interesată a textului integral al hotărârii.

Rațiunea dispozițiilor art. 405 alin. 1 Cod procedură penală este aceea de a asigura aducerea la cunoștința publicului, inclusiv a părților și subiecților procesuali principali, a conținutului hotărârii judecătorești pronunțate, rațiune care în speța de față a fost pe deplin realizată prin aceea că părțile și orice alte persoane interesate au avut posibilitatea reală de a lua cunoștință de sentința penală pronunțată de Tribunalul Iași în prezentul dosar la data de 10.04.2020 prin accesarea site-lui portalul instanțelor judecătorești.

Desființarea unor acte referitoare la persoane ce nu au avut calitatea de parte în cauză - situația juridică a SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM S.A.

Instanța de control judiciar constată că prin sentința penală apelată s-a dispus desființarea mai multor înscrisuri ce vizează și alte persoane în afara celor care au fost părți în dosarul nr. 8056/99/2015 al Tribunalului Iași. Deși astfel de dispoziții sunt apte să afecteze situația juridică a respectivelor persoane, ele nu pot dobândi calitatea procesuală de parte în dosarul de fond întrucât s-ar ajunge la o extindere nelegală a cadrului procesual.

Persoanele respective, inclusiv SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM S.A., au avut posibilitatea de a exercita calea ordinară de atac, în baza dispozițiilor art. 409 alin. 1 lit. f) Cod procedură penală (potrivit cu care „*orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămăte nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței, în ceea ce privește dispozițiile care au provocat asemenea vătămăre*”), iar termenul de declarare a apelului, conform art. 410 alin. 3 Cod procedură penală, curge de la data la care au aflat despre actul sau măsura dispusă, moment care poate fi ulterior pronunțării hotărârii.

Dispozițiile instanței de fond în sensul desființării înscrisurilor care atestă raporturi contractuale cu diferite societăți sunt apte să producă o serie de consecințe de natură fiscală ce pot fi apreciate ca fiind o vătămare în sensul dispoziției legale menționate astfel că se impune recunoașterea dreptului de a formula apel împotriva sentinței penale ce face obiectul controlului judiciar în cauză.

Contrar susținerilor formulat în motivarea excepției de trimitere a cauzei spre rejudecare și care țin de nelegala citare a SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM S.A., Curtea constată că această societate nu avea calitate de parte și nu exista o obligație a organelor judiciare de citare.

Pe baza conținutului adresei nr. A-AJR 4228/30.01.2015 emisă de ANAF – Direcția Generală Juridică și adresei nr. 8353/27.04.2018 emisă de ANAF – DGRFP Iași, Curtea reține că acțiunea civilă alăturată celei penale, formulată de partea civilă ANAF, nu a fost formulată în contradictoriu cu SC Transbordare Vagoane Marfă S.A., situație în care această entitate juridică nu a dobândit calitatea de parte în procesul penal ca urmare a limitelor procesuale stabilite prin cererea de constituire de parte civilă așa cum a fost ea precizată ulterior.

Împrejurarea că prin adresa nr. 8353/27.04.2018 emisă de ANAF – DGRFP Iași se explicitează modul cum partea civilă a stabilit paguba materială cu care s-a constituit parte civilă nu trebuie și nu poate fi înțeleasă în sensul că voința părții este aceea ca judecata laturii civile să aibă loc în contradictoriu cu persoanele juridice care apar menționate în facturile fiscale la care se face referire expresă.

Or, întrucât SC Transbordare Vagoane Marfă S.A. nu a dobândit în condițiile legii generale de procedură penală calitatea de parte sau de subiect procesual principal în procesul penal de față, necitarea acesteia în fața instanței de fond apare ca fiind pe deplin întemeiată.

De asemenea, contrar aspectelor invocate de părți și de apelantă în motivele de apel, nu se poate dispune introducerea în cauză a societății comerciale TVM S.A. ca parte responsabilă civilmente, așa cum în mod corect a apreciat și Tribunalul Iași.

Instanța de fond a indicat, în cuprinsul Încheierii de ședință din 23.01.2019, care sunt motivele pentru care a apreciat că se impune respingerea cererii de introducere în calitate de parte responsabilă civilmente a societății Transbordare Vagoane Marfă S.A. (*„față de cele formulate la termenul de astăzi în susținerea cererii de introducere în cauză ca și parte responsabilă civilmente, față de argumentele arătate, având în vedere apărările formulate de fiecare apărător în cauză, cu luarea în considerare a dispozițiilor art. 86 Cod procedură penală care stipulează condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca o parte responsabilă civilmente să stea în proces, condiții care sunt relevate și de Codul Civil, cu care se completează, prin raportare și la actul de sesizare cu care instanța este investită în cauză de față”*).

Deși în mod evident societatea amintită ar putea avea un interes în soluționarea cauzei, legea nu îi conferă dreptul de a participa la judecată ca parte responsabilă civilmente întrucât aceasta nu este chemată în procesul penal să repare, în baza unei obligații legale sau convenționale, prejudiciul creat prin infracțiunile pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților.

Rezultă așadar, că în mod corect nu a fost introdusă în cauză în calitate de parte responsabilă civilmente societatea amintită. Pe de altă parte, această societate a avut posibilitatea de a-și expune apărările pe care le considera necesare în calea de atac a apelului.

Cu privire la înscrierea ANAF la masa credală cu întreaga valoare a prejudiciului reținut în dosarul cauzei, analiza condițiilor participării ANAF în procedura insolvenței excede cadrul procesual în care ne aflăm.

Pentru toate aceste motive, reținând și temeinicia soluției de desființare a înscrisurilor dispusă de instanța de fond (ce rezultă din temeinicia acuzațiilor de evaziune fiscală), Curtea apreciază ca nefondat apelul formulat de apelanta SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA, împotriva sentinței penale nr. 282/10.04 2020 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015.

Nelegalitatea considerentelor privind stabilirea legii penale mai favorabile.

În esență, s-a invocat că indiferent de legea stabilită ca lege mai favorabilă pentru infracțiunile deduse judecății, din perspectiva tratamentului sancționator al concursului sunt aplicabile prevederile art. 34 din Codul penal (1968) întrucât toate infracțiunile au fost săvârșite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, fiind incident art. 10 din Legea nr. 187/2012, în acord cu decizia nr. 7/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept.

Instanța de control judiciar constată că prin decizia nr. 7/2016 invocată s-a stabilit că: *„în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă - identificată ca fiind legea veche sau legea nouă -, iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni se va aplica legea nouă, conform art. 3 din Codul penal și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal”.*

Art. 10 din Legea de punere în aplicare prevede că *„tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă”.*

Curtea de Apel apreciază că în cauză nu sunt aplicabile dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 și nici decizia nr. 7/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept, întrucât toate infracțiunile reținute în sarcina inculpatului (inclusiv cele pentru care a fost condamnat într-o altă cauză) au fost săvârșite sub imperiul Codului penal anterior.

Stabilirea tratamentului sancționator, strict din perspectiva legalității (nu și a temeiniciei, aceasta urmând a fi analizată după analiza tuturor criticilor ce țin de legalitate), s-a realizat cu respectarea considerentelor expuse de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în Decizia nr. 29 din 19 noiembrie 2015, chiar dacă nu există o referire în acest sens în cuprinsul sentinței apelate, decizie prin care s-a stabilit că *„în cadrul operațiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicată în temeiul Codului penal anterior pentru o infracțiune săvârșită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul noului Cod penal pentru o infracțiune săvârșită sub Codul penal anterior, se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului conform art. 5 din Codul penal”.*

Apărarea a mai susținut și că în mod nelegal instanța de fond nu a dat eficiență deciziei ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală nr. 2/14.04.2014 care constituie lege penală mai favorabilă.

Curtea de Apel constată că prin Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014, dispozițiile art. 5 Noul Cod penal au fost declarate constituționale, în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile. Instanța de contencios constituțional a arătat în mod expres în motivarea deciziei menționate următoarele:

„ 56. Totodată, Curtea observă că prin Decizia nr. 2 din 14 aprilie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că în aplicarea art. 5 din Codul penal prescripția răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei, conferind astfel articolului 5 din Codul penal, în interpretarea dată, valențe neconstituționale. Curtea constată că, odată cu publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, efectele Deciziei nr. 2 din 14 aprilie 2014 a instanței supreme încetează în conformitate cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție și cu cele ale art. 477¹ din Codul de procedură penală.

57. De asemenea, Curtea reține că dispozițiile art. 5 alin. (2) teza întâi, conform cărora "Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale [...] dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile", nu sunt incidente ca efect al pronunțării prezentei decizii, întrucât, în acest caz, Curtea nu declară neconstituțională o prevedere legală, astfel că nu se produc consecințe asupra existenței normative în ordinea juridică a prevederii supuse controlului, ci se stabilește doar, pe cale de interpretare, un unic înțeles constituțional al art. 5 din Codul penal."

Rezultă fără dubiu din considerentele expuse că Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 2/2014 nu poate fi aplicată ca lege penală mai favorabilă în sensul reglementat de art. 5 Noul Cod penal, așa cum s-a solicitat.

Concluzionând, criticile formulate sunt nefondate.

Nelegalitatea considerentelor privind prescripția răspunderii penale în cazul infracțiunii de grup infracțional organizat.

Apărarea consideră că în mod nelegal instanța de fond a stabilit că termenul de prescripție pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat se calculează raportat la un maxim al pedepsei de 20 ani, cu ignorarea dispozițiilor alin. (2) al art. 7 din Legea nr. 39/2003 și a deciziei nr. 7/2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiunile Unite în soluționarea unui recurs în interesul legii. De asemenea, s-a făcut trimitere și la Minuta întâlnirii profesionale de practică neunitară, în materie penală, pe trimestrul II, din data de 08 iunie 2017.

Cu privire la acest aspect, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală s-a pronunțat prin Decizia nr. 75 din 4 noiembrie 2021. Prealabil analizării chestiunii de drept supuse dezlegării, s-a arătat în mod expres că Decizia nr. 7 din 9 februarie 2009 pronunțată în recurs în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 694 din 15 octombrie 2009, anterior apariției noului Cod penal, nu își găsește aplicarea în stabilirea termenului de prescripție pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat.

Prin Decizia nr. 75 din 4 noiembrie 2021, s-a stabilit în mod obligatoriu că „în cazul infracțiunii prevăzute de art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003 (forma anterioară datei de 1 februarie 2014), termenul de prescripție a răspunderii penale se calculează în raport cu limita maximă a pedepsei prevăzute de acest text de lege, respectiv 20 de ani, indiferent de pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea cea mai gravă care intră în scopul grupului infracțional.”

Rezultă așadar că termenul de prescripție a fost stabilit în mod legal prin raportare la maximul prevăzut de art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003, nefiind necesară analiza celorlalte argumente ale apărării în raport cu cele statuate cu titlu obligatoriu în hotărârea prealabilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Nulitatea actelor de urmărire penală. Împlinirea termenului de prescripție generală a răspunderii penale.

În raport de argumentele înaintate de părți, se impune precizarea că prescripția răspunderii penale poate constitui un motiv de nulitate doar în măsura în care impedimentul la punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale a existat efectiv la momentul întocmirii actului contestat și nu ca efect al aplicării retroactive a unei legi penale mai favorabile intervenite după emiterea actului întrucât legalitatea actului se apreciază în funcție de legea penală aplicabilă la momentul emiterii lui. Legea penală aplicabilă din punct de vedere al prescripției poate fi oricare dintre variantele succesive ale actelor normative de până la momentul emiterii actului contestat.

În consecință, se va proceda la analiza tuturor acestor modificări, Curtea urmând a avea în vedere la acest moment și normele care reglementează prescripția specială pentru a nu

relua ulterior argumentele referitoare la termenele de prescripție, cauzele de întrerupere sau de suspendare a acestora.

În ceea ce privește infracțiunea de evaziune fiscală, Curtea constată că prin sentința penală apelată, deși prima instanță a prezentat încadrările corespunzătoare faptelor reținute în sarcina inculpaților și limitele de pedeapsă, a precizat în mod expres că „*forma din Legea nr. 241/ 2005 care va fi analizată prin comparație cu art. 11 lit. c Legea nr. 87/1994 va fi cea fără alin. 3 ca și agravantă, dat fiind că această formă agravantă nu era prevăzută la data săvârșirii faptelor*” (fila 72 din sentință). Reținând că în prezenta cauză căile de atac au fost formulate de către inculpați și părțile responsabile civilmente cu privire la modalitatea de soluționare a laturii penale, se impune ca instanța de control judiciar să aibă în vedere aceleași limite de pedeapsă în baza principiului *non reformatio in pejus* reglementat de art. 418 Cod procedură penală, așadar fără luarea în considerare a agravantei prevăzute de alin. (3) al art. 9 din Legea nr. 241/2005.

În esență, termenele de prescripție a răspunderii penale se regăsesc în tabelul de mai jos, fiind indicate normele de incriminare, pedepsele prevăzute de legile penale succesive și termenele de prescripție a răspunderii penale aferente.

Infracțiunea dedusă judecății	Norma de incriminare	Pedeapsa prevăzută de lege	Termen general de prescripție	Termen special de prescripție
Constituirea unui grup infracțional organizat	art. 7 Legea 39/2003	5- 20 ani	15 ani (art. 122 alin. 1 lit. b VCP)	- 22 ani și 6 luni (art. 124 VCP) - 30 ani (art. 124 VCP conform Legii nr. 63/2012)
	art. 367 NCP	1-5 ani	5 ani (art. 154 alin. 1 lit. d NCP)	- 10 ani (art. 155 alin. 4 NCP) - fără cauze de întrerupere 25.06.2018 - 30.05.2022
Spălare a banilor	art. 23 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002	3-12 ani	15 ani (art. 122 alin. 1 lit. b VCP)	- 22 ani și 6 luni (art. 124 VCP)
	art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 (M. Of. nr. 702/ 12.10.2012)			- 30 ani (art. 124 VCP conform Legii nr. 63/2012)
	art. 29 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 656/2002 (conform Legii nr. 187/2012)	3-10 ani	8 ani (art. 154 alin. 1 lit. c NCP)	- 16 ani (art. 155 alin. 4 NCP) - fără cauze de întrerupere 25.06.2018-30.05.2022
	art. 49 alin. 1 lit. a, b din Legea nr. 129/2019	3-10 ani	8 ani (art. 154 alin. 1 lit. c NCP)	- 16 ani (art. 155 alin. 4 NCP) - fără cauze de întrerupere 25.06.2018-30.05.2022

Evaziune fiscală	art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994	2-8 ani	8 ani (art. 122 alin. 1 lit. c VCP)	- 12 ani (art. 124 VCP)
	art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005	2-8 ani	8 ani (art. 122 alin. 1 lit. c VCP)	- 12 ani (art. 124 VCP)
				- 16 ani (art. 124 VCP conform Legii nr. 63/2012)
		2-8 ani	8 ani (art. 154 alin. 1 lit. c NCP)	- 16 ani (art. 155 alin. 4 NCP) - fără cauze de întrerupere 25.06.2018-30.05.2022

Cu privire la nulitatea actului de începere a urmăririi penale și a actelor subsecvente, Curtea reține că regimul nulităților este stabilit de dispozițiile 280-282 Cod procedură penală, respectiv art. 197 din Vechiul Cod de procedură penală. Aspectele invocate în apărare nu intră în categoria cazurilor de nulitate absolută (cu excepția celor privind prescripția răspunderii penale), motiv pentru care, pe de o parte, ele nu puteau fi invocate în orice stare a procesului, iar pe de altă parte, era necesară dovedirea unei vătămări care să nu poată fi înlăturată decât prin desființarea actului contestat, în cauză nefiind îndeplinite aceste condiții.

Denumirea dată actului de începere a urmăririi penale de „proces-verbal” în loc de rezoluție nu afectează condițiile de fond ale actului și nu relevă un caz de nulitate absolută, ca atare nu poate fi constatată nulitatea acestui act și nici nulitatea actelor derivate/subsecvente.

Cu privire la presupusa nulitate a actelor de urmărire penală și nelegalitate a anumitor acte de urmărire penală pe motiv că la momentul emiterii lor erau împlinite termenele generale de prescripție, Curtea constată următoarele:

Cu privire la împlinirea termenului de prescripție pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat anterior sesizării instanței de fond, potrivit dispozițiilor Noului Cod penal, judecătorul de cameră preliminară a apreciat prin încheierea prin care a dispus începerea judecării că nu există o neregularitate a actului de sesizare întrucât aplicarea legii penale mai favorabile se poate realiza doar de către instanță în urma desfășurării procesului penal. Suplimentar argumentelor reținute anterior în procedura de cameră preliminară, Curtea arată că aplicarea normelor de drept penal reglementate de Noul Cod penal de către procuror la momentul respectiv ar fi putut conduce (la finalizarea procesului penal) la o încălcare a Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014 privind aplicarea globală a legii penale mai favorabile atât timp cât termenul special de prescripție nu era împlinit pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat din perspectiva tuturor legilor penale succesive, spre deosebire de cazul infracțiunilor pentru care însuși procurorul a dispus, prin rechizitoriu, soluții de clasare față de inculpații din prezenta cauză pe considerente ce țin de împlinirea termenelor de prescripție.

Referitor la desfășurarea urmăririi penale, prin încheierea judecătorului de cameră preliminară prin care s-a dispus începerea judecării, s-a reținut în mod corect că în prezenta cauză urmărirea penală a început sub imperiul legii vechi de procedură – Codul de procedură penală din 1968, iar până la data intrării în vigoare a Legii nr.135/2010, nu a fost începută cercetarea judecătorească. În aceste condiții, sunt aplicabile dispozițiile art.3 și 4 din Legea nr.255/2013 pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală potrivit cărora organul judiciar trebuie să analizeze conformitatea actelor de procedură îndeplinite în cursul urmăririi penale prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la data îndeplinirii lor, iar invocarea și soluționarea excepțiilor de nulitate se face potrivit dispozițiilor legii noi.

Din dosarul de urmărire penală rezultă că, în perioada februarie-aprilie 2005, polițiștii din cadrul I.P.J. Iași - Serviciul de Investigare a Fraudelor au efectuat acte premergătoare ca urmare a sesizării nr. 424.018/14.02.2005, efectuate de I.G.P.R.- Direcția de Investigare a

Fraudelor. Din sesizare rezulta că ar fi existat neregularități în derularea relațiilor comerciale dintre S.C. Transbordare Vagoane Marfa G.F.R.- T.V.M. S.A. Iași și S.C. Rapid COM S.R.L. Brăhășești, în sensul încheierii unui contract de consultanță fictiv între cele două părți, în valoare de 16,25 miliarde ROL fără T.V.A., suma totală fiind plătită, înainte de termen, cu tot cu penalități.

La data de 18.04.2005 dosarul a fost înregistrat sub numărul 446/P/2005 la Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași, iar prin ordonanța din data de 25.01.2006 a fost declinat la D.I.I.C.O.T. - Serviciul Teritorial Iași.

În dosarul nr. 20D/P/2006 al D.I.I.C.O.T. - Serviciul Teritorial Iași, prin procesul-verbal din data de **05.03.2006** (filele 149-120 vol. 16 u.p.), s-a dispus începerea urmăririi penale după cum urmează:

- față de învinuitul Didilă Vasile pentru săvârșirea infracțiunilor de instigare la folosirea cu rea credință a creditului societății, prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 272 pct. 2 din Legea nr. 31/1990 modificată și completată, instigare la spălarea banilor, prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 23 din Legea nr. 656/2002 modificată, instigare la evaziune fiscală, prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 modificată și completată;

- față de învinuitul Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunilor de participație improprie la folosirea cu rea credință a creditului societății, prevăzută de art. 31 alin. 2 Cod penal raportat la art. 272 pct. 2 din Legea nr. 31/1990 modificată și completată, spălarea banilor, prevăzută de art. 23 din Legea nr. 656/2002, modificată, evaziune fiscală, prevăzută de art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994 modificată și completată.

Din cuprinsul procesului-verbal rezultă că cercetările au vizat încheierea contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004.

La data de **26.04.2006** (filele 9 și urm. Vol. I u.p.) s-a dispus începerea urmăririi penale, după cum urmează:

- față de numiții Stoica Gruia și Didilă Vasile pentru săvârșirea infracțiunilor de asociere la o grupare infracțională organizată, prevăzută de art. 7 din Legea nr. 39/2003, evaziune fiscală, prevăzută de art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/1994 modificată și completată, instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 25 raportat la art. 290 Cod penal, spălarea banilor, prevăzută de art. 23 din Legea nr. 656/2002 modificată și completată, cu aplicarea art. 33 lit. a) Cod penal;

- față de numitul Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunilor de asociere la o grupare infracțională organizată, prevăzută de art. 7 din Legea nr. 39/2003, complicitate la evaziune fiscală, prevăzută de art. 26 raportat la art. 11 lit. c) din Legea nr. 87/1994 modificată și completată, fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 290 Cod penal, complicitate la spălarea banilor, prevăzută de art. 26 raportat la art. 23 din Legea nr. 656/2002 modificată și completată, cu aplicarea art. 33 lit. a) Cod penal.

Și în cuprinsul acestui procesul-verbal se face mențiune expresă la încheierea și derularea contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004, aceasta fiind activitatea vizată de cercetări.

La data de **23.06.2006**, prin rezoluție (filele 12 și urm. Vol. I u.p.), s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților Răducan Vasile și Didilă Vasile, respectiv neînceperea urmăririi penale față de Stoica Gruia, Ionescu Laurențiu, Pamfil Romeo, Mihalcea Vasile, Chirițoi Simona Loredana și Ilie Vasile.

La data de **07.07.2006**, procurorul șef al D.I.I.C.O.T. - Serviciul Teritorial Iași a dispus infirmarea soluției, redeschiderea urmăririi penale și completarea acesteia față de suspectii cercetați în cauză (filele 22 și urm. Vol. I u.p.). Infirmarea soluției de scoatere de sub urmărire penală și de neîncepere a urmăririi penale a fost contestată de către învinuitul Didilă Vasile, prin apărătorul ales, la procurorul șef al D.I.I.C.O.T. - Structura Centrală și la Tribunalul Iași. Ambele plângeri au fost respinse ca neîntemeiate, dosarul fiind trimis la

D.I.I.C.O.T. Serviciul Teritorial Iași, la data de 27.05.2008, în vederea completării urmăririi penale.

Prin ordonanța din data de **21.06.2013** (filele 2-12 Vol. 41 u.p.), s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor în legătură cu învinuții/suspecții Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile, după cum urmează:

- Stoica Gruia – din infracțiunile prevăzute de art. 7 alin. din Legea nr. 39/2003, art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, art. 25 raportat la art. 290 Cod penal, art. 23 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, în infracțiunile de inițierea unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 7 alin. 1 și 3 din Legea nr. 39/2003, evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 11 lit. b și c din Legea nr. 87/1994, modificată prin Legea nr. 161/2003, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal și art. 13 Cod penal, spălarea banilor în formă continuată, prevăzută de art. 23 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 290 Cod penal, toate cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal.

- Didilă Vasile – din infracțiunile prevăzute de art. 7 alin. din Legea nr. 39/2003, art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, art. 25 raportat la art. 290 Cod penal, art. 23 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, în infracțiunile de inițierea unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 7 alin. 1 și 3 din Legea nr. 39/2003, evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 11 lit. b și c din Legea nr. 87/1994, modificată prin Legea nr. 161/2003, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal și art. 13 Cod penal, spălarea banilor în formă continuată, prevăzută de art. 23 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 290 Cod penal, toate cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal.

- Răducan Vasile - din infracțiunile prevăzute de art. 7 alin. din Legea nr. 39/2003, art. 11 lit. c din Legea nr. 87/1994, art. 25 raportat la art. 290 Cod penal, art. 23 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, în infracțiunile de inițierea unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 7 alin. 1 și 3 din Legea nr. 39/2003, evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 11 lit. b și c din Legea nr. 87/1994, modificată prin Legea nr. 161/2003, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal și art. 13 Cod penal, spălarea banilor în formă continuată, prevăzută de art. 23 alin. 1 lit. b din Legea nr. 656/2002 modificată, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal, instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută de art. 25 Cod penal raportat la art. 290 Cod penal, toate cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal.

În cuprinsul acestei ordonanțe se face referire atât la contractul de consultanță nr. 2/10.02.2004, cât și la contractul de închiriere vagoane nr. 2 din decembrie 2003, reținându-se totodată forma continuată a infracțiunilor de evaziune fiscală și spălare a banilor.

Prin ordonanța din data de **12.02.2014** (filele 44-45 vol. LII), având în vedere intrarea în vigoare a noilor coduri, s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor pentru care se efectua urmărirea penală, față de învinuții/suspecți, după cum urmează: Stoica Gruia – din infracțiunile prevăzute de art. 7 din Legea nr. 39/2003, art. 11 lit. b și c din Legea 87/1994 modificată, art. 23 lit. c din Legea 656/2002, în infracțiunile de „constituire a unui grup infracțional organizat”, faptă prevăzută de art. 367 alin. 1 și 3 Cod Penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal; evaziune fiscală în formă continuată, faptă prevăzută de art. 9 alin.(1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă), cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; „spălarea banilor”, faptă prevăzută de art. 29, lit. a și b din legea 656/2002 actualizată, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod penal.

- Didilă Vasile – din infracțiunile prevăzute de art. 7 din Legea nr. 39/2003, art. 11 lit. b și c din Legea 87/1994 modificată, art. 23 lit. c din legea 656/2002, toate cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, în infracțiunile de „constituire a unui grup infracțional organizat”, faptă prevăzută de art. 367 alin. 1 și 3 Cod Penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal; evaziune

fiscală în formă continuată, faptă prevăzută de art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă), cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, „spălarea banilor” în formă continuată, faptă prevăzută de art. 29, lit. a și b din Legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod penal.

- Răducanu Vasile - din infracțiunile prevăzute de art. 7 din Legea nr. 39/2003, art. 11 lit. b și c din Legea 87/1994 modificată, art. 23 lit. c din legea 656/2002, toate cu aplicarea art. 33 lit. a Cod penal, în infracțiunile de „constituire a unui grup infracțional organizat”, faptă prevăzută de art. 367 alin. 1 și 3 Cod Penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal; evaziune fiscală în formă continuată, faptă prevăzută de art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă), cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, „spălarea banilor” în formă continuată, faptă prevăzută de art. 29, lit. a și b din Legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod penal.

Prin ordonanțele din data de **30.01.2015** s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale:

- Împotriva inculpatului Didilă Vasile pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. 1 și 3 Cod Penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal; evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă), și spălarea banilor în formă continuată, prevăzută de art. 29, lit. a și b din Legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 35 alin. 1 și art. 38 alin. 1 Cod penal.

- Împotriva inculpatului Stoica Gruia pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. 1 și 3 Cod Penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal; evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă), și spălarea banilor în formă continuată, prevăzută de art. 29, lit. a și b din Legea 656/2002 actualizată, toate cu aplicarea art. 35 alin. 1 și art. 38 alin. 1 Cod penal.

- Împotriva inculpatului Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. 1 și 3 Cod Penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal; evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă) și spălarea banilor în formă continuată, prevăzută de art. 29, lit. a și b din Legea 656/2002 actualizată, toate cu aplicarea art. 35 alin. 1 și art. 38 alin. 1 Cod penal.

Prin ordonanța din data de **27.10.2015** (filele 12 și urm. vol. LII) s-a dispus extinderea urmăririi penale și a acțiunii penale și schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina inculpaților Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile, urmând ca acțiunea penală să fie exercitată în continuare față de aceștia pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni:

- inculpatul Stoica Gruia, pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, faptă prevăzută de art. 367 alin 1 și 3 din Noul Cod Penal, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod Penal, (lege mai favorabilă), participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată (16 acte materiale) cu un prejudiciu total de 8.243.552 RON, prevăzută de art. 52 alin. (3) Cod penal raportat la art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal și spălarea banilor în formă continuată (3 acte materiale) prevăzută de art. 29, lit. a și b din legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,9 RON, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod penal

- inculpatul Didilă Vasile, pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, faptă prevăzută de art. 367 alin 1 și 3 din Noul Cod Penal, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod Penal (lege mai favorabilă), participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată (21 acte materiale), prevăzută de art. 52 alin. (3) Cod penal raportat la art. 9 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, cu un prejudiciu total de 8.871.394,9 RON și spălarea banilor în formă continuată (38 de acte materiale) prevăzută de art. 29, lit. a și b din legea

656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,9 RON, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod penal

- inculpatul Răducan Vasile, pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, faptă prevăzută de art. 367 alin 1 și 3 din Noul Cod Penal, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod Penal (lege mai favorabilă), participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată (21 acte materiale), prevăzută de art. 52 alin. (3) Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, cu un prejudiciu total de 8.871.394,9 RON și spălarea banilor în formă continuată (7 de acte materiale) prevăzută de art. 29, lit. a și b din legea 656/2002 actualizată, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,9 RON, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod penal

Curtea constată că urmărirea penală nu a cunoscut perioade de completă inactivitate care să acopere integral durata termenului general de prescripție a răspunderii penale raportat actelor anterior menționate (cu precizările ce urmează a fi făcute în considerentele ulterioare referitor la infracțiunea de evaziune fiscală), luând în considerare și implicarea celor trei inculpați în desfășurarea procedurii.

Cu privire la aducerea efectivă la cunoștință a actelor de urmărire penală în vederea producerii efectului întreruptiv de prescripție, Curtea reține că atât potrivit art. 155 alin. (1) Noul Cod penal (în varianta ce nu a fost considerată neconstituțională), cât și potrivit art. 123 alin. (1) Cod penal anterior, cursul termenului prescripției se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului (învinuitului) sau inculpatului în desfășurarea procesului penal. Efectul întreruptiv al actului are loc prin însuși îndeplinirea acestuia în interiorul termenului de prescripție, comunicarea putând avea loc și ulterior acestui moment. Contrar susținerilor apărării, comunicarea sau aducerea la cunoștință a unor acte poate avea loc și în afara termenului de prescripție și nu influențează legalitatea sau efectul actului de întrerupere a termenului de prescripție. Altminteri, legiuitorul ar fi stabilit comunicarea actului ca fiind cea care produce întreruperea cursului prescripției. Mai mult decât atât, în cauză se impune a fi avută în vedere și echipolența actelor juridice procesuale, respectiv aptitudinea unor acte de procedură sau împrejurări de a îndeplini - prin echivalare - funcția și efectele unui alt act de procedură pe care îl prescrie legea. Comunicarea diferitelor acte, informații din dosar, participarea învinuiților în cursul urmăririi penale pot fi avute în vedere pentru a stabili că urmărirea penală nu a fost una secretă față de inculpați, aceștia având posibilitatea efectivă de a lua cunoștință de actele de urmărire efectuate în cauză și care au întrerupt termenul de prescripție. Așadar, eventualele vicii ale comunicării actelor de urmărire penală nu pot produce consecințele juridice invocate.

Cu privire la implicarea celor trei inculpați în desfășurarea procedurii, fapt ce exclude ipoteza ca urmărirea penală să se fi desfășurat fără ca aceștia să aibă cunoștință de ea, Curtea face referire, cu titlu exemplificativ, la audierea din data de 20 iunie 2006 în calitate de învinuit a inculpatului Didilă Vasile, asistat fiind de apărător (filele 81 și urm. Vol. I u.p.), audierea din data de 23 iunie 2006 în calitate de învinuit a inculpatului Răducan Vasile, asistat fiind de apărător (filele 90 și urm. Vol. I u.p.), precum și la următoarele aspecte: la data de 17.03.2010, prin intermediul apărătorului său, învinuitul Didilă Vasile a fost citat în vederea reaudierii, reaudieri ce au avut loc la 23.10.2010 și 13.10.2011 (filele 85 și urm. Vol. I u.p.); la 25.06.2013 au fost emise citații pe numele inculpaților Didilă Vasile, Stoica Gruia, Răducan Vasile care erau chemați în calitate de învinuiți la DIICOT Iași (filele 13-15 vol. 41 u.p.), toți cei trei inculpați au fost citați începând cu data de 08.12.2014 în calitate de suspecti (filele 57 și urm. vol. LI u.p.), a avut loc reaudierea acestora: Didilă Vasile - în calitate de suspect și inculpat la 30.01.2015 (112 și urm. vol. LI u.p.), Stoica Gruia - în calitate de suspect și inculpat la 30.01.2015 (137 și urm. vol. LI u.p.), Răducan Vasile - în calitate de suspect și inculpat la 27.01.2015 (142 și urm. vol. LI u.p.), la data de 01.10.2014 au fost depuse obiecțiuni la raportul de expertiză formulate de cei trei inculpați prin apărător (filele 42 și urm. vol. L u.p.). Acestora li se adaugă și toate celelalte procese-verbale, cereri, adrese și

ordonanțe la care a făcut trimitere expresă prima instanță în hotărârea sa (filele 88-92 din sentință).

Deși este adevărat că în procesul-verbal din 15.07.2013 prin care îi este înmănat un exemplar al raportului de constatare nu este indicată calitatea de învinuit, fiind menționat „numitul Stoica Gruia” (f. 19, Vol. XIX u.p.), nu operează vreo schimbare de calitate având în vedere actele de urmărire penală efectuate în cauză, iar inculpatul nu poate invoca faptul că nu ar fi cunoscut că urmărirea penală îl viza. De altfel, Stoica Gruia și Didilă Vasile, în calitate de învinuiți, au formulat, prin apărător, obiecțiuni cu privire la raportul de constatare care i-a fost înmănat celui dintâi în condițiile menționate (filele 49 și urm. vol. XIX), de unde rezultă fără dubiu că erau cunoscute calitățile procesuale deținute de fiecare în parte.

De asemenea, Curtea are în vedere și dispozițiile art. 123 alin. (3) Cod penal anterior, respectiv art. 155 alin. (3) din Noul Cod penal, potrivit cărora întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei. Având în vedere aceste dispoziții, nu se poate constata că la momentul emiterii actelor de urmărire penală, potrivit legii în vigoare la acel moment, ar fi fost împlinite termenele de prescripție în cazul infracțiunilor de grup infracțional organizat, spălare de bani și evaziune fiscală, întrucât au fost îndeplinite acte de urmărire penală întreruptive de prescripție.

Cu privire la nulitatea ordonanței din data de 21.06.2013, prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina inculpaților, s-a invocat faptul că urmărirea penală a infracțiunii de evaziune fiscală a fost începută numai cu privire la contractul de consultanță, prin ordonanța menționată procurorul introducând în obiectul acuzației și cele două contracte de închiriere și subînchiriere.

În opinia apărătorilor, procurorul avea obligația de a dispune extinderea urmăririi penale potrivit art. 311 Cod procedură penală, iar la data respectivă intervenise deja termenul general de prescripție pentru actele materiale ce au fost introduse în conținutul constitutiv al infracțiunii cercetate la acel moment. Totodată, cele două contracte nu sunt simple acte ale aceluiași element material, ci sunt elemente materiale ale unor infracțiuni distincte, nu există niciun element de legătură între cele două din care să rezulte aceeași rezoluție infracțională. Din această perspectivă, s-a solicitat și schimbarea încadrării juridice a faptelor, cerere ce ține și de temeinicia hotărârii și asupra căreia Curtea a apreciat că este necesar să se pronunțe odată cu soluționarea cauzei pe fond.

Art. 238 din Vechiul Cod de procedură penală stabilea procedura extinderii cercetării penale, reglementarea fiind preluată în esență de art. 311 Cod procedură penală. Analizând dispozițiile art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a precizat în Decizia nr. 563 din 22 noiembrie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, că „*acestea vizează mai multe situații, respectiv: extinderea urmăririi penale in rem pentru altă faptă care constituie o nouă infracțiune; extinderea urmăririi penale in rem pentru altă faptă care constituie act material al aceleiași infracțiuni (fără schimbarea încadrării juridice; de exemplu, urmărirea penală se desfășoară cu privire la infracțiunea de furt și se descoperă luarea și a altor bunuri, fără a fi în prezența infracțiunii continuate); extinderea urmăririi penale in rem pentru altă faptă care constituie act material al aceleiași infracțiuni (cu schimbarea încadrării juridice; în cazul infracțiunilor continuate și complexe ori a celor cu consecințe deosebit de grave; de exemplu, urmărirea penală se desfășoară cu privire la infracțiunea de furt și se descoperă luarea altor bunuri de la aceeași persoană la intervale de timp diferite sau se cercetează o infracțiune de furt și se descoperă că s-au exercitat violențe pentru luarea bunului); schimbarea încadrării juridice în cazul urmăririi penale in rem; extinderea urmăririi penale in personam pentru altă faptă comisă de suspect care constituie o nouă infracțiune; extinderea urmăririi penale in personam pentru altă faptă care constituie act material al aceleiași infracțiuni (fără schimbarea încadrării juridice); extinderea urmăririi penale in personam pentru altă faptă care constituie act material al aceleiași infracțiuni (cu*

schimbarea încadrării juridice în cazul infracțiunilor continuate și complexe ori a celor cu consecințe deosebit de grave); extinderea urmăririi penale in personam față de o altă persoană (coautor, instigator sau complice); schimbarea încadrării juridice în cazul urmăririi penale in personam.”

În cauză, schimbarea încadrării juridice a faptelor a avut loc înainte de extinderea urmăririi penale pentru alte fapte care constituie acte materiale ale aceleiași infracțiuni (respectiv actele materiale ce țin de contractul de subînchiriere vagoane), fiind încălcate dispozițiile art. 238 din Vechiul Cod de procedură penală (în vigoare la momentul emiterii ordonanței din data de 21.06.2013). Cu toate acestea, Curtea constată că nulitatea relativă a actului contestat pentru neîndeplinirea obligației de extindere a urmăririi penale a fost invocată cu nerespectarea termenelor legale. Pe de altă parte, pentru a interveni nulitatea actului contestat, este necesar să se facă dovada unei vătămări ce nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului, nefiind incidentă o cauză de nulitate absolută.

În cazul *inculpaților Didilă Vasile și Răducan Vasile*, Curtea apreciază că, din punct de vedere procedural, atât timp cât se reține o formă continuată a infracțiunii (cu referire la actele materiale de evaziune fiscală aferente încheierii și desfășurării contractului de consultanță și contractului de subînchiriere vagoane), urmărirea penală a unor acte materiale suplimentare prin schimbarea încadrării juridice și nu prin extinderea urmăririi penale urmată de schimbarea încadrării juridice nu produce nicio vătămare, normele de drept penal statuând că în cazul infracțiunilor continuate, termenul de prescripție a răspunderii penale curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, ce intră în conținutul constitutiv, iar efectuarea oricărui act întreruptiv cu privire la unele acte materiale echivalează cu întreruperea termenului de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea continuată în întregul ei. Vătămarea ar putea exista în prezenta cauză și ar fi iremediabilă, actul fiind lovit de nulitate absolută, doar în ipoteza în care faptele noi cercetate nu ar constitui acte materiale ale aceleiași infracțiuni, ci infracțiuni distincte și independente de cele ce făceau obiectul cercetării la momentul emiterii ordonanței de schimbare a încadrării juridice.

Contrar susținerilor apărării, deși actele materiale care intră în conținutul constitutiv al infracțiunilor continuate își păstrează individualitatea în raport cu anumite instituții de drept, printre acestea nu se numără și prescripția răspunderii penale. În acest sens, Curtea are în vedere și cele statuate de Plenul fostului Tribunal Suprem prin decizia de îndrumare nr.1 din 20 iunie 1987 cu privire la data când infracțiunea se consideră săvârșită și la efectele juridice pe care le produc infracțiunile continue și continuate în timpul cât durează săvârșirea lor. Din considerentele acestei decizii rezultă că în cazul infracțiunii continuate anumite consecințe juridice se produc de la momentul consumării infracțiunii, cu excepția celor referitoare „*la aplicarea legii penale în spațiu și timp și ele privesc, îndeosebi, încadrarea juridică a faptelor, minoritatea, amnistia și grațierea, data de la care începe să curgă termenul de prescripție*”. Așadar, există un singur termen de prescripție a răspunderii penale, care curge de la momentul epuizării activității infracționale pentru întreg ansamblul actelor materiale ce intră în conținutul constitutiv al infracțiunii continuate, iar întreruperea termenului intervine prin efectuarea actelor de urmărire penală indicate de legiuitor în raport cu oricare dintre actele materiale componente ale infracțiunii continuate.

Referitor la unitatea legală, respectiv la forma continuată a infracțiunii de evaziune fiscală imputată inculpaților Didilă Vasile și Răducan Vasile, Curtea, asemenea instanței de fond, nu identifică elemente care să diferențieze substanțial activitatea infracțională derivată din încheierea contractului de consultanță și a contractului de subînchiriere vagoane, fiind întrunite condițiile legale pentru reținerea formei continuate a infracțiunii.

Deși inculpatul Răducan Vasile nu a solicitat instanței de fond continuarea procesului penal pentru stabilirea nevinovăției sale în raport cu infracțiunea de evaziune fiscală, în fața instanței de apel acesta a reiterat cererea de schimbare a încadrării juridice dintr-o infracțiune de evaziune în formă continuată într-o infracțiune simplă (în raport cu fapta pretins comisă în legătură cu încheierea contractului de consultanță). În acest context, Curtea trebuie să

analizeze și în cazul acestui inculpat toate elementele ce țin de conținutul constitutiv al infracțiunii de evaziune fiscală, pentru care instanța de fond a dispus încetarea în condițiile menționate. Analiza vinovăției în săvârșirea actelor ce intră în conținutul constitutiv al infracțiunii pentru care s-a dispus încetarea (și nu s-a solicitat continuarea judecării la Tribunalul Iași) se impune a fi realizată și din perspectiva faptului că aceleași acte materiale au fost considerate ca făcând parte și din conținutul constitutiv al infracțiunii de spălare de bani, infracțiune cu privire la care inculpatul Răducan Vasile, prin apărător, a solicitat, conform art. 18 Cod procedură penală, continuarea procesului penal la termenul din data de 02.02.2023, concluziile formulate cu ocazia dezbaterilor fiind în sensul achitării inculpatului pentru săvârșirea infracțiunilor de spălare a banilor și constituirea unui grup infracțional organizat.

Prin rechizitoriu, s-a reținut că inculpatul Didilă Vasile, în cursul lunii decembrie 2003, a determinat cu intenție pe numitul Dediu Horia, să semneze, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A., contractul de subînchiriere vagoane de la S.C. RAPID COM S.R.L., iar în luna februarie 2004, a determinat cu intenție pe numiții Dediu Horia și Ionescu Laurențiu să încheie, în calitate de reprezentanți ai S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., un contract fictiv de consultanță cu S.C. RAPID COM S.R.L., pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile facturile emise de S.C. RAPID COM S.R.L., reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., respectiv a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., fapte ce au produs un prejudiciu statului.

În sarcina inculpatului Răducan Vasile, s-a reținut prin actul de sesizare a instanței că, în calitate de unic asociat și administrator al S.C. RAPID COM S.R.L., a semnat un contract de subînchiriere vagoane fictiv cu S.C. G.F.R. S.A. la data de 20.12.2003, iar în cursul lunii februarie 2004 un contract de consultanță fictiv cu S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., și a dispus apoi emiterea de facturi fictive și remiterea acestora către angajații societăților cocontractante, ajutându-i pe reprezentanții lor să încheie contracte fictive și apoi pe angajații responsabili cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile respectivele facturi reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., respectiv S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.

Curtea constată că este îndeplinită condiția unității de subiect activ, inculpații acționând în calitate de participanți, respectiv instigator/complice.

Este îndeplinită și condiția unității de conținut a infracțiunii întrucât acțiunile concrete ale inculpaților prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni, lezând același obiect juridic.

Contrar apărărilor formulate, Curtea apreciază că este îndeplinită și exigența unității de rezoluție infracțională, inculpații având reprezentarea concretă a ansamblului activităților infracționale înainte de comiterea primului act de executare, rezoluția acestora menținându-se pe parcursul întregii activități. Acest aspect rezultă din modul de operare identic în toate cazurile utilizat de inculpați, din calitățile persoanelor implicate, intervalul de timp relativ scurt în care aceștia au acționat, precum și din scopul urmărit, respectiv acela de a nu achita obligațiile fiscale la bugetul de stat conform dispozițiilor legale.

Nu în ultimul rând, este îndeplinită și condiția ca pluralitatea de acte să fie săvârșite la diferite intervale de timp, nefiind comise în mod neîntrerupt în cadrul unui singur act material, dar nici la un interval de timp prea mare pentru a se ajunge la concluzia existenței unei pluralități de infracțiuni.

Rezultă așadar că actele materiale de participație improprie la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, pentru care au fost cercetați inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile, nu sunt autonome sau independente și nu ar fi putut fi sancționate aparte ca infracțiuni distincte, ci sunt elemente componente ale infracțiunii unice de evaziune fiscală în formă continuată, context în care faptul că în etapa inițială urmărirea penală a avut loc doar prin raportare la o parte dintre actele materiale ce le-au fost reținute în sarcină prin rechizitoriu nu prezintă

relevanță din perspectiva cursului prescripției, întrucât prescripția răspunderii penale nu curge în mod distinct pentru fiecare act material. Ca atare criticile invocate de cei doi în sensul arătat, dar și cererile de schimbare a încadrării juridice dintr-o infracțiune unică de evaziune fiscală în două infracțiuni distincte de evaziune fiscală sunt nefondate.

În ceea ce îl privește pe inculpatul Stoica Gruia, întreruperea termenelor de prescripție a răspunderii penale în privința celorlalți inculpați în considerarea urmăririi penale a actelor materiale ce vizează contractul de consultanță a produs efecte similare și în privința situației juridice a inculpatului Stoica Gruia, fiind necesare însă anumite precizări.

Curtea constată că acuzația de evaziune fiscală ce i-a fost adusă odată cu trimiterea în judecată este delimitată clar în rechizitoriul emis de PICCJ- DIICOT- Serviciul Teritorial Iași în dosarul nr. 20D/P/2006 la data de 13.11.2015, procurorul arătând următoarele:

„Fapta inculpatului Stoica Gruia constând în aceea că, în luna decembrie 2003, împreună cu inculpatul Didilă Vasile, în calitate de factori de decizie în cadrul S.C. G.F.R. S.A., a determinat cu intenție pe suspectul Dediu Horia, să semneze, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A., contractul de subînchiriere vagoane de la S.C. RAPID COM S.R.L., pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile cele 16 facturi emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în perioada 31.03.2004 – 31.12.2004, reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., fapte ce au produs un prejudiciu total în cuantum de 8.243.552 RON, fără ca aceste persoane să cunoască fictivitatea operațiunilor, constituie participatie improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată (16 acte materiale), prevăzută de art. 52 alin. (3) Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 (lege mai favorabilă) cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal”.

Așadar, în cazul acestui inculpat, întreaga activitate infracțională de evaziune fiscală reținută în final în sarcina sa se rezumă și vizează exclusiv contractul de subînchiriere vagoane, activitate urmărită penal în mod oficial odată cu emiterea ordonanței din data de 21.06.2013, învinuitul Stoica Gruia fiind cercetat pentru fapta constând în aceea că: *„în luna decembrie 2003, împreună cu inculpatul Didilă Vasile, în calitate de factori de decizie în cadrul S.C. G.F.R. S.A., a determinat cu intenție pe suspectul Dediu Horia, să semneze, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A., contractul de subînchiriere vagoane de la S.C. RAPID COM S.R.L., pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile cele 16 facturi emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în perioada 31.03.2004 – 31.12.2004, reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A.”* (singura faptă de evaziune fiscală pentru care s-a dispus trimiterea în judecată).

În sarcina inculpatului Stoica Gruia, prin rechizitoriu, nu i s-a reținut vreo formă de participatie penală în legătură cu contractul de consultanță, chiar dacă urmărirea penală inițială în privința sa a vizat acest contract și nu există vreo soluție oficială de clasare. Este evident că lipsa unei soluții a procurorului cu privire la toate actele cercetate constituie un viciu al rechizitoriului, viciu care trebuia și putea fi invocat în procedura de cameră preliminară, la acest moment instanța neavând posibilitatea să facă o analiză în concret a acuzației inițiale. Doar invocarea nulității rechizitoriului în termenul legal ar fi permis verificarea încadrării juridice date faptelor la momentul emiterii ordonanței din data de 21.06.2013. Curtea reamintește și că potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional (Decizia nr. 229 din 27 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 630 din 10 iulie 2023), *„orice încălcare a normelor relative la drepturile procesuale poate determina o vătămare a drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, dovedirea vătămării de către aceștia, alături de impunerea, prin lege, și a altor exigențe, cum ar fi instituirea unor termene sau condiții procesuale, constituind o condiționare a accesului liber la justiție, justificată prin restrângerea posibilității de exercitare abuzivă a dreptului de a invoca nulitatea relativă, în vederea asigurării ordinii de*

drept, indispensabilă pentru valorificarea drepturilor proprii, cu respectarea atât a intereselor generale, cât și a drepturilor și a intereselor legitime ale celorlalți titulari, cărora statul este ținut, în egală măsură, să le acorde ocrotire. De altfel, (...) această condiționare a anulării actului de procedură care nu îndeplinește prescripțiile prevăzute de lege de existența unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în alt mod nu are semnificația unei sustrageri a acestuia de la aplicarea sancțiunilor legale sau a unei derogări de la obligativitatea respectării legii.”

Așadar, raportat considerentelor expuse, nulitatea actelor de urmărire penală și a rechizitoriului pentru alte motive decât împlinirea termenelor de prescripție la momentul emiterii trebuia invocată în condițiile reglementate de art. 282 alin. (4) lit. a) Cod procedură penală, aplicabile actelor de urmărire efectuate atât înainte, cât și după intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală după cum rezultă din art. 4 din Legea nr. 255/2013 de punere în aplicare a Codului.

În aceste condiții, Curtea apreciază că deși acuzația nu a fost menținută integral, acest aspect nu poate invalida retroactiv caracterul întreruptiv al actelor efectuate în prima etapă a urmăririi penale, similar situației celorlalți doi inculpați.

Considerentele expuse anterior cu privire la cercetarea inculpaților Didilă Vasile și Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală (cu referire la contractul de consultanță și contractul de subînchiriere vagoane) sunt valabile în cazul tuturor celor trei inculpați Didilă Vasile, Stoica Gruia și Răducan Vasile în privința infracțiunii de spălare de bani în sensul că deși nu toate elementele avute în vedere de către procuror au fost cercetate încă de la început, infracțiunea are caracter unitar, prescripția răspunderii penale curgând de la data săvârșirii infracțiunii în toate elementele ei.

În privința prescripției răspunderii penale reglementate de Noul Cod penal, așa cum s-a menționat în debutul analizei criticilor ce țin de prescripție, noua reglementare nu poate avea consecințe asupra legalității actelor întocmite sub imperiul reglementării anterioare, ci doar din perspectiva stabilirii și aplicării în cauză a legii penale mai favorabile.

Având în vedere efectele deciziilor Curții Constituționale 297/2018 și 358/2022, precum și cele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție în Hotărârea Prealabilă nr. 67/2022, Curtea reține că a existat următoarea succesiune de legi:

- de la data intrării în vigoare a Codului penal (1 februarie 2014) și până la publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 (25 iunie 2018), textul art. 155 alin. (1) din Codul penal a avut conținutul: „Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză” și s-a bucurat de prezumția de constituționalitate;

- între data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 (a cărei natură a fost lămurită prin Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 26 mai 2022) și până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 71/2022 (30.05.2022), textul art. 155 alin. (1) din Codul penal a avut conținutul „Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea” și nu a cuprins vreun caz de întrerupere a cursului termenului de prescripție;

- de la data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 71/2022 pentru modificarea art. 155 alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, textul art. 155 alin. (1) din Codul penal are următorul conținut: „Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.”

La acest moment, Curtea apreciază oportun să precizeze că refuzul primei instanțe de a dispune încetarea procesului penal în raport de decizia Curții Constituționale nr. 297/2018 era în acord cu practica la nivel național. Revirimentul jurisprudențial a intervenit odată cu publicarea Deciziei nr. 358/2022 a Curții Constituționale și a lămuririlor oferite de Înalta Curte de Casație și Justiție în Hotărârea Prealabilă nr. 67/2022 în cuprinsul căreia s-a arătat că „Normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale

prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție și art. 5 din Codul penal”.

În raport cu această schimbare de optică se poate considera că la momentul pronunțării hotărârii apelate erau împlinite termenele generale de prescripție a răspunderii penale pentru toate infracțiunile deduse judecării ca urmare a aplicării în cauză a legii în vigoare între data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 și până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 71/2022, identificată ca lege penală mai favorabilă, întrucât nu reglementează niciun caz de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale.

Curtea punctează privitor la această chestiune că Decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene din 24.07.2023 pronunțată în cauza C-107/23 PPU nu își are aplicabilitate *ratione temporis* având în vedere că la data săvârșirii faptelor România nu era stat membru al Uniunii Europene. Pe de altă parte, la momentul pronunțării prezentei decizii sunt împlinite și termenele de prescripție specială a răspunderii penale reglementate de Noul Cod penal. Ca atare, orice soluție de condamnare a inculpaților este exclusă.

Nelegalitatea pedepsei stabilite pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat.

Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003, „*inițierea sau constituirea unui grup infracțional organizat ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a unui astfel de grup se pedepsește cu închisoare de la 5 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi*”. Conform alin. (2), pedeapsa pentru infracțiunea de constituire a unui grup „*nu poate fi mai mare decât sancțiunea prevăzută de lege pentru infracțiunea cea mai gravă care intră în scopul grupului infracțional organizat*”.

Potrivit art. 141 ind. 1 Cod penal anterior prin pedeapsă prevăzută de lege se înțelege „*pedeapsa prevăzută în textul de lege care incriminează fapta săvârșită în forma consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei*”. Este adevărat că art. 141¹ a fost introdus de pct. 50 al art. I din Legea nr. 278 din 4 iulie 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 601 din 12 iulie 2006, însă legea nu a adus o modificare a interpretării date în jurisprudență până la acel moment.

Contrar apărărilor formulate, rezultă cu claritate din norma de incriminare că la individualizarea în concret a pedepsei raportarea nu se face la pedeapsa efectiv aplicată pentru săvârșirea infracțiunilor ce intră în scopul grupului infracțional organizat, ci cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea scop, infracțiune ce poate fi sau nu sancționată din diferite motive, sancționarea infracțiunii scop nefiind o condiție de antrenare a răspunderii penale pentru săvârșirea infracțiunii de grup infracțional organizat. Or, pedepsele aplicate prin sentința penală apelată nu depășesc maximul prevăzut de lege (fără luarea în considerare a vreunei cauze de atenuare) pentru infracțiunile ce au intrat în scopul grupului infracțional organizat.

Cu privire la presupusa nelegalitate a pedepselor aplicate în raport cu dispozițiile art. 76 Cod penal, critica este nefondată. Ca efect al reținerii circumstanței atenuante prevăzute de art. 74 alin. (2) Cod penal anterior, devin aplicabile dispozițiile art. 76 alin. (1) lit. b) Cod penal anterior, potrivit cărora când minimul special al pedepsei închisorii este de 5 ani sau mai mare, pedeapsa se coboară sub minimul special, dar nu mai jos de un an. Este evident că și de această dată minimul special este cel prevăzut de lege, fără luarea în considerare a vreunei cauze de atenuare. În consecință, prima instanță avea posibilitatea de a aplica pentru săvârșirea infracțiunii de grup infracțional organizat pedepse principale de până la 5 ani închisoare (minim special al infracțiunii prevăzute de art. 7 alin. (1) din Legea nr. 39/2003).

Rezultă așadar, contrar susținerilor exprimate în apel de către inculpați, că pedepsele principale au fost aplicate inculpaților cu respectarea limitelor legale de pedeapsă.

Nelegala anulare a suspendării executării pedepsei dispusă prin sentința penală nr. 17/05.03.2015 a Curții de Apel Ploiești în dosarul nr. 856/2/2014, modificată și definitivă prin decizia nr. 67/A/23.02.2016 a ÎCCJ– în cazul inculpatului Stoica Gruia.

Art. 97 din Noul Cod penal reia reglementarea din art. 86 ind. 5 alin. (1) cu referire la art. 85 alin. (1) și (2) Cod penal anterior, ambele reglementări stabilind că anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere are loc dacă se descoperă că cel condamnat mai săvârșise o infracțiune înainte de rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus suspendarea, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea termenului de încercare. Anularea nu are loc, dacă infracțiunea care ar fi putut atrage anularea a fost descoperită după expirarea termenului de supraveghere.

Curtea constată întrunirea legală a tuturor acestor condiții: faptele de care este acuzat inculpatul Stoica Gruia în prezenta cauză au fost săvârșite și descoperite anterior sentinței penale nr. 17/05.03.2015, modificată prin decizia penală nr. 67/A/23.02.2016, pentru infracțiunile deduse judecătii (2 din cele 3) i s-au aplicat pedepse cu închisoarea, fiind irelevant faptul că soluția de condamnare a intervenit după expirarea termenului de încercare. De asemenea, Curtea constată că argumentele invocate în apărare se referă în realitate la condițiile revocării beneficiului suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, instituție inaplicabilă în cauză și pe care prima instanță, în mod corect, nu a avut-o în vedere.

Nelegalitatea constituirii de parte civilă în cauză.

Instanța de fond a reținut în mod corect că nicio dispoziție din legea procesual penală în vigoare nu condiționează exercitarea acțiunii civile în cadrul procesului penal de necesitatea parcurgerii unei proceduri prealabile cu caracter administrativ (deținerea unui titlu de creanță, a unei decizii de impunere printre altele).

Contrar celor invocate de apărare cu ocazia judecătii în primă instanță și inclusiv în cuprinsul motivelor de apel, Curtea constată că nu există motive de nelegalitate sub aspectul constituirii ca parte civilă, pentru considerentele ce urmează și care completează aspectele reținute în sentința penală apelată.

Prin adresa din 05.02.2015 (fila 113 vol. 50 u.p.), s-a arătat că, în baza art. 20 Cod procedură penală, Agenția Națională de Administrare Fiscală în calitate de reprezentant al Statului Român se constituie parte civilă cu suma de 9.160.878,97 lei reprezentând prejudiciul adus bugetului de stat, sumă la care urmează a fi calculate accesoriile fiscale. În conformitate cu art. 21 Cod procedură fiscală, s-a solicitat introducerea în cauză, ca părți responsabile civilmente, a societăților comerciale. În baza art. 249 Cod procedură penală, s-a solicitat înființarea măsurilor asiguratorii, iar în cazul în care au fost dispuse, menținerea lor.

În cursul judecătii, la data de 27.04.2018, s-a depus de către Ministerul Finanțelor Publice - Agenția Națională de Administrare Fiscală-Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași răspunsul la adresa emisă din oficiu în conținutul căruia s-a precizat că Agenția Națională de Administrare Fiscală prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, în baza mandatului acordat, își menține constituirea de parte civilă indicând suma de 8.871.394,9 lei cu titlu de prejudiciu (fila 43 vol. V dosar instanță fond).

Prin precizările făcute la 28.03.2019, s-a arătat că ANAF s-a constituit parte civilă cu suma de 9.160.878,97 lei, reprezentând TVA și impozit pe profit, la solicitarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - DIICOT - Structura Centrală, având la bază raportul de expertiză contabilă întocmit de expertul contabil judiciar Marcu Marlina și expertul contabil parte Stoica Filip.

Potrivit art. 20 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, constituirea ca parte civilă se poate face în scris sau oral, cu indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază, până la începerea cercetării judecătorești. În cazul nerespectării vreuneia dintre condițiile prevăzute la alin. (1) și (2), alin. (4) al aceluiași articol prevede că persoana vătămată sau succesorii acesteia nu se mai pot constitui parte civilă în cadrul procesului penal, putând introduce acțiunea la instanța civilă.

Curtea apreciază că aplicarea acestor norme conform scopului în care au fost edictate exclude formalismul excesiv în ceea ce privește detalierea pretențiilor, a motivelor care stau la baza solicitării, a probelor pe care se întemeiază pretențiile. Este evident că, în dovedirea pretențiilor civile, partea se poate întemeia pe probele deja administrate în soluționarea laturii

penale a cauzei, la fel cum dispozițiile art. 374 alin. (5) - (10) Cod procedură penală permit administrarea de probe în tot cursul cercetării judecătorești. La fel de evident este că, în procesul penal, temeiul pretențiilor nu poate fi altul decât răspunderea delictuală a inculpaților, corespunzătoare răspunderii penale pentru infracțiunile de prejudiciu ce fac obiectul urmăririi penale.

Așa cum s-a arătat în jurisprudență, nu poate fi aplicată în dreptul procesual penal procedura regularizării cererii din procedura civilă, având în vedere dispozițiile legale indicate și faptul că este vorba de ramuri distincte de drept, reglementate separat; pe de altă parte, dispozițiile art. 19 alin. (5) Cod procedură penală au semnificația unei referiri la dreptul material civil și nu la dreptul de procedură civilă.

În acest context, Curtea apreciază că cererea inițială de constituire ca parte civilă îndeplinește condițiile minimale, nefiind incidente dispozițiile art. 20 alin. (4) Cod procedură penală, sens în care susținerile apărării referitor la precizările făcute ulterior de DGRFP/ANAF nu prezintă relevanță din perspectiva aprecierii legalității constituirii ca parte civilă.

Cu privire la critica vizând existența unei solicitări din partea Parchetului de a se formula acțiunea civilă, Curtea o apreciază ca fiind una nefondată. Potrivit art. 20 alin. (1) Cod procedură penală, *„Constituirea ca parte civilă se poate face până la începerea cercetării judecătorești. Organele judiciare au obligația de a aduce la cunoștința persoanei vătămate acest drept.”* Așadar, corespondența dintre unitatea de parchet și partea civilă nu poate fi interpretată ca fiind altceva decât îndeplinirea de către organul de urmărire penală a unei obligații legale.

În ceea ce privește motivul de nelegalitate privind prescripția dreptului material la acțiune conform regulilor procedurii fiscale, Curtea apreciază că și acesta este nefondat. Dincolo de aspectele ce țin de stabilirea în concret a prejudiciului cauzat prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, normele legale privind inspecția fiscală și competențele organului fiscal, respectiv desfășurarea inspecției fiscale nu sunt aplicabile în cazul acțiunii civile exercitate în cadrul unui proces penal.

Potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală, *„acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale”*, respectiv *„repararea prejudiciului material și moral se face potrivit dispozițiilor legii civile”*.

„Dispozițiile legii civile” la care face trimitere textul de lege citat anterior sunt dispozițiile art. 998 din Codul civil din 1864, care dispun că *„orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșală s-a ocazionat a-l repara”*, text ce constituie sediul materiei răspunderii civile delictuale.

Așa cum s-a arătat în Decizia nr. 17/2015 privind modul de soluționare a laturii civile în cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, *„textul de lege menționat relevă caracterul accesoriu al acțiunii civile în raport cu acțiunea penală, dar și particularitatea acțiunii civile exercitate în cadrul procesului penal care își are sursa într-un prejudiciu cauzat printr-o infracțiune, aceeași infracțiune cu privire la care a fost pusă în mișcare acțiunea penală”*. *„Referirea expresă la răspunderea civilă delictuală din textul art. 19 alin. (1) din Codul de procedură penală s-a impus pentru a se sublinia originea ex delictu, și nu ex contractu a răspunderii civile, ipoteză care conferă acțiunii civile și prejudiciului o fizionomie distinctă, particulară, în raport cu natura infracțiunii ce constituie temeiul acțiunii penale”*.

Având caracter accesoriu procesului penal, competența de a soluționa acțiunea civilă și de a stabili prejudiciul nu poate aparține decât organului judiciar care soluționează procesul penal, contrar celor invocate. Determinarea prejudiciului nu are loc urmare a defășurării unei inspecții fiscale, ci prin stabilirea existenței unei fapte reglementate de legea penală, competența în acest caz revenind exclusiv organelor judiciare reglementate de procedura

penală. Nu sunt aplicabile procedurile prevăzute de Cod de procedură fiscală, iar termenul de 10 ani în care organul fiscal avea dreptul de a stabili obligații fiscale suplimentare nu îi este aplicabil instanței penale.

Așadar, atât timp cât la data la care partea civilă a formulat acțiunea civilă, nu intervenise prescripția răspunderii penale în conformitate cu normele în vigoare la acel moment, nu se poate considera că a intervenit prescripția dreptului de a exercita acțiunea civilă în procesul penal. Odată formulată acțiunea civilă, termenul de prescripție a dreptului de a exercita acțiunea civilă se întrerupe și nu mai curge până la soluționarea laturii civile, spre deosebire de prescripția răspunderii penale care cunoaște o reglementare distinctă.

Aplicarea retroactivă a legii penale mai favorabile cu privire la împlinirea termenelor de prescripție a răspunderii penale nu este de natură a atrage nelegalitatea constituirii ca parte civilă. Impedimentul în continuarea exercitării acțiunii penale nu constituie un impediment în continuarea exercitării acțiunii civile în procesul penal după cum rezultă în mod indubitabil din ansamblul normelor care reglementează modul de soluționare a acțiunii civile exercitate în cadrul unui proces penal, instanța având obligația să analizeze și să se pronunțe pe acțiunea civilă chiar și în ipoteza în care constată intervenirea prescripției răspunderii penale – art. 25 și art. 397 Cod procedură penală.

Nelegalitatea introducerii în cauză în calitate de părți responsabile civilmente a societăților Grup Feroviar Român, Rapid Com S.R.L. și Grampet S.A.

Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, în condițiile art. 21 din Codul de procedură penală, „la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile”, în termenul prevăzut la art. 20 alin. (1) din același act normativ, așadar „până la începerea cercetării judecătorești”.

S-a susținut că dispoziția judecătorului de cameră preliminară de la prima instanță de introducere în cauză a societăților menționate în calitate de părți responsabile civilmente ar fi nelegală, în condițiile în care conform art. 20 alin. (1) Codul de procedură penală introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc doar la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile, nu și din oficiu, iar cererea inițială a părții civile era una informă.

După cum s-a menționat deja la punctul anterior, în aplicarea normelor invocate, organele judiciare nu pot da dovadă de un formalism excesiv. În raport de momentul procesual în care se afla dosarul de urmărire penală la momentul formulării acțiunii civile (constituirii ca parte civilă în cauză), este evident că partea civilă nu putea avea în vedere alte societăți în afara celor în numele cărora sau în legătură cu care au acționat inculpații prin infracțiunile cercetate. Așadar, introducerea în cauză în calitate de părți responsabile civilmente a societăților Grup Feroviar Român, Rapid Com S.R.L. și Grampet S.A. s-a realizat în mod legal, la cererea persoanei îndreptățite potrivit legii civile, respectiv la cererea părții civile din prezenta cauză.

Condițiile de antrenare a răspunderii civile urmează a fi analizate la momentul soluționării laturii civile întrucât sunt aspecte ce țin de temeinicia soluției și nu de legalitate.

***

II. Cu privire la temeinicia sentinței penale apelate, în latură penală. Curtea va analiza fiecare dintre infracțiunile reținute în sarcina inculpaților, cu precizarea că anumite aspecte vizează nu doar temeinicia hotărârii, ci și legalitatea acesteia, completând astfel argumentele expuse anterior de instanța de control judiciar. De asemenea, analiza se va rezuma în principal la motivele de apel invocate.

În privința controlării de către inculpați a societăților implicate în tranzacții, considerentele primei instanțe au fost contestate în parte. Din probele administrate în cele trei etape procesuale, inclusiv raportul de expertiză financiar-contabilă întocmit în apel, rezultă următoarele:

1. Cu privire la S.C. TRANSBORDARE VAGOANE MARFA GFR -TVM S.A.

În anul 1998 a început procesul de restructurare a Societății Naționale de Căi Ferate Romane (SNCFR) prin care aceasta a fost scindată în șase societăți noi, printre care și Societatea Comercială Transbordare Vagoane Marfa „CFR-TVM”SA (dată înființare 11.03.1999).

În septembrie 2003, în conformitate cu prevederile HG NR. 77/21.06.2002 și ale Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, Societatea Comercială Transbordare Vagoane Marfă CFR-TVM SA a fost vândută la licitație prin Bursa de Mărfuri București. Transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor a fost făcut prin contractul de vânzare cumpărare nr. A/589 din 18.09.2003, noul acționar unic fiind SC GRUP FERVIAR ROMAN SA BUCUREȘTI, iar noua denumire este SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFA „GFR - TVM” SA.

La data de 20.04.2004, structura acționariatului se modifica astfel: Didilă Vasile cu o cotă de participare de 0,0002%; Stoica Gruia cu o cotă de participare de 0,0002%; Soare Lucian Luigi cu o cotă de participare de 0,0002%; Iagher Gheorghe cu o cotă de participare de 0,0002%; SC GRUP FERVIAR ROMAN SA BUCUREȘTI cu o cotă de participare de 99,9992%.

Societatea a avut sediul în Iași, strada Moara de Foc nr. 35, iar începând cu data de 24.11.2005, aceasta și-a schimbat sediul în București, sector 6, strada Economu Cezarescu nr. 1-9, parter, ap. 6.

Activitatea principală a SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFA GFR -TVM SA este transbordarea mărfurilor din vagoane cale largă (ecartament 1520mm) în vagoane cale normală (ecartament 1435), încărcarea/descărcarea de mărfuri în punctele de lucru și rearanjare încărcătură în vagoane de marfă.

Activitatea se desfășoară în cele 9 puncte de lucru aflate pe teritoriul țării (Halmeu, Domesti, Galați, Cristesti- Jijia, Suceava, Piatra Neamț, Târgu Neamț, Stamora Moravița și Curtici).

2. SC GRUP FERVIAR ROMAN SA a fost înființată în anul 2001, este o societate pe acțiuni cu capital integral privat, având ca fondatori și acționari pe: Didilă Vasile, fondator cu cota de participare de 4%; Răducanu Vasile fondator cu cota de participare de 3%; Stoica Gruia, fondator cu o cota de participare de 3%; SC GRAMPET SA fondator cu o cota de participare de 75%; SC TURNOMET SA fondator cu cota de participare de 15%.

Conform raportului de expertiză financiar-contabilă, de-a lungul timpului acționariatul societății a suportat mai multe modificări, dar doar în ceea ce privește procentul, nu și structura acestuia.

Administratorul societății este Didilă Vasile - data numirii: 23.10.2001.

Activitatea principală a societății este efectuarea prestațiilor de transport feroviar public de marfă, precum și activități de manevrare a vagoanelor de marfă pe liniile industriale.

3. SC RAPID COM SRL a fost înființată în anul 2003, având sediul în jud. Galați, sat. Toflea, com. Brahasesti nr. 650, și asociat unic pe Răducan Vasile, care are și calitate de administrator.

După data de 28.01.2008 asociatul Răducan Vasile a cedat părțile sociale inculpatului Didilă Vasile 95% și SC TURNOPREST SRL 5%, administrator fiind Didilă Vasile.

La data înființării, activitatea principală a societății era turnarea fontei, iar ca activități secundare fabricarea băuturilor, întreținere și reparare autovehicule, comerț cu ridicată a altor produse, cafenele și baruri fără spectacol.

După data de 01.07.2005, s-a extins domeniul activităților secundare.

4. SC GRAMPET SA a fost înființată în data de 08.02.1999, cu sediul în București, Calea Victoriei nr. 114.

Acționariatul la data înființării era: Stoica Gruia cu o cota de participare de 73,3855% și Didilă Adriana cu o cota de participare de 26,6143%.

Activitatea principală a societății viza activitățile holdingurilor.

Între cele 4 societăți există o legătură de afiliere, având în principal asociați cu grade apropiate de rudenie.

Spre deosebire de inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile, inculpatul Stoica Gruia a contestat faptul că la momentul efectuării tranzacțiilor ce fac obiectul dosarului penal ar fi fost un factor decident în cadrul societăților implicate în tranzacții. De altfel, acest aspect a fost susținut și de către coinculpați, invocându-se existența unor probleme de familie, în acest sens fiind și declarația martorei Valeria Schelean, audiată în fața instanței de apel.

Contrar susținerilor formulate în apărare, Curtea constată că inculpatul Gruia Stoica deținea cote semnificative de participare în cadrul societăților și era în continuare implicat în activitatea acestora, astfel că nu se poate susține că nu avea cunoștință de activitățile desfășurate.

Având în vedere că la momentul înființării SC GRAMPET SA, Stoica Gruia deținea o cotă de participare de 73,3855%, iar la momentul înființării S.C. GFR S.A., Stoica Gruia deținea în nume propriu o cotă de participare de 3%, iar SC GRAMPET SA, societate la care era acționar majoritar, 75%, rezultă că, fără a lua în considerare relațiile de rudenie sau alte tipuri de raporturi cu ceilalți acționari, inculpatul Stoica Gruia a deținut în mod implicit în cadrul S.C. G.F.R. S.A. o cotă de participare de aproape 60%. Ulterior, cotele de participare au cunoscut mai multe modificări, dar acționariatul majoritar a fost deținut în mod constant de cei trei inculpați din prezenta cauză împreună.

La acest moment, Curtea apreciază necesar să puncteze că, deși s-a înaintat de către instanța de fond și de către parchet ipoteza că inculpatul Stoica Gruia a fost cel care a deținut pe parcursul timpului peste 90% din acțiuni în cadrul diferitelor societăți afiliate, o astfel de ipoteză este una greșită și anulează întreaga contribuție și activitate desfășurată de ceilalți doi inculpați. În realitate, după cum rezultă din probele administrate, toți cei trei, împreună, în diferite variante și prin diferite societăți acționare dețineau pachetele majoritare, deciziile fiind luate în principal de inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile. Oricare dintre aceștia ar fi putut bloca și impune orice hotărâre luată în cadrul societăților, chiar dacă atribuțiile de punere în executare a acestora aparțineau altor persoane. Curtea de Apel nu este convinsă de susținerea acuzării că toate deciziile de afaceri îi aparțineau doar inculpatului Stoica Gruia și ceilalți erau doar executanți, probele administrate în cauză nefiind apte să dovedească acest lucru dincolo de orice îndoială rezonabilă. Însă, chiar și în acest condiții, participația tuturor inculpaților la activitatea desfășurată și care a făcut obiectul acuzațiilor este de netăgăduit.

Oricât de dificile ar fi fost relațiile de familie, nu poate fi acceptată ipoteza excluderii și autoexcluderii inculpatului Stoica Gruia din activitatea societăților. De altfel, dacă ar fi fost așa, nu se explică de ce la data de 19.12.2003, inculpatul a semnat, în calitate de reprezentant al S.C. GRAMPET S.A., contractul de închiriere vagoane către S.C. RAPID COM S.R.L. reprezentată de tatăl său, iar acesta nu este singurul document semnat în perioada de referință.

De asemenea, există contrarietăți între susținerile inculpaților Stoica Gruia și Didilă Vasile cu privire la condițiile încheierii contractului de închiriere vagoane, contrarietăți care fac ca apărările formulate să nu fie credibile.

Inculpatul Stoica Gruia a susținut că încheierea contractului de subînchiriere dintre G.F.R. S.A. și RAPID COM S.R.L. a avut loc pe motiv că vagoanele au rămas pe stoc întrucât nu s-a mai perfectat un contract dintre societatea cu răspundere limitată și o firmă din Ungaria, respectiv că nu are cunoștință despre operațiunile care aveau loc în România nu sunt credibile. Inculpatul îl indică pe numitul Soare Luigi (responsabil de activitatea internă a S.C. Grampet S.A.) ca fiind persoana care s-ar fi ocupat de încheierea sau ar fi intermediat încheierea contractului dintre RAPID COM S.R.L. și GRAMPET, pentru ca cea dintâi să subînchirieze unei firme din Ungaria.

În contradicție cu cele expuse, inculpatul Didilă Vasile a susținut că GFR obținuse contract cu o firmă din Ungaria, vagoanele GRAMPET erau necesare pentru executarea contractului, astfel că Dediu Horia ar fi decis să îl intercaleze pe inculpatul Răducan Vasile

între ceilalți doi inculpați. Dediu ar fi fost cel care a luat decizia de a intercala RAPID-ul între GFR și GRAMPET.

Totodată, inculpatul Stoica Gruia a susținut în fața Curții de Apel Iași, cu ocazia audierii, că, în ceea ce privește politica internă a firmei, tatăl și fratele său luau deciziile, iar documentele îi erau aduse la semnat, și, deși de multe ori nu a fost de acord cu deciziile luate de cei doi, a semnat actele pentru că încerca să le intre în grații. Rezultă astfel dincolo de orice îndoială rezonabilă că inculpatul nu era străin de acțiunile celorlalți doi, pe care le susținea, asumându-și-le.

Implicarea activă a inculpatului Stoica Gruia în activitățile societăților rezultă și din declarațiile martorilor Ilie Vasile, Gheorghiu Adrian și Marinov Radu. Deși s-a invocat existența unei relații de dușmănie a unora dintre martori, Curtea nu poate să nu observe că ipoteza avansată de acuzație este confirmată de celelalte aspecte relevate mai sus, cu care declarațiile martorilor se coroborează. Chiar și în absența declarațiilor de martori, se constată din înscrisurile depuse la dosarul de urmărire penală că acesta participa efectiv la luarea deciziilor în cadrul adunărilor generale ale acționarilor în perioada de referință.

În ceea ce privește susținerea că oricine dintre acționarii sau directorii societăților s-ar fi putut opune deciziei luate de acționarii majoritari, o astfel de situație este pur teoretică, mai ales în condițiile în care din chiar declarația dată de inculpatul Didilă Vasile în fața instanței de apel rezultă că numărul de acționari era impus de legislația în vigoare la acel moment, de obligativitatea menținerii structurii societăților ca societăți pe acțiuni, însă firmele erau în realitate deținute și conduse de membrii familiei sale.

Infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat

Înainte de a proceda la analiza legii penale mai favorabile și a temeiniciei acuzațiilor, se impune a se stabili în cauză în ce măsură, la data săvârșirii faptelor imputate, activitatea inculpaților întrunea elementele constitutive ale infracțiunii având în vedere dispozițiile art. 11 Cod penal anterior potrivit cărora „*Legea penală nu se aplică faptelor care, la data când au fost săvârșite, nu erau prevăzute ca infracțiuni*”. De altfel, principiul legalității incriminării a fost reluat în art. 1 din Noul Cod penal: „(1) *Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni. (2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.*”

Așadar, în ceea ce privește infracțiunea amintită, Curtea trebuie să aibă în vedere domeniul de aplicare a Legii nr. 39/2003, publicată în Monitorul Oficial Nr. 50 din 29 ianuarie 2003.

În forma inițială, art. 2 definea termenii și expresiile folosite în cuprinsul legii astfel:

„a) *grup infracțional organizat - grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, care există pentru o perioadă și acționează în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni grave, pentru a obține direct sau indirect un beneficiu financiar sau alt beneficiu material; nu constituie grup infracțional organizat grupul format ocazional în scopul comiterii imediate a uneia sau mai multor infracțiuni și care nu are continuitate sau o structură determinată ori roluri prestabilite pentru membrii săi în cadrul grupului;*

b) *infracțiune gravă - infracțiunea care face parte din una dintre următoarele categorii: 1. omor, omor calificat, omor deosebit de grav; 2. lipsire de libertate în mod ilegal; 3. sclavie; 4. șantaj; 5. infracțiuni contra patrimoniului, care au produs consecințe deosebit de grave; 6. infracțiuni privitoare la nerespectarea regimului armelor și munițiilor, materiilor explozive, materialelor nucleare sau al altor materii radioactive; 7. falsificare de monede sau de alte valori; 8. divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operații de import sau export, deturnarea de fonduri, nerespectarea dispozițiilor privind importul de deșeuri și reziduuri; 9. proxenetismul; 10. infracțiuni privind jocurile de noroc; 11. infracțiuni privind traficul de droguri sau precursori; 12. infracțiuni privind traficul de persoane și infracțiuni în legătură cu traficul de*

persoane; 13. traficul de migranți; 14. spălarea banilor; 15. infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție; 16. contrabanda; 17. bancruta frauduloasă; 18. infracțiuni săvârșite prin intermediul sistemelor și rețelelor informatice sau de comunicații; 19. traficul de țesuturi sau organe umane; 20. orice altă infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii, al cărei minim special este de cel puțin 5 ani”.

Ordonanța de Urgență nr. 54 din 23 iunie 2010 în vigoare din 23.06.2010 - art. XVII este cea care modifică pct. 16 din enumerarea infracțiunilor considerate grave și care pot face din categoria scopurilor urmărite de grupul infracțional organizat în sensul menționării infracțiunii de evaziune fiscală: „16. contrabanda, evaziunea fiscală, precum și celelalte infracțiuni prevăzute de Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare”.

Legea nr. 187 din 24 octombrie 2012 în vigoare din 01.02.2014 a modificat definițiile anterioare astfel:

„Art. 2 - În prezenta lege termenii și expresiile de mai jos au următorul înțeles:

a) grup infracțional organizat - grupul definit la art. 367 alin. (6) din Codul penal;

b) infracțiune gravă - infracțiunea pentru care legea prevede pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii al cărei maxim special este de cel puțin 4 ani, precum și următoarele infracțiuni: 1. supunerea la muncă forțată sau obligatorie, prevăzută la art. 212 din Codul penal; 2. divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice, prevăzută la art. 304 din Codul penal; 3. ștergerea sau modificarea marcajelor de pe arme letale, prevăzută la art. 344 din Codul penal; 4. infracțiuni privind concurența neloială; 5. infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene; 6. infracțiuni privind traficul de droguri; 7. infracțiuni privind regimul juridic al precursorilor de droguri; 8. infracțiuni privind nerespectarea dispozițiilor privind introducerea în țară de deșeuri și reziduuri; 9. infracțiuni privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc”.

Spre deosebire de vechea reglementare din Codul penal anterior și din Legea nr. 39/2003, alin. (6) al art. 367 din Codul penal definește grupul infracțional organizat ca fiind „grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni”, astfel că extinde sfera noțiunii de grup infracțional organizat față de cum era aceasta definită prin dispozițiile art. 2 lit. a) din Legea nr. 39/2003.

Din cele expuse anterior rezultă fără dubiu că la momentul la care s-a desfășurat activitatea infracțională imputată inculpaților infracțiunea de evaziune fiscală nu făcea parte din categoria infracțiunilor grave a căror comitere ar fi putut intra în scopul grupului infracțional organizat (nefiind menționată expres de lege și având minimul special de doar 2 ani închisoare), fiind nelegal reținută ca infracțiune scop. În schimb, Curtea constată că există o continuitate a incriminării infracțiunii de grup infracțional organizat în scopul spălării de bani.

Cu privire la această infracțiune având ca scop spălarea de bani, întrucât din perspectiva incriminării, respectiv a elementelor constitutive ale infracțiunii, multiplele modificări legislative nu au avut vreo înrâurire favorabilă, nu se impune o analiză individuală a încadrării juridice, analiza fiind identică în cazul tuturor variantelor legislative, astfel că instanța de apel va face trimitere doar la legea mai favorabilă în baza căreia se impune constatarea prescripției răspunderii penale, respectiv legea în vigoare între data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 (a cărei natură a fost lămurită prin Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 26 mai 2022) și până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 71/2022 (30.05.2022).

Revenind la acuzația adusă inculpaților prin actul de inculpare, se constată că evaziunea fiscală se impune a fi exclusă din rândul infracțiunilor pentru a căror comitere ar fi fost constituit grupul infracțional organizat raportat principiului legalității incriminării,

criticile aduse de apărare sentinței penale apelate fiind temeinice sub acest aspect. Analiza existenței sau inexistenței unui grup infracțional în sensul legii penale nu poate fi făcută în raport de infracțiunea de evaziune fiscală ce le-a fost reținută în sarcină inculpaților.

Cu alte cuvinte, analiza existenței grupului infracțional organizat se impune a fi făcută prin raportare exclusiv la infracțiunea de spălare a banilor urmând a se stabili dacă cei trei (singurii membri ai grupării conform acuzației) s-au constituit într-un grup structurat pentru o perioadă de timp și au acționat în mod coordonat în scopul comiterii infracțiunii de spălare de bani.

În concret, în sarcina inculpatului STOICA GRUIA au fost reținute în actul de acuzare ca fiind contribuția proprie la activitatea grupului infracțional următoarele acțiuni (toate în scopul spălării banilor):

- a semnat la data de 19.12.2003, în calitate de reprezentant al S.C. GRAMPET S.A., contractul de închiriere vagoane către S.C. RAPID COM S.R.L.;
- a semnat, alături de inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A.;
- a semnat, alături de inculpatul Didilă Vasile, hotărârea AGA nr. 19/26.11.2004 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.

Legat de spălarea banilor, în sarcina inculpatului RĂDUCAN VASILE au fost reținute în actul de acuzare ca fiind contribuția proprie la activitatea grupului infracțional următoarele acțiuni (toate în scopul spălării banilor):

- a semnat la data de 19.12.2003, în calitate de reprezentant al S.C. RAPID COM S.R.L., contractul de închiriere vagoane de la S.C. GRAMPET S.A.;
- a semnat la data de 20.12.2003, în calitate de reprezentant al S.C. RAPID COM S.R.L., contractul de subînchiriere vagoane către S.C. GFR S.A.;
- a semnat, alături de inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A.;
- a semnat ordinele de plată pentru virarea sumei totale de 120.250.000.000 ROL în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. în conturile S.C. G.F.R. S.A., cu titlul de majorare capital social și prime de emisiune.

Legat de spălarea banilor, în sarcina inculpatului DIDILĂ VASILE au fost reținute în actul de acuzare ca fiind contribuția proprie la activitatea grupului infracțional următoarele acțiuni (toate în scopul spălării banilor):

- a semnat 26 ordine de plată în perioada 04.06.2004- 28.04.2005 pentru achitarea de către S.C. G.F.R. S.A. a sumei de 167.600.000.000 ROL facturate fictiv de către S.C. RAPID COM S.R.L. în baza contractului de subînchiriere;
- a semnat, alături de inculpații Stoica Gruia și Răducan Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A.;
- a semnat, alături de inculpatul Stoica Gruia, hotărârea AGA nr. 19/26.11.2004 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., pentru a justifica obținerea de către această societate a sumei de 22.000.000.000 ROL de la S.C. G.F.R. S.A., în scopul achitării facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L., și a semnat cele două ordine de plată la datele de 07.12.2004 (17.000.000.000 ROL) și 24.02.2005 (5.000.000.000 ROL), aferente aportului de capital efectuat de S.C. G.F.R. S.A. pentru majorarea capitalului social al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.;
- în perioada 19.12.2004 – 25.03.2005, a dispus efectuarea de către S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. a 8 plăți aferente facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în baza contractului de consultanță.

Curtea precizează că în analiza existenței grupului infracțional organizat nu poate avea în vedere alte acțiuni sau inacțiuni ale inculpaților în afara celor menționate în mod expres de către procuror în rechizitoriu ca reprezentând contribuția proprie a inculpaților în cadrul presupusului grup infracțional, acestea fiind limitele acuzațiilor aduse și, implicit, limitele sesizării instanței.

Din actul de sesizare rezultă că procurorul de caz a apreciat că în cadrul grupului organizat contribuția fiecărui inculpat coincide cu actele materiale anterior menționate și considerate ca făcând parte din conținutul constitutiv al infracțiunii de spălare de bani. Contribuțiile indicate ca acte materiale ale infracțiunii de evaziune fiscală (nefiind prevăzute ca infracțiuni scop de legiutor la momentul faptelor) nu pot fi avute în vedere așa cum s-a menționat anterior.

În considerarea argumentelor care vor fi expuse la momentul la care instanța de apel va analiza infracțiunea de spălare a banilor, singurele contribuții ale inculpaților care ar putea avea valențe din perspectiva ilicitului reglementat de lege ca scop al infracțiunii de grup infracțional organizat, în limitele acuzației formulate, sunt semnarea de către inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile a hotărârii AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., respectiv semnarea de către inculpatul Răducan Vasile a ordinelor de plată pentru virarea sumei totale de 120.250.000.000 ROL în conturile S.C. RAPID COM S.R.L. în conturile S.C. G.F.R. S.A., cu titlul de majorare capital social și prime de emisiune.

În practica instanțelor, s-a statuat că nu există grup organizat fără să existe o organizare a grupului, reguli de acțiune, ierarhie a membrilor și repartizare a rolurilor. Așa cum s-a reținut și în jurisprudența Curții Constituționale, sintagma "constituit pentru o anumită perioadă de timp" reprezintă o condiție de existență a infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, care are menirea de a face diferența între pluralitatea constituită de infractori și pluralitatea ocazională, cu scopul de a evita ca simpla participare penală la săvârșirea unei infracțiuni să fie sancționată de două ori, atât ca infracțiune distinctă, cât și ca autorat, instigare sau complicitate la infracțiunea efectiv comisă, ceea ce ar fi inadmisibil.

Așadar, nu poate constitui grup infracțional organizat grupul format ocazional în scopul comiterii imediate a uneia sau a mai multor infracțiuni și care nu are continuitate sau ai cărei membri săvârșesc acte de participare în mod izolat. Cerința ca gruparea să fie constituită pe o anumită perioadă de timp semnifică tocmai faptul că ea nu trebuie să aibă caracter ocazional. Aceasta înseamnă că între membrii grupului infracțional organizat (minim 3) trebuie să existe o înțelegere care conferă stabilitate și durabilitate.

În cauză, deși contribuțiile la activitatea infracțională de spălare de bani săvârșite de inculpați par a fi izolate și ar părea că îmbracă forma participăției penale, acestea nu pot fi scoase din context.

Din analiza în ansamblu a activității tuturor inculpaților, a rolurilor (oficiale și legale) pe care aceștia le aveau în cadrul societăților afiliate, în condițiile în care deciziile nu ar fi putut fi luate independent și fără ca vreunul dintre aceștia să nu aibă cunoștință și să fie de acord, există suficiente date din care să rezulte continuitate și implicare activă specifică unui membru al grupului, o împărțire a rolurilor și o stabilitate în relaționarea membrilor.

Toate datele și probele administrate indică faptul că inculpații au urmărit în primul rând săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, dar scopul adiacent al activității a fost acela de a reintroduce banii obținuți în urma săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală în circuitul economic, de a le conferi aparența de legalitate din perspectiva provenienței, de a crea premisele reintroducerii sumelor de bani în societatea care a beneficiat în principal de pe urma diminuării bazei impozabile și a deducerii TVA. Activitățile desfășurate nu sunt simple acte de folosire a banilor dobândiți de către participanții la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, ci s-a realizat o stratificare, scopul acestei etape fiind de a face mai dificilă detectarea și descoperirea unei activități de spălare. Toate acestea nu puteau fi realizate în lipsa unui plan bine pus la punct și a unei acțiuni concertate din partea inculpaților, a unui plan adoptat pe termen lung care să aibă în vedere nu doar sustragerea de la plata obligațiilor fiscale, ci și spălarea banilor obținuți prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală.

Curtea își însușește celelalte argumente ale primei instanțe în măsura în care nu contravin celor anterior menționate.

Rezultă așadar că faptele inculpaților Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile, constând în aceea că în cursul anului 2003, împreună, au stabilit și pus în aplicare un plan de acțiune elaborat pe termen lung, în scopul săvârșirii infracțiunii de spălare a banilor proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală, prin utilizarea mai multor societăți comerciale controlate de cei trei inculpați, grup ce a acționat în perioada 2003- 2005, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod penal.

Infracțiunea de evaziune fiscală

Cu privire la această infracțiune, întrucât din perspectiva incriminării, respectiv a elementelor constitutive ale infracțiunii, multiplele modificări legislative nu au avut vreo înrăurire, nu se impune o analiză individuală a încadrării juridice, analiza fiind identică în cazul tuturor variantelor legislative, astfel că instanța de apel va face trimitere doar la legea mai favorabilă în baza căreia se impune constatarea prescripției răspunderii penale, respectiv legea în vigoare între data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 (a cărei natură a fost lămurită prin Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 26 mai 2022) și până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 71/2022 (30.05.2022).

Curtea constată că nu se contestă încheierea și tranzacțiile efectuate în baza contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004, a contractului de închiriere vagoane nr. 2/1/19.12.2003 și a contractului nr. 2/20.12.2003 de subînchiriere vagoane, respectiv înregistrarea lor regulamentară în evidența contabilă a societăților implicate, plata taxelor și impozitelor aferente, aspecte confirmate inclusiv de raportul de expertiză financiar-contabilă depus la dosarul cauzei în urma încuviințării probei de către Curtea de Apel Iași.

Astfel, în baza contractului de consultanță și a contractului de subînchiriere, au fost emise de către SG RAPID COM SRL 21 de facturi către SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFA GFR-TVM SA și, respectiv, SC GRUP FERVIAR ROMAN SA:

Nr crt	Factura/seria/data	Valoare fără TVA (RON)	TVA (RON)	Valoare Totală (RON)	Explicații
1	1978303/GL ACB/29.03.2004	630.000	119.700	749.700	consultanță
2	1978315/GL ACB/30.06.2004	341.863	-	341.863	penalități
3	1978321/GL ACB/30.09.2004	384.310	-	384.310	penalități
4	1978328/GL ACB/30.09.2004	332.000	-	332.000	penalități
5	1978336/GL ACB/09.12.2004	344.398	-	344.398	penalități
Total facturi contract consultanță emise către GFR-TVM S.A.		2.032.572	119.700	2.152.272	
1	1978304/GL ACB/31.03.2004	5.145.789	977.700	6.123.489	Chirie cf ctr
2	1978306/GL ACB/01.05.2004	1.003.675	190.698	1.194.373	Chirie cf ctr
3	1978308/GL ACB/31.05.2004	1.046.776	198.887	1.245.663	Chirie cf ctr
4	1978309/GL ACB/31.05.2004	1.138.969	-	1.138.969	penalități
5	1978317/GL ACB/30.06.2004	1.008.267	191.571	1.199.838	Chirie cf ctr
6	1978319/GL ACB/30.07.2004	1.054.010	200.262	1.254.272	Chirie cf ctr
7	1978320/GL ACB/30.07.2004	1.475.636		1.475.636	penalități
8	1978322/GL ACB/31.08.2004	1.051.162	199,721	1.250.883	Chirie cf ctr
9	1978324/GL ACB/31.08.2004	371.950		371.950	Chirie cf ctr
10	1978325/GL ACB/31.08.2004	772.311		772.311	penalități
11	1978326/GL ACB/30.09.2004	1.020.978	193.986	1.214.964	Chirie cf ctr
12	1978327/GL ACB/30.09.2004	2.864.291		2.864.291	Chirie cf ctr
13	1978329/GL ACB/29.10.2004	1.048.418	199.199	1.247.617	Chirie cf ctr
14	1978340/GL ACB/29.10.2004	2.028.629		2.028.629	penalități

15	1978332/GL ACB/30.11.2004	955.614	181.567	1.137.180	Chirie cf ctr
16	1978339/GL ACB/31.12.2004	484.869	92.125	576.994	Chirie cf ctr
Total facturi contract subînchiriere emise către GFR S.A.		22.471.343	2.625.716	25.097.059	
Total general		24.503.914	2.745.416	27.249.330	

Tranzacțiile consemnate în cele 5 facturi emise de SC RAPID COM SRL în baza contractului de consultanță din februarie 2004 și în cele 16 facturi aferente contractului de subînchiriere vagoane nr. 02/20.12.2003 au fost evidențiate la aceleași valori în contabilitățile copartenerilor contractuali, GFR-TVM SA și GFR SA.

RAPID COM SRL a declarat fiscal în acord cu dispozițiile legislației fiscale aplicabile, atât veniturile, cât și TVA colectată, aferentă celor 5 facturi emise în baza contractului de consultanță, ca urmare a evidențierii în contabilitatea acestora. Toate sumele reprezentând impozit pe venitul microîntreprinderilor și TVA aferente facturilor emise în baza contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004 către GFR-TVM au fost achitate integral la bugetul statului.

La nivelul SC Transbordare Vagoane Marfă CFR - TVM SA cheltuielile de consultanță înregistrate în contabilitatea în baza contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004, încheiat cu S.C. Rapid Com S.R.L., întrunesc formal condițiile de deductibilitate cerute de Legea 571/2003 privind Codul fiscal, respectiv art. 21, alin. 1 și 4, precum și punctul 48 din Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal aprobate prin HG nr. 44/2004, în vigoare la data prestării serviciilor. Dacă tranzacțiile ar fi avut caracter real, GFR-TVM SA avea dreptul de a deduce cheltuielile (aferente celor 5 facturi) și TVA aferentă facturii nr. 1978303/29.03.2004, emise de furnizorul RAPID COM SRL, celelalte 4 facturi nefiind purtătoare de TVA.

Rapid Com SRL a declarat fiscal, în acord cu dispozițiile legislației fiscale aplicabile, atât veniturile, cât și TVA colectată aferentă celor 16 facturi emise în baza contractului de subînchiriere. S.C. Rapid Com SRL a achitat impozitele și taxele legal datorate din derularea contractului de subînchiriere nr. 02/20.12.2003.

Cheltuielile cu închirierea de vagoane de la SC Rapid Com SRL în baza contractului din 20.12.2003 de către SC Grup Feroviar ROMÂN SA îndeplinesc condițiile de formă pentru deductibilitate, prevăzute de Codul fiscal în vigoare la acea dată. Dacă tranzacțiile ar fi avut caracter real, raportat la prevederile legislației fiscale aplicabile, S.C. GFR S.A. avea dreptul de a deduce cheltuielile și TVA aferentă facturilor emise de furnizorul Rapid Com SRL în baza contractului de subînchiriere.

În calitatea lor de beneficiari ai serviciilor și de primitori ai celor 5 și respectiv 16 facturi, S.C. GFR -TVM S.A și SC GFR S.A. au evidențiat în contabilitate cele 21 de facturi.

După cum rezultă din actele și lucrările dosarului, în exercitarea atribuțiilor legale ce le revin, organele de inspecție fiscală au efectuat controale fiscale la cele trei societăți (Rapid Com Rail SRL, GFR SA și GFR-TVM SA), unele din acestea la solicitarea organelor de cercetare penală din prezentul dosar și au transmis aceste procese-verbale care conțin constatările bazate pe documente. În niciunul din aceste procese-verbale nu există situații în care tranzacțiile să fi fost reconsiderate de către autoritățile fiscale pentru a se stabili diferențe de impozit pe profit sau TVA suplimentar determinate față de cele declarate voluntar de contribuabilii vizați de expertiza financiar contabilă dispusă în apel. Acest aspect însă nu constituie un impediment în verificarea de către organele judiciare a legalității tranzacțiilor.

Acuzația adusă inculpaților vizează caracterul fictiv al raporturilor desfășurate în baza contractelor de consultanță și subînchiriere amintite, respectiv lipsa unei corespondențe între realitatea faptică și cea scriptică. De cealaltă parte, apărarea (prin care trebuie să se înțeleagă atât inculpații, cât și persoanele responsabile civilmente din cauză) a susținut că operațiunile au avut scop economic, au fost reale și au produs beneficii societăților implicate, scopul nu a fost cel al sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale. De asemenea, s-a invocat dreptul

societăților de a-și optimiza costurile, respectiv alegerea regimului fiscal cel mai favorabil, cu referire la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Cu privire la susținerile formulate de apărare în sensul că recunoașterea valabilității și legalității tranzacțiilor de către organul fiscal prin controalele la care ar fi fost supuse societățile ar fi opozabilă organelor judiciare, Curtea arată că organul fiscal stabilește și colectează taxe și impozite pe baza declarațiilor și documentelor justificative depuse de contribuabil, documente prezumate ca fiind legale, cu un conținut adevărat, prezumție care operează până la dovedirea contrariului. Or, tocmai organele judiciare sunt cele care au competența de a stabili existența sau săvârșirea unor infracțiuni în privința respectivelor documente, nerfiind incidente nici dispozițiile art. 11 Cod procedură fiscală. Astfel, criticile formulate nu pot fi primite.

Curtea își însușește în integralitate argumentarea instanței de fond în susținerea și dovedirea caracterului fictiv al contractelor anterior menționate, astfel cum această posibilitate este conferită de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (*Helle împotriva Finlandei*), în măsura în care nu contravine celor expuse în prezenta decizie, urmând a o suplimenta în cele ce urmează.

Cu privire la contractul de consultanță nr. 2/10.02.2004, potrivit susținerilor inculpaților și ale experților încuviințați de Curtea de Apel Iași pentru întocmirea raportului de expertiză financiar contabilă, prestarea efectivă a serviciilor ar fi fost probată de rapoartele întocmite de prestator, predate către beneficiar la fiecare fază de execuție, după cum urmează:

1. Raportul de evaluare a S.C. G.F.R. -T.V.M. S.A. Iași realizat de S.C. RAPID COM S.R.L. care conține un număr de 98 file aflate la dosar (Vol. XX, fila 1-98);

2. Evaluarea financiară a S.C. G.F.R. -T.V.M. S.A. Iași pentru anul 2003 și stabilirea direcțiilor de dezvoltare realizat de S.C. RAPID COM S.R.L. care conține un număr de 203 file aflate la dosar (Vol. IX, fila 1-203);

3. Raport de analiză financiară trimestrială a activității S.C. "G.F.R-T.V.M" S.A. Iași pentru trimestrul 1-2004; Raport de analiză financiară lunară a activității S.C. "G.F.R-T.V.M" S.A. Iași; Plan simplificat de afaceri pentru rentabilizarea S.C. "G.F.R-T.V.M" S.A. Iași; Plan simplificat de afaceri pentru dezvoltarea S.C. "G.F.R-T.V.M" S.A. Iași realizate de S.C. RAPID COM S.R.L. care conține un număr de 279 file aflate la dosar (Vol. III, fila 1-279);

4. Raport de analiză comparativă a perioadelor pre și post privatizare la Societatea Transbordare Vagoane Marfa "G.F.R. -T.V.M." S.A. Iași realizat de S.C. RAPID COM S.R.L. care conține un număr de 128 file aflate la dosar (Vol. X, fila 1-128);

5. Documentație privind relațiile cu căile ferate vecine - reglementări OCCF și UIC realizată de S.C. RAPID COM S.R.L. care conține un număr de 302 file aflate la dosar (Vol. XXXIII, fila 1-302);

6. Raport de analiză financiară trimestrială a activității S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. Iași - Trimestrul II 2004 realizat de S.C. RAPID COM S.R.L. care conține un număr de 215 file aflate la dosar (Vol. XI, fila 1-215).

Fiecare din documentele constatate, prezentate mai sus, au fost aparent predate beneficiarului GFR-TVM S.A., întocmindu-se câte un proces-verbal de predare-primire, după cum urmează:

- Procesul-verbal de predare parțială de către S.C. RAPID COM S.R.L. a documentației la contractul de consultanță nr. 2/2004 "Raport de evaluare a S.C. G.F.R. -T.V.M. S.A. Iași" din data de 31.03.2004 (Vol. VIII, fila 1);

- Procesul-verbal de predare parțială de către S.C. RAPID COM S.R.L. a documentației la contractul de consultanță nr. 2/2004 "Evaluarea financiară a S.C. G.F.R.-V.M. S.A. Iași pentru anul 2003 și stabilirea direcțiilor de dezvoltare" din data de 31.03.2004 (Vol. VIII, fila 2);

- Procesul-verbal de predare parțială de către S.C. RAPID COM S.R.L. a documentației la contractul de consultanță nr. 2/2004 "Raport de analiză financiară trimestrială - planuri simplificate de afaceri" din data de 30.04.2004 (Vol. VIII, fila 3);

- Procesul-verbal de predare parțială de către S.C. RAPID COM S.R.L. a documentației la contractul de consultanță nr. 2/2004 “Raport de analiză comparativă a perioadelor pre și post privatizare la S.C. G.F.R. -T.V.M. S.A. Iași” din data de 31.05.2004 (Vol. VIII, fila 4);

- Procesul-verbal de predare parțială de către S.C. RAPID COM S.R.L. a documentației la contractul de consultanță nr. 2/2004 “Relații cu căile ferate vecine - reglementări OCCF și UIC” din data de 01.07.2004 (Vol. VIII, fila 5);

- Procesul-verbal de predare parțială de către S.C. RAPID COM S.R.L. a documentației la contractul de consultanță nr. 2/2004 “Raport de analiză financiară trimestrială a activității S.C. G.F.R. -T.V.M. S.A. Iași” din data de 20.08.2004 (Vol. VIII, fila 6).

Contrar apărărilor formulate și în acord cu hotărârea primei instanțe, Curtea apreciază că din interpretarea probelor administrate rezultă fără niciun dubiu caracterul fictiv al contractului în sensul că serviciile contractate și plătite (cu penalități semnificative) nu au fost prestate și nici nu ar fi putut fi prestate de către societatea S.C. RAPID COM S.R.L. raportat obiectului său de activitate și capacităților sale (în special din perspectiva resurselor umane), documentele amintite având doar rolul de a crea aparența realității raporturilor contractuale.

Este dovedit că la momentul privatizării, respectiv a achiziționării pachetului integral de acțiuni de către S.C. GRUP FERVIAR ROMÂN S.A., societatea S.C. TRANBORDARE VAGOANE MARFĂ CFR-TVM S.A. (ulterior S.C. TRANBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR-TVM S.A.) era într-o situație financiară dificilă și că ulterior s-a redresat, însă cu certitudine această redresare nu a fost urmare a consultanței oferite în baza contractului menționat.

În realitate, scopul contractului, pe lângă cel de a prejudicia bugetul statului, așa cum se deduce din actele și lucrările dosarului, a fost acela de a crea premisele ca societatea de S.C. RAPID COM S.R.L. să devină, prin intermediar (fiind cooptată în cadrul SC GFR SA), acționar la S.C. GFR S.A., cu banii încasați de la aceasta din urmă în baza unui contract fictiv, readucând astfel în patrimoniul G.F.R. S.A. banii care au fost obținuți prin evaziune fiscală. Interpunerea societății S.C. G.F.R. T.V.M. S.A. este o dovadă suplimentară a complexității mecanismului de evaziune fiscală, completat cu activitatea de spălare a banilor.

Astfel, în baza hotărârii Adunării Generale Extraordinare nr. 14/18.10.2004 a fost încheiat Actul Adițional de modificare a actului constitutiv al SC GFR SA prin care s-a majorat capitalul social prin emiterea unui număr de 1850 de acțiuni și a fost cooptat un nou acționar – S.C. RAPID COM S.R.L.

Potrivit hotărârii nr. 19/26.11.2004 a acționarilor SC GFR TVM SA s-a realizat majorarea capitalului social prin aport de numerar al acționarului majoritar S.C. GFR S.A. cu suma de 22.000.000.000 RON, sumă aproximativ egală cu suma plătită de SC GFR TVM S.A. către SC RAPID COM SRL pentru contractul de consultanță, sumă ce a fost transferată din contul SC RAPID COM SRL în contul SC GFR SA cu titlu de cumpărare pachet acțiuni.

Suplimentar analizei făcute de prima instanță probatoriului administrat, Curtea apreciază că declarația inculpatului Didilă Vasile din 13.03.2023 susține concluziile Tribunalului Iași cu privire la caracterul fictiv la contractului de consultanță, dar și implicarea inculpaților Didilă Vasile și Răducan Vasile. Astfel, din declarația amintită rezultă că decizia încheierii contractului de consultanță nr. 2/10.02.2004, dar și alegerea societății cocontractante i-au aparținut, apreciind că tatăl său este persoana potrivită, deși firma pe care cel din urmă o administra (SC RAPID COM SRL) nu lucrase niciodată în domeniul consultanței și nu încheiase niciun contract de consultanță.

De asemenea, a arătat inculpatul Didilă Vasile că a fost nevoie de angajarea un consultant pentru a aduna informații sensibile: „să te duci la concurență să intri în incintă să vezi ce soluții tehnice utilizează, care sunt timpii de realizare, ce politică comercială au, discounturi, creșteri și descreșteri ale prețurilor și în același timp cam ce tip de mărfuri au. (...) Ca să aduni aceste informații este nevoie de un om de încredere, nu își poate asuma

nimeni un risc, nicio companie mare să trimită o persoană care să se dea drept altcineva și să adune aceste informații sensibile. În general acestea sunt secrete de activitate cu ajutorul cărora câștiga încrederea clientului. Toate aceste aspecte, materiale, au fost adunate, prezentate puse în discuție în Consiliul de Administrație și s-au luat decizii pe baza lor. Astfel încât imediat s-au îmbunătățit indicatorii financiari. Aceste informații ce se regăsesc din această consultanță nu sunt publice și nu se pot găsi nicăieri.” Rezultă fără nici un dubiu că în realitate activitatea inculpatului Răducan Vasile, reprezentant al firmei SC RAPID COM SRL, în măsura în care ar fi fost efectiv prestată, nu a fost cea prevăzută în contract astfel că plățile nu au fost menite să achite serviciile la care societatea s-a angajat, ceea ce echivalează cu efectuarea unor operațiuni fără corespondent în realitate.

De asemenea, după cum în mod corect și amplu argumentat a punctat și instanța de fond, activitatea numitului Garoseanu Ion nu s-a desfășurat conform contractului, astfel că emiterea și plata facturilor nu s-au realizat în condițiile contractuale.

Totodată, Curtea nu poate ignora faptul că raportat obiectului contractului (art. 1 lit. a-j) și faptului că numitul Garoseanu Ion ar fi fost singura persoană calificată să execute obligațiile contractuale, serviciile aferente plății inițiale nici nu ar fi putut fi în mod obiectiv prestate în perioada în care acesta ar fi colaborat cu S.C. RAPID COM S.R.L. Toate documentele predate în executarea contractului (8 volume ale dosarului de urmărire penală), la care s-a făcut referire inclusiv în raportul de expertiză financiar-contabilă, nu ar fi putut fi întocmite în baza unui studiu real și printr-o analiză adecvată a situației companiei în intervalul de timp disponibil, începând cu momentul încheierii contractului, fiind în realitate o compilație a unor informații de care inculpații dispuneau.

Pe de altă parte, clauzele contractuale de la art. 9 privind condițiile de plată denotă cu certitudine că încă de la semnarea contractului, ce urma să se desfășoare pe o durată de 2 ani conform art. 4, s-a urmărit transferul unei sume semnificative de bani în contul societății SC RAPID COM SRL chiar înainte de prestarea vreunui serviciu (respectiv 6,5 miliarde reprezentând 40% din valoarea contractului la începutul derulării contractului), sumă ce în mod previzibil și cert nu putea fi achitată S.C. GFR TVM S.A. (care conform tuturor declarațiilor se afla într-o situație financiară dificilă) și care ar fi condus la curgerea de penalități de 1% pe zi de întârziere conform art. 10. Cu siguranță un astfel de contract nu putea aduce beneficii societății, fiind greu de crezut că o persoană cu experiență în afaceri și-ar manageria astfel activitatea societății în lipsa unor alte interese. Dacă tatăl inculpatului Didilă Vasile nu ar fi fost administratorul societății SC RAPID SRL și dacă sumele de bani nu s-ar fi întors în conturile societății beneficiare prin majorările de capital ale S.C. GFR S.A., încheierea contractului de consultanță ar fi putut fi văzută ca un management defectuos, însă tocmai acest circuit și aceste legături interpersonale conving instanța de apel că este exclus ca respectivul contract să reflecte operațiuni reale și să aibă un scop economic.

Referitor la condițiile contractării serviciilor numitului Garoseanu Ion, pe lângă argumentele instanței de fond ce țin de înregistrarea documentelor în vederea creării unei aparențe de legalitate, Curtea apreciază relevant faptul că încheierea convenției dintre această persoană și S.C. RAPID COM S.R.L. a avut loc la data de 12.01.2004, înainte de adoptarea în mod oficial a hotărârii contractării unor servicii de consultanță. Rezultă astfel că însăși decizia încheierii contractului de consultanță, cât și identitatea cocontractantului au fost stabilite în avans.

Cu privire la contractul de subînchiriere încheiat la data de 20.12.2003, între SC RAPID COM SRL și SC GRUP FERVIAR ROMAN SA, având ca obiect subînchirierea unui număr de 331 de vagoane cisterna, tip ZAS, pentru transportul produselor petroliere, Curtea reține următoarele:

Contractul a fost încheiat pe o perioadă de 12 luni, începând cu data de 01.01.2004.

Tarifele practicate în cadrul contractului sunt prevăzute în Anexa nr. 1, parte integrantă la contract, așa cum este stipulat la art. 9, Cap. IV, respectiv: 41,5 euro/vagon/zi

pentru TRIM I, 25 euro/vagon/zi pentru TRIM II, 15 euro/vagon/zi pentru TRIM III, 7 euro/vagon/zi pentru TRIM IV.

Plata chiriei se va face în baza facturii lunare de chirie, nu mai târziu de 30 de zile de la data facturării.

Pentru plata cu întârziere a chiriei se percep penalități calculate în cota de 0,6% pentru întreaga perioadă scursă de la termenul scadent până la achitarea integrala a sumei restante. Din fișa partener pentru SC GRUP FERVIAR ROMAN SA, s-a constatat că facturile de chirie au fost achitate cu întârziere.

SC RAPID COM SRL a emis în baza contractului de subînchiriere, către SC GRUP FERVIAR ROMAN SA, un număr de 16 facturi din care:

-10 reprezentând chirie în valoare de 13.819.558 RON cu un TVA aferentă în sumă 2.625.716 RON și

-6 facturi reprezentând penalități de întârziere în sumă totală de 8.651.785 RON.

Pentru realizarea contractului de subînchiriere, SC RAPID COM SRL, reprezentată de Răducanu Vasile, a încheiat cu SC GRAMPET SA, reprezentată de Stoica Gruia, un contract de închiriere, respectiv contractul nr. 1/19.12.2003.

Din cuprinsul celor două contracte (subînchiriere și închiriere), se observă:

- SC GRAMPET SRL a închiriat către SC RAPID COM SRL, cele 331 de vagoane cu un tarif de 3 Euro/zi/vagon, iar SC RAPID COM SRL a subînchiriat cele 331 de vagoane către SC GRUP FERVIAR ROMAN SA cu 7 până la 41,5 euro/vagon/zi, (41,5 euro/vagon/zi pentru TRIM I; 25 euro/vagon/zi pentru TRIM II; 15 euro/vagon/zi pentru TRIM III; 7 euro/vagon/zi pentru TRIM IV).

- SC GRAMPET SRL percepe, pentru plata cu întârziere a chiriei, penalități o cotă de 0,06 % pe zi, iar SC RAPID COM SRL, penalități de 0,6%.

Raportat la materialul documentar expertizat cu privire la cheltuielile aferente contractului de subînchiriere și TVA aferentă, au fost identificate documentele justificative prevăzute de lege, pentru cheltuielile cu chiria, precum și penalitățile aferente chiriilor, care s-ar fi încadrat în categoria cheltuielilor deductibile, în măsura în care tranzacțiile ar fi avut caracter real.

Existența vagoanelor în proprietatea societății GRAMPET S.A. sau prezentarea scrisorilor de trăsură, așa cum în mod temeinic a arătat și instanța de fond în cuprinsul sentinței penale apelate, nu conferă legitimitate contractului de subînchiriere, al cărui scop principal a fost acela de a eluda normele legale în materie fiscală.

Suplimentar analizei făcute de prima instanță probatoriului administrat, Curtea apreciază că declarațiile inculpaților Didilă Vasile și Stoica Gruia (cu elementele deja punctate de Curte la momentul la care a fost analizată implicarea inculpaților în cadrul societăților pe care le controlau) susțin concluziile Tribunalului Iași cu privire la caracterul fictiv al contractului de subînchiriere vagoane.

Curtea constată că și în cazul acestui contract condițiile contractuale erau unele favorabile societății SC RAPID COM SRL, societate care ea însăși nu ar fi avut capacitatea de a oferi spre închiriere bunurile ce au făcut obiectul contractului. Din însăși declarația inculpatului Didilă Vasile rezultă că se cunoștea de la bun început faptul că vagoanele necesare activității GFR urmau a fi închiriate de la GRAMPET, societatea SC RAPID COM SRL fiind doar interpusă între cele două. Nu se poate discuta de o simplă intermediere fără consecințe juridice și fiscale (justificată de problemele de familie și lipsa de comunicare dintre Stoica Gruia și Didilă Vasile) sau o exercitare a libertății contractuale, fiind evident că această alegere s-a datorat exclusiv relațiilor familiale dintre inculpați, cu scopul creării de avantaje economice societății RAPID COM SRL și eludării dispozițiilor legale în materie fiscală, iar în orice alte circumstanțe GFR-ul ar fi închiriat vagoanele direct de la GRAMPET, cea din urmă făcând chiar parte din acționariatul GFR-ului. Condițiile contractuale asumate de GFR S.A. sunt cu mult mai dezavantajoase decât cele asumate de intermediarul RAPID COM în relația cu GRAMPET S.A. Cu siguranță un astfel de contract nu putea aduce beneficii societății,

fiind greu de crezut că o persoană cu experiență în afaceri și-ar manageria astfel activitatea societății în lipsa unor alte interese. Și în acest caz, încheierea contractului ar fi putut fi văzută ca un management defectuos, însă tocmai acest circuit și aceste legături interpersonale, dar și similitudinile cu modalitatea de încheiere și desfășurare a contractului de consultanță conving instanța de apel că este exclus ca respectivul contract să reflecte operațiuni reale și să aibă un scop economic. Scopul final al tranzacțiilor a fost acela de a scoate active financiare ale G.F.R. S.A. și de a le reintroduce în această societate evitând plata taxelor și impozitelor prevăzute de lege.

Curtea este de acord că agentul economic are posibilitatea, dar și dreptul de a alege căile pe care le apreciază ca fiind adecvate pentru realizarea obiectivelor sale economice, raportat și la specificul activităților desfășurate, însă este evident că încheierea cu RAPID COM, o societate cu răspundere limitată, fără resursele necesare antrenării în desfășurarea raporturilor juridice la care s-a angajat prin cele două contracte supuse analizei, nu aducea nici un beneficiu real societăților GFR S.A. și GFR-TVM SA, ci dimpotrivă, condițiile contractuale le erau în mod vădit defavorabile.

În cazul contractului de subînchiriere, după cum rezultă inclusiv din declarațiile inculpatului Didilă Vasile, RAPID COM SRL a fost interpusă în mod artificial între relațiile comerciale dintre GRAMPET S.A. și GFR S.A., aspect ce denotă cu evidență crearea unui circuit fictiv, menit să eludeze normele fiscale, dar și să creeze premisele modificării acționariatelor societăților în sensul dorit de inculpați.

În realitate, ca și în cazul contractului de consultanță, scopul contractului, așa cum se deduce el din actele și lucrările dosarului, a fost acela de a crea premisele ca societatea S.C. RAPID COM S.R.L. să restituie SC GFR SA din sumele încasate în baza contractelor de consultanță și subînchiriere, devenind acționar tocmai cu banii încasați în baza unor contracte fictive, în condiții fiscale mult mai favorabile.

Sumele de bani ce se regăseau și au fost scoase din conturile celor două societăți (S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.) prin transferul către RAPID COM nu au fost avute în vedere la stabilirea obligațiilor fiscale ce trebuiau achitate la bugetul de stat (așa cum ar fi trebuit în realitate).

Ceea ce au avut în vedere inculpații prin încheierea celor două contracte a fost obținerea unui regim fiscal mai favorabil. Astfel, în timp ce S.C. GRAMPET S.A și S.C. G.F.R S.A erau supuse unei cote de impozitare de 25% din profit (conform art. 17 alin. (1) din Lege nr. 571 din 22 decembrie 2003 privind Codul fiscal), S.C. RAPID COM S.R.L avea statut de microîntreprindere și era supusă cotei de impozitare de 1,5% din totalul veniturilor (conform art. 107 din Lege nr. 571 din 22 decembrie 2003 privind Codul fiscal).

Curtea apreciază ca fiind greșită abordarea inculpaților în sensul că statul nu ar fi fost prejudiciat cu nimic atât timp cât cuantumul total al presupusului prejudiciu ar fi fost achitat prin cumulul plăților efectuate de toate societățile implicate în tranzacții. O astfel de abordare ignoră autonomia și existența de sine-stătătoare a acestor societăți ca subiecți de drept, raporturile de drept fiscal existând în mod independent față de fiecare dintre ele.

De asemenea, Curtea nu îmbrățișează punctul de vedere exprimat de apărare cu referire la dreptul societăților de a-și optimiza costurile, respectiv alegerea regimului fiscal cel mai favorabil, la neutralitatea T.V.A., în susținerea căruia a fost invocată jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Contrar celor expuse în apărare, optimizarea fiscală nu legitimează crearea de circuite financiare fictive, iar dreptul de deducere nu poate fi recunoscut în cauza de față. Principiul neutralității fiscale în materie de TVA nu este și nu poate fi aplicabil decât în situația în care tranzacțiile comerciale vizate, în baza cărora se exercită dreptul de deducere al TVA, sunt reale. În cazul în care acestea sunt fictive, acest principiu nu poate opera.

Cu privire la jurisprudența CJUE invocată prin motivele de apel, referitoare la dreptului de deducere a TVA, precum și la principiul neutralității fiscale, al proporționalității și al prevalenței economicului asupra juridicului, Curtea reține că aceste argumente nu sunt

incidente în prezenta cauză, în condițiile în care s-a dovedit, dincolo de orice îndoială rezonabilă, caracterul fictiv al operațiunilor comerciale, al serviciilor de consultanță și al circuitului creat cu ocazia subînchirierii de vagoane și, pe cale de consecință, al celor 21 de facturi fiscale aferente în baza cărora societățile beneficiare și-au dedus TVA-ul și și-au diminuat baza de impunere pentru impozitul pe profit.

Deși deciziile Curții de Justiție a Uniunii Europene nu sunt aplicabile în cauză raportat datei săvârșirii faptelor deduse judecării, după cum s-a punctat deja anterior, argumentele prezentate în cuprinsul acestora nu fac decât să confirme că interpretarea dată de instanța de fond prin aplicarea normelor naționale este una legală și temeinică, în acord cu principiile generale care guvernează dreptul de deducere a cheltuielilor, respectiv de recuperare a T.V.A.-ului și contrazic argumentele apărării.

Curtea are în vedere cele exprimate în cauzele conexe C-80/2011 și C-142/2011 de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, care a reținut, printre altele, că: „ (...) *beneficiul dreptului de deducere nu poate fi refuzat unei persoane impozabile decât în temeiul jurisprudenței care rezultă la punctele 56-61 din Hotărârea Kitel și Recolta Reciclyng, potrivit căreia trebuie să se stabilească, având în vedere elemente obiective, că persoana impozabilă căreia i-au fost furnizate bunurile sau serviciile care îi servesc de bază pentru a justifica dreptul de deducere, știe sau a fi trebuit să știe că această operațiune era implicată într-o fraudă săvârșită de un furnizor sau de către un alt operator în amonte. Astfel, o persoană impozabilă care știe sau ar fi trebuit să știe că, prin achiziția sa, participă la o operațiune implicată într-o fraudă privind TVA-ul trebuie, în scopul Directivei 2006/112, să fie considerată ca participând la această fraudă, independent de aspectul dacă obține sau nu obține un avantaj din revânzarea bunurilor sau din utilizarea serviciilor în cadrul operațiunilor taxate efectuate de aceasta în aval*”.

În cauza C-225/02 Halifax & Others, CJUE a decis că orice artificiu care are drept scop esențial doar obținerea unui avantaj fiscal, operațiunea neavând conținut economic, va fi ignorat și situația „normală” care ar fi existat în absența acestui artificiu va fi restabilită. Prin urmare, în situația în care, în urma investigațiilor fie fiscale, fie judiciare, se demonstrează că nicio operațiune nu a fost realizată, ci au fost emise doar facturi în scopul de a obține o deducere de TVA, organele fiscale sunt îndreptățite să solicite plata taxei deduse în mod abuziv.

Totodată, prin decizia pronunțată în cauza C-18/13 (Maks Pen EOOD contra Bulgariei), C.J.U.E. a statuat că „*Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28.11.2006 privind sistemul comun al TVA*” trebuie interpretată în sensul că „*se opune ca o persoană impozabilă să deducă taxa care figurează pe facturile emise de un furnizor atunci când, deși serviciul a fost prestat, se dovedește că acesta nu a fost prestat efectiv de respectivul furnizor sau de subcontractantul său, în special pentru că aceștia din urmă nu dispuneau de personalul, de mijloacele fixe și de activele necesare, de asemenea, costurile pentru prestarea serviciului nu au fost înscrise în registrele lor contabile sau că identitatea persoanelor care au semnat anumite documente în calitate de furnizori s-a dovedit inexactă, cu condiția dublă că astfel de fapte să constituie un comportament fraudulos și să dovedească, având în vedere elementele obiective furnizate de autoritățile fiscale, ca persoana impozabilă știa sau ar fi trebuit să știe că operațiunea invocată ca temei pentru dreptul de deducere era implicată în această fraudă, ceea ce revine instanței de trimitere să verifice*”.

De asemenea, inclusiv din considerentele expuse de instanța europeană în cauza C-277/09 invocată în apărare rezultă că recunoașterea dreptului unui comerciant de a alege structura activității sale astfel încât să își limiteze datoria fiscală s-a impus în considerarea faptului că diferitele operațiuni „au avut loc între două părți între care nu există o legătură juridică”, „aceste operațiuni nu aveau caracter artificial” și „au fost efectuate în cadrul unor schimburi comerciale obișnuite”, în condițiile în care, în speța indicată, caracteristicile operațiunilor și natura raporturilor existente între societățile care le-au efectuat nu conțineau

niciun element de natură să dovedească existența unui aranjament artificial, lipsit de realitate economică și efectuat cu unicul scop de a obține o facilitate fiscală.

În schimb, în prezenta cauză, rezultă cu certitudine că între firmele cocontractante existau relații de afiliere bazate pe relațiile de familie între persoanele decidente, iar contractele nu intrau în categoria celor obișnuite în special pentru SC RAPID SRL. Curtea reamintește că această din urmă societate nu avea capacitatea logistică și financiară și nici competențele necesare în derularea contractelor de consultanță și subînchiriere vagoane.

Concluzionând cu privire la jurisprudența CJUE, inaplicabilă *ratione temporis*, dar care poate fi avută în vedere prin raportare la principiile expuse, evaluările făcute în apărare nu au în vedere că situațiile expuse sunt substanțial diferite de cea dedusă judecății. Astfel, în prezentul dosar nu se pune problema alegerii sistemului de impozitare, a libertății contractuale. Interpunerea artificială a unei firme în cadrul relațiilor comerciale, respectiv înregistrarea unor cheltuieli fictive, prin operațiuni care au avut ca rezultat obținerea unui avantaj fiscal contrar obiectivului urmărit prin dispozițiile aplicabile dovedesc faptul că drepturile recunoscute oricărui comerciant nu au fost exercitate în limitele legalității, ci dimpotrivă.

În ceea ce privește prejudiciul cauzat prin faptele deduse judecății, luând în considerare raportul de expertiză financiar-contabilă întocmit în etapa apelului, Curtea reține următoarele:

Prin rechizitoriu, s-a reținut că s-a produs bugetului de stat un prejudiciu în cuantum de 8.871.394,90 RON din care prin contractul de subînchiriere suma de 8.243.552 RON, reprezentând impozit pe profit și 2.625.716 RON, reprezentând TVA). Iar prin contractul de consultanță, suma 627.842,90 RON (508.142,90 RON, reprezentând impozit pe profit și 119.700 RON, reprezentând TVA).

În conținutul prejudiciului pretins de ANAF ca fiind produs bugetului statului nu se regăsesc TVA și impozit pe profit datorate de GRAMPET S.A. ca urmare a derulării contractelor de consultanță din februarie 2004 și a contractului de subînchiriere vagoane din decembrie 2003.

Din punct de vedere al deductibilității TVA, din cele cinci facturi emise de Rapid Com către GFR-TVM, doar factura GL ACB 1978303/29.03.2004 în sumă de 630.000 RON, la care se adaugă TVA în sumă de 119.700 RON calculată cu cota de 19%, este purtătoare de TVA. Celelalte facturi conțin penalități contractuale și nu sunt purtătoare de TVA.

Cele 16 facturi emise de Rapid Com SRL către GFR SA București în baza contractului de subînchiriere nr. 2/20.12.2003 încheiat cu SC Grup Feroviar Roman S.A. însumează 25.097.057,46 RON din care 10 facturi pentru chirii vagoane în sumă de 13.819.558,08 RON la care se adaugă TVA în sumă de 2.625.714,04 RON, în total 16.445.272,12 RON și 6 facturi de penalități în sumă de 8.651,784,35 RON.

Curtea reține dispozițiile fiscale în vigoare la data comiterii faptelor, care stabilesc dreptul persoanelor impozabile de a deduce cheltuielile și taxa aferentă achizițiilor, dacă acestea sunt destinate utilizării în folosul operațiunilor taxabile, cu obligativitatea îndeplinirii condiției ca documentele justificative să reflecte operațiuni reale.

În literatura juridică s-a susținut că înregistrarea unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale înseamnă întocmirea unor acte/documente justificative false pentru cheltuieli care nu au fost făcute sau au fost mai mici decât cele consemnate în documentele justificative, iar pe baza acestor acte justificative false se operează și în celelalte documente contabile cheltuieli nereale, cu consecința diminuării venitului net și, implicit, a obligației fiscale către stat, ceea ce sintetic reprezintă întocmirea unor acte false pentru cheltuieli.

Consecința unor asemenea operațiuni fictive o reprezintă afectarea rezultatului fiscal. În acest context, se configurează urmarea imediată a infracțiunii de evaziune fiscală care este comisă în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, respectiv crearea unei stări de pericol pentru valoarea socială ocrotită reprezentată de colectarea taxelor și impozitelor.

Or, cele două contracte în baza cărora au fost emise facturile înregistrate în contabilitate de societăți, care reflectă pretins operațiuni de consultanță, respectiv subînchiriere vagoane, nu pot constitui documente justificative în sensul legii și nu pot fi avute în vedere în nicio situație la stabilirea cheltuielilor deductibile, respectiv diminuarea impozitului pe profit, inclusiv deducerea TVA aferentă.

Deși potrivit raportului de expertiză întocmit în apel, facturile emise de RAPID COM SRL întrunesc condițiile de formă și de fond prevăzute de Legea 571/2003, în vederea exercitării dreptului de deducere, se omite un aspect esențial și anume că tranzacțiile nu au un scop economic și au caracter fictiv, iar documentele care „susțin” realitatea tranzacțiilor sunt înregistrări întocmite tocmai pentru a crea aparența de legalitate a tranzacțiilor.

Așa încât, având în vedere caracterul fictiv al operațiunilor declarate de societățile beneficiare a contractelor, acestea nu aveau dreptul să-și deducă TVA aferentă facturilor emise în derularea contractelor de consultanță și subînchiriere vagoane, iar prin înregistrarea în contabilitate și declararea operațiunilor comerciale fictive, și-au diminuat, în mod nelegal, TVA-ul de plată datorat bugetului de stat, dar și impozitul pe profit prin diminuarea bazei de impunere cu înregistrarea de operațiuni fictive.

Întrucât tranzacțiile nu aveau la bază existența unor raporturi contractuale reale, în mod corect prima instanță a avut în vedere sumele achitate de către GFR S.A. și GFR-TVM S.A. și a stabilit obligații suplimentare astfel:

- în cazul impozitului pe profit prin înmulțirea unui element al bazei de impunere (cheltuiala) cu cota de 25% de impozit pe profit;
- în cazul TVA, prin calificarea TVA deductibilă aferentă cheltuielii, drept TVA de plată.

Rezultă astfel că prin săvârșirea actelor materiale de evaziune fiscală privind contractul de subînchiriere vagoane și înregistrarea facturilor emise către GFR S.A. s-a creat un prejudiciu de 5.617.835,75 RON (22.471.343*25%) impozit pe profit, la care se adaugă TVA 2.625.716 RON, în total 8.243.551,75 RON.

Prin săvârșirea actelor materiale de evaziune fiscală privind contractul de consultanță și înregistrarea facturilor emise către GFR – TVM S.A. s-a creat un prejudiciu de 508.143 RON (2.032.572*25%) impozit pe profit, la care se adaugă TVA 119.700 RON, în total 627.843 RON.

Prejudiciul total creat a fost de 8.871.394,75 RON, cu o diferență de 0,15 lei față de suma la care au fost obligați inculpații în soluționarea laturii civile a cauzei, diferență ce se datorează faptului că raportul de expertiză întocmit în apel a avut în vedere valorile facturilor prin raportarea la leul nou (RON), aplicabil urmare a reformei monetare din 2005.

Sub aspectul laturii subiective a infracțiunii de evaziune fiscală, înregistrarea în contabilitate a unor operațiuni fictive, a unor tranzacții care nu își au corespondent în realitate produce în mod automat consecințe juridice în plan fiscal, respectiv creșterea valorii cheltuielilor deductibile, reducerea profitului și a impozitului pe profit, deducerea de TVA. Astfel, chiar dacă scopul principal nu a fost acela de a se sustrage de la plata obligațiilor fiscale, sustragerea a avut loc efectiv și reprezintă un rezultat cert și direct al înregistrării documentelor menționate în contabilitate. Întrucât rezultatul faptelor nu este unul eventual, forma de vinovăție în săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală nu poate fi decât aceea a intenției directe.

În ceea ce privește forma de participare la infracțiunea de evaziune fiscală, în mod corect s-a reținut săvârșirea de către inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia a infracțiunii cu participare improprie întrucât au determinat cu intenție persoane responsabile din cadrul S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A. (în cazul căreia a acționat doar inculpatul Didilă Vasile) să încheie contracte fictive de subînchiriere vagoane și, respectiv, consultanță cu S.C. RAPID COM S.R.L., pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile facturile emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în

scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., fapte ce au produs prejudiciul statului, fără ca aceste persoane să cunoască fictivitatea operațiunilor.

Această infracțiune a fost comisă în forma continuată întrucât se referă la înregistrarea succesivă în mai multe evidențe contabile și la declararea sau/și evidențierea, fără vinovăție, de către persoane responsabile din cadrul S.C. G.F.R. S.A. și S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., în mai multe documente legale, a mai multor operațiuni comerciale fictive distincte, tranzacții comerciale nereale, aparent realizate cu același pretins furnizor - S.C. RAPID COM S.R.L., deci se referă la acte materiale distincte, săvârșite în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, la diferite intervale de timp și în aceeași modalitate.

Infracțiunea de evaziune fiscală se consumă la momentul evidențierii în contabilitate ori în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori a altor operațiuni fictive, dacă acest lucru s-a realizat în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale. Legea nu impune o cerință minimă a numărului de operațiuni nereale/fictive, fiind suficientă chiar și una singură, dacă o astfel de evidențiere ar putea avea drept consecință sustragerea de la îndeplinirea obligațiilor fiscale. Evident că evidențierea (înregistrarea) repetată a mai multor operațiuni comerciale fictive va avea drept consecință firească posibilitatea sustragerii de la îndeplinirea unor obligații fiscale într-un quantum mai mare, deci a cauzării unui prejudiciu mai mare.

Așadar, din considerentele expuse rezultă că în mod corect s-a reținut că faptele inculpatului Didilă Vasile constând în aceea că, în baza aceleiași rezoluții infracționale, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A. (care avea și calitatea de acționar majoritar al S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.),

- în cursul lunii februarie 2004, a determinat cu intenție pe numiții Dediu Horia și Ionescu Laurențiu să încheie un contract fictiv de consultanță cu S.C. RAPID COM S.R.L., prin reprezentant Răducan Vasile (unic asociat și administrator), pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile cele 5 facturi emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în perioada 29.03.2004-09.12.2004, reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., fapte ce au produs un prejudiciu în quantum de total 627.843 RON, din care 508.143 RON ($2.032.572 \cdot 25\%$) impozit pe profit și 119.700 RON TVA, fără ca aceste persoane să cunoască fictivitatea operațiunilor, constituie participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată,

- în luna decembrie 2003, a determinat cu intenție pe numitul Dediu Horia să semneze, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A., contractul de subînchiriere vagoane de la S.C. RAPID COM S.R.L., prin reprezentant Răducan Vasile (unic asociat și administrator), pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile cele 16 facturi emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în perioada 31.03.2004 – 31.12.2004, reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., fapte ce au produs un prejudiciu total în quantum de 8.243.551,75 RON, din care 5.617.835,75 RON impozit pe profit și 2.625.716 RON TVA, fără ca aceste persoane să cunoască fictivitatea operațiunilor,

- constituie participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod penal.

De asemenea, fapta inculpatului Stoica Gruia constând în aceea că, în luna decembrie 2003, împreună cu inculpatul Didilă Vasile, în calitate de factori de decizie în cadrul S.C. G.F.R. S.A., a determinat cu intenție pe numitul Dediu Horia să semneze, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A., contractul de subînchiriere vagoane de la S.C. RAPID COM S.R.L., prin reprezentant Răducan Vasile (unic asociat și administrator), pentru ca ulterior persoanele responsabile cu întocmirea evidențelor contabile să evidențieze în actele contabile cele 16 facturi emise de S.C. RAPID COM S.R.L. în perioada 31.03.2004 – 31.12.2004,

reprezentând cheltuieli ce nu au la bază operațiuni reale, în scopul diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., fapte ce au produs un prejudiciu total în cuantum de 8.243.551,75 RON, din care 5.617.835,75 RON impozit pe profit și 2.625.716 RON TVA, fără ca aceste persoane să cunoască fictivitatea operațiunilor, constituie participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal.

În cazul inculpatului Răducan Vasile, care nu a solicitat în fața primei instanțe continuarea procesului penal, faptele deduse judecății în cadrul cărora acesta a acționat ca reprezentant al S.C. RAPID COM S.R.L. constituie participație improprie (în varianta complicității) la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal.

În considerarea motivelor anterior expuse, în mod legal și temeinic instanța de fond a dispus desființarea înscrisurilor întocmite în săvârșirea infracțiunilor de evaziune fiscală, respectiv desființarea parțială a înscrisurilor ce conțineau mențiuni privind operațiunile evazioniste. Este evident că desființarea acestor înscrisuri nu va produce efecte doar unilateral, așa cum s-a invocat în apărare, acestea fiind scoase practic din circuitul civil.

Infracțiunea de spălare de bani

Cu privire la această infracțiune, întrucât din perspectiva incriminării, respectiv a elementelor constitutive ale infracțiunii, multiplele modificări legislative nu au avut vreo înrâurire, nu se impune o analiză individuală a încadrării juridice, analiza fiind identică în cazul tuturor variantelor legislative, astfel că instanța de apel va face trimitere doar la legea mai favorabilă în baza căreia se impune constatarea prescripției răspunderii penale, respectiv legea în vigoare între data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 (a cărei natură a fost lămurită prin Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 26 mai 2022) și până la intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 71/2022 (30.05.2022).

Din perspectiva infracțiunii de spălare de bani, Curtea constată parțial întemeiate criticile formulate de către inculpații-apelanți.

Probele administrate în cauză fac dovada faptului că cei trei inculpați au conceput un mecanism de lucru (a cărui complexitate dovedește existența și natura relațiilor specifice grupului infracțional organizat), care să servească la convertirea sumelor de bani dobândite prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală în sume de bani care să poată fi aparent justificate legal.

După cum au susținut și apelanții - inculpați, infracțiunea de spălare a banilor este o infracțiune derivată, existența ei fiind condiționată de săvârșirea unei infracțiuni din care să provină bunul supus operațiunii de spălare. Curtea arată, însă, că această condiție a situației premise este întrunită câtă vreme sumele de bani au fost obținute din săvârșirea infracțiunilor de evaziune.

Cu privire la infracțiunea de spălare a banilor, s-a solicitat schimbarea încadrării juridice în sensul reținerii variantei reglementate de art. 49 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 129/2019, cu corespondent în art. 29 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 656/2002, pe motiv că, în materialitatea lor, preținsele acte materiale de spălare a banilor, astfel cum sunt prezentate în rechizitoriul din 13 noiembrie 2015, descriu, în esență, acțiuni de dobândire și folosire a sumelor de bani provenite din infracțiunea de evaziune fiscală.

Analizând dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 656/2002, Curtea Constituțională a reținut că varianta normativă prevăzută la alin. (1) lit. a) constă în fapte de schimbare sau transfer de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul ajutării persoanei care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei; varianta normativă reglementată la alin. (1) lit. b) constă în ascunderea

ori disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni; iar varianta infracțională prevăzută la alin. (1) lit. c) din aceeași lege constă în dobândirea, depunerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni. Curtea a stabilit că primele două modalități normative, reglementate la art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002, corespund scopului reglementării infracțiunilor de spălare a banilor, acela de combatere a acțiunilor de ascundere și disimulare a provenienței unor bunuri rezultate din săvârșirea de infracțiuni, în timp ce modalitatea normativă prevăzută la art. 29 lit. c) din Legea nr. 656/2002, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, este neconstituțională în ceea ce privește subiectul activ al infracțiunii.

Așadar, anumite tipuri de activități de spălare a banilor se pedepsesc și atunci când sunt săvârșite de autorul activității infracționale care a generat bunurile respective (autospălare a banilor). În asemenea cazuri, atunci când activitatea de spălare a banilor nu constă doar în simpla posesie sau utilizare de bunuri, ci presupune și transferul, conversia, ascunderea sau disimularea de bunuri și duce la daune mai mari decât cele deja cauzate de activitatea infracțională, de exemplu prin punerea în circulație a bunurilor obținute din activitatea infracțională și, prin aceasta, ascunderea provenienței ilicite a acestora, respectiva activitate de spălare de bani trebuie să fie sancționată.

Cu privire la acuzațiile aduse fiecăruia dintre inculpați, Curtea apreciază că nu toate actele indicate în rechizitoriu pot fi considerate ca acte specifice infracțiunii de spălare a banilor în varianta reglementată de art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002 (cu precizările ce vor fi făcute ulterior în privința fiecăruia dintre inculpați). Este evident că plățile efectuate în cadrul operațiunilor fictive nu pot fi considerate decât ca adiacente infracțiunilor de evaziune fiscală. Prejudiciul cauzat bugetului de stat nu putea fi creat, respectiv obținerea beneficiului material nu putea avea loc fără efectuarea plăților aferente facturilor fiscale emise în baza contractelor de consultanță și subînchiriere fictive. Așadar, efectuarea plăților, respectiv efectuarea demersurilor necesare asigurării fondurilor GFR-TVM SA pentru efectuarea plăților nu pot fi considerate ca acte de spălare a banilor în sensul reglementat de lege.

Cu alte cuvinte, așa cum s-a arătat și în practica judiciară depusă în apărare, aceleași acte materiale nu se pot circumscrie atât infracțiunii de evaziune fiscală, cât și infracțiunii de spălare de bani. Infracțiunea de spălare de bani nu poate fi decât o infracțiune subsecventă infracțiunii de evaziune fiscală, premisa fiind aceea a scoaterii banilor din patrimoniul societății care ar fi datorat impozit pe profit și TVA în baza unor operațiuni fictive. Or, tocmai plățile efectuate în baza contractelor fictive au condus la sustragerea societăților beneficiare de la plata datoriilor fiscale către stat.

De asemenea, nu pot fi considerate acte de spălare a banilor dobândiți din evaziune fiscală semnarea contractului de închiriere sau semnarea contractului de subînchiriere vagoane, acestea fiind operațiuni realizate în scopul săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală, anterioare săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală, și nu de spălare a banilor care, de altfel, nu fuseseră încă obținuți din evaziune fiscală.

Totodată, nu există probe că banii folosiți de societățile beneficiare în cadrul contractelor pentru a efectua plățile către S.C. RAPID COM S.R.L. ar fi provenit din evaziune fiscală, iar acuzația nu a înaintat o astfel de ipoteză. Or, încasarea de către S.C. RAPID COM S.R.L. a sumelor de bani aferente facturilor emise în baza contractelor fictive constituie în fapt modalitatea de dobândire a produsului infracțiunii de evaziune fiscală, faptă ce nu are caracterul autonom specific infracțiunii de spălare de bani, neputând fi antrenată în mod distinct răspunderea penală a participanților la infracțiunea de evaziune fiscală și pentru o infracțiune de spălare de bani.

Astfel, în opinia Curții de Apel Iași, din perspectiva acuzației de spălare a banilor, se impun a fi reținute următoarele:

Fapta inculpatului Didilă Vasile constând în aceea că a semnat alături de inculpații Stoica Gruia și Răducan Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 RON, disimulând astfel proveniența sumei reprezentând prejudiciul total al evaziunii fiscale, prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod penal, suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,75 RON (prejudiciu total al evaziunii fiscale conform calculului efectuat în baza raportului de expertiză financiar contabilă întocmit în apel). În cazul acestui inculpat nu poate fi reținută incidența lit. a) a art. 29 alin. (1) din Legea nr. 656/2002 de vreme ce acuzația procurorului cu privire la actele de schimbare sau transfer a banilor a fost considerată netemeinică, aceste acte neavând caracter autonom în raport cu infracțiunea predicat. Deși aparent ar fi în discuție o schimbare de încadrare juridică, înlăturarea textului amintit nu putea avea loc înainte de soluționarea fondului cauzei, a pronunțării asupra temeiniciei acuzațiilor, sens în care nu ar fi putut fi pusă în discuție schimbarea încadrării juridice în cursul cercetărilor din apel. În schimb, actul reținut de Curte ca element material al infracțiunii de spălarea de bani constituie o disimulare a adevăratei naturi a provenienței banilor așa cum prevede art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002.

Faptele inculpatului Stoica Gruia constând în aceea că a semnat alături de inculpații Didilă Vasile și Răducan Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 RON, disimulând astfel proveniența sumei reprezentând prejudiciul total al evaziunii fiscale, prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe (deși parțial sursa era din evaziune), întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod penal, disimulând astfel proveniența sumei de 8.871.394,75 RON (prejudiciu total al evaziunii fiscale conform calculului efectuat în baza raportului de expertiză financiar contabilă întocmit în apel). În mod similar, nici în cazul acestui inculpat nu poate fi reținută incidența lit. a) a art. 29 alin. (1) din Legea nr. 656/2002 de vreme ce acuzația procurorului cu privire la actele de schimbare sau transfer a banilor a fost considerată netemeinică, aceste acte neavând caracter autonom în raport cu infracțiunea predicat. Înlăturarea textului amintit nu putea avea loc înainte de soluționarea fondului cauzei, de pronunțarea asupra temeiniciei acuzațiilor, sens în care nu ar fi putut fi pusă în discuție schimbarea încadrării juridice în cursul cercetărilor din apel.

Faptele inculpatului Răducan Vasile constând în aceea că:

- a semnat alături de inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile, hotărârea AGA nr. 7/27.06.2005 de majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A., pentru a justifica încasarea de la S.C. RAPID COM S.R.L. a sumei de 120.250.000.000 RON, disimulând astfel proveniența sumei constând în prejudiciul total al evaziunii fiscale, prin crearea aparenței că prezența acestei sume în contul S.C. G.F.R. S.A. este justificată de o infuzie de capital a unei societăți terțe;

- a semnat ordinele de plată pentru virarea sumei totale de 120.250.000.000 RON din conturile S.C. RAPID COM S.R.L. în conturile S.C. G.F.R. S.A., cu titlul de majorare capital social și prime de emisiune, transferând astfel înapoi în conturile acestei din urmă societăți și suma de 8.871.394,75 RON (prejudiciu total al evaziunii fiscale conform calculului efectuat în baza raportului de expertiză financiar contabilă întocmit în apel), despre care știa că provine din evaziune fiscală urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A. și a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A.

- acțiuni având ca scop disimularea adevăratei naturi a provenienței banilor (respectiv evaziunea fiscală) reintroduși în conturile S.C. G.F.R. S.A. și prin care s-a creat aparența de legalitate a banilor, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 5 din Noul Cod penal, suma spălată fiind în cuantum de 8.871.394,75 RON (prejudiciu total al evaziunii fiscale conform calculului efectuat în baza raportului de expertiză financiar contabilă întocmit în apel). Prin cele două categorii de acțiuni reținute în sarcina inculpatului Răducan Vasile a avut loc atât transferul banilor obținuți din evaziune, cât și disimularea adevăratei naturi a provenienței acestora.

Se impune mențiunea că acțiunile incriminate cu privire la diferite sume de bani provenite din săvârșirea unor infracțiuni de evaziune fiscală nu presupun, în mod necesar un contact material cu banii, ci condiția este satisfăcută și atunci când inculpatul, prin activitatea infracțională desfășurată preîntâmpină diminuarea patrimoniului cu acele sume de bani care ar fi fost destinate plății unor impozite (directe sau indirecte) sau altor cheltuieli necesare desfășurării activității economice.

Obiectul infracțiunii de spălare a banilor poate fi inferior sau egal valoric cu cel al produsului infracțiunii din care provine, nefiind exclus ca în cadrul tranzacțiilor specifice operațiunilor de spălare a banilor fondurile necesare acestor tranzacții să fie formate atât din sume de bani obținute în mod licit din activitatea curentă a societăților evazioniste, cât și din sume obținute în mod fraudulos prin diminuarea surselor impozabile sau scoaterea unor sume de bani din patrimoniul societății fără o justificare legală. Astfel se explică valoarea inferioară a sumei spălate (reprezentând cuantumul prejudiciului cauzat prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală) în raport cu infuzia de capital de care a beneficiat S.C. G.F.R. S.A.

Tocmai această modalitate de a acționa întărește încrederea că tranzacția, în întregul ei are caracter licit și ajută la plasarea și stratificarea, respectiv îndepărtarea de sursa ilicită a sumelor de bani reprezentând obligațiile fiscale diminuate. Nu trebuie omis că prin returnarea sumelor de bani, acestea deveneau disponibile societății de la care au plecat. Această manieră ocultă de redobândire a banilor denotă atitudinea premeditată a inculpaților de a ascunde rezultatul infracțiunii de evaziune fiscală, intenția acestora și scopul operațiunii lor de realizare a noii infracțiuni putând fi deduse cu ușurință din circumstanțele faptice obiective descrise. Mai departe, sumele spălate pot fi apoi investite chiar în afaceri legale, astfel având loc disimularea adevăratei naturi a provenienței sumelor de bani, astfel că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de spălare a banilor prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002 (lege mai favorabilă), cu distincțiile menționate anterior cu privire la lit. a) a noimei de incriminare.

Actele materiale expuse mai sus și avute în vedere în acuzație constau în transferul de bani cu scopul de a disimula originea ilicită a acestora (în cazul inculpatului Răducan Vasile), respectiv însăși disimularea adevăratei naturi a provenienței banilor (în cazul tuturor celor trei inculpați). Or, în măsura în care un astfel de comportament constituie un act material contingent care, spre deosebire de simpla posesie sau utilizare a acestor bunuri, nu rezultă în mod automat din activitatea infracțională din care provin respectivele active, el poate fi săvârșit atât de autorul activității infracționale din care provin banii în cauză, cât și de un terț. Acesta este cazul în speță, susținerile inculpaților că activitatea imputată reprezenta o simplă activitate de folosire a banilor de către participantul la săvârșirea infracțiunii predicat de evaziune fiscală neputând fi primite.

Curtea punctează că evaluarea caracterului ilegal al actelor imputate nu se poate realiza printr-o delimitare a acestora de context, de întregul circuit al banilor, justificările create pentru acest circuit realizat între societăți afiliate, controlate de aceleași persoane, poziționând toate tranzacțiile din punct de vedere temporal într-un cadru ce trădează scopul adiacent al întregii activități infracționale desfășurate de către cei trei inculpați, dovedind și elementele specifice unui grup infracțional organizat.

Prin Hotărârea nr. 14/18.10.2004 a Adunării Generale a Acționarilor SC GFR SA cei trei inculpați au decis majorarea capitalului social al S.C. G.F.R. S.A. prin emiterea unui nr. de 1.850 acțiuni cu valoarea de piață a unei acțiuni de 65.000.000 ROL și valoarea nominală a unei acțiuni de 3.270.870 ROL. Astfel, capitalul social se majora cu 6.051.109.500 ROL, urmând ca acționarii să achite o primă de emisiune (reprezentând diferența între valoarea de piață și valoarea nominală a acțiunilor) în cuantum de 114.198.890.500 ROL.

Prin actul adițional autentificat la data de 07.12.2004, s-a stabilit cooptarea unui nou acționar, respectiv S.C. RAPID COM S.R.L., persoană juridică ce a cumpărat pachetul de 1850 acțiuni nou emise, urmare a neexercitării dreptului de preferință de către acționarii existenți.

În baza contractului de subînchiriere, la data de 03.12.2004 S.C. G.F.R. S.A. a virat în contul S.C. RAPID COM S.R.L. suma de 40.000.000.000 ROL, iar la data de 06.12.2004, încă 37.600.000.000 ROL.

În cursul aceleiași zile (06.12.2004), S.C. RAPID COM S.R.L. a virat înapoi în contul S.C. G.F.R. S.A. sumele de 6.051.109.500 ROL, sub pretextul achiziției pachetului de 1.850 de acțiuni, precum și suma de 25.000.000.000 ROL, cu titlu de primă de emisiune (parte din prima totală de 114.198.890.500 ROL).

S.C. G.F.R. S.A. a continuat să vireze bani în contul S.C. RAPID COM S.R.L., astfel: la 09.12.2004 suma de 20.000.000.000 ROL și la 10.12.2004 suma de 10.000.000.000 ROL, ambele plăți în baza așa zisului contract de subînchiriere.

Din suma de 17.000.000.000 ROL încasată de la S.C. G.F.R. S.A., cu titlu de aport de capital, SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A., din dispoziția inculpatului Didilă Vasile, a efectuat următoarele plăți către S.C. RAPID COM S.R.L.: 5.000.000.000 ROL la 09.12.2004, 3.182.928.600 ROL la 10.12.2004, 5.581.732.000 ROL la 10.12.2004, 335.000.000 ROL la 10.12.2004, acestea însumând 14.099.660.600 ROL, cu titlu de contravaloare contract consultanță și penalități aferente.

SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A., din dispoziția inculpatului Didilă Vasile, a efectuat ulterior următoarele plăți reprezentând diferențe de penalități din așa zisul contract de consultanță către S.C. RAPID COM S.R.L., aceste din urmă plăți fiind făcute la datele de 25.02.2005 – 4.103.055.400 ROL, 24.03.2005 – 850.000.000 ROL, 25.03.2005 -700.000.000 ROL, 24.03.2005 – 1.770.000.000 ROL, acestea însumând 7.423.055.400 ROL, cu titlu de penalități aferente.

Prin Hotărârea AGA a S.C. G.F.R. S.A. nr. 7/27.06.2005 (vol. 21 filele 141-142), inculpații Stoica Gruia, Didilă Vasile și Răducan Vasile au decis majorarea capitalului social al societății cu suma de 18.650.146.500 ROL, prin creșterea valorii nominale a unei acțiuni de la 3.270.870 ROL la 4.700.000 ROL, numărul total al acțiunilor fiind de 13.050. Această majorare de capital s-a realizat, conform hotărârii AGA, prin încorporarea unei părți din primele anterioare de emisiune, reflectate în contabilitatea societății în contul 104 – prime de capital.

Prin această majorare a capitalului social, cu păstrarea neschimbată a structurii acționariatului și a numărului de acțiuni deținut de fiecare, cei trei inculpați au încorporat banii proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală în patrimoniul lor propriu, mărindu-și aportul fiecăruia la capitalul social al S.C. G.F.R. S.A.

S-a creat o cale de a crea aparența de legalitate a provenienței sumelor de bani returnate în conturile S.C. G.F.R. S.A. de către S.C. RAPID COM S.R.L. în procesul de spălare a banilor proveniți din infracțiunea de evaziune fiscală, ca urmare a înregistrării în contabilitatea S.C. G.F.R. S.A. și GFR-TVM S.A. a facturilor fictive emise de S.C. RAPID COM S.R.L. Practic, majorarea capitalului social a fost plătită de noul acționar SC RAPID COM SRL cu banii societății GFR SA ce fuseseră transferați anterior la SC RAPID COM SRL cu titlu de plată facturi aferente contractului de subînchiriere vagoane, respectiv cu banii societății GFR-TVM S.A. (obținuți de la GFR SA prin majorarea capitalului) ce fuseseră

transferați anterior la SC RAPID COM SRL cu titlu de plată facturi aferente serviciului de consultanță.

***

Din ansamblul argumentelor anterior expuse rezultă că în cauză s-a dovedit dincolo de orice îndoială rezonabilă că:

- inculpatul Didilă Vasile se face vinovat de săvârșirea infracțiunilor de *participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată*, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal, *constituire a unui grup infracțional organizat*, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, *spălarea banilor*, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002, toate cu aplicarea art. 38 din Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal,

- inculpatul Stoica Gruia se face vinovat de săvârșirea infracțiunilor de *participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată*, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal, *constituire a unui grup infracțional organizat*, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, *spălarea banilor*, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002, toate cu aplicarea art. 38 din Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal,

- inculpatul Răducan Vasile se face vinovat de săvârșirea infracțiunilor de *constituire a unui grup infracțional organizat*, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, *spălarea banilor*, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002, toate cu aplicarea art. 38 din Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal. Pentru infracțiunea de evaziune fiscală ce i-a fost reținută în sarcină, inculpatul Răducan Vasile nu a solicitat continuarea procesului penal în fața Tribunalului Iași.

Întrucât în aplicarea legii penale mai favorabile, respectiv a art. 5 din Noul Cod penal, a Deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale Curții Constituționale și Hotărârii Prealabile nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, se constată intervenită prescripția răspunderii penale cu privire la toate infracțiunile, sentința penală urmează a fi desființată integral în latură penală, inclusiv cu privire la infracțiunile pentru care s-a dispus încetarea procesului penal, nefiind permisă combinarea dispozițiilor legale din diferite legi succesive.

***

III. Sub aspectul laturii civile, prin Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015 s-a stabilit, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Codul de procedură penală, că „*În cauzele penale având ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute în Legea nr. 241/2005, instanța, soluționând acțiunea civilă, dispune obligarea inculpatului condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni la plata sumelor reprezentând obligația fiscală principală datorată și la plata sumelor reprezentând obligațiile fiscale accesorii datorate, în condițiile Codului de procedură fiscală*”.

În considerentele deciziei s-a reținut, în esență, că, în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de Legea nr. 241/2005, soluționarea laturii civile nu se face potrivit dispozițiilor legii civile, respectiv ale Codului civil, ci conform prevederilor Codului de procedură fiscală, ca lege specială.

Astfel, s-a arătat că „*Sanționarea ca infracțiune a unor fapte săvârșite în legătură cu administrarea impozitelor și taxelor sau a altor contribuții prevăzute de legislația fiscală este o formă de răspundere pentru nerespectarea obligațiilor dintr-un raport juridic de drept procedural fiscal*” (paragraful 20.6 din Decizia Completului competent să judece recursul în interesul legii nr. 17/2015).

Curtea apreciază că intimătei ANAF i se poate recunoaște calitatea de parte civilă în cauză doar cu privire la infracțiunile de evaziune fiscală deduse judecății, iar dreptul recunoscut acestei părți civile în temeiul art. 21 alin. (1) Cod procedură penală de a solicita

introducerea în cauză a părților responsabile civilmente se poate întinde doar cu privire la aceste infracțiuni.

Ca atare, în privința infracțiunilor de evaziune fiscală deduse judecății, au calitate de părți responsabile civilmente numai societățile comerciale folosite în activitatea care face obiectul acuzațiilor de evaziune fiscală astfel cum au fost deduse judecății și descrise la momentul la care s-a făcut analiza laturii penale a cauzei respectiv: SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA și SC RAPID COM RAIL SRL.

Pe cale de consecință, nu poate fi antrenată răspunderea SC GRAMPET SA în cauză, aceasta nefiind parte în tranzacțiile imputate în cuprinsul acuzației de evaziune fiscală, prejudiciul fiind creat prin înregistrarea de către SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA și SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ GFR- TVM S.A. a operațiunilor fictive desfășurate în relația cu SC RAPID COM RAIL SRL, iar în descrierea acuzațiilor ce i-au fost aduse inculpatului Stoica Gruia nu s-a reținut că ar fi acționat în numele SC GRAMPET SA.

De asemenea, obligarea inculpaților și a părților responsabile civilmente la plata unor despăgubiri nu poate fi antrenată decât în baza faptelor delictuale săvârșite și în limitele acuzațiilor formulate.

În cazul inculpaților DIDILĂ VASILE, în calitate de reprezentant al S.C. G.F.R. S.A. (acționar majoritar al S.C. G.F.R. – T.V.M. S.A. la acel moment), și RĂDUCAN VASILE, în calitate de reprezentant al S.C. RAPID COM S.R.L., s-a stabilit existența unui comportament ilicit care a condus la diminuarea bazei impozabile și deducere fără temei a TVA-ului, prejudiciul total cauzat fiind de 8.871.394,65 RON, format din:

- 627.842,9 RON urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., din care 508.143 RON ($2.032.572 \cdot 25\%$) impozit pe profit și 119.700 RON TVA,
- 8.243.551,75 RON urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., din care 5.617.835,75 RON impozit pe profit și 2.625.716 RON TVA.

În cazul inculpatului Stoica Gruia, acesta a fost trimis în judecată doar pentru contribuția avută în legătură cu contractul de subînchiriere vagoane. În consecință, contrar celor dispuse de instanța de fond, acesta nu poate fi obligat la mai mult de 8.243.551,75 RON constând în prejudiciu cauzat urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., din care 5.617.835,75 RON impozit pe profit și 2.625.716 RON TVA.

Raportat acuzațiilor formulate în cauză, astfel cum au fost dovedite, în temeiul art. 19, art. 25 alin. (1) și art. 397 alin. (1) Cod procedură penală, rejudecând, Curtea va admite în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ împotriva inculpaților DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE și persoanelor responsabile civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA și SC RAPID COM RAIL SRL, urmând obliga în solidar pe:

- inculpatul DIDILĂ VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, inculpatul STOICA GRUIA, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, și RĂDUCAN VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC RAPID COM RAIL SRL, la plata sumei de 8.243.551,75 RON, prejudiciu produs urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R. S.A., din care 5.617.835,75 RON impozit pe profit și 2.625.716 RON TVA, la care se adaugă accesoriile prevăzute de normele de drept fiscal aplicabile;

- inculpatul DIDILĂ VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, și inculpatul RĂDUCAN VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC RAPID COM RAIL SRL, la plata sumei de 627.842,9 RON prejudiciu produs urmare a diminuării bazei impozabile a S.C. G.F.R.-T.V.M. S.A., din care 508.143 RON ($2.032.572 \cdot 25\%$) impozit pe profit și 119.700 RON TVA, la care se adaugă accesoriile prevăzute de normele de drept fiscal aplicabile.

Raportul de solidaritate existent între inculpații DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE derivă din faptul că prejudiciul a fost cauzat de faptele delictuale ale

fiecăruia dintre aceștia, ei contribuind la cauzarea prejudiciului produs părții civile, fiecare în limitele anterior indicate.

Raportul de solidaritate dintre inculpații DIDILĂ VASILE și STOICA GRUIA și persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, respectiv dintre inculpatul RĂDUCAN VASILE și persoana responsabilă civilmente SC RAPID COM RAIL SRL este dat de săvârșirea faptelor în calitate de reprezentanți ai acestor societăți, în interesul cărora inculpații au acționat.

Răspunderea celor anterior menționați este antrenată în baza răspunderii civile delictuale, susținerea apărării în sensul că doar contribuabilii care au beneficiat de avantajele fiscale ar trebui să fie obligați să achite prejudiciul fiind contrară naturii juridice a faptelor cauzatoare de prejudicii, fapte care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală.

Așa cum s-a precizat anterior, SC GRAMPET SA nu poate avea calitate de parte responsabilă civilmente în raport cu acuzația adusă inculpatului, nereșinându-se nici în rechizitoriu și nici în sentința penală apelată că în săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală inculpatul Stoica Gruia ar fi acționat ca reprezentant al SC GRAMPET SA, ci ca reprezentant al SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, a cărei răspundere a fost deja antrenată conform prezentei decizii.

IV. Cu privire la cheltuielile judiciare

În mod corect prima instanța a dispus să rămână în sarcina statului cheltuielile judiciare efectuate pentru urmărirea și judecarea infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală cu privire la care s-a pronunțat soluția de încetare a procesului penal față de inculpatul Răducan Vasile, în lipsa unei cereri de continuare a procesului penal formulată în fața Tribunalului Iași.

Cu toate acestea, în considerarea soluției de încetare a procesului penal, în mod greșit a dispus Tribunalul Iași obligarea inculpatului Răducan Vasile în solidar cu părțile responsabile civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA și SC RAPID COM RAIL SRL la plata către stat a cheltuielilor judiciare efectuate pentru soluționarea cauzei sub aspectul infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat și spălarea banilor, infracțiuni cu privire la care nu există o latură civilă, astfel că nu există o solidaritate mai ales în condițiile în care însăși instanța a dispus să rămână în sarcina statului cheltuielile efectuate pentru urmărirea și judecarea infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală cu privire la care s-a pronunțat soluția de încetare proces penal față de inculpatul Răducan Vasile.

Situația este similară și în privința celorlalți doi inculpați, care au fost obligați în solidar cu persoanele responsabile civilmente la plata tuturor cheltuielilor judiciare efectuate în cauză. Or, cheltuielile avansate de stat pentru urmărirea și judecarea infracțiunilor de spălarea banilor și constituire a unui grup infracțional organizat își au temeiul în răspunderea penală a inculpaților și ele sunt datorate doar de către inculpați.

Teoretic, obligarea persoanelor responsabile civilmente în solidar cu inculpații Stoica Gruia și Didilă Vasile s-ar fi putut dispune doar prin raportare la cheltuielile efectuate pentru urmărirea și judecarea infracțiunii de evaziune fiscală, în raport cu care este antrenată răspunderea lor civilă, însă nu și în ipoteza pronunțării unei soluții de încetare a procesului penal.

În cauză, nu sunt aplicabile dispozițiile art. 274 alin. (3) Cod procedură penală (potrivit cărora „*partea responsabilă civilmente, în măsura în care este obligată solidar cu inculpatul la repararea pagubei, este obligată în mod solidar cu acesta și la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat*”) întrucât art. 274 Cod procedură penală reglementează plata cheltuielilor avansate de stat în caz de renunțare la urmărirea penală, condamnare, amânarea aplicării pedepsei sau renunțarea la aplicarea pedepsei, după cum

rezultă din nota marginală, soluții ce nu au fost dispuse cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală.

În schimb, art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) Cod procedură penală prevede în mod expres că dacă inculpatul cere continuarea procesului penal și se dispune încetarea procesului penal cheltuielile judiciare avansate de stat sunt suportate de către inculpat. Față de aceste dispoziții exprese, în lipsa unei norme care să reglementeze în sens contrar în ipoteza dată, părțile responsabile civilmente nu puteau fi obligate la plata cheltuielilor judiciare efectuate în cauză.

În ceea ce privește cuantumul stabilit de instanța de fond pentru activitatea de judecată, respectiv 25.000 lei cheltuieli de judecată pentru fiecare inculpat în parte, 8.333,33 lei suma aferentă fiecărei infracțiuni obiect al cercetărilor, acesta nu este unul disproportionat și se impune a fi avut în vedere în considerarea principiului neagrării situației în propria cale de atac.

Cu privire la cheltuielile indicate în cuprinsul rechizitoriului ca fiind efectuate în cursul urmăririi penale, diminuate cu 3.000 lei de instanța de fond (cuantumul cheltuielilor efectuate pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică), acestea sunt vădit disproportionat și nu pot fi puse în sarcina inculpaților în maniera dispusă de Tribunalul Iași.

Conform fișei de cheltuieli (vol. 52 dosar u.p.), cheltuielile judiciare efectuate în cursul urmăririi penale au totalizat o sumă de 416.614,58 lei, din care 200.000 lei reprezintă „alte cheltuieli în desfășurarea urmăririi penale, care au necesitat plăți din fondurile bugetare”. În opinia Curții, astfel de cheltuieli sunt nejustificate, după cum nu pot fi avute în vedere la stabilirea sumelor la care pot fi obligați inculpații nici cheltuielile de personal (79.600 lei). Mai mult decât atât, urmărirea penală a vizat numeroase alte infracțiuni și numeroase alte persoane (10), iar prin rechizitoriu s-au dispus soluții de clasare atât față de inculpații din prezenta cauză, cât și față de toate celelalte 10 persoane vizate de anchetă. Or, nu se poate reține obligația celor 3 inculpați de a achita toate cheltuielile judiciare efectuate pe parcursul urmăririi penale pentru cercetarea tuturor infracțiunilor și tuturor persoanelor vizate de anchetă întrucât în materia cheltuielilor judiciare legea nu prevede regula solidarității.

Luând în considerare aceste aspecte, precum și cele stabilite de instanța de fond, Curtea apreciază că suma de 30.000 lei/inculpat reflectă cheltuielile ocazionate de urmărirea penală a fiecăruia dintre inculpați pentru faptele deduse judecării.

Pentru aceste motive, se impune modificare sentinței penale apelate cu privire la cheltuielile judiciare, urmând se dispune astfel:

Inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia vor fi obligați la plata către stat a sumei de câte 55.000 lei fiecare cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cursul urmăririi penale și în cursul judecării, conform art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) Cod procedură penală și art. 274 alin. (2) Cod procedură penală.

Inculpatul Răducan Vasile va fi obligat la plata sume de 36.666,67 lei cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cursul urmăririi penale și în cursul judecării cu privire la infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat și spălare a banilor, conform art. 275 alin. (3) Cod procedură penală și art. 274 alin. (2) Cod procedură penală.

Potrivit art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare efectuate pentru urmărirea și judecarea inculpatului Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunii de participare improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, cu privire la care s-a pronunțat soluția de încetare a procesului penal, fără a exista o cerere de continuare a procesului penal adresată instanței de fond, vor rămâne în sarcina statului.

***

I. Pentru toate aceste motive, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. a) Cod procedură penală, Curtea va admite apelurile formulate de inculpații-apelanți DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE, persoanele responsabile civilmente apelante SC GRAMPET

SA, SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA și SC RAPID COM RAIL SRL, împotriva sentinței penale nr. 282/10.04 2020 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015, pe care o va desființa în integralitate, în latură penală și în latură civilă, cu excepția dispozițiilor privind desființarea de înscrisuri și plata onorariilor apărătorilor desemnați din oficiu.

Rejudecând în latură penală, în baza art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) și d) Cod penal, va dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului DIDILĂ VASILE pentru săvârșirea infracțiunilor de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal, constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002 (cu înlăturarea lit. a) a art. 29 alin. 1 din Legea nr. 656/2002), fiecare cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) și d) Cod penal, va dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului STOICA GRUIA pentru săvârșirea infracțiunilor de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal, constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002 (cu înlăturarea lit. a) a art. 29 alin. 1 din Legea nr. 656/2002), fiecare cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) și d) Cod penal, va dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului RĂDUCAN VASILE, pentru săvârșirea infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002, fiecare cu aplicarea art. 5 din Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, va dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului RĂDUCAN VASILE pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie (în varianta complicității) la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Rejudecând în latură civilă, în temeiul art. 19, art. 25 alin. (1) și art. 397 alin. (1) Cod procedură penală, va admite în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ împotriva inculpaților DIDILĂ VASILE, STOICA GRUIA și RĂDUCAN VASILE și persoanelor responsabile civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA și SC RAPID COM RAIL SRL.

În temeiul art. 998, art.1003, art. 1000 alin. 3 Cod Civil 1864, art. 21 alin. (1) și (2) și art. 119 Cod procedură fiscală, va obliga în solidar pe:

- inculpatul DIDILĂ VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, inculpatul STOICA GRUIA, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, și inculpatul RĂDUCAN VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC RAPID COM RAIL SRL, să achite părții civile suma de 8.243.551,75 RON, la care se adaugă dobânda și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003 până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal;

- inculpatul DIDILĂ VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA, și inculpatul RĂDUCAN VASILE, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente SC RAPID COM RAIL SRL, să achite părții civile suma de 627.842,9 RON, la care se adaugă dobânda și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003 până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal.

Va respinge ca nefondată acțiunea civilă formulată de partea civilă AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ împotriva persoanei responsabile civilmente SC GRAMPET SA.

Va ridica măsura asigurătorie instituită prin încheierea pronunțată la data de 14.12.2016 de către instanță în dosarul nr. 8056/99/2015/a2 constând în sechestrul asigurător cu privire la un număr de 144 vagoane aparținând SC GRAMPET SA având în vedere netemeinicia pretențiilor civile formulate împotriva acestei societăți raportat acuzațiilor ce au făcut obiectul prezentei cauze.

În temeiul art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) Cod procedură penală și art. 274 alin. (2) Cod procedură penală, îi va obliga pe inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia să achite statului câte 55.000 lei fiecare cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cursul urmăririi penale și în cursul judecății în primă instanță.

În temeiul art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) Cod procedură penală și art. 274 alin. (2) Cod procedură penală, îl va obliga pe inculpatul Răducan Vasile la plata către stat a sumei de 36.666,67 lei cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cursul urmăririi penale și în cursul judecății în primă instanță.

Potrivit art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare efectuate pentru urmărirea și judecarea inculpatului Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunii de participare improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, cu privire la care s-a pronunțat soluția de încetare a procesului penal, vor rămâne în sarcina statului.

II. În temeiul art. 421 pct. 1 lit. b) Cod procedură penală, va respinge ca nefondat apelul formulat de apelanta Societatea TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA împotriva sentinței penale nr. 282/10.04 2020 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015.

Potrivit art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare avansate pentru soluționarea apelurilor admise vor rămâne în sarcina statului.

În baza art. 275 alin. (2) Cod procedură penală, va dispune obligarea apelantei Societatea TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA la plata sumei de 1.000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate pentru soluționarea apelului formulat de aceasta.

Potrivit art. 275 alin. (6) Cod procedură penală, onorariile apărătorilor desemnați din oficiu în apel vor rămâne în sarcina statului și vor fi avansate din fondurile Ministerului Justiției.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

I. În temeiul art. 421 pct. 2 lit. a) Cod procedură penală, **admite apelurile formulate de inculpații-apelanți DIDILĂ VASILE**, cu domiciliul în jud. Ilfov, sat Fundeni, com. Dobroești, str. Stejarului nr. 63-69, bl. 4, et. parter, ap. 8, cu domiciliul procesual ales în București, Calea Victoriei, nr. 114 (la sediul SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA), **STOICA GRUIA**, cu domiciliul în Oraș Voluntari Șos. Erou Nicolae Iancu nr. 4A, Jud. Ilfov, și **RĂDUCAN VASILE**, cu domiciliul în jud. Ilfov, sat Fundeni, com. Dobroești, str. Stejarului nr. 63-69, bl. 4, et. parter, ap. 8, **persoanele responsabile civilmente apelante SC GRAMPET SA**, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114, **SC GRUP**

FEROVIAR ROMÂN SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114, **SC RAPID COM RAIL SRL**, cu sediul în București sector 3, Șos. Mihai Bravu nr. 288, bl. 3, sc. C, et. 6, ap. 100, cu sediul procesual ales la SCA Zăbrăuțanu, Popescu & Asociații în București, Sector 4, Splaiul Unirii nr. 16, et. 8, Birou 807, **împotriva sentinței penale nr. 282/10.04 2020 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015, pe care o desființează în integralitate**, în latură penală și în latură civilă, cu excepția dispozițiilor privind desființarea de înscrisuri și plata onorariilor apărătorilor desemnați din oficiu.

REJUDECÂND ÎN LATURĂ PENALĂ:

1. În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **DIDILĂ VASILE**, fiul lui natural și Valeria, născut la 18.03.1970 în Brăhășești, jud. Galați, cu domiciliul în jud. Ilfov, sat Fundeni, com. Dobroești, str. Stejarului nr. 63-69, bl. 4, et. parter, ap. 8, CNP 1700318173233, pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal și aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. d) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **DIDILĂ VASILE** pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **DIDILĂ VASILE** pentru săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002 (cu înlăturarea lit. a) a art. 29 alin. 1 din Legea nr. 656/2002), cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

2. În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **STOICA GRUIA**, fiul lui Vasile și Valeria, născut la 06.04.1968 în Brăhășești, jud. Galați, cu domiciliul în Oraș Voluntari, Șos. Erou Nicolae Iancu nr. 4A, Jud. Ilfov, CNP 1680406296352, pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal și cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. d) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **STOICA GRUIA** pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **STOICA GRUIA** pentru săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 656/2002 (cu înlăturarea lit. a) a art. 29 alin. 1 din Legea

nr. 656/2002), cu aplicarea art. 38 din Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

3. În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. d) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **RĂDUCAN VASILE**, fiul lui Dumitru și Dafina, născut la 13.01.1950 în sat Toflea, com. Brăhășești, jud. Galați, cu domiciliul în jud. Ilfov, sat Fundeni, com. Dobroești, str. Stejarului nr. 63-69, bl. 4, et. parter, ap. 8, CNP 1500113173213, pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (1) din Noul Cod penal, cu aplicarea art. 5 Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) și art. 18 Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **RĂDUCAN VASILE** pentru săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor, prevăzută de art. 29 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 38 din Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

În temeiul art. 396 alin. (6) raportat la art.16 alin. (1) lit. f) Cod procedură penală, art. 154 alin. (1) lit. c) Cod penal, dispune încetarea procesului penal pornit împotriva inculpatului **RĂDUCAN VASILE** pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie (în varianta complicității) la infracțiunea de evaziune fiscală în formă continuată prevăzută de art. 52 alin. (3) Noul Cod penal raportat la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 35 alin. (1) Noul Cod penal și art. 5 din Noul Cod penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

REJUDECÂND ÎN LATURĂ CIVILĂ:

În temeiul art. 19, art. 25 alin. (1) și art. 397 alin. (1) Cod procedură penală, admite în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă **AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ**, cu sediul în București, str. Apolodor nr. 17, sector 5, prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, cu sediul în municipiul Iași, str. Anastasie Panu nr.26, jud. Iași, împotriva inculpaților **DIDILĂ VASILE**, **STOICA GRUIA** și **RĂDUCAN VASILE** și persoanelor responsabile civilmente **SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA** și **SC RAPID COM RAIL SRL**.

În temeiul art. 998, art.1003, art. 1000 alin. 3 Cod Civil 1864, art. 21 alin. (1) și (2) și art. 119 Cod procedură fiscală, obligă în solidar pe:

- inculpatul **DIDILĂ VASILE**, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente **SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA**, inculpatul **STOICA GRUIA**, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente **SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA**, și inculpatul **RĂDUCAN VASILE**, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente **SC RAPID COM RAIL SRL**, să achite părții civile suma de 8.243.551,75 RON, la care se adaugă dobânda și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003 până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal;

- inculpatul **DIDILĂ VASILE**, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente **SC GRUP FERROVIAR ROMÂN SA**, și inculpatul **RĂDUCAN VASILE**, acesta în solidar cu persoana responsabilă civilmente **SC RAPID COM RAIL SRL**, să achite părții civile suma de

627.842,9 RON, la care se adaugă dobânda și penalitățile de întârziere, calculate conform art. 120 și 120 ind. 1 din O.G. nr. 92/2003 până la data de 31.12.2015, respectiv art. 173 și 174 din Legea nr. 207/2015, începând cu data de 01.01.2016, asupra sumei reprezentând debitul principal începând de la scadența obligațiilor de plată și până la achitarea integrală a debitului principal.

Respinge ca nefondată acțiunea civilă formulată de partea civilă AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ împotriva persoanei responsabile civilmente SC GRAMPET SA, cu sediul în mun. București, sector 1, Calea Victoriei, nr. 114.

Ridică măsura asigurătorie instituită prin încheierea pronunțată la data de 14.12.2016 de către instanță în dosarul nr. 8056/99/2015/a2 constând în sechestrul asigurător cu privire la un număr de 144 vagoane aparținând SC GRAMPET SA.

CHELTUIELI JUDICIARE

În temeiul art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) Cod procedură penală și art. 274 alin. (2) Cod procedură penală, obligă pe inculpații Didilă Vasile și Stoica Gruia să achite statului câte 55.000 lei fiecare cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cursul urmăririi penale și în cursul judecății în primă instanță.

În temeiul art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) Cod procedură penală și art. 274 alin. (2) Cod procedură penală, obligă pe inculpatul Răducan Vasile la plata către stat a sumei de 36.666,67 lei cu titlu de cheltuieli judiciare efectuate în cursul urmăririi penale și în cursul judecății în primă instanță cu privire la infracțiunile de constituire a unui grup infracțional organizat și în spălare a banilor.

Potrivit art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare efectuate pentru urmărirea și judecarea inculpatului Răducan Vasile pentru săvârșirea infracțiunii de participare improprie la infracțiunea de evaziune fiscală, cu privire la care s-a pronunțat soluția de încetare a procesului penal, rămân în sarcina statului.

*

II. În temeiul art. 421 pct. 1 lit. b) Cod procedură penală, **respinge, ca nefondat, apelul formulat de apelanta SC TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA**, cu sediul în București, Calea Victoriei nr. 114, et. 2, cam. 25, sector 1, prin lichidator judiciar Ceres Insolv SPRL și DS Insolv SPRL, cu sediul în București. Str. Turturelelelor, nr. 11A, crop C, et. 4, modul 19, sector 3, cu sediul procesual ales în mun. Ploiești, str. Romana, nr. 41, ap. 1, jud. Prahova, împotriva sentinței penale nr. 282/10.04 2020 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr. 8056/99/2015.

*

Potrivit art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare avansate pentru soluționarea apelurilor admise rămân în sarcina statului.

În baza art. 275 alin. (2) Cod procedură penală, dispune obligarea apelantei Societatea TRANSBORDARE VAGOANE MARFĂ SA la plata sumei de 1.000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate pentru soluționarea apelului formulat de aceasta.

Potrivit art. 275 alin. (6) Cod procedură penală, onorariile parțiale ale apărătorilor desemnați din oficiu (av. Botan Carmen Mihaela, delegație nr. 5817/30.06.2023, av. Blaga Alexandru Teofil, delegație nr. 5818/30.06.2023, av. Damian Leonard, delegație nr. 5819/30.06.2023), în cuantum de câte 300 lei, rămân în sarcina statului și vor fi avansate din fondurile Ministerului Justiției.

Dispozitivul prezentei decizii se va comunica Oficiului Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor.

Definitivă.

Pronunțată astăzi, 29.09.2023, prin punerea soluției la dispoziția părților și a procurorului, prin mijlocirea grefei instanței.

Președinte,
Alina ENE (fostă CODREANU)

Judecător,
Alexandra-Cristina COJOCARU-ROȘU

Grefier,
Andreea ROMILA

Red./tehnored. - jud. A.C.C.R.
2 ex./29.09.2023
Tribunalul Iași - judecător fond Ștefan Georgiana Livia